

1 පරිච්ඡේදය

සාර්ව ආර්ථික ප්‍රවණතා

සාරාංශය

දේශීය හා ගෝලීය කම්පන හමුවේ ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය ඉහළ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාවක් පෙන්නුම් කරමින්, 2025 වසරේ දී අඛණ්ඩව ශක්තිමත් වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. 2025 වසර තුළ දී විශේෂයෙන් ජාත්‍යන්තර වෙළඳාමට අදාළ ගෝලීය ප්‍රතිපත්තිමය අවිනිශ්චිතතා ඉහළ ගිය අතර, වසර අවසානයේ දී ව්‍යවසනකාරී කාලගුණික තත්ත්ව මගින් බලපෑම් ඇතිවිය. මෙම අභියෝග මධ්‍යයේ වුවද, ආර්ථික අර්බුදයෙන් අනතුරුව ක්‍රියාවට නැංවූ සාර්ව ආර්ථික ස්ථායීකරණ ක්‍රියාමාර්ග සහ දැනට ක්‍රියාත්මක ආර්ථික ප්‍රතිසංස්කරණවල සහාය ඇතිව, අඛණ්ඩව දෙවන වසරටත් වර්ධනයක් වාර්තා කරමින්, 2025 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය 5%ක මූර්ත වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. වසර තුළ දී සේවා විසුකිති අනුපාතයෙහි පහළ යෑමක් ද වාර්තා විය. අඛණ්ඩව මාස එකොළහක් පුරා සෘණ අගයක පැවති උද්ධමනය, බලශක්ති සහ ප්‍රවාහන අංශවල පැවති අවධමන පීඩන ලිහිල් වීම සහ ආහාර උද්ධමනය ඉහළ යාම හමුවේ 2025 අගෝස්තු මාසයේ දී ධන මට්ටමට ළඟා වීමෙන් අනතුරුව ක්‍රමයෙන් ඉහළ ගියේය. තවදුරටත් මන්දගාමීව පැවතුණු ඉල්ලුම් තත්ත්ව පිළිබිඹු කරමින් මූලික උද්ධමනය 2025 වසර තුළ දී අඩු මට්ටමේ ධන අගයක පැවතුණි. අඩු මට්ටමේ පවතින උද්ධමනය සහ පාලනය වූ උද්ධමන අපේක්ෂාවන්ගේ සහාය ලබමින්, මහ බැංකුව සිය ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය තවදුරටත් ලිහිල් කළ අතර, එමගින් වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතිකවල සිදු වූ අඛණ්ඩ පහළ යාම හරහා පරිභෝජනය සහ ආයෝජන දිරිමත් කිරීමට අවශ්‍ය පසුබිම සැකසිණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, වසර තුළ පෞද්ගලික අංශය වෙත සැපයූ ණය ප්‍රමාණය වාර්තාගත මට්ටමකින් ඉහළ ගිය අතර, එය පුළුල් ලෙස ආර්ථික අංශ අතර ව්‍යාප්තව පැවතිණි. 2025 වසර මුල දී වාහන ආනයන සඳහා වූ සීමා සම්පූර්ණයෙන් ම ඉවත් කිරීමත් සමඟ ඇති වූ ඉහළ ආනයන ඉල්ලුම ද මෙම වර්ධනයට තවදුරටත් දායක විය. විදේශීය අංශයේ ක්‍රියාකාරීත්වය 2025 වසරේ දී තවදුරටත් වැඩි දියුණු වූ අතර, ජංගම ගිණුම අඛණ්ඩව තෙවන වසරටත් අතිරික්තයක් වාර්තා කළේය. වෙළඳ හිඟය පුළුල් වුවද, සේවා ගිණුමේ ඉහළ අතිරික්තය, විදේශ ප්‍රේෂණවල සැලකිය යුතු වර්ධනය සහ ප්‍රාථමික ආදායම් ගිණුමේ හිඟය අඩු වීම හේතුවෙන් 2025 වසරේ දී ජංගම ගිණුමේ අතිරික්තය පසුගිය වසර දෙකට වඩා ඉහළ මට්ටමක පැවතුණි. විදේශ විනිමය ගලා ඒම් ඉහළ යෑම තුළින් දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළ ද්‍රවශීලතාව වර්ධනය වීමත් සමඟ දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළෙන් විදේශ විනිමය මිලදී ගැනීම සඳහා මහ බැංකුවට ඉඩප්‍රස්තා සැලසුණු අතර, ඒ හේතුවෙන්, 2020 වසරෙන් පසු ගෙවන ලද ඉහළම විදේශ ණය සේවාකරණ ගෙවීම් මධ්‍යයේ වුවද, 2025 වසර අවසානය වන විට නිල සංචිත ප්‍රමාණය එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 6.8ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. වසර දෙකක් තුළදී ශ්‍රී ලංකා රුපියල අතිප්‍රමාණය වීමකින් අනතුරුව, විශේෂයෙන් වසරේ දෙවන භාගයේ දී ඉහළ ගිය වෙළඳ හාණ්ඩ ආනයන හේතුවෙන් 2025 වසර තුළදී යම් අවප්‍රමාණය වීමක් වාර්තා කළේය. නමුත් විනිමය අනුපාතික ක්‍රමවේදයක් යටතේ විදේශ අංශයේ සිදුවන වෙනස්කම්වලට විනිමය අනුපාතිකයෙහි සිදු වූ මෙම වෙනස්කම් අනුකූල වේ. ප්‍රාථමික ශේෂයෙහි අඛණ්ඩව තෙවන වසරටත් වාර්තා වූ කැපී පෙනෙන අතිරික්තයන් සමඟ 2025 වසරේ දී රාජ්‍ය මූල්‍ය කාර්යසාධනය තවදුරටත් වැඩි දියුණු විය. රජයේ ආදායම් මත පදනම් වූ මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාවලිය, රාජ්‍ය ව්‍යවසාය ප්‍රතිසංස්කරණ ඇතුළු විවිධ ආණ්ඩු රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිසංස්කරණ සහ පවතින සාර්ව ආර්ථික ස්ථායීකරණ රාමුව යටතේ සිදු කරන ලද විසඳුම් තාර්කිකරණය මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. එමෙන්ම, සමාජ ආරක්ෂණ ජාල ශක්තිමත් කරමින් අවදානමට ලක්විය හැකි පුරවැසියන් සඳහා ඉලක්කගත සහන පුළුල් කිරීම හරහා ආර්ථික වර්ධනයේ ප්‍රතිලාභ සාධාරණ ලෙස බෙදී යෑම තහවුරු කිරීමටත්, තිරසාර

වර්ධනයක් උදෙසා අත්‍යවශ්‍ය ආර්ථික හා සමාජ යටිතල පහසුකම් සැපයීමටත් රජය විසින් පියවර ගන්නා ලදී. මේ අතර, මෑතකාලීනව පැන නැගුණු ආර්ථික කම්පන සහ අවිනිශ්චිතතා මගින් ඉහළ ගිය අස්ථාවර තත්ත්ව මධ්‍යයේ ආර්ථිකයේ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව සහ ස්ථාවරත්වය ඉහළ නැංවීම සඳහා ආර්ථික ස්ථාවරත්වය ගොඩනැගීමේ වැදගත්කම යළි තහවුරු කර ඇත.

1.1 උද්ධමනය සහ මිල ප්‍රවණතා

1.1.1 උද්ධමනය¹

මාස එකොළහක් පුරා වාර්තා වූ අවධමන තත්ත්වයෙන් පසුව, 2025 වසරේ අගෝස්තු මාසයේ දී මතුපිට උද්ධමනය ධන අගයක් වාර්තා කළ අතර, ඉන්පසුව එය ක්‍රමයෙන් ඉහළ ගියේය. 2024 වසරේ සැප්තැම්බර් මාසයේ දී ආරම්භ වූ අවධමන තත්ත්වය 2025 වසරේ මුල් කාලයේ දී තවදුරටත් තීව්‍ර වූ අතර, ඒ සඳහා 2025 වසරේ ජනවාරි මාසයේ දී විදුලි ගාස්තු පහළ දැමීම සහ 2024 වසරේ මුල් කාලයේ දී එකතු කළ අගය මත බදු හේතුවෙන් වූ මිල ගණන් ඉහළ යෑම හා ආහාර උද්ධමනය ඉහළ යෑම මගින් ඇති වූ සංඛ්‍යානමය පදනම් බලපෑම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. විශේෂයෙන් එළවළු සහ මාළු ඇතුළු ආහාර උද්ධමනය ඉහළ යෑම, 2025 වසරේ ජූනි මාසයේ දී ක්‍රියාත්මක කරන ලද විදුලි ගාස්තු ඉහළ නැංවීම සහ සංඛ්‍යානමය පදනම් බලපෑමෙන් වූ ධනාත්මක දායකත්වය හේතුවෙන් 2025 වසරේ මාර්තු මාසයේ සිට අවධමන තත්ත්වය ලිහිල් වීම ආරම්භ විය. බලශක්ති සහ ප්‍රවාහන කාණ්ඩයේ දිගු කලක් පැවති අවධමන පීඩන ක්‍රමයෙන් ලිහිල් වීම සහ ආහාර උද්ධමනය ඉහළ යෑම මෙන්ම ඉල්ලුම් තත්ත්වයන් අඛණ්ඩව සාමාන්‍ය තත්ත්වයට පත්වීම හේතුවෙන් 2025 වසරේ අගෝස්තු මාසයේ දී මතුපිට උද්ධමනය ධන අගයකට පත් වී ඉන්පසුව ක්‍රමයෙන් ඉහළ ගියේය. දිවා සුළි කුණාටුවෙන් පසුව ඇති වූ සැපයුම් බාධා සහ උත්සව සමයේ පැවති ඉල්ලුම හේතුවෙන් 2025 වසරේ දෙසැම්බර් මාසයේ දී ආහාර මිල ගණන්වල තාවකාලික ඉහළ යෑමක් දක්නට ලැබුණ ද, වසර අවසානය වන විට උද්ධමනය අඩු මට්ටමක පැවතුණි. සමස්ත ඉල්ලුම යථා තත්ත්වයට පත්වීම මන්දගාමීව සිදු වීම මධ්‍යයේ, 2025 වසර තුළදී සමස්තයක් ලෙස උද්ධමන ප්‍රවණතා කෙරෙහි සැපයුම් අංශයේ සාධක ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. ඒ අනුව, කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකය (කො.පා.මි.ද., 2021=100)² මගින් මනිනු ලබන වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය මතුපිට උද්ධමනය, 2024 වසර අවසානයේ දී වාර්තා වූ -1.7% සිට 2025 වසර

අවසානය වන විට 2.1%ක් දක්වා ඉහළ ගිය අතර, කො.පා.මි.ද. මත පදනම් වූ වාර්ෂික සාමාන්‍ය මතුපිට උද්ධමනය, 2024 වසරේ දී වාර්තා වූ 1.2% සිට 2025 වසරේ දී -0.5%ක් දක්වා පහළ ගියේය. ජාතික පාරිභෝගික මිල දර්ශකය (ජා.පා.මි.ද., 2021=100)³ මත පදනම් වූ වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය මතුපිට උද්ධමනය ද මීට සමාන හැසිරීමක් පෙන්නුම් කරමින් 2024 වසර අවසානයේ දී වාර්තා වූ -2.0% සිට 2025 වසර අවසානය වන විට 2.9%ක් දක්වා ඉහළ ගිය අතර, ජා.පා.මි.ද. මත පදනම් වූ වාර්ෂික සාමාන්‍ය මතුපිට උද්ධමනය, 2024 වසරේ දී වාර්තා වූ 1.6% සිට 2025 වසරේ දී 0.2%ක් දක්වා පහළ ගියේය. මේ අතර, ආහාර සහ ආහාර නොවන යන කාණ්ඩ දෙකෙහි ම මිල ගණන් ඉහළ යෑම හේතුවෙන් කො.පා.මි.ද. මත පදනම් වූ මතුපිට උද්ධමනය, 2026 වසරේ ජනවාරි මාසයේ දී 2.3%ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. කෙසේ වෙතත්, නිතර මිල උච්චාවචනය වන ආහාර අයිතමවල, විශේෂයෙන් එළවළු මිල ගණන්, සැලකිය යුතු ලෙස පහත වැටීම හේතුවෙන් 2026 වසරේ පෙබරවාරි මාසයේ දී එය 1.6%ක් දක්වා පහත වැටුණි. එසේ වුවද, ප්‍රධාන වශයෙන් ප්‍රවාහන අංශය ඇතුළු ආහාර නොවන කාණ්ඩයේ මිල ගණන් ඉහළ යෑම හේතුවෙන් 2026 වසරේ මාර්තු මාසයේ දී කො.පා.මි.ද. මත පදනම් වූ මතුපිට උද්ධමනය 2.2%ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. මේ අතර, ජා.පා.මි.ද. පදනම් කරගත් මතුපිට උද්ධමනය, 2026 වසරේ පෙබරවාරි මාසයේ දී 1.6%ක් ලෙස වාර්තා විය.

ආර්ථිකයේ යටිදැරි ඉල්ලුම් තත්ත්ව පිළිබිඹු කරනු ලබන මූලික උද්ධමනය 2025 වසරේ දී ක්‍රමයෙන් ඉහළ ගිය අතර, අඩු ධන මට්ටම්වල පැවතුණි. 2025 වසරේ මුල් කාලයේ දී මූලික උද්ධමනය සාපේක්ෂ වශයෙන් පහළ මට්ටම් වාර්තා කළ අතර, ඒ සඳහා 2024 වසරේ මුල් කාලයේ දී එකතු කළ අගය මත බදු හේතුවෙන් ආහාර නොවන කාණ්ඩවල මිල ගණන් ඉහළ යෑම මගින් ඇති වූ සංඛ්‍යානමය පදනම් බලපෑම අර්ධ වශයෙන් හේතු විය. ඉන්පසුව, මූලික උද්ධමනය ක්‍රමයෙන් ඉහළ යෑමක් දක්නට ලැබුණු අතර, එමගින් මූලික උද්ධමනය සඳහා වන පාරිභෝගික පැසෙහි ආහාර සහ ඇතැම් ආහාර නොවන කාණ්ඩවල මිල ගණන් ඉහළ යෑම

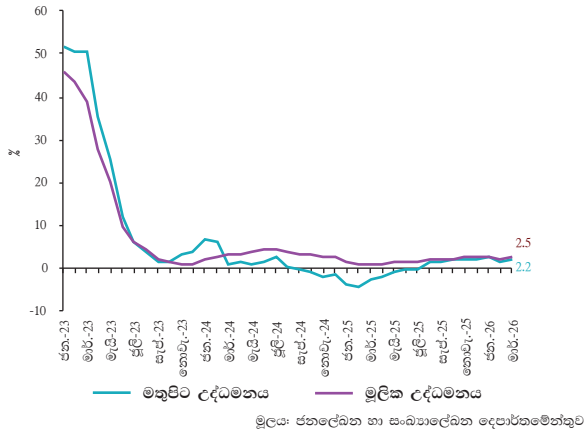
1 උද්ධමනයේ මෑත කාලීන ප්‍රවණතා පිළිබඳ වැඩි විස්තර මහ බැංකුව විසින් අර්ධ වාර්ෂිකව ප්‍රකාශයට පත් කරනු ලබන මුදල් ප්‍රතිපත්ති වාර්තාවේ සාකච්ඡා කෙරේ.
2 කො.පා.මි.ද., ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් මාසිකව සම්පාදනය කරනු ලබන අතර, කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයේ නාගරික කුටුම්භයන් භාවිත කරන පාරිභෝගික අයිතම පැසෙහි මිල හැසිරීම් මෙමගින් නිරූපණය කෙරේ.

3 ජා.පා.මි.ද., ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් මාසිකව සම්පාදනය කරනු ලබන අතර, ජාතික මට්ටමින් භාවිත කරන පාරිභෝගික අයිතම පැසෙහි මිල හැසිරීම් මෙමගින් නිරූපණය කෙරේ.

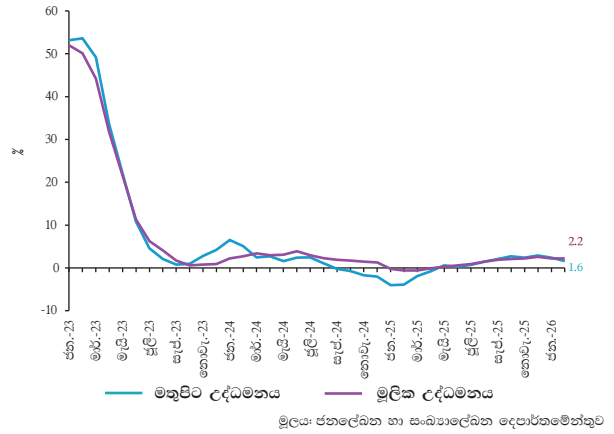

1.1 රූප සටහන ශ්‍රී ලංකාවේ උද්ධමනයේ හැසිරීම

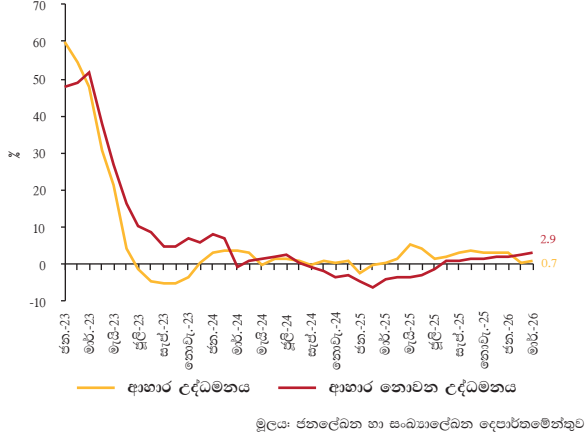
මතුපිට සහ මූලික උද්ධමනයේ හැසිරීම
(කො.පා.මි.ද., 2021=100, වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය)

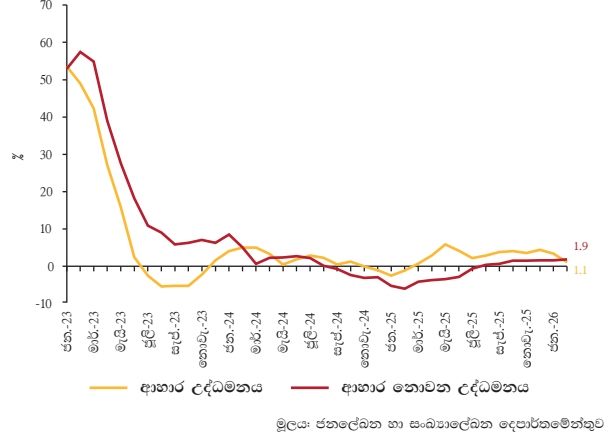
මතුපිට සහ මූලික උද්ධමනයේ හැසිරීම
(ඡා.පා.මි.ද., 2021=100, වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය)

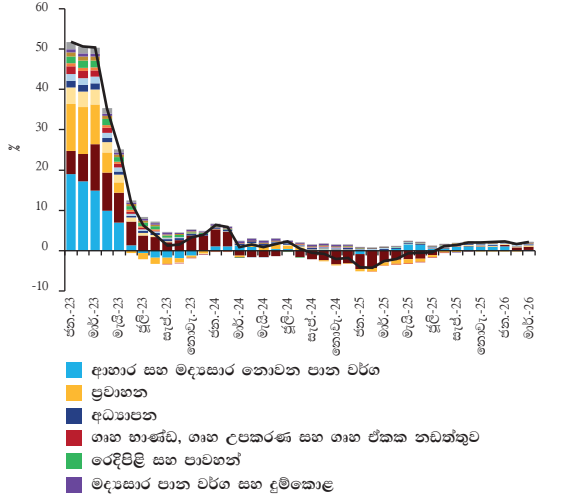
ආහාර සහ ආහාර නොවන උද්ධමනයේ හැසිරීම
(කො.පා.මි.ද., 2021=100, වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය)

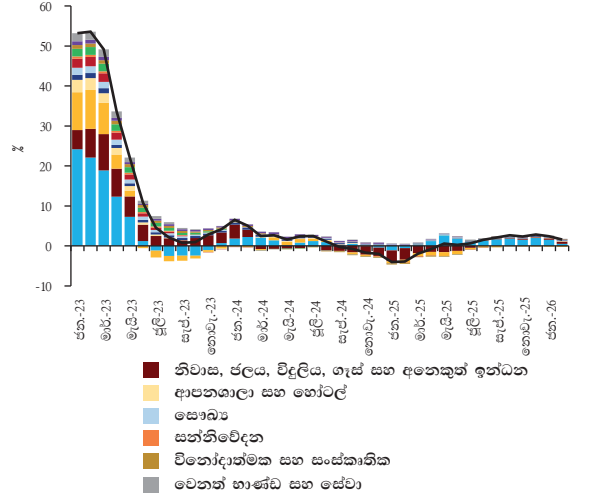
ආහාර සහ ආහාර නොවන උද්ධමනයේ හැසිරීම
(ඡා.පා.මි.ද., 2021=100, වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය)

කො.පා.මි.ද., මත පදනම් වූ මතුපිට උද්ධමනය සඳහා දායකත්වය (2021=100, වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය)

ඡා.පා.මි.ද., මත පදනම් වූ මතුපිට උද්ධමනය සඳහා දායකත්වය (2021=100, වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය)

මූලාශ්‍රය: ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු කාර්යමණ්ඩල ගණනය කිරීම

		1.1 සංඛ්‍යා සටහන							x
		උද්ධමනයේ හැසිරීම (වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය)							
		2013=100		2021=100					
		දෙසැ.-2021	දෙසැ.-2022	දෙසැ.-2023	දෙසැ.-2024	දෙසැ.-2025	ජන.-2026	පෙබ.-2026	මාර්.-2026
මතුපිට උද්ධමනය	කො.පා.මි.ද.	12.1	57.2	4.0	-1.7	2.1	2.3	1.6	2.2
	ජා.පා.මි.ද.	14.0	59.2	4.2	-2.0	2.9	2.4	1.6	
මූලික උද්ධමනය	කො.පා.මි.ද.	8.3	47.7	0.6	2.7	2.7	2.3	2.1	2.5
	ජා.පා.මි.ද.	10.8	57.5	0.9	1.3	2.6	2.2	2.2	
ආහාර උද්ධමනය	කො.පා.මි.ද.	22.1	64.4	0.3	0.8	3.0	3.3	0.2	0.7
	ජා.පා.මි.ද.	21.5	59.3	1.6	-1.0	4.4	3.4	1.1	
ආහාර නොවන උද්ධමනය	කො.පා.මි.ද.	7.5	53.4	5.8	-3.0	1.8	1.8	2.3	2.9
	ජා.පා.මි.ද.	7.6	59.0	6.3	-2.9	1.6	1.6	1.9	

සටහන : ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ජා.පා.මි.ද. සහ කො.පා.මි.ද. නව පදනම් වර්ෂය වන 2021-100 යටතේ ප්‍රකාශයට පත් කිරීම, පිළිවෙළින්, 2023 වසරේ ජනවාරි සහ පෙබරවාරි මාසවල දත්ත නිකුත් කිරීමේ සිට ආරම්භ කරන ලද අතර, පැරණි පදනම් වර්ෂය වන 2013-100 යටතේ ජා.පා.මි.ද. සහ කො.පා.මි.ද. ප්‍රකාශයට පත් කිරීම අත්හිටුවන ලදී.

මූලාශ්‍රය : ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

පිළිබිඹු විය. මෙම තත්ත්වයන් මධ්‍යයේ වුවද මූලික උද්ධමනය වසර පුරාම මතුපිට උද්ධමන ඉලක්කයට වඩා අඩු මට්ටමක පැවතුණි. පෞද්ගලික අංශයේ ණය වර්ධනයේ සැලකිය යුතු ඉහළ යෑම සහ ආනයන වේගයෙන් වර්ධනය වීම වැනි අනෙකුත් ආර්ථික දර්ශකවලින් පෙන්නුම් කරන මට්ටමට වඩා ඉල්ලුම ඉහළ යෑම තරමක් දුරට මන්දගාමී වී ඇති බව, මූලික උද්ධමනය සාපේක්ෂ වශයෙන් පහළ මට්ටම්වල පැවතීම මගින් පෙන්නුම් කරයි. මහජනතාවගේ මිලදී ගැනීමේ හැකියාව සාපේක්ෂව අඩු මට්ටමක පැවතීම මධ්‍යයේ, ව්‍යාපාරික ආයතන විසින් ආර්ථික අර්බුදය පැවති සමයේ දී සංශෝධනය කරන ලද මිල මට්ටම් තවදුරටත් ඉහළ නැංවීම වෙනුවට, එම මට්ටම්වල ම බොහෝ දුරට පවත්වාගෙන ගොස් ඇති බව ද මෙයින් ඇඟවිය හැකිය. ඒ අනුව, කො.පා.මි.ද. මත පදනම් වූ වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය මූලික උද්ධමනය 2025 වසර අවසානය වන විට 2.7%ක් ලෙස වාර්තා වූ අතර, එය 2024 වසර අවසන් වන විට පැවති මට්ටමට සමාන විය. කො.පා.මි.ද. මත පදනම් වූ වාර්ෂික සාමාන්‍ය මූලික උද්ධමනය 2024 වසරේ දී පැවති 3.3% සිට 2025 වසරේ දී 1.6%ක් දක්වා පහත වැටුණි. මේ අතර, ජා.පා.මි.ද. මත පදනම් වූ වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය මූලික උද්ධමනය 2024 වසර අවසානයේ පැවති 1.3% සිට 2025 වසර අවසානය වන විට 2.6%ක් දක්වා ඉහළ ගිය අතර, ජා.පා.මි.ද. මත පදනම් වූ වාර්ෂික සාමාන්‍ය මූලික උද්ධමනය 2024 වසරේ වාර්තා වූ 2.5% සිට 2025 වසරේ දී 0.9%ක් දක්වා පහළ ගියේය. මූලික උද්ධමනය තවදුරටත් අඩු ධන මට්ටම්වල පවතින බව 2026 වසරේ මුල් කාලයේ උද්ධමන ප්‍රවණතා මගින් පෙන්නුම් කෙරෙන අතර, දේශීය ඉල්ලුම් තත්ත්වයන් අපේක්ෂා කළ වේගයට වඩා ක්‍රමිකව යථා තත්ත්වයට පත් වන පරිසරයක් එමගින් පිළිබිඹු කෙරේ.

1.1.2 මිල

කො.පා.මි.ද. සහ ජා.පා.මි.ද. යන දර්ශක ද්විත්වය මගින් මනිනු ලබන පොදු මිල මට්ටම, පෙර වසරේ නිරීක්ෂණය වූ පහළ යෑමේ ප්‍රවණතාව වෙනස් කරමින්, 2025 වසර තුළ දී සුළු ඉහළ යෑමක් වාර්තා කළේය. වසර තුළ දී සිදු වූ මිල විචලනයන් කෙරෙහි ආහාර සැපයුමේ සෘතුමය බලපෑම නිසා සිදුවන මිල උච්චාවචනයන් සහ පරිපාලිත මිල ගණන් කිහිපයක සිදු කළ සංශෝධනවල ප්‍රතිඵලයන් බලපෑවේය. අස්වනු හිඟ කාල සීමාවල දී මෙන්ම උත්සව සමයේ පැවති ඉහළ ඉල්ලුම සහ 2025 වසරේ නොවැම්බර් මස අග භාගයේ දී ඇති වූ දිට්ටා සුළි කුණාටුවෙන් පසු ඇති වූ තාවකාලික සැපයුම් බාධා හේතුවෙන් ඇතැම් ආහාර අයිතමවල මිල ගණන් ඉහළ ගිය අතර, එය 2025 වසරේ දෙසැම්බර් මාසයේ දී ආහාර මිල ගණන් ඉහළ යෑම කෙරෙහි යම් පීඩනයක් ඇති කළේය. එසේ වුව ද, වසර තුළ දී වරින් වර ඉන්ධන මිල ගණන් පහත දැමීම මගින් යම් සහයක් ලැබීමත් සමඟ, සාර්ව ආර්ථික තත්ත්වයන් වැඩිදියුණු වීම මධ්‍යයේ සමස්ත මිල පීඩනයන් පාලනය වී පැවතුණේය.

සෘතුමය බලපෑම නිසා ආහාර අයිතමවල සැපයුමේ වෙනස්වීම් සහ අහිතකර කාලගුණ තත්ත්වයන් හේතුකොටගෙන 2025 වසර තුළ දී ආහාර අයිතමවල මිල ගණන් සැලකිය යුතු උච්චාවචනයක් පෙන්නුම් කළේය. 2025 වසරේ මුල් මාස දෙක තුළ ආහාර මිල ගණන් සුළු ඉහළ යෑමක් වාර්තා කළ අතර, මහ කන්නයේ අස්වැන්න හා ආශ්‍රිතව සැපයුම් තත්ත්ව වැඩිදියුණු වීම හේතුවෙන් 2025 වසරේ අප්‍රේල් මාසය දක්වා ආහාර මිල ගණන් පහළ යෑමක් දක්නට ලැබුණි. ඉන් අනතුරුව, අවාර කාලවල දී පැවති සැපයුම් සීමා වීම් සහ නිතර මිල උච්චාවචනය වන ආහාර අයිතම කිහිපයක නිෂ්පාදනයට බලපෑ

විශේෂ සටහන 01
ශ්‍රී ලංකාවේ මෑත කාලීන අවධමන තත්ත්වය

හැඳින්වීම

මතුපිට උද්ධමනය 2022 වසරේ සැප්තැම්බර් මාසයේ දී ඉතිහාසයේ පැවති ඉහළම අගය වාර්තා කිරීමෙන් පසුව මන්දගාමී වී, 2024 වසරේ සැප්තැම්බර් මාසයේ දී සෘණ අගයක් වාර්තා කර 2025 වසරේ අගෝස්තු මාසය දක්වා මාස 11ක් පුරා අවධමන තත්ත්වයේ පැවතුණි. මෙය 1995 වසරේ මාර්තු මාසයෙන්¹ පසුව වාර්තා වූ පළමු අවධමන කාලපරිච්ඡේදය විය. අවධමන ක්‍රියාවලිය පුර්වෝපායික දැඩි මුදල් ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග පිළිබිඹු කළ ද, ඉන්පසුව ඇති වූ අවධමන තත්ත්වය සඳහා බලශක්ති සහ ප්‍රවාහන කාණ්ඩවල මිල ගණන් සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. හිතකර කාලගුණික තත්ත්වයන් හේතුවෙන් ජල විදුලි උත්පාදනය ඉහළ යෑම සහ ගෝලීය බලශක්ති මිල ගණන් පහළ යෑම, මෙම මිල අඩු කිරීම් සඳහා සහාය විය. විශේෂයෙන් ම, 2024 වසරේ මුල් කාලයේ දී එකතු කළ අගය මත බදු හේතුවෙන් වූ මිල ගණන් ඉහළ යෑම හා ආහාර උද්ධමනය ඉහළ යෑම මගින් ඇති වූ සංඛ්‍යාතමය පදනම් බලපෑම් ද 2025 වසරේ මුල් කාලයේ පැවති අවධමන තත්ත්වයට දායක විය. මෙම සියලුම බලපෑම් පිළිබිඹු කරමින්, 2025 වසරේ පෙබරවාරි මාසයේ දී අවධමනය තවදුරටත් කීවු වූ අතර, ඉන්පසුව ක්‍රමයෙන් ලිහිල් විය. කෙසේ වෙතත්, ආර්ථික අර්බුදය පැවති සමයේ දී

සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගිය ඇතැම් මිල ගණන් අවධමන කාලසීමාව තුළදී පහළ ගිය අතර, එමගින් ව්‍යාපාර සහ ගෘහ ඒකක මත පැවති පීඩාවන් ලිහිල් කිරීමටත් පිරිවැය පීඩන යම් දුරකට අවම කිරීමටත් හේතු විය. 2023 වසරේ ජූනි මාසයේ සිට අනුගමනය කළ ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය, සමස්ත ඉල්ලුම ක්‍රමයෙන් යථා තත්ත්වයට පත් වීමට සහාය වූ අතර එය මතුපිට උද්ධමනය ඉහළ යෑමට දායක විය. මීට අමතරව, ආහාර උද්ධමනය ඉහළ යෑම, 2025 වසරේ ජූනි මස මැද භාගයේ දී විදුලි ගාස්තු ඉහළ නැංවීම සහ සංඛ්‍යාතමය පදනමෙන් වූ ඉහළ යෑමේ දායකත්වය මගින් අවධමන තත්ත්වය අවසන් කිරීමටත් ඉන්පසුව උද්ධමනය ක්‍රමයෙන් ඉහළ යෑමටත් දායක විය.

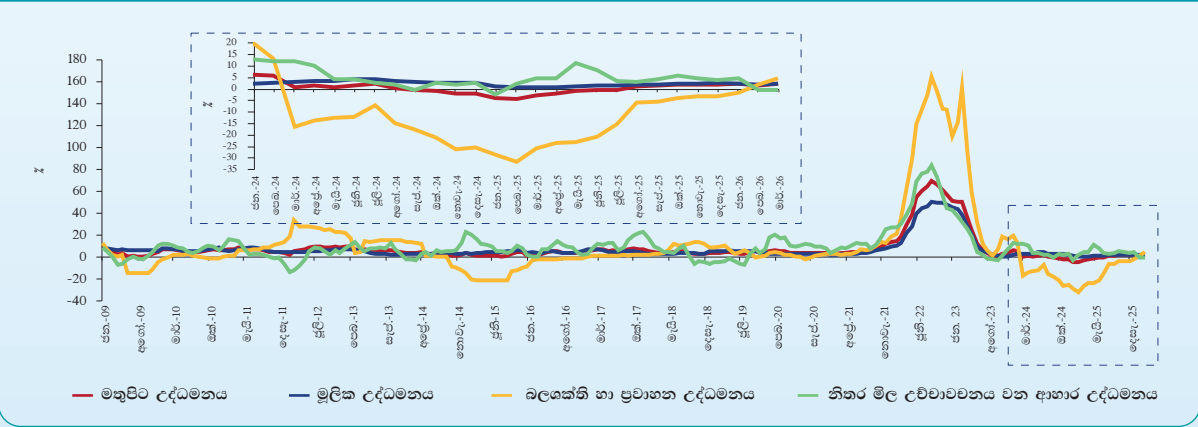
වි.ස. 1.1 රූප සටහන මගින් මතුපිට උද්ධමනය, මූලික උද්ධමනය, බලශක්ති හා ප්‍රවාහන උද්ධමනය සහ නිතර මිල උච්චාවචනය වන ආහාර උද්ධමනයෙහි හැසිරීම් පෙන්නුම් කරයි. මේ අතරින්, බලශක්ති හා ප්‍රවාහන උද්ධමනය ඉහළ විචලන පෙන්නුම් කරන අතර, මෑත වසරවල දී අනෙකුත් සංරචකවලට සාපේක්ෂව සැලකිය යුතු ඉහළ උච්චාවචන පෙන්නුම් කරයි.

මූලික උද්ධමනයේ ප්‍රවණතා

පාරිභෝගික මිල දර්ශකයෙන් නිතර මිල උච්චාවචනය වන ආහාර සහ බලශක්ති හා ප්‍රවාහන කාණ්ඩ ඉවත් කිරීමෙන් ගණනය කරනු ලබන මූලික උද්ධමනය, ආර්ථිකයේ යටිදැරි උද්ධමන පීඩන පෙන්නුම් කරන දර්ශකයක් ලෙස කටයුතු කරන අතර, ඉල්ලුම් තත්ත්ව සහ මුදල් ප්‍රතිපත්ති සම්ප්‍රේෂණය සමඟ වඩාත් සමීපව බැඳී පවතී. එමනිසා, එය, තාවකාලික සැපයුම් අංශයේ කම්පනයන් මගින් ඇතිවන බලපෑම් බැහැර කිරීමෙන් පසු අඛණ්ඩව පවතින උද්ධමන ප්‍රවණතා පෙන්නුම්

1 මෙම විශේෂ සටහන, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් 2026 පෙබරවාරි මාසයේ ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද මුදල් ප්‍රතිපත්ති වාර්තාවේ, ශ්‍රී ලංකාවේ මෑත කාලීන අවධමන තත්ත්වය පිළිබඳව ගැඹුරින් විමසා බැලීම යන ශීර්ෂය යටතේ ප්‍රකාශිත විශේෂ සටහන මත පදනම් වී ඇත.
2 එක් එක් කාණ්ඩයේ උද්ධමන අනුපාතික, සලකා බැලෙන කාල සීමාවට අදාළ වඩාත් මෑත පදනම් වර්ෂය මගින් ගණනය කර ඇත. දත්ත සම්බන්ධ කිරීමේ දී, නිරීක්ෂණ කිහිපයක් පවතින කාල සීමා සඳහා මෑත කාලීන පදනම් වර්ෂයට ප්‍රමුඛතාව ලබා දී ඇත. අදාළ මාසයේ දී ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකය (කො.පා.මි.ද.) සලකා බැලීමේ දී 2006/ 07-100 පදනම භාවිතයෙන් 2015 ජූලි-සැප්තැම්බර් කාලයේ දී සෘණ උද්ධමන ප්‍රකාශයට පත්කර ඇති බව සැලකිය යුතුය. කෙසේ වෙතත්, 2013-100 පදනම භාවිත කරන විට 2015 වසරේ දී එවැනි අවධමනයක් නිරීක්ෂණය කළ නොහැක.

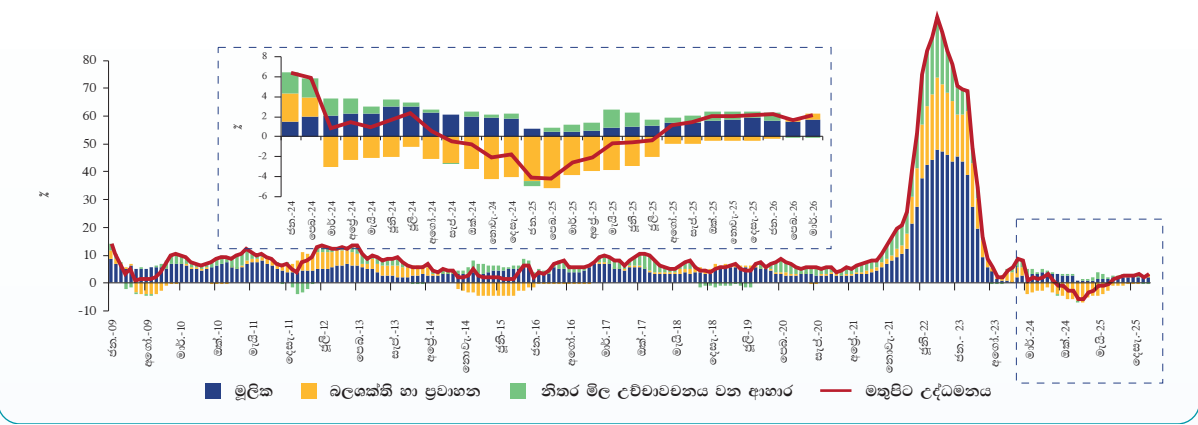
වි.ස. 1.1 රූප සටහන
මතුපිට, මූලික, බලශක්ති හා ප්‍රවාහන සහ නිතර මිල උච්චාවචනය වන ආහාර උද්ධමනයේ වෙනස්වීම්
(කො.පා.මි.ද. 2006/ 07-100, 2013-100, 2021=100, වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය)

සටහන: එක් එක් කාණ්ඩයේ උද්ධමන අනුපාතික, සලකා බැලෙන කාල සීමාවට අදාළ වඩාත් මෑත පදනම් වර්ෂය මගින් ගණනය කර ඇත. දත්ත සම්බන්ධ කිරීමේ දී, නිරීක්ෂණ කිහිපයක් පවතින කාල සීමා සඳහා මෑත කාලීන පදනම් වර්ෂයට ප්‍රමුඛතාව ලබා දී ඇත.
මූලාශ්‍රය: ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, මහ බැංකු කාර්යමණ්ඩල ගණනය කිරීම්

වි.ස. 1.2 රූප සටහන
මතුපිට උද්ධමනය සඳහා දායකත්වය (කො.පා.මි.ද., 2006/ 07-100, 2013-100 සහ 2021-100, වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය)

සටහන: එක් එක් කාණ්ඩයේ සලකා බැලෙන කාල සීමාවට අදාළ වඩාත් මෑත පදනම් වර්ෂය මගින් වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය උද්ධමනය සඳහා දායකත්වය ගණනය කර ඇත. දත්ත සම්බන්ධ කිරීමේ දී, නිරීක්ෂණ කිහිපයක් පවතින කාල සීමා සඳහා මෑත කාලීන පදනම් වර්ෂයට ප්‍රමුඛතාව ලබා දී ඇත.

මූලාශ්‍ර: ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, මහ බැංකු කාර්යමණ්ඩල ගණනය කිරීම්

කරයි. අවධමන තත්ත්වය පැවති කාලය පුරා මූලික උද්ධමනය ධන අගයක පැවතුණු අතර, මතුපිට උද්ධමනය අඩු වීම මධ්‍යයේ වුවද යටිදැරි ඉල්ලුම් තත්ත්වයන්, පහළ මට්ටමක නමුත්, ස්ථාවරව පැවති බව එමගින් පෙන්නුම් කරයි. අවධමන තත්ත්වය, ප්‍රධාන වශයෙන් යටිදැරි උද්ධමනයේ පුළුල් හා දිගුකාලීන දුර්වල වීමක් නිසා ඇති වූවක් නොව, බලශක්ති මිල ගණන් පහළ යෑම සහ උද්ධමනය පහළ යන දෙසට වූ පදනම් බලපෑම් වැනි තාවකාලික සාධක මගින් ඇති වූවක් බව මෙමගින් පෙන්නුම් කෙරේ. තවද, මෙය උද්ධමන අපේක්ෂාවන්ගේ සමස්ත හැසිරීමෙන් ද, එනම් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ උද්ධමන අපේක්ෂා පිළිබඳ සමීක්ෂණයට අනුව, මාස හයක් හෝ ඊට වැඩි කාලයක් සඳහා ආයතනික සහ කුටුම්භ අංශ දෙකෙහි ම උද්ධමන අපේක්ෂා එම කාලසීමාව පුරා ධන අගයක පැවතීම මගින් ද පිළිබිඹු වේ.

මේ අතර, වි.ස. 1.2 රූප සටහන මගින් මතුපිට උද්ධමනයට මූලික උද්ධමනය, බලශක්ති හා ප්‍රවාහන උද්ධමනය සහ නිතර මිල උච්චාවචනය වන ආහාර උද්ධමනය දක්වන දායකත්වය පෙන්නුම් කරයි. මෑත කාලීනව, බලශක්ති හා ප්‍රවාහන උද්ධමනය, මතුපිට උද්ධමනයට සැලකිය යුතු සාණාත්මක දායකත්වයක් සපයා තිබේ. ඒ අතර ම, මූලික උද්ධමනයේ දායකත්වය ධනාත්මක අගයක පැවතිය ද, ආර්ථික අර්බුදයට පෙර පැවති මට්ටම්වලට සාපේක්ෂව අඩු මට්ටමක පවතී.

අවධමන තත්ත්වය මධ්‍යයේ ආර්ථික වර්ධනය

මෑත කාලීන අවධමන තත්ත්වය පැවති කාලසීමාවේ ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්වල මන්දගාමී වීමක් සිදු නොවීය. ආර්ථික අර්බුදයෙන් අනතුරුව වර්ධන වේගය ශක්තිමත් වූ අතර, 2024 සහ 2025 යන වසර දෙකේදී ම මූර්ත ද.දේ.නි. වර්ධනය 5%ක් විය. මෙම ශක්තිමත් වර්ධනයට සමගාමීව, මෑත කාලපරිච්ඡේද සමඟ සසඳන විට අඩු විරැකියා අනුපාතිකයක් සහ ශ්‍රම බලකා සහභාගීත්වය

ක්‍රමයෙන් ඉහළ යෑම මගින් ආර්ථිකය මන්දගාමී වීමක් නොව ප්‍රසාරණයක් පෙන්නුම් කරයි. ඒ අතර ම, ඉහළ වර්ධන ගම්‍යතාවක් පෙන්නුම් කරමින්, පෞද්ගලික අංශයට ලබා දුන් ණය සහ ආනයන ඉල්ලුම වැනි ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්වල පූර්ව දර්ශක ද සැලකිය යුතු ඉහළ යෑමක් වාර්තා කළේය. ඒ අනුව, මෙම අවධමන තත්ත්වය, නැවත නැවතත් අවධමනය ඇතිවීමේ අවදානම් සමඟ අඛණ්ඩ ඉල්ලුම් අංශයේ දුර්වලතා පිළිබිඹු කරන්නක් නොව තාවකාලික සහ බොහෝ දුරට සැපයුම් අංශයේ බලපෑම් මත සිදු වූවක් ලෙස දැක්විය හැකිය.

උද්ධමනය අඩු මට්ටමක අඛණ්ඩව පැවතීම

2025 වසරේ අගෝස්තු මාසයේ දී නැවත ධන අගයකට ළඟා වුවද, මතුපිට උද්ධමනය ඉහළ යෑම මන්දගාමීව සිදු විය. මෙය 2022 වසරේ ඉහළ උද්ධමනයක් පැවති කාලසීමාව තුළ, පුළුල් වශයෙන් විවිධ අංශයන්හි සිදු වූ මිල ගණන් වැඩි වීම් මධ්‍යයේ පාරිභෝගික මිල දර්ශක පැසෙහි ඇතුළත් පාරිභෝගික මිල මට්ටම්වල ඇති වූ සැලකිය යුතු ඉහළ යෑම මෙන්ම දැඩි රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති හේතුවෙන් වැය කල හැකි ආදායම පහළ යෑම යම්තාක් දුරට පිළිබිඹු කරයි. මෙම පසුබිම තුළ, ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත් වීම මධ්‍යයේ වුවද උද්ධමනය අඛණ්ඩව අඩු මට්ටමක පැවතීමට දායක වෙමින්, ව්‍යාපාර විසින් මිල නියම කිරීමේ දී සාමාන්‍ය කාලවලට වඩා යම් පාලනයකින් යුතුව මිල මට්ටම් තීරණය කර ඇති තත්ත්වයක් පෙන්නුම් කරයි. තවද, සැලකිය යුතු ඉහළ උද්ධමනයකින් පසුව වේගවත් නිර්-උද්ධමන කාලයක් වාර්තා කරමින් සමාන උද්ධමන ප්‍රවණතා අන්වීද ඇති රටවල් සමඟ සැසඳීමේ දී, ආර්ථිකයන් කිහිපයක ම සාමාන්‍ය මට්ටමට වඩා අඩු උද්ධමන වාර්තා වීම නිරීක්ෂණය කළ හැකිය.³

³ පිලිවිනය, ඉන්දුනීසියාව සහ පකිස්ථානය වැනි කලාපීය රටවල් ඇතුළු සංවර්ධනය වෙමින් පවතින ආර්ථිකයන් කිහිපයක මෙවැනි හැසිරීම් නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. කෙසේ වුවත්,

හිඟමනය

පෙර පැවති ඉහළ මට්ටමේ උද්ධමනයෙන් පසුව, හිතකර කාලගුණික තත්ත්ව, ගෝලීය බලශක්ති මිල ගණන් පහත වැටීම සහ සංඛ්‍යානමය පදනම් බලපෑම් හේතුවෙන් බලශක්ති හා ප්‍රවාහන මිල ගණන් සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වෙමින්, ආර්ථිකයේ අවධමන තත්ත්වයක් වාර්තා විය. 2025 වසරේ අග භාගයේ දී උද්ධමනය ධන අගයක් කරා නැවත පැමිණීමත් සමඟ, මිල ප්‍රවණතා ක්‍රමානුකූලව හා අධික උච්චාවචන වලින් තොරව යථා තත්ත්වයට පත් වීමක් පෙන්නුම් කරමින්, උද්ධමනයේ ඉහළ යෑම මන්දගාමීව පැවතිණි. ආර්ථික වර්ධනය සහ මූලික උද්ධමනයේ ප්‍රවණතා මගින් අවධමන කාලපරිච්ඡේදය තුළ යටිතැන් ඉල්ලුම් තත්ත්ව අධික ලෙස දුර්වල නොවූ බව පෙන්නුම් කරයි. තවද, අනෙකුත් සාර්ව ආර්ථික දර්ශක මගින් ද ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් කල් පවත්නා පහළ යෑමක් වෙනුවට අඛණ්ඩව ඉහළ යෑමක් වාර්තා

විවිධ රටවල උද්ධමන ප්‍රවණතා පැවති කාලපරිච්ඡේද සහ උද්ධමනය සඳහා හේතු වූ සාධක සමාන නොවේ.

කළ බව පෙන්නුම් කරයි. එක්ව සැලකූ විට, මෙම සාධක පෙන්නුම් කරන්නේ, මෑත කාලීනව උද්ධමනය අඩු මට්ටමක සැලකිය යුතු කාලයක් පැවතීම, ඉල්ලුම් තත්ත්වයන්හි දිගු කාලීනව පවතින සංකෝචනයක් නොව, ඉහළ ගිය මිල මට්ටම් මධ්‍යයේ මිල ප්‍රවණතා ක්‍රමයෙන් සාමාන්‍ය තත්ත්වයට පත් වීමක් බොහෝ දුරට පිළිබිඹු කරන බවයි. මෑත කාලීන අවධමන තත්ත්වය සහ අඛණ්ඩව අඩු මට්ටමක පවතින උද්ධමනය, අඩු උද්ධමන ඉලක්කයක් සඳහා අවකාශයක් ඇති බව පෙන්නුම් කළ ද, එවැනිනක් ශ්‍රී ලංකාවේ ව්‍යුහාත්මක ලක්ෂණ සමඟ සලකා බැලිය යුතුය. විශාල හා වඩා දියුණු ආර්ථිකයන් සමඟ සසඳන විට, කාලගුණය හා සම්බන්ධ බාධා සහ බාහිර කම්පන ඇතුළු සැපයුම් අංශයේ කම්පනවලට මුහුණ දීමට සිදුවීමේ වැඩි ඉඩක් ඇති, කුඩා, විවෘත ආර්ථිකයක් ලෙස, එවැනි විචලනයන් හේතුවෙන් උද්ධමන අපේක්ෂා පාලනයෙන් ගිලිහීම වැළැක්වීමට සහ ඵලදායී ලෙස ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කිරීම සහතික කිරීමට, ශ්‍රී ලංකාවට සාපේක්ෂව ඉහළ උද්ධමන ඉලක්කයක් මෙන්ම තරමක පුළුල් අපගමන ආන්තිකයක් අවශ්‍ය වේ.

අහිතකර කාලගුණ තත්ත්ව හේතුවෙන්, 2025 වසරේ මැයි සහ ජූනි මාසවල දී ආහාර අයිතමවල මිල ගණන් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. කෙසේ වෙතත්, 2025 වසරේ ජූනි මාසයේ දී ආහාර මිල ගණන් උපරිමයකට ළඟා වීමෙන් අනතුරුව, යලි කන්නයේ දී වාර්තා වූ ඉහළ අස්වැන්න හා ඒ ආශ්‍රිත සැපයුම් තත්ත්ව වැඩිදියුණු වීම හේතුවෙන්, එතැන් සිට මිල ගණන් තියුණු ලෙස පහළ ගොස් 2025 නොවැම්බර් මාසය දක්වා සාපේක්ෂව පහළ මට්ටමක පැවතුණි. 2025 වසරේ නොවැම්බර් මස අග භාගයේ දී ඇති වූ දිව්වා සුළි කුණාටුවෙන් පසු ඇති වූ තාවකාලික සැපයුම් බාධා හේතුවෙන් ප්‍රවාහන දුෂ්කරතා ඇති වී ආහාර අයිතම කිහිපයක වෙළඳපොළ සැපයුම සීමා වූ අතර, උත්සව සමයේ පැවති ඉහළ ඉල්ලුමත් සමඟ, 2025 වසරේ දෙසැම්බර් මාසයේ දී ආහාර මිල ගණන් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය.

ප්‍රධාන වශයෙන් පරිපාලිත මිල සංශෝධන හේතුකොටගෙන, ආහාර නොවන අයිතමවල මිල ගණන් ද 2025 වසරේ දී සමස්තයක් ලෙස ඉහළ යෑමේ ප්‍රවණතාවක් පෙන්නුම් කළේය. 2025 වසරේ ජනවාරි මස 18 වන දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි ක්‍රියාත්මක වූ 19.6%ක විදුලි ගාස්තු⁴ අඩුකිරීම හේතුකොටගෙන, වසරේ මුල් මාස කිහිපය තුළ දී ආහාර නොවන අයිතමවල මිල ගණන් සාපේක්ෂව පහළ මට්ටමක පැවතුණි. කෙසේ වුව ද, 2025 වසරේ ජූනි මස 12 වන දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි ක්‍රියාත්මක වූ විදුලි ගාස්තුව 16.2%කින් ඉහළ දැමීමෙන්

4 කො.පා.මි.ද. (2021-100) සහ ජා.පා.මි.ද. (2021-100) ගණනය කිරීමේ දී ගාහස්ත කාණ්ඩයේ එකක 90ක් සඳහා වූ විදුලි ගාස්තුව සලකා බලනු ලැබේ.

පසුව, වසරේ මැද භාගයේ දී මෙම ප්‍රවණතාව වෙනස් වූ අතර, එය 2025 වසරේ ජූලි මාසයේ දී ආහාර නොවන අයිතමවල මිල ගණන් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ යෑමට හේතු විය. ඉන් අනතුරුව, ආහාර නොවන අයිතමවල මිල ගණන් වසරේ අග භාගය දක්වා සුළු වශයෙන් ඉහළ ගොස් වසර අවසානයේ දී ස්ථාවර විය. වසර තුළ දී විදුලි ගාස්තු සැලකිය යුතු ලෙස උච්චාවචනය වුව ද, ජල ගාස්තු නොවෙනස්ව පැවතුණි.

මීට අමතරව, 2025 වසරේ ජූලි මාසයේ දී පෙට්‍රල් (ඔක්ටේන් 92) සහ සුදු ඩීසල් මිල, පිළිවෙළින්, රුපියල් 12කින් සහ රුපියල් 15කින් ඉහළ දැමීම හැර, වසර තුළ අවස්ථා කිහිපයක දී එම මිල ගණන් පහළ ගියේය. මෙම මිල ගැලපුම් හේතුකොටගෙන, පෙට්‍රල් (ඔක්ටේන් 92) ලීටරයක මිල 2025 වසරේ ජනවාරි මාසයේ පැවති රුපියල් 309 සිට 2025 වසරේ දෙසැම්බර් මාසය වන විට රුපියල් 294 දක්වා පහළ ගිය අතර, එම කාලසීමාව තුළ දී සුදු ඩීසල් ලීටරයක මිල රුපියල් 286 සිට රුපියල් 277 දක්වා පහළ ගියේය. ඒ හා සමානව, 2025 වසරේ ජූලි මස 01 වන දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි ක්‍රියාත්මක වූ රුපියල් 7ක මිල ඉහළ දැමීම හැර, වසරේ මාස කිහිපයක දී ම භූමිතෙල් මිල පහළ ගියේය. තවද, 2025 වසර තුළ දී එල්.පී. ගෑස්⁵ මිලෙහි සිදු වූ එකම සංශෝධනය වූයේ 2025 වසරේ අප්‍රේල් මස 01 වන දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි ක්‍රියාත්මක වූ ලාග්ස් කිලෝග්‍රෑම් 12.5ක සිලින්ඩරයක මිල ඉහළ දැමීම වන අතර එහි මිල රුපියල් 4,100 දක්වා

5 කො.පා.මි.ද. (2021-100) සහ ජා.පා.මි.ද. (2021-100) ගණනය කිරීමේ දී කිලෝග්‍රෑම් 12.5ක එල්. පී. ගෑස් සිලින්ඩරයක මිල සලකා බලනු ලැබේ.

1

රුපියල් 420කින් ඉහළ ගොස්, ලිට්ටෝ කිලෝග්‍රෑම් 12.5ක සිලින්ඩරයක මිල වසර පුරාම රුපියල් 3,690ක් ලෙස නොවෙනස්ව පැවතුණි. වසර තුළ දී සිදු වූ ඉන්ධන මිල ගැළපුම්වලට සමගාමීව, වාර්ෂික බස් ගාස්තු සංශෝධනයට අනුව, 2025 වසරේ ජූලි මස 04 වන දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි බස් ගාස්තු 0.55%කින් අඩු කරන ලදී. කෙසේ වුව ද, 2025 වසර තුළ දී දුම්රිය ගාස්තු නොවෙනස්ව පැවතුණි.

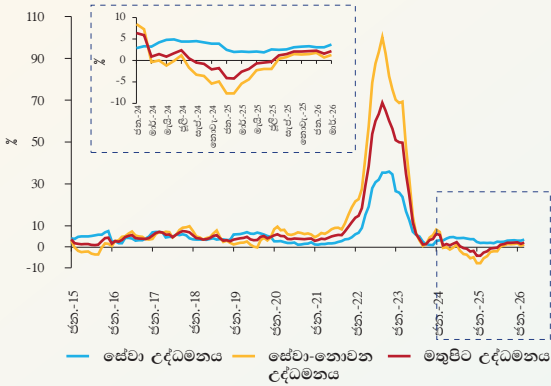
1.1.3 පාරිභෝගික මිල දර්ශක සහ ජීවන වියදම

නිල පාරිභෝගික මිල දර්ශක ද්විත්වය ම 2025 වසර තුළ සමස්ත ඉහළ යෑමක් පෙන්නුම් කළේය. ඒ අනුව, කො.පා.මි.ද. 2024 වසරේ දෙසැම්බර් මාසයේ පැවති දර්ශක අංක 191.7හි සිට 2025 වසරේ දෙසැම්බර් මාසය වන විට දර්ශක අංක 195.8ක් දක්වා අඩු වේගයකින් ඉහළ ගියේය. ඒ හා සමානව, ජා.පා.මි.ද. ද 2024 වසරේ දෙසැම්බර් මාසයේ පැවති

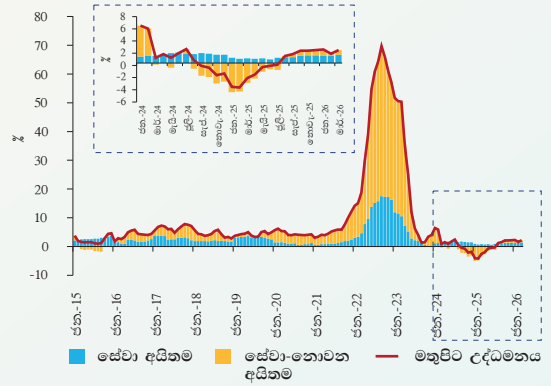
1.1 විශේෂාංග රූප සටහන

සේවා සහ සේවා-නොවන උද්ධමනයේ හැසිරීම

සේවා, සේවා-නොවන, සහ මතුපිට උද්ධමනයේ හැසිරීම (කො.පා.මි.ද., වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය)

මතුපිට උද්ධමනය සඳහා දායකත්වය (කො.පා.මි.ද., වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය)

සටහන: 2023 වසරේ ජනවාරි මාසයට පෙර දත්ත කො.පා.මි.ද. (2013-100) මත සහ 2023 වසරේ ජනවාරි මාසයේ සිට දත්ත කො.පා.මි.ද. (2021-100) මත පදනම් වේ.

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු කාර්යමණ්ඩල ගණනය කිරීම්, ජනලේඛන සහ සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

සේවා උද්ධමනය යනු නිවාස කුලී, ආපන ශාලා සහ හෝටල් සේවා, අධ්‍යාපනය, සන්නිවේදනය සහ ප්‍රවාහන ආදී සේවා මිල ගණන් කාලයක් සමඟ ඉහළ යෑමයි. හාණ්ඩ මිල ගණන්වලට සාපේක්ෂව, සේවා මිල ගණන් අඩු උච්චාවචන සහිතව සැපයුම් අංශයේ අවහිරතා හෝ බාහිර කම්පන සඳහා ක්‍රමානුකූලව සහ වඩාත් මන්දගාමීව වෙනස්වීමේ ප්‍රවණතාවක් පවතී. තවද, සේවා මිල ගණන්, වැටුප් ආශ්‍රිත වෙනස්වීම් ඇතුළත් දේශීය සාධක මත සැලකිය යුතු ලෙස රඳා පවතී. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, සේවා උද්ධමනය යටිදැරි උද්ධමන පීඩන පිළිබිඹු කරන වඩාත් වැදගත් දර්ශකයක් ලෙස ක්‍රියා කරයි.

ශ්‍රී ලංකාවේ සේවා උද්ධමනය හඳුනා ගැනීම සඳහා පාරිභෝගික මිල දර්ශකයේ පැසෙහි ඇතුළත් අනු-කාණ්ඩ භාවිත කළ හැකිය. ඒ අනුව, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් සිදු කරන ලද වර්ගීකරණයකට අනුව, සේවා සම්බන්ධ සංරචක කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකයේ (කො.පා.මි.ද.) පාරිභෝගික පැසෙහි අඩකට ආසන්න ප්‍රමාණයක් නියෝජනය කරයි.¹ එබැවින් සේවා

මිල ගණන්හි විචලනයන් මතුපිට උද්ධමනය සහ සමස්ත ජීවන වියදම මත සැලකිය යුතු මට්ටමේ බලපෑමක් ඇති කරයි. ඒ හේතුවෙන් සේවා උද්ධමනය නිරීක්ෂණය කිරීම, ඒ සඳහා බලපාන සාධක හඳුනා ගැනීමට සහ උද්ධමන වාතාවරණය අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා වැදගත් වේ.

රූප සටහන මගින් 2015 සිට 2026 මුල් කාලය දක්වා කාලසීමාව තුළ සේවා, සේවා-නොවන සහ මතුපිට උද්ධමනයේ වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය හැසිරීම පෙන්නුම් කරයි. සේවා-නොවන උද්ධමනයෙහි දක්නට ලැබුණු සැලකිය යුතු උච්චාවචන සමඟ සසඳන විට, සේවා උද්ධමනය කාල සීමාව පුරා සාපේක්ෂව ස්ථාවරව පැවතී ඇත. මතුපිට අවධමන තත්ත්වයක් පැවති සහ සේවා-නොවන කාණ්ඩයේ අවධමනය වැඩි වශයෙන් තීව්‍ර වූ කාලයේ දී පවා සේවා උද්ධමනය ධන අගයන්හි පැවතෙමින් සමස්ත උද්ධමනය ඉහළ යාම සඳහා පීඩන ඇති කිරීම අඛණ්ඩව සිදු වී ඇති බව මෙමගින් ගම්‍ය වන සැලකිය යුතු කරුණකි.

1 ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු කාර්යමණ්ඩලය විසින්, 2018 වසරේ අරමුණ අනුව ඒකපුද්ගල පරිභෝජන වර්ගීකරණය (Classification of Individual Consumption According to Purpose (COICOP) 2018) භාවිත කරමින්, සමස්ත (මතුපිට) පාරිභෝගික මිල දර්ශකයේ හාණ්ඩ සහ සේවා පැසෙහි (2013-100 සහ 2021-100) අඩංගු අනු-කාණ්ඩ අතරින් සේවා සම්බන්ධ සංරචක උකහා ගෙන ඇත. මේ පිළිබඳ වැඩිදුර තොරතුරු සඳහා, 2025 අගෝස්තු මුදල් ප්‍රසිද්ධති වාර්තාවේ පළමු විශේෂ සටහන (අ); සේවා උද්ධමනය පිළිබඳ දැනුම්පත් විමා එය වැදගත් වන්නේ ඇයි? යන විශේෂ සටහන බලන්න.

1.2 විශේෂාංග රූප සටහන
කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකයේ අන්තර්ගත භාණ්ඩ හා සේවා කාණ්ඩයන්හි මිල පීඩන ව්‍යාප්තිය

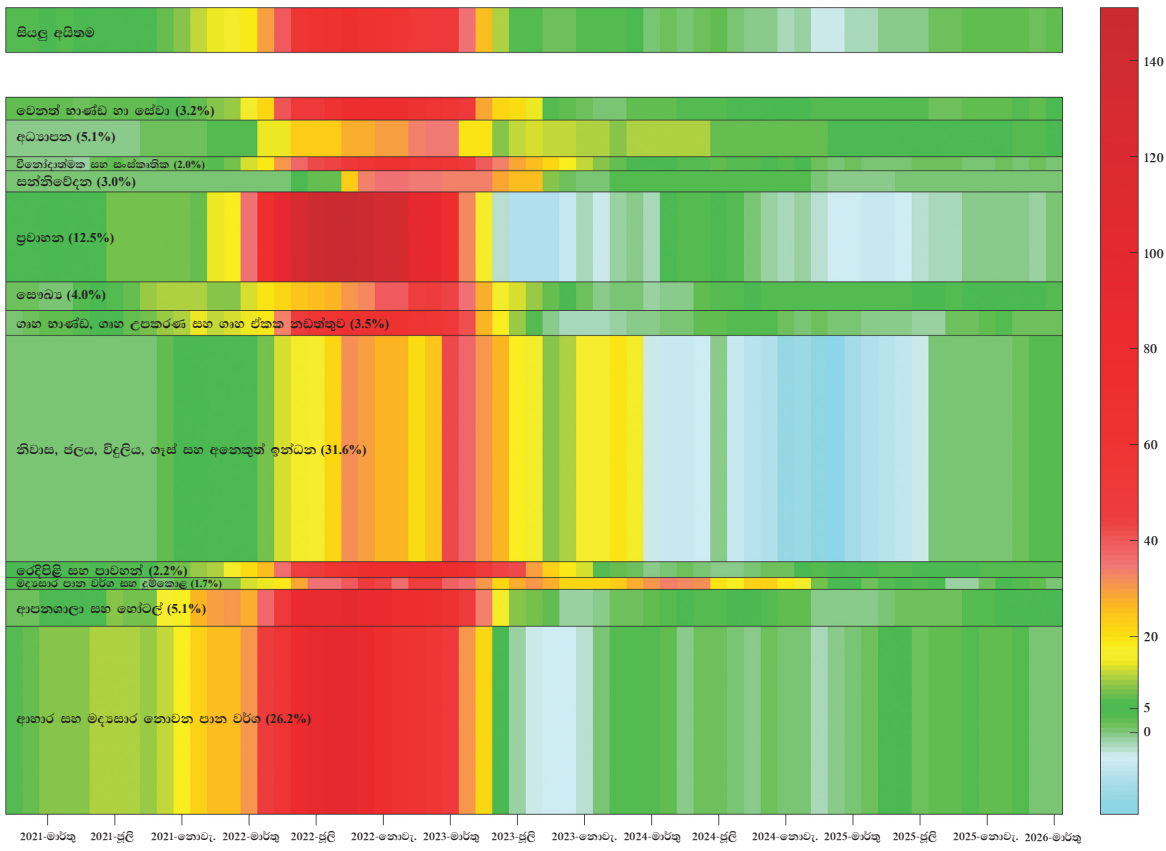

මෙහි ඉදිරිපත් කර ඇති විවිධ වර්ණ රූප සටහන මගින්, කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකයේ (කො.පා.මි.ද.) ප්‍රධාන කාණ්ඩයන්හි වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය උද්ධමනය 2021 වසරේ සිට වෙනස් වූ ආකාරය නිරූපණය කෙරේ. මෙහි ඇති වර්ණ අනුක්‍රමණය මගින් මිල වෙනස්වීම්හි තීව්‍රතාවය නිරූපණය වන අතර, එහිදී උණුසුම් වර්ණ මගින් (කහ සිට තද රතු දක්වා) ඉහළ උද්ධමන පීඩන ද, කොළ වර්ණය මගින් 5%ක ඉලක්කය ආසන්නයේ උද්ධමනය පැවතීම ද, ලා නිල් වර්ණය මගින් අවධමන කාලසීමාවන් ද පෙන්නුම් කෙරේ. මේ අතර, එක් එක් කාණ්ඩයේ උස මගින් සාපේක්ෂව කාණ්ඩයක පදනම් වර්ෂයේ බර තැබීම නිරූපණය වේ. මෙවන් ඉදිරිපත් කිරීමක් මගින් මානයන් තුනක් ඔස්සේ උද්ධමනය පිළිබඳ දැන ගැනීමට අවකාශ සලසයි; එනම්, එක් එක් කාණ්ඩයන්හි මිල පීඩනයන්ගේ දිශානතිය හා තීව්‍රතාවය පෙන්වීම, සමස්ත උද්ධමනය කෙරෙහි වැඩි බලපෑම්

ඇති කරන අයිතමයන් පිළිබඳ අනාවරණය කිරීම, සහ උද්ධමනය පුළුල් ලෙස සෑම කාණ්ඩයකම ව්‍යාප්ත වී පවතී ද නැතහොත් කිසියම් සීමිත කාණ්ඩයක් හේතුවෙන් ඇතිවන්නක් ද යන්න නිරූපණය කිරීමයි.

2021 වසරේ මුල් භාගයේ දී, බොහෝ කාණ්ඩයන්හි උද්ධමනය 5%ක ඉලක්කය ආසන්නයේ පාලනය වී පැවතුණි. කෙසේ වෙතත්, 2022 වසරේ මුල් භාගයේ සිට 2023 වසරේ මැද භාගය දක්වා බොහෝ කාණ්ඩයන්හි උද්ධමනය ඉතා වේගයෙන් ඉහළ ගිය අතර, ආර්ථික අර්බුදය මධ්‍යයේ 'ආහාර සහ මද්‍යසාර නොවන පාන වර්ග', 'ආපනශාලා සහ හෝටල්' සහ 'ප්‍රවාහන' යන කාණ්ඩයන්හි වඩාත් තීව්‍ර මිල පීඩන වාර්තා විය. කාණ්ඩයන් අනුව හැසිරීමේ කාල පරාස සහ එම ප්‍රමාණයන් එකිනෙකට වෙනස් වුවද, සාර්ව ආර්ථික තත්ත්වයන් යහපත් වීමත් සමඟ, ඉන් පසුව උදාවූ කාලසීමාව තුළ ක්‍රමයෙන් මෙන්ම පුළුල් ලෙස

මතුපිට උද්ධමනයේ විවිධ වර්ණ රූප සටහන (කො.පා.මි.ද., වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය, %)

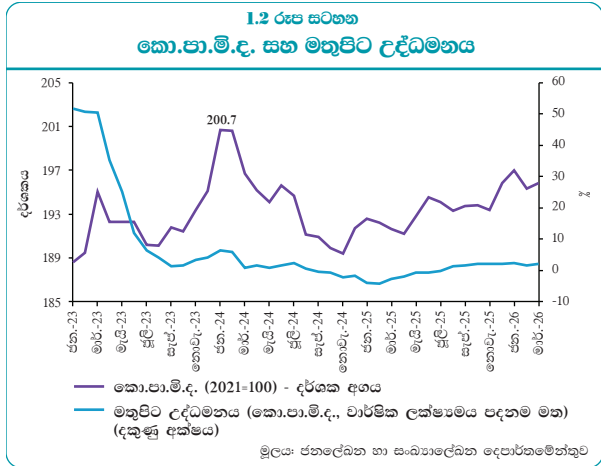

සටහන:
 1. 2023 ජනවාරි මාසයට පෙර දත්ත කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකය කො.පා.මි.ද. (2013-100) මත පදනම් වන අතර, 2023 ජනවාරි මාසයේ සිට ආරම්භ වන දත්ත කො.පා.මි.ද. (2021-100) මත පදනම් වේ.
 2. කො.පා.මි.ද. (2021-100) මත පදනම්ව, වර්ෂයේ තුළ පදනම් වර්ෂයේ බර තැබීම සඳහන් කර ඇත. උස මගින් සාපේක්ෂව කාණ්ඩයක පදනම් වර්ෂයේ බර තැබීම නිරූපණය වේ (සියලු අයිතමයන් අවස්ථාවේ දී ගැට).
 3. දකුණු පස ඇති පරිමාණය මගින් වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය උද්ධමනය නිරූපණය වන අතර, එහිදී 5%ක උද්ධමන ඉලක්කයට ආසන්න අගයන් කොළ වර්ණයෙන් දක්වා ඇත. උද්ධමනය ඉහළ යන විට, එහි වර්ණය කොළ වර්ණයේ සිට කහ වර්ණය දක්වා ද, ඉන් අනතුරුව උද්ධමනය තීව්‍ර ලෙස ඉහළ යන විට ලා රතු සහ තද රතු වර්ණයන් දක්වා ද වෙනස් වේ. 5%කට වඩා අඩු උද්ධමන මට්ටම් කොළ වර්ණයේ සිට නිල් වර්ණය දක්වා වෙනස් වීමෙන් නිරූපණය වන අතර, එඩාන් තද නිල් පැහැති වර්ණ මගින් ඉහළ අවධමන තත්ත්වයන් පෙන්නුම් කරයි.
 මූලාශ්‍ර: ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

1

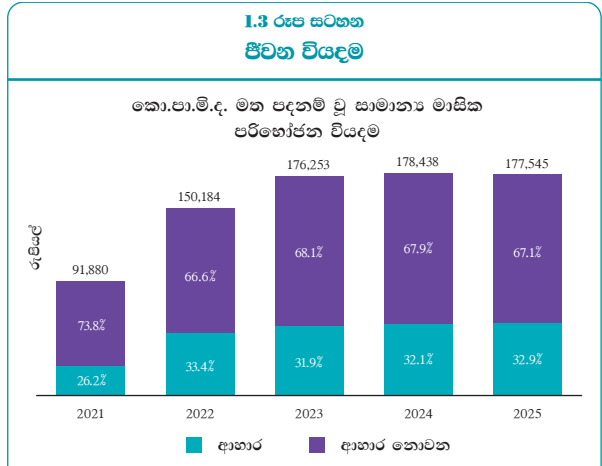
නිර්-උද්ධමන ප්‍රවණතාවක් දක්නට ලැබුණි. මේ හා සැසඳීමේ දී, 2024-2025 කාලසීමාව තුළ දක්නට ලැබුණු අවධමන තත්ත්වය, සමස්ත ආර්ථිකය පුරා ව්‍යාප්ත වූ මිල පහත වැටීමකට වඩා, ප්‍රධාන වශයෙන් 'නිවාස, ජලය, විදුලිය, ගෑස් සහ අනෙකුත් ඉන්ධන'

මෙන්ම 'ප්‍රවාහන' වැනි ඉහළ බර තැබීමක් සහිත කාණ්ඩ හේතුවෙන් සිදු වූවකි. මෑතකාලීනව, බොහෝ කාණ්ඩයන්හි නැවත කොළ වර්ණය දිස්වීම මගින් මිල පීඩනයන් සාමාන්‍ය තත්ත්වයට පත්වීම සහ සමස්ත මිල ස්ථායීතාවක් කරා නැවත පැමිණීම පෙන්නුම් කරයි.

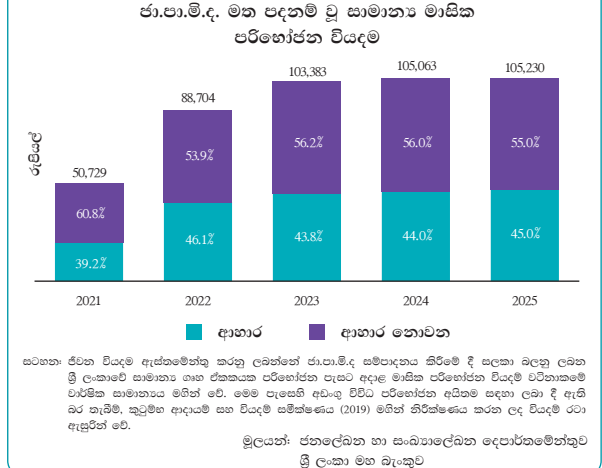

දර්ශක අංක 204.6හි සිට 2025 වසරේ දෙසැම්බර් මාසය වන විට දර්ශක අංක 210.5ක් දක්වා ඉහළ ගියේය.

පාරිභෝගික මිල දර්ශකවල වාර්ෂික සාමාන්‍ය වෙනස මගින් පිළිබිඹු වන පරිදි, 2024 වසරට සාපේක්ෂව 2025 වසරේ දී ජීවන වියදම⁶ මිශ්‍ර ප්‍රතිඵල පෙන්නුම් කළේය. කො.පා.මි.ද. මත පදනම්ව, කුටුම්භයක් සඳහා ඇස්තමේන්තුගත සාමාන්‍ය මාසික පරිභෝජන වියදම,⁷ 2023 සහ 2024 කාලය තුළ දක්නට ලැබුණු ඉහළ ගිය වැඩිවීම්වලින් පසුව, 2024 වසරේ පැවති රුපියල් 178,438හි සිට 2025 වසරේ දී රුපියල් 177,545ක් දක්වා 0.5%ක සුළු ප්‍රතිශතයකින් පහළ ගියේය. මීට වෙනස් ප්‍රවණතාවක් පෙන්නුම් කරමින්, ජා.පා.මි.ද. මත පදනම්ව, කුටුම්භයක් සඳහා ඇස්තමේන්තුගත සාමාන්‍ය මාසික පරිභෝජන වියදම,⁸ 2024 වසරේ පැවති රුපියල් 105,063හි සිට 2025 වසරේ දී රුපියල් 105,230ක් දක්වා 0.2%ක සුළු ප්‍රතිශතයකින් ඉහළ ගියේය. කො.පා.මි.ද. සහ ජා.පා.මි.ද. යන දර්ශක ද්විත්වයේ ම කුටුම්භයක ඇස්තමේන්තුගත සාමාන්‍ය මාසික පරිභෝජන වියදම් ආහාර සහ ආහාර නොවන කාණ්ඩවලට බෙදී යාම සලකා බැලීමේ දී, ආහාර නොවන කාණ්ඩය කුටුම්භ

සටහන: ජීවන වියදම ඇස්තමේන්තු කරනු ලබන්නේ කො.පා.මි.ද. සම්පාදනය කිරීමේ දී සලකා බලනු ලබන කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයේ නාරිත ප්‍රදේශවල සාමාන්‍ය ගෘහ ඒකකයක පරිභෝජන වැයට අදාළ මාසික පරිභෝජන වියදම් වර්තමානයේ වාර්ෂික සාමාන්‍ය මගින් වේ. මෙම වැයෙහි අඩංගු විවිධ පරිභෝජන අයිතම සඳහා ලබා දී ඇති බර තැබීම්, කුටුම්භ ආදායම් සහ වියදම් සමීක්ෂණය (2019) මගින් නිර්ණය කරන ලද වියදම් රටා ඇසුරින් වේ.

සටහන: ජීවන වියදම ඇස්තමේන්තු කරනු ලබන්නේ ජා.පා.මි.ද. සම්පාදනය කිරීමේ දී සලකා බලනු ලබන ශ්‍රී ලංකාවේ සාමාන්‍ය ගෘහ ඒකකයක පරිභෝජන වැයට අදාළ මාසික පරිභෝජන වියදම් වර්තමානයේ වාර්ෂික සාමාන්‍ය මගින් වේ. මෙම වැයෙහි අඩංගු විවිධ පරිභෝජන අයිතම සඳහා ලබා දී ඇති බර තැබීම්, කුටුම්භ ආදායම් සහ වියදම් සමීක්ෂණය (2019) මගින් නිර්ණය කරන ලද වියදම් රටා ඇසුරින් වේ.

වියදම්වලින් වැඩි ප්‍රමාණයක් අඩුකොට නියෝජනය කරයි. කෙසේ වෙතත්, 2022 වසරේ ඇති වූ ආර්ථික අර්බුදයෙන් පසුව ආහාර කාණ්ඩය සඳහා වෙන් කළ වියදම් ප්‍රමාණය තවදුරටත් ඉහළ මට්ටමක පවතී.

1.1.4 උද්ධමන අපේක්ෂා

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් සිදු කරනු ලබන උද්ධමන අපේක්ෂා සමීක්ෂණය මගින් පිළිබිඹු වන පරිදි, ආයතනික සහ කුටුම්භ යන දෙඅංශයෙහිම උද්ධමන අපේක්ෂා, කාල පරාස අනුව වෙනස්කම් පෙන්නුම් කරමින්, 2025 වසර තුළ දී ක්‍රමයෙන් ඉහළ ගියේය. ආයතනික අංශයේ ඉදිරි මාස 3 සහ ඉදිරි

6 පාරිභෝගික මිල දර්ශක, ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 2019 වසරේ දී සිදු කරනු ලැබූ ගෘහ ඒකක ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණයට අනුව හඳුනාගත් ස්ථාවර පරිභෝජන වැය මත පදනම් වේ. එබැවින්, කාලයන් සමඟ ගෘහස්ථ පරිභෝජන රටාවල සිදුවන වෙනස්කම් මෙයින් පිළිබිඹු නොවේ.

7 ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 2019 වසරේ දී සිදු කරනු ලැබූ ගෘහ ඒකක ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණයට අනුව කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයේ සාමාන්‍ය කුටුම්භයක් පුද්ගලයන් 3.8කින් සමන්විත වේ.

8 ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 2019 වසරේ දී සිදු කරනු ලැබූ ගෘහ ඒකක ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණයට අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ සාමාන්‍ය කුටුම්භයක් පුද්ගලයන් 3.7කින් සමන්විත වේ.

මාස 6 කාල පරාසයන් ආවරණය වන කෙටි කාලීන උද්ධමන අපේක්ෂා, වසර ආරම්භයේ දී පැවති අඩු උද්ධමන වාතාවරණයට අනුකූලව, එම කාලසීමාව තුළ දී 5%ක උද්ධමන ඉලක්කයේ ප්‍රතිශතාංක ± 2 ක පරාසයේ පහළ සීමාවටත් වඩා අඩු මට්ටමක පැවතුණේය. ඉන් අනතුරුව, බලාපොරොත්තු වූ පරිදි උද්ධමනය සාමාන්‍යකරණයට සමගාමීව, 2025 වසරේ මැද භාගයේ සිට උද්ධමන අපේක්ෂා ක්‍රමයෙන් ඉහළ යෑමක් වාර්තා කරමින් ඉලක්කගත මට්ටමට ආසන්න විය. ඉදිරි වසරක කාල පරාසය සඳහා වූ උද්ධමන අපේක්ෂා ද එවැනිම ප්‍රවණතාවක් අනුගමනය කරමින් 2025 වසර පුරා ක්‍රමයෙන් ඉහළ ගිය අතර, 2025 වසරේ මැයි මාසයේ සිට ඉදිරියට ඉලක්කගත මට්ටමේ සිට ප්‍රතිශතාංක ± 2 ක පරාසය තුළ පැවතුණි. කුටුම්භ අංශයේ උද්ධමන අපේක්ෂා ද වසර තුළ දී මෙයට සමාන ඉහළ යෑමේ ප්‍රවණතාවක් පෙන්නුම් කළේය. නමුත්, ඔවුන්ගේ උද්ධමන අපේක්ෂා අතින් උද්ධමනය මත පදනම්ව සකස් කර ගැනීමේ ප්‍රවණතාව නිසා, පවතින අඩු උද්ධමනකාරී පරිසරයක් තුළ, එම අපේක්ෂා ආයතනික අංශයට සාපේක්ෂව පහළ මට්ටමක පැවතුණි. මේ අතර, ඉදිරි වසර 2 සහ වසර 3 කාල පරාසයන් ආවරණය වන ආයතනික අංශයේ මධ්‍ය කාලීන සහ දිගු කාලීන උද්ධමන අපේක්ෂා, වසරේ අග භාගය වන විට දක්නට ලැබුණු සුළු ඉහළ යෑමක් හැරුණු විට, උද්ධමන ඉලක්කය වටා ස්ථායී වී පැවතුණි. සමස්තයක් වශයෙන්, 2025 වසර තුළ දී උද්ධමන අපේක්ෂාවන්හි විකාශනය මගින් පෙන්නුම් කරන්නේ, ආයතනික අංශය කෙටි කාලීන සිට මධ්‍ය කාලීන කාල පරාසය දක්වා උද්ධමනය ක්‍රමයෙන් ඉහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කළ නමුත්, සියලු කාලසීමාවන් සඳහා වූ අපේක්ෂා, උද්ධමන ඉලක්කය සමඟ පුළුල් ලෙස අනුකූලව

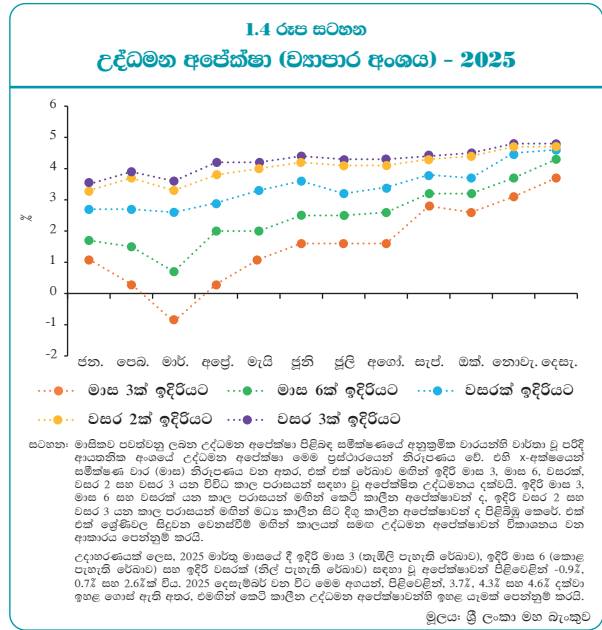
පැවති බවයි. මෙමගින් මධ්‍ය කාලීන උද්ධමන ඉලක්කය කෙරෙහි පවතින අඛණ්ඩ විශ්වාසය සහ මුදල් ප්‍රතිපත්ති රාමුවේ සඵලදායීතාව පිළිබිඹු වේ.

1.1.5 වැටුප්

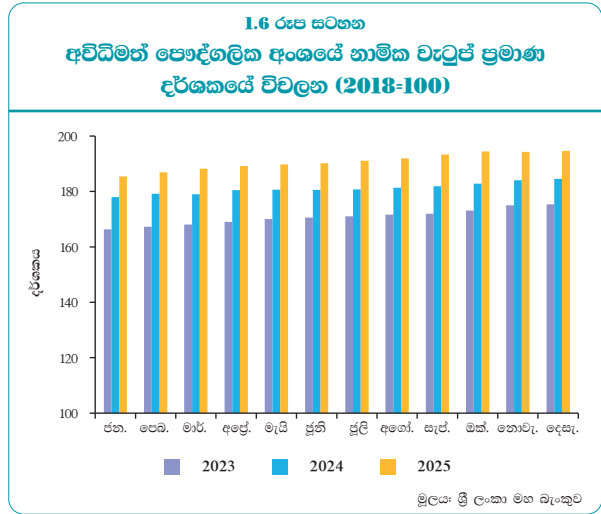
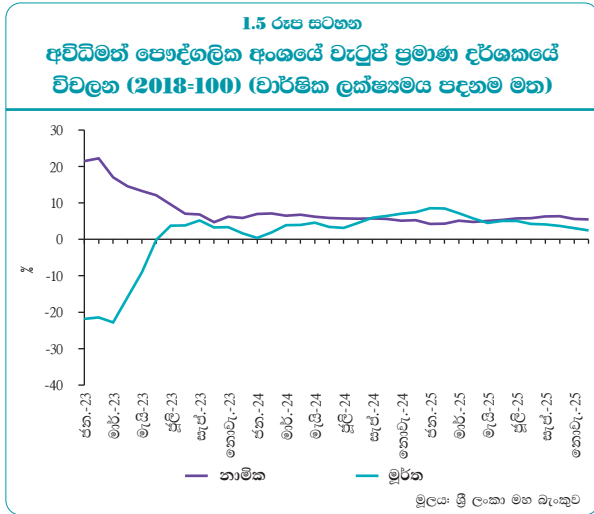
පවතින දත්තවලට අනුව,⁹ විකාසය වන ශ්‍රම වෙළඳපොළ තත්වයන් සහ පරිපාලනමය වැටුප් ගැළපීම් පිළිබිඹු කරමින්, පෞද්ගලික සහ රාජ්‍ය යන අංශ දෙකෙහි ම සේවා නියුක්තිකයන්ගේ නාමික වැටුප් පෙර වසරට සාපේක්ෂව 2025 වසරේ දී ඉහළ යෑමක් වාර්තා කළේය. අවිධිමත් පෞද්ගලික අංශයේ වැටුප් වර්ධනය සඳහා ආර්ථික කටයුතු කිහිපයක ම අඛණ්ඩව පැවති ශ්‍රම හිඟය සහ සේවකයන් සඳහා වූ ඉහළ ඉල්ලුම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. විශේෂයෙන් සේවක සැපයුම අඩු ක්ෂේත්‍රවල පවතින දැඩි ශ්‍රම හිඟය දෛනික වැටුප් අනුපාතික සහ කොන්ත්‍රාත් පදනම මත සිදු කරන ගෙවීම් ඉහළ යෑමට බලපා තිබේ. රාජ්‍ය අංශයේ නාමික වැටුප් ඉහළ යෑම කෙරෙහි රාජ්‍ය සේවකයන් සඳහා සිදු කරන ලද වැටුප් සංශෝධන ප්‍රධාන වශයෙන් බලපෑවේය. රජයේ ප්‍රතිපත්තිමය වැඩපිළිවෙලෙහි කොටසක් ලෙස හඳුන්වා දුන් මෙම සංශෝධන, වසර පුරා රාජ්‍ය අංශයේ වැටුප් පිරිවැයෙහි සිදු වූ සැලකිය යුතු ඉහළ යෑම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. මූර්ත වටිනාකම අනුව සලකා බැලීමේ දී, වැටුප් වර්ධනයන් සාධනීය ප්‍රතිඵල පෙන්නුම් කළේය. නාමික වැටුප් වැඩිවීම් මෙන්ම සාපේක්ෂව පාලනය වූ උද්ධමන පීඩනයන්හි බලපෑම හේතුවෙන්, රාජ්‍ය අංශයේ, අවිධිමත් පෞද්ගලික අංශයේ සහ විධිමත් පෞද්ගලික අංශයේ මූර්ත වැටුප් 2025 වසරේ දී වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. කෙසේ වුවද, පවතින දත්ත මගින් සේවකයන්ට ලැබෙන විවිධ වර්ගයේ දීමනා සහ ප්‍රතිලාභ සම්පූර්ණයෙන් ම නිරූපණය නොවීය හැකි බැවින්, මෙම ඇගයීම ප්‍රවේශමෙන් තේරුම් ගත යුතුය.

පෞද්ගලික අංශයේ වැටුප්

අවිධිමත් පෞද්ගලික අංශයේ වැටුප් ප්‍රමාණ දර්ශකය (2018=100) මගින් පිළිබිඹු වන පරිදි, අවිධිමත් පෞද්ගලික අංශයේ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ නාමික වැටුප් 2025 වසර පුරා ඉහළ යෑමේ ප්‍රවණතාවක් පෙන්නුම් කළේය. පෙර වසරේ නිරීක්ෂණය වූ ශක්තිමත් වැඩිවීම්වලින් අනතුරුව, අවිධිමත් පෞද්ගලික අංශයේ වැටුප් ප්‍රමාණ දර්ශකය මගින් පිළිබිඹු වන පරිදි එම අංශයේ සේවා

9 මෙම කොටසෙහි ඇතුළත් තොරතුරු ප්‍රධාන වශයෙන් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව මගින් සම්පාදනය කරනු ලබන රාජ්‍ය අංශයේ වැටුප් ප්‍රමාණ දර්ශකය (2016-100) සහ අවිධිමත් පෞද්ගලික අංශයේ වැටුප් ප්‍රමාණ දර්ශකය (2018-100) මත මෙන්ම කම්කරු දෙපාර්තමේන්තුව මගින් සම්පාදනය කරනු ලබන, පඩි පාලක සහ මගින් පාලනය වන සේවා නියුක්තිකයන්ගේ විධිමත් පෞද්ගලික අංශයේ අවම වැටුප් ප්‍රමාණ දර්ශකය (1978 දෙසැම්බර්-100) මත පදනම් වේ. කෙසේ වුවද, පවතින වැටුප් දර්ශක මගින් ආර්ථිකයේ සමස්ත වැටුප් ප්‍රවණතාවන් සම්පූර්ණයෙන් ම නිරූපණය කිරීමෙහි ලා සම්පීඩාවක් පවතී.

නියුක්තිකයන්ගේ නාමික වැටුප් 2025 වසර තුළ මධ්‍යස්ථ ලෙස වර්ධනය විය. ඒ අනුව, මෙම දර්ශකය 2024 වසරේ දී වාර්ෂික සාමාන්‍ය පදනම මත නාමික වශයෙන් වාර්තා වූ 6.0%ක වැඩිවීමට සාපේක්ෂව, 2025 වසරේ දී 5.3%ක වැඩිවීමක් වාර්තා කළේය. වර්ධන වේගය මන්දගාමී වීම මගින් උද්ධමන පීඩන ලිහිල් වීම සහ ශුඛ වෙළඳපොළ තත්ත්වයන් ක්‍රමයෙන් සාමාන්‍යකරණය වීම පිළිබිඹු කෙරේ. ප්‍රධාන ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් ත්‍රිත්වය වන කෘෂිකර්මාන්ත, කර්මාන්ත සහ සේවා යන අංශ තුනෙහි ම වර්ධනයක් දක්නට ලැබුණු අතර, ඒ අතරින් ඉහළ ම වැටුප් වර්ධනය කෘෂිකර්මාන්ත ක්‍රියාකාරකම්වල වාර්තා විය. අවිධිමත් පෞද්ගලික අංශයේ නාමික වැටුප් දර්ශකය 2024 වසරට සාපේක්ෂව 2025 වසරේ දී කෘෂිකර්මාන්ත, කර්මාන්ත සහ සේවා යන උප ක්‍රියාකාරකම් සඳහා, පිළිවෙලින්, වාර්ෂික සාමාන්‍ය පදනම මත, 5.8%ක්, 5.6%ක් සහ 4.0%ක් ලෙස වර්ධනයන් වාර්තා කළේය.

කම්කරු දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සම්පාදනය කරනු ලබන, අවම වැටුප් ප්‍රමාණ දර්ශකය (1978 දෙසැම්බර්=100) මගින් මනිනු ලබන විධිමත් පෞද්ගලික අංශයේ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ නාමික වැටුප් 2025 වසර තුළ දී ඉහළ ගියේය. ඒ අනුව, විධිමත් පෞද්ගලික අංශයේ අවම නාමික වැටුප් ප්‍රමාණ දර්ශකය, වාර්ෂික සාමාන්‍ය පදනම මත, 2024 වසරේ වාර්තා වූ 0.1%ක සුළු වැඩිවීමට සාපේක්ෂව, 2025 වසරේ දී 29.8%කින් ඉහළ ගියේය. නාමික වැටුප් ප්‍රමාණ දර්ශකවල තිබුණු සැලකිය යුතු ප්‍රතිශතාත්මක ඉහළ යෑම හේතුවෙන්, අවම මූර්ත වැටුප් ප්‍රමාණ දර්ශකය ද වාර්ෂික සාමාන්‍ය පදනම මත, 2024 වසරේ වාර්තා වූ 1.1%ක පහළ යෑමට සාපේක්ෂව 2025 වසරේ දී 30.3%කින් ඉහළ ගියේය. 2025 වසරේ අයවැයෙහි සඳහන්ව තිබූ පරිදි සහ සේවයෝජක සංගම් සමඟ ඇති කරගත් පූර්ව එකඟතාවන්ට අනුව, 2025 අංක 11 දරන සේවකයන්ගේ ජාතික අවම

වේතනය (සංශෝධන) පනත යටතේ ක්‍රියාත්මක වන පරිදි, රජය විසින් පෞද්ගලික අංශයේ සේවකයන්ගේ අවම මාසික වැටුප, 2025 වසරේ අප්‍රේල් මාසයේ දී රුපියල් 21,000 සිට රුපියල් 27,000 දක්වාත්, 2026 වසරේ ජනවාරි මාසයේ සිට රුපියල් 30,000 දක්වාත් ඉහළ නංවන ලදී. මීට අමතරව, 2026 වසරේ අයවැය යෝජනාවල කොටසක් ලෙස, වතු අංශයේ සේවකයන්ගේ දෛනික වැටුප 2026 ජනවාරි මාසයේ සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි රුපියල් 1,350 සිට රුපියල් 1,750 දක්වා ඉහළ නැංවීමට රජය යෝජනා කළේය. මෙම වැටුප් වැඩිවීම රුපියල් 1,550ක මූලික වැටුපකින් සහ රුපියල් 200ක් දක්වා වූ පැමිණීම මත පදනම් වූ දිරි දීමනාවකින් සමන්විත වේ.

රාජ්‍ය අංශයේ වැටුප්

2025 අයවැය මගින් ප්‍රකාශයට පත් කළ රාජ්‍ය අංශයේ පුළුල් වැටුප් සංශෝධන ක්‍රියාවට නැංවීම හේතුවෙන්, රාජ්‍ය අංශයේ සේවක වැටුප් ප්‍රමාණ දර්ශකය (2016=100) මගින් මනිනු ලබන රාජ්‍ය අංශයේ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ නාමික වැටුප් 2025 වසර තුළ දී කැපී පෙනෙන ලෙස ඉහළ ගියේය. මෙම සංශෝධන යටතේ, මූලික වැටුප් වැඩි කිරීමේ සහ පවතින දීමනා විධිමත් කිරීමේ අරමුණින් රජය විසින් රාජ්‍ය අංශයේ වැටුප් රාමුව ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමක් හඳුන්වා දෙන ලදී. ඒ අනුව, 2025 වසරේ අප්‍රේල් මස 01 වන දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි රාජ්‍ය අංශයේ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ අවම මූලික වැටුප රුපියල් 24,250 සිට රුපියල් 40,000 දක්වා, රුපියල් 15,750කින් ඉහළ දැමීය. මෙම සංශෝධනය යටතේ, රුපියල් 2,500ක තාවකාලික අතුරු දීමනාව සහ රුපියල් 5,000ක විශේෂ දීමනාව මූලික වැටුපට එකතු කරනු ලැබූ අතර, මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් රාජ්‍ය අංශයේ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ අවම මූලික වැටුපෙහි ශුද්ධ වැඩිවීම රුපියල් 8,250ක් විය. පවතින රාජ්‍ය මූල්‍ය සීමාවන් සැලකිල්ලට ගනිමින්, මෙම

විශේෂ සටහන 2
සේවක අර්ථසාධක අරමුදල (EPF) පදනම් කරගත් විධිමත් අංශයේ වැටුප් අනුපාතික දර්ශකය මගින් පෞද්ගලික අංශයේ වැටුප් ප්‍රවණතා දත්තවල අඩුපාඩු සඳහා පිළියම් යෙදීම

ශ්‍රම වෙළඳපොළ තත්ත්වයන්, උද්ධමනය සහ සමස්ත සාර්ව ආර්ථික ස්ථාවරත්වය කෙරෙහි බලපාන ප්‍රධාන සාධකයක් වේ. එබැවින් මුදල් ප්‍රතිපත්ති සම්බන්ධ තීරණ ගැනීමේ දී වැටුප් හැසිරීම නිරීක්ෂණය කිරීම අත්‍යවශ්‍ය කරුණකි. ශ්‍රම ඵලදායිතාවයේ වෙනස්කම් සමඟ අනුගතවන්නා වූ වැටුප් විචලනයන් තුළින්, මිල ස්ථායීතාව පවත්වා ගනිමින් තිරසාර ආර්ථික වර්ධනයට සහාය ලබා ගත හැකිය.¹ එබැවින්, මෙම කාර්යය සපුරා ගැනීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විවිධ දර්ශක වෙත අවධානය යොමු කර ඇත. එහිදී විධිමත් පෞද්ගලික අංශයේ වැටුප් හැසිරීම නිරීක්ෂණය කිරීම සඳහා කම්කරු දෙපාර්තමේන්තුව විසින් මාසිකව සම්පාදනය කරනු ලබන විධිමත් පෞද්ගලික අංශයේ අවම වැටුප් ප්‍රමාණ දර්ශකය භාවිතා කරනු ලැබේ. මෙම දර්ශකයේ ප්‍රධාන වාසියක් ලෙස එය මාසිකව ගණනය කිරීම සඳහන් කළ හැකි අතර, එමඟින් අවම වැටුප් ප්‍රවණතා කාලීනව නිරීක්ෂණය කිරීමට පහසුකම් සැපයේ. එමඟින් උද්ධමනය සහ ශ්‍රම වෙළඳපොළ තත්ත්වයන්ට අදාළ විශ්ලේෂණයන්ට සහාය ලබාදේ. කෙසේ වුව ද, මෙම දර්ශකය සතු සීමාවන් කිහිපයකි. මෙම දර්ශකය සම්පාදනය කිරීමේ දී 1978 දෙසැම්බර් මාසය පදනම් කාලය ලෙස සැලකීමෙන් සහ පඩි පාලක සභා 21ක අවම වැටුප් ආවරණය කරන ලෙස හඳුන්වා දෙන ලදී. නමුත් වර්තමානයේ දී පඩි පාලක සභා සංඛ්‍යාව 44 දක්වා වැඩි වුව ද, එහි පදනම් කාලය යාවත්කාලීන කිරීමක් සිදු කර නොමැත. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, පදනම් කාලය වන 1978 දෙසැම්බර් මාසයට පසුව පිහිටුවන ලද පඩි පාලක සභා සඳහා වන වැටුප් වර්ධනයන් මෙම දර්ශකය මගින් පිළිබිඹු නොවේ. මීට අමතරව, පඩි පාලක සභා මගින් ආවරණය වන සේවක සංඛ්‍යාව සමස්ත පෞද්ගලික අංශයේ ශ්‍රම බලකායෙන් කොටසක් පමණක් නියෝජනය කරන අතර, එම නිසා මෙම දර්ශකය මගින් විධිමත් පෞද්ගලික අංශයේ සමස්ත අවම වැටුප් ව්‍යුහය පිළිබිඹු නොකෙරේ. තවද, මෙම දර්ශකය සේවකයන්ගේ මුළු ඉපැයීම් වෙනුවට ව්‍යවස්ථාපිත අවම වැටුප් භාවිතා කරමින් ගණනය කර ඇත. සේවක අවම වැටුප් සංශෝධනයන් නිරන්තරයෙන් සිදු නොකරන නමුත්, මූලික වැටුප්, විචල්‍ය ගෙවීම් සහ විවිධ දීමනා ඇතුළත් සේවක මුළු ඉපැයීම් ශ්‍රම වෙළඳපොළ තත්ත්වයන්ට ප්‍රතිචාර වශයෙන් නීතිපතා වෙනස් විය හැකිය. එම නිසා වැටුප් සංශෝධනයන්ගේ සැබෑ වෙනස්වීම් ග්‍රහණය කර ගැනීමට මෙම දර්ශකයට ඇති හැකියාව සීමා වී ඇත. මෙම සීමාවන් සැලකිල්ලට ගනිමින්, පෞද්ගලික අංශයේ වැටුප් විචලනයන් වඩා හොඳින් නිරූපණය කරනු ලබන දර්ශකයක් ගොඩනැගීමේ අරමුණින්, සේවක අර්ථසාධක අරමුදලේ දායකත්වයන්ගෙන් ලබාගත් දත්ත

භාවිතා කරමින්, පෞද්ගලික අංශය සඳහා විකල්ප වැටුප් දර්ශකයක් සම්පාදනය කිරීමට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් පියවර ගෙන ඇත.²

අර්ථසාධක අරමුදල් දායකත්ව දත්ත භාවිතය සඳහා වූ හේතුසාධක

පවතින වැටුප් සංඛ්‍යාලේඛනවල ඇති සීමාවන් මෙන්ම පෞද්ගලික අංශයේ වැටුප් වෙනස්වීම් ඇගයීම සඳහා කාලෝචිත දර්ශකයක අවශ්‍යතාව සැලකිල්ලට ගනිමින්, පරිපාලන තොරතුරු මූලාශ්‍ර කෙරෙහි අවධානය යොමු කරන ලදී. මේ අතරින්, සාර්ව ආර්ථික සහ මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති විශ්ලේෂණය සඳහා වැදගත් වන ශ්‍රම පිරිවැය වර්ධනයන් නිරීක්ෂණය කිරීම තවදුරටත් ශක්තිමත් කිරීම සඳහා, නිතර වෙනස් වීම වඩාත් හොඳින් නිරූපණය වන පෞද්ගලික අංශයේ වැටුප් අනුපාත දර්ශකයක් සකස් කිරීම සඳහා සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් දායකත්ව වාර්තා වඩාත් උචිත පදනමක් ලෙස හඳුනා ගන්නා ලදී. මෙම විශ්ලේෂණය සේවක අර්ථසාධක අරමුදලේ ඒකරාශී කරන ලද පරිපාලන දත්ත පදනම් කරගෙන සිදු කර ඇති අතර, දායකයන්ගේ රහස්‍යභාවය තහවුරු කරමින්, පුද්ගල මට්ටමේ තොරතුරු භාවිතයෙන් මුළුමනින්ම වැලකී ඇත.

දත්ත මූලාශ්‍රය සහ ක්‍රමවේද ප්‍රවේශය

2017 ජනවාරි සිට 2025 දෙසැම්බර් දක්වා කාලය ආවරණය වන පරිදි, සේවක අර්ථසාධක අරමුදලෙන් ලබාගත් පරිපාලන තොරතුරු භාවිතයෙන් මෙම වැටුප් අනුපාත දර්ශකය සකස් කරනු ලැබේ. මෙම දත්ත සමුදාය, ලිඛිත (manual), මාර්ගගත (online) සහ විද්‍යුත් මාධ්‍ය (e-media) ඔස්සේ ඉදිරිපත් කෙරෙන සේව්‍යෝජක දායකත්ව වාර්තා වලින් සමන්විත වන අතර, ඉන් වැඩි දායකත්වයක් මාර්ගගත සහ විද්‍යුත් මාධ්‍ය ඔස්සේ වාර්තා වීම මඟින් විධිමත් අංශයේ සේවා නියුක්තිය පිළිබඳ පුළුල් ආවරණයක් සහතික කෙරේ. මෙහි සේව්‍යෝජක අන්‍යාත්‍යාව, සේවක සංඛ්‍යාව, දායකත්ව වටිනාකම් සහ වාර්තාකරණ කාලපරිච්ඡේද වැනි ප්‍රධාන විචල්‍යයන් ඇතුළත් වන බැවින්, නිතර යාවත්කාලීන වන වැටුප් දර්ශකයක් සම්පාදනය කිරීමට ඉඩ සැලසේ. දත්ත වාර්තා කිරීමේ දී සිදුවන ප්‍රමාදයන්හි පවතින වෙනස්කම් සැලකිල්ලට ගනිමින්, ප්‍රතිපත්ති විශ්ලේෂණය සඳහා වඩාත් කාලෝචිත අර්ධ දත්ත සමුදායන් භාවිතා කළ හැකි අතර, නිල ප්‍රකාශනයන් සඳහා අවසාන කරන ලද දත්ත සමුදායන් භාවිතා කරනු ලැබේ.

1 Bank for International Settlements (2010), Monetary policy and the measurement of inflation: prices, wages and expectations, BIS Papers No. 49, Basel: Bank for International Settlements. Available at: <https://www.bis.org/publ/bppdf/bispap49.pdf> (Accessed: 20 March 2026).

2 විධිමත් අංශය සඳහා නව වැටුප් දර්ශකයක් පර්යේෂණය කිරීම සහ සම්පාදනය කිරීම, කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලයේ විද්‍යා පීඨය සමඟ ඒකාබද්ධව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් ආරම්භ කරන ලදී. ඊට අමතරව, මෙම දර්ශකය සම්පාදනය කිරීමේ දී භාවිතා කරන ලද ක්‍රමවේදය වලංගු කිරීම (Validation) සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව, ජාත්‍යන්තර කම්කරු සංවිධානයේ (ILO) සහ කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලයේ කලා පීඨයේ විශේෂඥ මහපෙන්නිම් ලබා ගන්නා ලදී.

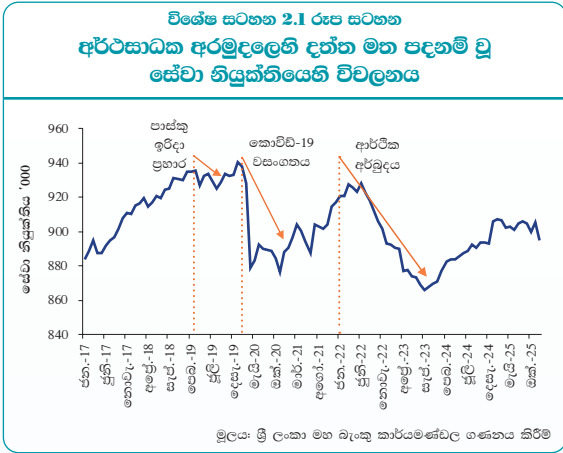
1

මෙම දර්ශකය සම්පාදනය කිරීම සඳහා 2017 ජනවාරි මාසය පදනම් කාලය ලෙස යොදාගෙන ඇති අතර, එම කාලය සාපේක්ෂව ස්ථාවර වැටුප් තත්ත්වයක් පැවති කාලයක් ලෙස සැලකේ. මෙම දර්ශකය සෑදීම සඳහා විකල්ප දර්ශක ගණනය කිරීමේ ක්‍රමවේද අනුරින්, එහි ප්‍රායෝගික ක්‍රියාකාරීත්වය සහ අනුකූලතාව පදනම් කරගනිමින් ලැස්පියර්ස් (Laspeyres) ක්‍රමය තෝරා ගන්නා ලදී. ජාත්‍යන්තර භාවිතයේ දී පුළුල් ලෙස පිළිගැනෙන, ස්ථාවර පදනම් වර්ෂ බර්තයන් (Fixed base-period weights) භාවිතා කරන මෙම ප්‍රවේශය, කාලයක් සමඟ වැටුප් විචලනයන් පිළිබඳ ස්ථාවර මිනුමක් ලබා දෙයි.

පරිපාලන දත්ත සහ සමීක්ෂණ මත පදනම් වූ වැටුප් සංඛ්‍යාලේඛන සංසන්දනය කිරීමේ දී, දත්ත ලබා ගත හැකි වාර ගණන, ආවරණය සහ සම්පාදන ක්‍රියාවලිය අනුව පැහැදිලි වෙනස්කම් පවතී. අනිවාර්ය වාර්තාකරණ ක්‍රමවේදයන් යටතේ සම්පාදනය වන සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් දායකත්ව වාර්තා මඟින් සැබෑ වැටුප් ලේඛන තොරතුරු පිළිබිඹු කරන බැවින්, ඒවා නියැදි විචලනයාවන්ට (sampling variability) ලක්වීමේ ප්‍රවණතාව අවම වේ. එසේ වුව ද, සමීක්ෂණ මත පදනම් කරගත් වැටුප් සංඛ්‍යාලේඛන කාලානුරූපව සම්පාදනය කරනු ලබන අතර, දත්ත රැස් කිරීම සහ සැකසීම සඳහා අමතර කාලයක් අවශ්‍ය වේ. සේවා නියුක්ති ව්‍යුහයන් සහ ආදායම් ව්‍යාප්තිය පිළිබඳ අවබෝධයක් ලබා ගැනීමට සමීක්ෂණ දත්ත උපකාරී වුව ද, එම දත්ත නිතර ලබා ගත නොහැකි වීම හේතුවෙන් කෙටි කාලීන වැටුප් විචලනයන් හඳුනා ගැනීමට ඇති හැකියාව අඩුය. ඒ අනුව, පරිපාලන දත්ත සහ සමීක්ෂණ දත්ත යන දෙවර්ගයම එකිනෙකෙහි අඩුපාඩු සමනය කරමින් වඩා පූර්ණ අවබෝධයක් ලබා ගැනීමට වැදගත් වේ.

සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් දායකත්ව වාර්තා මඟින් විවිධ ක්ෂේත්‍රයන්හි විධිමත් අංශයේ සේවා නියුක්තියෙන් 60%ක් පමණ ආවරණය වන අතර, එමඟින් වැටුප් අනුපාත දර්ශකයේ නියෝජිතභාවය තවදුරටත් ඉහළ නංවයි. සමස්ත ඉල්ලුම මෙහෙයවීමේ දී සහ වැටුප් පීඩනයන් මිල ගණන් වෙත සම්ප්‍රේෂණය කිරීමේ දී විධිමත් පෞද්ගලික අංශය ඉටු කරන කාර්යභාරය සැලකිල්ලට ගත් කල, එම අංශය කෙරෙහි අවධානය යොමු කිරීම යෝග්‍ය වේ. මෙම දත්තවල පවතින ප්‍රධාන වාසිය වන්නේ ඒවා මාසික පදනමින් ලබා ගත හැකි වීම වන අතර, එමඟින් වැටුප් විචලනයන් කාලෝචිත ලෙස නිරීක්ෂණය කිරීමටත්, මතුවන්නා වූ ප්‍රවණතාවන් කලින් හඳුනා ගැනීමටත් අවස්ථාව සැලසේ. එවැනි දත්ත නොමැති වීම, ප්‍රතිපත්ති විශ්ලේෂණයන් ප්‍රමාද වී ලැබෙන තොරතුරු මත පදනම් වීමට සිදුවන අතර, එමඟින් වැටුප් සහ මිල මට්ටම් අතර සිදුවන වෙනස්වීම් නිවැරදිව ඇගයීමට ඇති හැකියාව සීමා වේ.

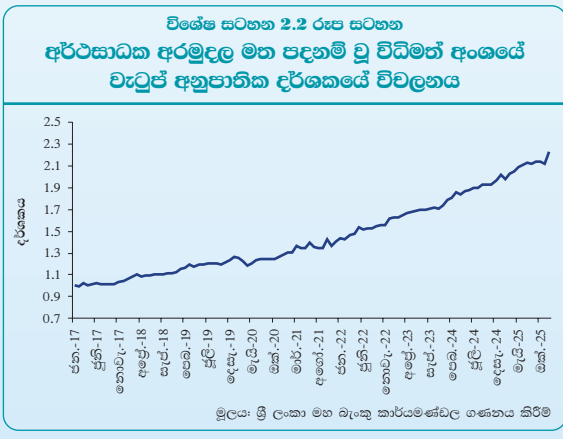
මෙම දර්ශකය, කාලයක් සමඟ පවතින අනුකූලතාව සහ සංසන්දනාත්මක බව සහතික කිරීම සඳහා ස්ථාවර පදනම් කාලයක් සහිතව, ඒකරාශී කරන ලද සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් දායකත්ව වාර්තා ඇසුරින් සම්පාදනය කරනු ලබයි. විධිමත් අංශය තුළ සිදුවන සමස්ත වැටුප්

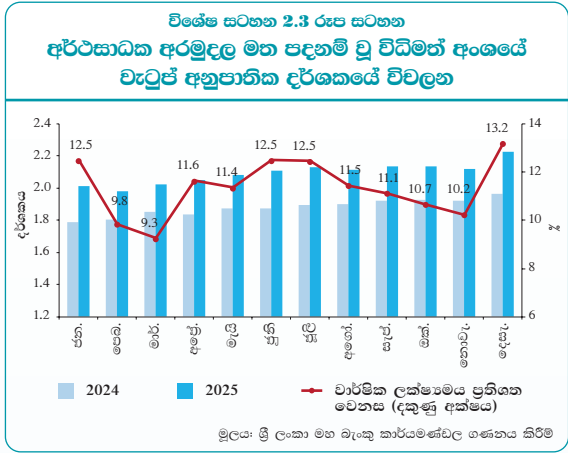

විචලනයන් පිළිබිඹු කරන දර්ශකයක් ලබා ගැනීම සඳහා සේවායෝජක මට්ටමේ වාර්තා ඒකරාශී කරනු ලැබේ. නීතිපතා සිදු කරනු ලබන නිරීක්ෂණ කටයුතු පහසු කිරීම සඳහා, මෙම ප්‍රවේශය සරල සහ විනිවිදභාවයකින් යුතුව පවත්වාගෙන යනු ලබන අතර, මෙහි සවිස්තරාත්මක ක්‍රමවේදයන් වෙනම ලේඛනගත කර ඇත.

විධිමත් පෞද්ගලික අංශයේ සේවා නියුක්තියේ චලනයන්, වැටුප් වෙනස්වීම් අවබෝධ කර ගැනීමට ප්‍රයෝජනවත් පසුබිමක් සපයයි. එමෙන්ම, වැටුප් වර්ධනයන් සහ ශ්‍රම පිරිවැය පීඩනයන් ඇගයීමේ දී පුළුල් ශ්‍රම වෙළඳපොළ තත්ත්වයන් සැලකිල්ලට ගැනීමේ වැදගත්කම විශේෂ සටහන 2.1 රූප සටහන මඟින් පෙන්නුම් කරයි. මෙහි ඉදිරිපත් කර ඇති සේවා නියුක්ති දත්ත, අධිකාරි සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් දායකත්ව වාර්තා ඉදිරිපත් කරන සහ දර්ශක සම්පාදනය සඳහා වන නිර්ණායක සපුරාලන ආයතන පදනම් කරගෙන සකස් කර ඇත. එබැවින්, මෙම සංඛ්‍යාලේඛන නිල ශ්‍රම බලකා ඇස්තමේන්තු සමඟ සෘජුව සැසඳිය නොහැක.

විශේෂ සටහන 2.2 රූප සටහන මඟින් විධිමත් අංශයේ වැටුප්වල ක්‍රමික ඉහළ යෑමක් නිරූපණය වන අතර, 2022-2023 කාලපරිච්ඡේදයේ දී පැවති උද්ධමනකාරී තත්ත්වයෙන් අනතුරුව එම ඉහළ යෑම වඩාත් හොඳින් කැපී පෙනේ. විශේෂ සටහන 2.3 රූප සටහන මඟින් 2025 වසරේ මැද භාගයේ දී වැටුප් වර්ධනය යම්

මට්ටමකට මන්දගාමී වුව ද, වසර අවසානය දෙසට නැවතත් ඉහළ යන ප්‍රවණතාවක් පෙන්වයි. මෙම වෙනස්වීම් ආර්ථික ක්‍රියාකාරීත්වයේ වෙනස්වීම්, සෘතුමය සාධක සහ වැටුප් තීරණය කිරීමේ ක්‍රියාවලියන්හි බලපෑම් පිළිබිඹු කරයි.

සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් දායකත්වයන් සේවක ඉපැයීම්වල ස්ථාවර ප්‍රතිශතයක් ලෙස ගණනය කරනු ලබන බැවින්, වාර්තාගත වැටුප් සහ දායකත්ව මුදල් අතර සෘජු සම්බන්ධතාවක් පවතී. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, සමස්ත දායකත්ව මුදල්වල සිදුවන වෙනස්වීම් මගින් ඉපැයීම්වල විචලනයන් පුළුල් ලෙස පිළිබිඹු වන අතර, කාලයත් සමඟ පෞද්ගලික අංශයේ වැටුප් වර්ධනයන් නිරීක්ෂණය කිරීම සඳහා ඒවා විශ්වාසනීය මිනුමක් ලෙස භාවිතා කිරීමට සහාය සපයයි.

නව වැටුප් ප්‍රමාණ දර්ශකයේ සංකල්පීය රාමුව

මෙම වැටුප් අනුපාත දර්ශකය නිර්මාණය කර ඇත්තේ වැටුප්වල නිරපේක්ෂ මට්ටම්වල හැසිරීම බැලීමට වඩා, පෙර වසරවලට සාපේක්ෂව පෞද්ගලික අංශයේ වැටුප්වල සිදුවන වෙනස්වීම් මැනීම සඳහාය. සාපේක්ෂ විචලනයන් කෙරෙහි අවධානය යොමු කිරීම මගින්, මෙම දර්ශකය කාලපරිච්ඡේද හරහා ඇගයිය හැකි වැටුප් වර්ධන ගතිකත්වයන් පිළිබඳ දර්ශකයක් සපයයි. එමගින් උද්ධමනය වෙනස් වීම සහ නිමැවුම් මිනුම් ඇතුළු අනෙකුත් සාර්ව ආර්ථික දර්ශක සමඟ ද එය සැසඳිය හැකිය.

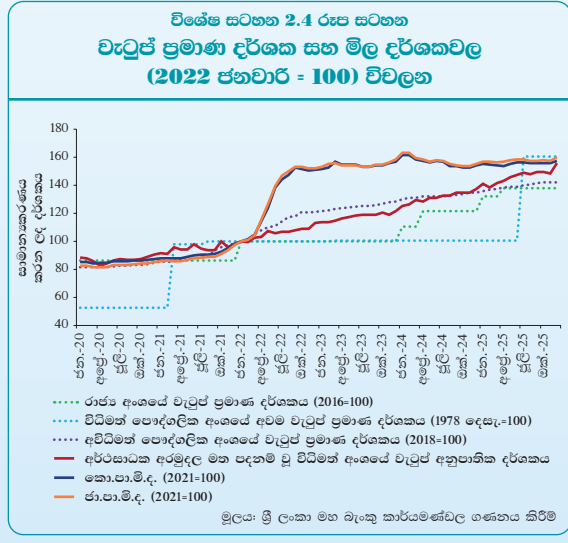
මෙලෙස සම්පාදනය කරන ලද වැටුප් අනුපාත දර්ශකය, සාර්ව ආර්ථික විශ්ලේෂණය සඳහා උචිත විශ්වාසනීය කාලානුරූපී දත්ත මාලාවක් සපයයි. පරිපාලන දත්ත භාවිතය මගින් කාලයත් සමඟ පවතින සංසන්දනාත්මක බව ඉහළ නංවන අතර, නියැදි විචලනයන් (sampling variation) හා සම්බන්ධ අස්ථාවරත්වය අවම කරයි. වැටුප් සැකසීමේ යාන්ත්‍රණයන් සහ ආයතනික විධිවිධාන පිළිබිඹු කරමින්, මිල විචලනයන්ට සාපේක්ෂව වැටුප් ගැලපුම් යම් ප්‍රමාදයකින් සිදු වීමට නැඹුරුවක් දක්වයි. මෙම පසුබිම යටතේ, නිතර යාවත්කාලීන වන වැටුප් අනුපාත දර්ශකයක් ලබා ගත හැකි වීම ශ්‍රම පිරිවැය

පීඩනයන් නිරීක්ෂණය කිරීම ශක්තිමත් කරන අතර, සමීක්ෂණ දත්ත සහ ආයතනික වැටුප් ගැලපුම් ඇසුරින් ලබා ගන්නා පවතින වැටුප් දර්ශක සඳහා අනුපූරකයක් ලෙස ද එය ක්‍රියා කරයි.

මුදල් ප්‍රතිපත්තිය සහ ශ්‍රම වෙළඳපොළ විශ්ලේෂණය සඳහා වන බලපෑම

පෞද්ගලික අංශයේ වැටුප් වර්ධනය, උද්ධමන පීඩනයන් සහ පුළුල් සාර්ව ආර්ථික තත්ත්වයන් අතර පවතින අන්තර් සම්බන්ධතාව පිළිබඳ කාලීන සහ වඩා හොඳ අවබෝධයක් නව දර්ශකය මගින් සපයයි. මෙම දර්ශකය විශ්ලේෂණය කිරීමේ දී පෙනී යන්නේ, වැටුප් වර්ධනය, පවත්නා ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්වලට පමණක් නොව මිල මට්ටමේ වෙනස්වීම්වලට ද ප්‍රතිචාර දක්වන බවයි. නව වැටුප් දර්ශකය ද මිල දර්ශකවල සිදු වූ ඉහළ යෑමට සාපේක්ෂව ඉහළ ගොස් ඇති බව විශේෂ සටහන 2.4 රූප සටහන මගින් පෙන්වනු ලබයි. උදාහරණයක් ලෙස, 2022-2023 කාලපරිච්ඡේදය තුළ වැටුප් සාමාන්‍යවල දක්නට ලැබුණු කැපී පෙනෙන ඉහළ යෑම මගින් ඉහළ මට්ටමක පැවති උද්ධමනයේ බලපෑම පිළිබිඹු කරන අතර, වැටුප් තීරණය කිරීමේ ක්‍රියාවලිය තුළ දෙවන වටයේ බලපෑම් ඇතිවීමේ හැකියාව ද ඉන් අවධාරණය කෙරේ. සාම්ප්‍රදායික දර්ශකවලට වඩා නිවැරදිව මෙම ගතිකත්වයන් ග්‍රහණය කර ගැනීම මගින්, අනාගත උද්ධමන පීඩනයන් හඳුනා ගැනීමට සහ ඒවා සඳහා ප්‍රතිචාර දැක්වීමට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවට ඇති හැකියාව නව වැටුප් දර්ශකය හරහා ඉහළ නැංවේ.

ඉදිරි දැක්මක් සහිතව ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය සඳහා නිතර වෙනස් වීම වඩාත් හොඳින් නිරූපණය වන පරිපාලන දත්ත විශ්ලේෂයෙන් වැදගත් වේ. සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් දායකත්වයන්ගෙන් දළ වශයෙන් 80%ක් පමණ මාර්ගගත සහ විද්‍යුත් මාධ්‍ය හරහා ඉදිරිපත් කිරීමත් සමඟ, මෙම තොරතුරු මායිකව ඒකරාශී කිරීම මගින් ශ්‍රම පිරිවැය වර්ධනයන් වඩාත් කඩිනමින් නිරීක්ෂණය කිරීමට අවස්ථාව සැලසේ. සේවක වාර්තා 800,000කට

අධික ප්‍රමාණයක් ආවරණය කරමින් විධිමත් පෞද්ගලික අංශයේ වැටුප් පිළිබඳ වඩාත් පුළුල් හා නියෝජිත මිනුමක් සැපයීම හරහා, නව වැටුප් දර්ශකය මගින් දිගු කාලීනව පවතින විධිමත් පෞද්ගලික අංශයේ අවම වැටුප් ප්‍රමාණ දර්ශකය ඇතුළු දැනට පවතින දර්ශක සඳහා ආදේශකයක් සපයයි. මෙම පුළුල් ආවරණය මගින් ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයන්ට ශ්‍රම වෙළඳපොළ ව්‍යුහාත්මක ප්‍රවණතා වඩාත් නිවැරදිව හඳුනා ගැනීමට ඉඩ සැලසෙන අතර, එමගින් මුදල් ප්‍රතිපත්තිය සහ වැටුප් ආශ්‍රිත මැදිහත්වීම් සම්බන්ධයෙන් දත්ත මත පදනම් වූ තීරණ ගැනීම සඳහා සහාය ලබා දේ.

වැටුප් නිරීක්ෂණය ශක්තිමත් කිරීම සහ ඉදිරි දිශානතිය

මෙම දර්ශකය සම්පාදනය කිරීම මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ සාර්ව ආර්ථික දත්ත ව්‍යුහයෙහි සුවිශේෂී දියුණුවක් නිරූපණය කෙරේ. වසර 9ක කාලසීමාවක් පුරා ලබාගත් විශාල දත්ත විශ්ලේෂණ (big data analytics) තාක්ෂණික ක්‍රම භාවිතයෙන් විශ්ලේෂණය කරන ලද මිලියන 6කට අධික නිරීක්ෂණ ප්‍රමාණයක් ප්‍රයෝජනයට ගනිමින්, නිතිපතා සහ නිතර වෙනස්වීම වඩාත් හොඳින් නිරූපනය වන පෞද්ගලික අංශයේ වැටුප් නිරීක්ෂණය කිරීම සඳහා මෙම දර්ශකය මගින් පදනමක් සපයයි. ඉදිරියේ දී, ප්‍රතිපත්ති විශ්ලේෂණයන් සඳහා මාසික දායකත්වයන් මනාව ඒකාබද්ධ කිරීම සහතික කරමින් සහ සම්පූර්ණ දත්ත සමුදාය සඳහා අර්ධ-වාර්ෂිකව

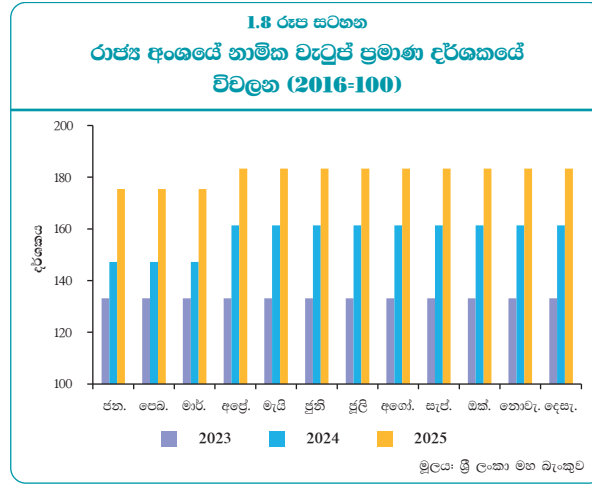
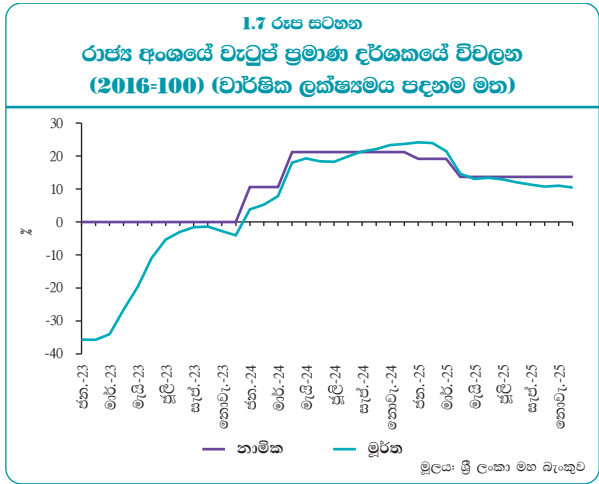
යාවත්කාලීන කිරීම් සිදු කරන අතරම, දත්ත හුවමාරු කර ගැනීමේ ක්‍රියාවලිය ආයතනගත කිරීම සඳහා ප්‍රමුඛත්වය ලබා දෙනු ඇත.

සමස්ත වැටුප් නිරීක්ෂණය කිරීමෙන් ඔබ්බට, මෙම පරිපාලන දත්ත සමුදාය සතුව සැලකිය යුතු විශ්ලේෂණාත්මක විභවයක් පවතී. සැලසුම් කර ඇති වැඩිදියුණු කිරීම් අතරට, වැටුප් ගතිකත්වයන් පිළිබඳ එක් එක් කර්මාන්ත සඳහා සුවිශේෂී වූ අවබෝධයක් ලබා දීම සඳහා ආංශික දර්ශක දියුණු කිරීම ඇතුළත් වේ. දිගු කාලීනව, පරිපූරක පරිපාලන දත්ත සමුදායන් ඒකාබද්ධ කිරීම හරහා වැටුප් විශ්ලේෂණය සඳහා බහුමාන රාමුවක් නිර්මාණය කිරීමට අවස්ථාව සැලසෙන අතර, එමගින් විනිවිදභාවය වැඩිදියුණු කරමින් විකාසය වන ශ්‍රම වෙළඳපොළ තත්ත්වයන් ඇගයීම සඳහා ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයන්ට සහ පර්යේෂකයන්ට පුළුල් මෙවලමක් ඇත. සමස්තයක් වශයෙන් ගත් කළ, මෙම ක්‍රියාවලිය මගින් මෙම දර්ශකය වැටුප් සහ උද්ධමනය නිරීක්ෂණය කිරීමේ තීරණාත්මක මෙවලමක් ලෙස පමණක් නොව, ශ්‍රී ලංකාව තුළ දත්ත මත පදනම් වූ සාර්ව ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය ශක්තිමත් කිරීමේ මූලික පදනමක් ලෙස ද ස්ථාපිත කරනු ලබයි. ඉදිරියේ දී, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව තම වාර්ෂික හා අර්ධ වාර්ෂික ප්‍රකාශන මගින්, සේවක අර්ථසාධක අරමුදල මත පදනම් විධිමත් අංශයේ වැටුප් අනුපාතික දර්ශක සංඛ්‍යාලේඛන ප්‍රකාශයට පත් කිරීමට අදහස් කරයි.

වැටුප් සංශෝධනය අදියර වශයෙන් ක්‍රියාත්මක කරන ලද අතර, එය 2025 වසරේ අප්‍රේල් මාසයේ සිට රුපියල් 5,000ක අවම ශුද්ධ වැටුප් වැඩිවීමකින් සහ 30%ක වැටුප් ගැලපීමක් සමඟ ආරම්භ කරන ලදී. අනුමත කරන ලද වැටුප් වැඩිවීමේ ඉතිරි කොටස ද අදියර වශයෙන් ලබා දී ඇති අතර, ඒ අනුව 2026 වසරේ ජනවාරි මාසයේ සිට රාජ්‍ය අංශයේ සේවකයන් හට රුපියල් 5,000ක් සමඟ

ශේෂ මුදලෙන් 65%ක් ලබා දෙන ලදී. මෙය 2026 වසර තුළ දී නාමික වැටුප් තවදුරටත් ඉහළ යෑමට දායක වන අතර, සම්පූර්ණ වැටුප් සංශෝධනය 2027 වසරේ ජනවාරි මස වන විට අවසන් වීමට නියමිතය. තවද, 2025 වසරේ අප්‍රේල් මස 01 වන දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි අවම වාර්ෂික වැටුප් වර්ධකය රුපියල් 250 සිට රුපියල් 450 දක්වා 80%කින් ඉහළ නැංවීම මගින් වැටුප් ප්‍රගති යාන්ත්‍රණය සැලකිය යුතු

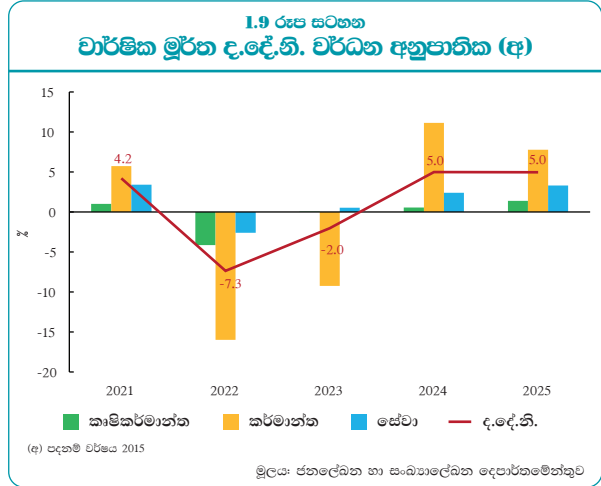

ලෙස වර්ධනය කිරීමට අමතරව රාජ්‍ය අංශයේ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ සියලු ම කාණ්ඩවල වාර්ෂික වැටුප් වර්ධක ව්‍යුහය ප්‍රමිතිගත කිරීමට ද රජය යෝජනා කළේය. මෙම වැටුප් සංශෝධන සිදු කළ ද, රාජ්‍ය අංශයේ සේවකයන්ගේ නාමික වැටුප්, වාර්ෂික සාමාන්‍ය පදනම මත, 2024 වසරේ වාර්තා වූ 18.5%ක වර්ධනයට සාපේක්ෂව 2025 වසරේ දී 14.9%කින් ඉහළ ගොස් ඇති අතර, එමගින් රාජ්‍ය අංශයේ සේවකයන්ගේ නාමික වැටුප් වර්ධනය අඩුවීමක් පෙන්නුම් කරයි. මේ අතර, මිල මට්ටම්වල වෙනස්වීම්වලට සාපේක්ෂව නාමික වැටුප් වැඩිවීමේ වේගය අඩුවීම පිළිබිඹු කරමින්, මූර්ත වැටුප් වර්ධනය 2024 වසරේ පැවති 16.8%හි සිට 2025 වසරේ දී 14.7%ක් දක්වා මන්දගාමී විය.

1.2 මූර්ත අංශයේ ප්‍රවණතා

1.2.1 ආර්ථික වර්ධනය

2025 වසරේ දී, ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය, දිව්වා සුළි කුණාටුවේ බලපෑම මධ්‍යයේ වුවද, ස්ථාවර මිල අනුව දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය (ද.දේ.නි.) 5.0%ක සවිමත් මූර්ත වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. මේ සඳහා වසරේ කාර්තු හතරෙහි ම ධනාත්මක වර්ධනයන් හේතු විය. මෙම සමස්ත වර්ධනය සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් කර්මාන්ත අංශයේ දායකත්වය හේතු වූ අතර, එහිදී නිෂ්පාදන

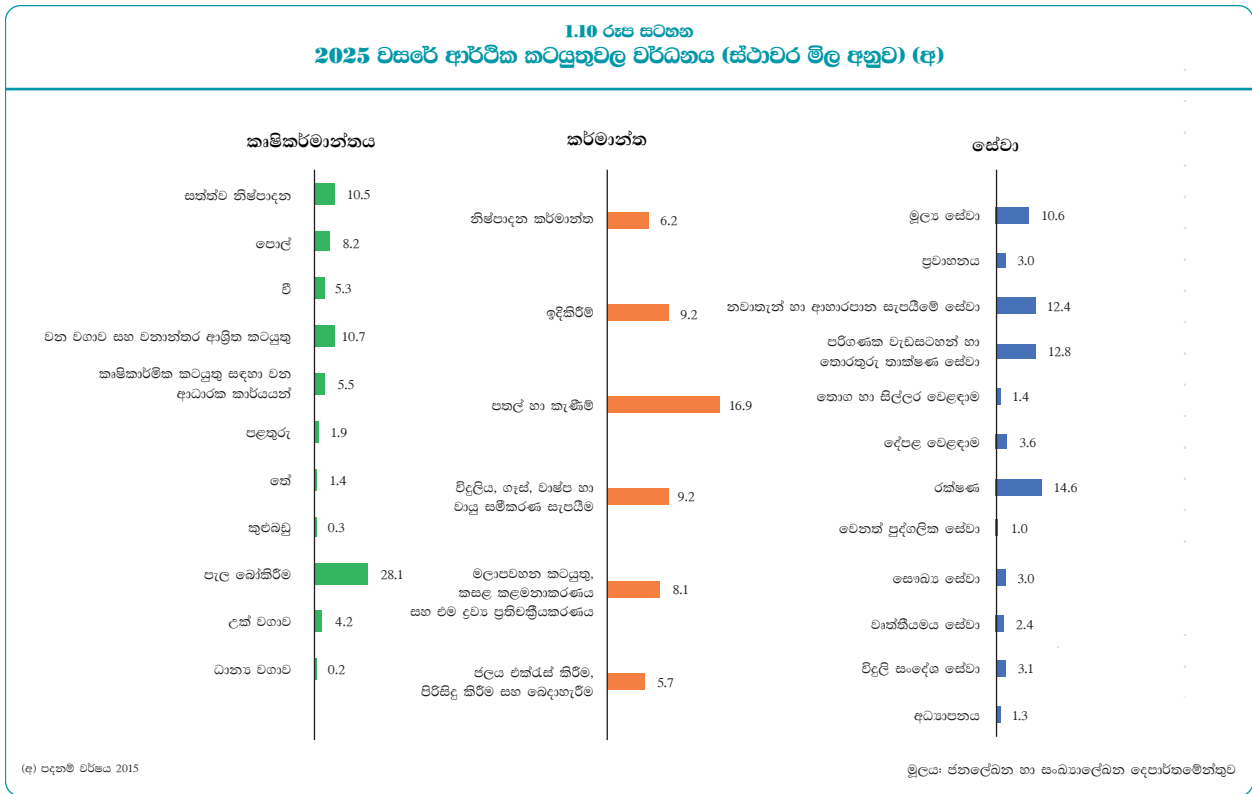

කර්මාන්ත සහ ඉදිකිරීම් කටයුතුවල දායකත්වයන් කැපී පෙනුණි. මීට අමතරව, සමස්ත වර්ධනය සඳහා සේවා අංශය සැලකිය යුතු දායකත්වයක් දැක්වූ අතර, මේ සඳහා මූල්‍ය සේවා සහ ප්‍රවාහන සේවා කටයුතුවල අඛණ්ඩ වර්ධනයන් ප්‍රධාන වශයෙන් දායක විය. තවද, කෘෂිකාර්මික කටයුතු ද මෙම වසරේ සමස්ත ආර්ථික වර්ධනය සඳහා කැපී පෙනෙන දායකත්වයක් ලබා දුන් අතර, 2025 වසරේ දී මෙම අංශයේ වාර්තා වූ වර්ධනය 2024 වසරේ දී වාර්තා වූ වර්ධන වේගය අභිබවා ගියේය.

ආර්ථික කටයුතු	වර්ධනය (%)		වර්ධනය සඳහා දායකත්වය (%)		ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස (%)	
	2024 (අ)	2025	2024 (අ)	2025	2024 (අ)	2025
	මූලාශ්‍රය: ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව					
කෘෂිකර්මාන්තය, වන වගාව හා ධීවර කර්මාන්තය	0.6	1.4	0.0	0.1	7.3	7.1
කර්මාන්ත	11.1	7.8	2.8	2.1	26.7	27.4
නිෂ්පාදන කර්මාන්ත, පනල් සහ කැණීම් සහ අනෙකුත් කර්මාන්ත	8.2	7.3	1.6	1.4	19.6	20.1
එයින්: නිෂ්පාදන කර්මාන්ත කටයුතු	7.7	6.2	1.2	1.0	16.4	16.6
ඉදිකිරීම්	20.1	9.2	1.2	0.7	7.1	7.3
සේවා	2.4	3.3	1.5	2.0	59.4	58.5
තොග හා සිල්ලර වෙළඳාම, ප්‍රවාහන සේවා සහ ගබඩා පහසුකම් සැපයීම සහ නවාතැන් සැපයීම හා ආහාරපාන සැපයීමේ සේවා	3.7	3.0	1.0	0.8	27.6	27.1
තොරතුරු සහ සන්නිවේදන කටයුතු පිළිබඳ සේවා	5.1	8.6	0.2	0.3	3.4	3.5
මූල්‍ය හා රක්ෂණ කටයුතු	0.2	11.2	0.0	0.5	4.6	4.9
නිවාස අයිතිය හා දේපල වෙළඳාම	4.2	3.6	0.2	0.2	4.3	4.3
වෘත්තීයමය සේවා	3.5	2.4	0.1	0.1	2.1	2.1
රාජ්‍ය පරිපාලනය, ජාතික ආරක්ෂාව, අධ්‍යාපනය, සෞඛ්‍ය සහ සමාජ ආරක්ෂණ සේවා	-1.1	0.3	-0.1	0.0	9.2	8.8
වෙනත් පෞද්ගලික සේවා	1.3	1.0	0.1	0.1	8.1	7.8
මූලික මිල ගණන් අනුව සමස්ත එකතු කළ අගය	4.6	4.4	4.3	4.1	93.4	93.0
භාණ්ඩ හා සේවා මත අය කෙරෙන බදු-සහනාධාර	10.9	12.3	0.7	0.8	6.6	7.0
වෙළඳපොළ මිල අනුව දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය	5.0	5.0	5.0	5.0	100.0	100.0
විදේශීය ශුද්ධ ප්‍රාථමික ආදායම	7.4	22.6				
වෙළඳපොළ මිල අනුව දළ ජාතික ආදායම	5.4	5.7				

(අ) පදනම් වර්ෂය 2015
(ආ) තාවකාලික
(ඇ) සංශෝධිත

පවත්නා වෙළඳපොළ මිල අනුව ද.දේ.නි. 2024 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 30,095.8ක් වූ අතර 2025 වසරේ දී එය රුපියල් බිලියන 32,750.8ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. මේ අතර 2025 වසරේ ද.දේ.නි. ගමා අවධානය 3.7%ක් ලෙස වාර්තා විය. තවද, ද.දේ.නි. සඳහා ඉද්ධ විදේශීය ප්‍රාථමික ආදායම ගැලපීම මගින් ඇස්තමේන්තු ගත කරනු ලබන දළ ජාතික ආදායම (ද.ජා.ආ.) ද 2025 වසරේ දී පවත්නා වෙළඳපොළ මිල අනුව රුපියල් බිලියන 32,142.2ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. එ.ජ. ඩොලර් වටිනාකමින් ගණනය කළ පවත්නා වෙළඳපොළ මිල අනුව ද.දේ.නි. 2025 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 108.8ක් ලෙස වාර්තා විය. එය 2024 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 99.6ක් ලෙස පැවතුණි.

පවත්නා වෙළඳපොළ මිල අනුව ද.දේ.නි. ඉහළ යෑම සහ මධ්‍ය වාර්ෂික ජනගහනය පහත වැටීම හේතුවෙන් 2024 වසරේ රුපියල් 1,373,235ක් වූ ඒක පුද්ගල ද.දේ.නි. 2025 වසරේ දී රුපියල් 1,505,371ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. මේ අතර, 2024 වසරේ දී රුපියල් 1,337,426ක් වූ ඒක පුද්ගල ද.ජා.ආ. 2025 වසරේ දී රුපියල් 1,477,395ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. එ.ජ. ඩොලර් වටිනාකම අනුව ඒක පුද්ගල ද.දේ.නි., 2024 වසරේ දී වාර්තා වූ 4,546ට සාපේක්ෂව 2025 වසරේ දී 5,003ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. තවද, 2024 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් 4,428ක් වූ ඒක පුද්ගල ද.ජා.ආ. 2025 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් 4,910ක් දක්වා වැඩි විය.

1.2.2 නිෂ්පාදිතය

කෘෂිකර්මාන්තය

කෘෂිකාර්මික ක්‍රියාකාරකම් 2024 වසරේ දී වාර්තා වූ 0.6%ක වර්ධනයට සාපේක්ෂව 2025 වසරේ දී 1.4%ක වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේය. මෙම වර්ධනය සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් සත්ව නිෂ්පාදන කටයුතු මෙන්ම පොළ සහ වී වගා කටයුතු ද දායක විය. එසේම, වන වගාව, කෘෂිකාර්මික කටයුතු සඳහා වන ආධාරක කාර්යයන්, පළතුරු, තේ සහ කුළුබඩු හෝග වගාවන් ද මෙම වසරේ සමස්ත වර්ධනයට ධනාත්මක බලපෑමක් දැක්වීය. කෙසේ වෙතත්, 2025 වසර තුළ දී ධීවර කටයුතු, එළවළු, රබර්, වෙනත් බහු වාර්ෂික හෝග සහ පානීය හෝග වගාවන්ගේ වර්ධනය පහත වැටීම නිසා මෙම වසරේ සමස්ත වර්ධනයට අයහපත් බලපෑමක් ඇතිවිය.

කර්මාන්ත

2024 වසරේ දී වාර්තා වූ 11.1%ක ශක්තිමත් වර්ධනය මත පදනම්ව 2025 වසරේ දී කර්මාන්ත කටයුතු 7.8%කින් තවදුරටත් වර්ධනය වූ අතර, ඒ සඳහා නිෂ්පාදන, ඉදිකිරීම් සහ පතල් හා කැණීම් කටයුතු ප්‍රධාන වශයෙන් දායක විය. නිෂ්පාදන කටයුතුවල වර්ධනය සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් ආහාර, බීම සහ දුම්කොළ නිෂ්පාදන කටයුතුවල අඛණ්ඩ වර්ධනය මෙන්ම රෙදිපිළි, නිම් ඇඳුම්, සම් සහ සම් භාණ්ඩ

නිෂ්පාදන කටයුතුවල වර්ධනය ද හේතු විය. තවද, 2025 වසරේ දී ඉදිකිරීම් ව්‍යාපෘති තවදුරටත් ඉහළ යෑම හේතුවෙන් ඉදිකිරීම් කටයුතු අඛණ්ඩව වර්ධනය වූ අතර, මේ සඳහා කලින් අත්හිටුවා තිබූ ව්‍යාපෘති නැවත ආරම්භ කිරීම සහ ආයෝජන හා සංවර්ධන කටයුතු ක්‍රමයෙන් ශක්තිමත් වීම හේතු විය.

සේවා

2024 වසරේ දී 2.4%ක්ව පැවති සේවා කටයුතුවල වර්ධනය, ක්‍රමයෙන් යහපත් වූ ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් හමුවේ 2025 වසරේ දී 3.3%කින් වර්ධනය විය. යහපත් ආර්ථික වාතාවරණය හමුවේ මූල්‍ය සේවාවල ධනාත්මක ක්‍රියාකාරීත්වය සේවා කටයුතුවල වර්ධනයට ප්‍රධාන වශයෙන් දායක විය. තවද, ප්‍රවාහන සේවා, නවාතැන් හා ආහාරපාන සැපයීමේ සේවා සහ පරිගණක වැඩසටහන් හා තොරතුරු තාක්ෂණික සේවා ද සමස්ත සේවා කටයුතුවල වර්ධනය සඳහා සැලකිය යුතු දායකත්වයක් ලබා දුන්නේය.

1.2.3 වියදම

2025 වසර කුළ දී පවත්නා වෙළඳපොළ මිල අනුව ගණනය කළ දේශීය ඉල්ලුම 10.2%කින් වර්ධනය වූ අතර, මේ සඳහා පරිභෝජන වියදමෙහි 5.9%ක වර්ධනය සහ ආයෝජන වියදමෙහි 22.4%ක වර්ධනය දායක විය. සමස්ත ඉල්ලුම සඳහා ප්‍රධාන දායකත්වය සපයන පරිභෝජන වියදමෙහි වාර්තා වූ වර්ධනයට, පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදමෙහි 6.0%ක වර්ධනය සහ රජයේ පරිභෝජන වියදමෙහි 5.6%ක වර්ධනය දායක විය. තවද, ප්‍රධාන වශයෙන් ප්‍රවාහන උපකරණ සහ ඉදිකිරීම් සඳහා වන වියදම් ඉහළ යෑම හේතුවෙන් ආයෝජන වියදමෙහි ප්‍රධාන අංශය වන දළ ස්ථාවර ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය මෙම කාලපරිච්ඡේදය කුළ දී වර්ධනය විය. එමෙන්ම අපනයන වියදමෙහි වර්ධනයට වඩා ආනයන වියදමෙහි වර්ධනය වැඩිවීම හේතුවෙන් ශුද්ධ විදේශීය ඉල්ලුමෙහි පහත වැටීමක් වාර්තා විය.

1.3 සංඛ්‍යා සටහන						
පවත්නා වෙළඳපොළ මිල අනුව සමස්ත ඉල්ලුම සහ ඉතුරුම් (අ)(ආ)						
ආර්ථික කටයුතු	රුපියල් බිලියන		වර්ධනය %		ද.දේ.නියෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස %	
	2024 (අ)	2025	2024 (අ)	2025	2024 (අ)	2025
1. දේශීය ඉල්ලුම	30,880.6	34,019.7	9.8	10.2	102.6	103.9
1.1 පරිභෝජනය	22,951.4	24,310.6	7.0	5.9	76.3	74.2
පෞද්ගලික	20,859.6	22,102.3	6.5	6.0	69.3	67.5
රාජ්‍ය	2,091.8	2,208.3	12.6	5.6	7.0	6.7
1.2 ආයෝජන (දළ ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය)	7,929.3	9,709.1	18.6	22.4	26.3	29.6
දළ ස්ථාවර ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය	5,743.1	6,803.2	14.8	18.5	19.1	20.8
තොග වෙනස්වීම් සහ වටිනා දේ අත්පත් කරගැනීම හා අත්හැරීම	2,186.2	2,905.9	30.0	32.9	7.3	8.9
2. ශුද්ධ විදේශීය ඉල්ලුම	-784.8	-1,268.8	-32.6	-61.7	-2.6	-3.9
භාණ්ඩ හා සේවා අපනයන	5,945.7	6,212.0	4.8	4.5	19.8	19.0
භාණ්ඩ හා සේවා ආනයන	6,730.5	7,480.8	7.4	11.1	22.4	22.8
3. මුළු ඉල්ලුම (ද.දේ.නි.) (1+2)	30,095.8	32,750.8	9.3	8.8	100.0	100.0
4. දේශීය ඉතුරුම් (3-1.1)	7,144.5	8,440.3	17.3	18.1	23.7	25.8
පෞද්ගලික	8,453.6	8,223.3	9.2	-2.7	28.1	25.1
රාජ්‍ය (අ)	-1,309.1	217.0	20.7	116.6	-4.3	0.7
5. විදේශීය ශුද්ධ ප්‍රාග්ධන ආදායම (ඉ)	-784.8	-608.6	5.9	22.4	-2.6	-1.9
6. විදේශීය ශුද්ධ ජංගම සංක්‍රාම (ඉ)	1,942.7	2,394.5	1.9	23.3	6.5	7.3
7. ජාතික ඉතුරුම්(4+5+6)	8,302.4	10,226.1	15.9	23.2	27.6	31.2
8. ඉතුරුම්-ආයෝජන පරතරය						
දේශීය ඉතුරුම්-ආයෝජන (4-1.2)	-784.8	-1,268.8			-2.6	-3.9
ජාතික ඉතුරුම්-ආයෝජන (7-1.2)	373.1	517.0			1.2	1.6
9. විදේශීය ජංගම ගිණුම් ශේෂය (2+5+6) (ඉ)	373.1	517.0			1.2	1.6

(අ) පදනම් වර්ෂය 2015
 (ආ) තාවකාලික
 (ඇ) සංශෝධිත
 (ඈ) මෙය මධ්‍යම රජයේ වර්තන ගිණුමේ ශේෂය වේ.
 (ඉ) මෙම අගය ගෙවුම් ශේෂයෙහි ඇස්තමේන්තුගත අගයෙන් කුමන හෝ වෙනසක් වනුයේ ගණනය කිරීමේ දී ඇතිවන කාල පමාව හේතුවෙනි.

මූලාශ්‍රය: ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව
 ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

1

ස්ථාවර මිල අනුව සලකා බලන විට, දේශීය ඉල්ලුම 2025 වසර තුළ දී 6.4%කින් වර්ධනය වූ අතර, ඒ සඳහා පරිභෝජන වියදමෙහි 5.3%ක වර්ධනයක්, ආයෝජන වියදමෙහි 9.8%ක වර්ධනයක් හේතු විය. තවද, පරිභෝජන වියදම ඉහළ යෑම සඳහා පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදමෙහි ඉහළ යෑමත්, ආයෝජන වියදම ඉහළ යෑම සඳහා දළ ස්ථාවර ප්‍රාග්ධන සම්පාදනයෙහි ඉහළ යෑමත් දායක විය. කෙසේ වුවද, වසර තුළ දී ආනයන වියදම ඉහළ යෑම ශුද්ධ විදේශීය ඉල්ලුම කෙරෙහි අහිතකර බලපෑමක් ඇති කළේය.

පවත්නා වෙළඳපොළ මිල අනුව ගණනය කළ ජාතික ඉතුරුම් 2025 වසරේ දී 23.2%කින් වර්ධනය වූ අතර, මේ සඳහා දේශීය ඉතුරුම්වල වාර්තා වූ 18.1%ක වර්ධනය ප්‍රධාන ලෙස දායක විය. 2025 වසරේ දී යහපත් වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළ විදේශීය ශුද්ධ ප්‍රාථමික ආදායම සහ ශුද්ධ ද්විතීයික ආදායම, ජාතික ඉතුරුම් ඉහළ යෑම සඳහා අමතර දායකත්වයක් ලබා දුන්නේය. ඉතුරුම්වල දක්නට ලැබූ මෙම වර්ධනය පිළිබිඹු කරමින් ඉතුරුම් සහ ආයෝජන අතර පරතරය 2025 වසරේ දී ද ධන අගයක පැවතුණ අතර, මෙමගින් ආර්ථිකයෙහි විදේශ අංශයේ අසමතුලිතතාවයන් තවදුරටත් අඩු වීමක් පෙන්නුම් කරනු ලැබීය.

1.2.4 ආදායම

ආදායම් ප්‍රවේශයේ ඇස්තමේන්තුවලට අනුව, 2025 වසරේ දී විශාලත ම ආදායම් සංරචකය වන දළ මිශ්‍ර ආදායම, පවත්නා මිල ගණන් අනුව ගණනය කළ දළ එකතු කළ අගයෙන් 36.9%කට දායක වෙමින් 5.0%කින් වර්ධනය විය. දෙවන ප්‍රධාන ආදායම් සංරචකය වන දළ මෙහෙයුම් අතිරික්තය 2025

වසරේ දී 5.4%කින් වර්ධනය විය. අනෙකුත් ආදායම් සංරචක සලකන විට, සේවක ආදායම සහ නිෂ්පාදනය මත සහනාධාර අඩු කරන ලද අනෙකුත් බදු 2025 වසරේ දී, පිළිවෙලින්, 5.1%ක සහ 24.2%ක වර්ධනයන් වාර්තා කළේය. දළ එකතු කළ අගය සඳහා දායකත්වය දක්වන ආයතනික අංශ අනුව ආදායම ජනනය කිරීම සැලකීමේ දී, මූල්‍ය නොවන ආයතනික අංශය ප්‍රධානත ම දායකත්වය ලබා දුන් අතර, ඉන් අනතුරුව, පිළිවෙලින්, ගෘහ ඒකක හා ලාභ අපේක්ෂාවෙන් තොරව ගෘහ ඒකක සඳහා සේවය සලසන අංශය, මූල්‍ය ආයතන අංශය සහ රාජ්‍ය අංශය දායක වී ඇත.

1.2.5 ජනගහනය, ශ්‍රම බලකාය සහ සේවා නියුක්තිය

2024 වසරේ ජන හා නිවාස සංගණනයේ ඇස්තමේන්තුවලට අනුව, ශ්‍රී ලංකාවේ මුළු ජනගහනය 21,781,800ක් ලෙස වාර්තා වී ඇති අතර, එයින් 51.7%ක් ස්ත්‍රීන් වන අතර 48.3%ක් පුරුෂයින් වේ. ජන හා නිවාස සංගණන මත පදනම්ව රෙජිස්ට්‍රාර් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ඇස්තමේන්තු කරන ලද ශ්‍රී ලංකාවේ මධ්‍ය වාර්ෂික ජනගහනය 2024 වසරේ දී වාර්තා වූ මිලියන 21.9¹⁰ සිට 2025 වසරේ දී වාර්තා වූ මිලියන 21.8¹¹ දක්වා 0.7%¹² කින් අඩු විය. ජනගහනයේ මෙම පහත වැටීමත් සමඟ 2024 වසරේ දී වර්ග කිලෝමීටරයකට පුද්ගලයින් 352ක් ලෙස වාර්තා වූ ජන ඝනත්වය 2025 වසරේ දී වර්ග කිලෝමීටරයකට පුද්ගලයින් 349ක් දක්වා සුළු වශයෙන් අඩු විය.

10 තාවකාලික, රෙජිස්ට්‍රාර් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 2026.03.31 දිනට ඇස්තමේන්තු කරන ලද ජන හා නිවාස සංගණනය 2012 මත පදනම් වූ 2024 මධ්‍ය වාර්ෂික ජනගහනය.
 11 තාවකාලික, රෙජිස්ට්‍රාර් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 2026.03.31 දිනට ඇස්තමේන්තු කරන ලද ජන හා නිවාස සංගණනය 2024 මත පදනම් වූ 2025 මධ්‍ය වාර්ෂික ජනගහනය.
 12 තාවකාලික.

1.4 සංඛ්‍යා සටහන										
පවත්නා වෙළඳපොළ මිල යටතේ ආයතනික අංශ අනුව ආදායම් සංරචක (අ)(ආ)										
ශීර්ෂය	ප්‍රතිශත දායකත්වය (%)									
	2024 (අ)					2025				
	මූල්‍ය නොවන අංශය	මූල්‍ය අංශය	රාජ්‍ය අංශය	ගෘහ ඒකක හා ලා.නො.ගා සේ.අ. අංශය	දළ එකතු කළ අගය	මූල්‍ය නොවන අංශය	මූල්‍ය අංශය	රාජ්‍ය අංශය	ගෘහ ඒකක හා ලා.නො.ගා සේ.අ. අංශය	දළ එකතු කළ අගය
සේවක ආදායම	54.2	7.6	20.3	18.0	100.0	54.1	7.1	21.1	17.6	100.0
දළ මෙහෙයුම් අතිරික්තය	81.7	16.1	2.2	-	100.0	83.0	14.8	2.2	-	100.0
දළ මිශ්‍ර ආදායම	-	-	-	100.0	100.0	-	-	-	100.0	100.0
නිෂ්පාදනය මත වෙනත් බදු (අඩු කළා එම සහනාධාර)	66.5	13.8	-	19.7	100.0	67.5	12.5	-	20.1	100.0
මූලික මිල ගණන් අනුව දළ එකතු කළ අගය	43.5	7.7	6.5	42.3	100.0	44.0	7.1	6.7	42.1	100.0

(අ) පදනම් වර්ෂය 2015
 (ආ) තාවකාලික
 (ඇ) සංශෝධන

මූලාශ්‍රය: ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

1.5 සංඛ්‍යා සටහන		
කුටුම්භ ජනගහනය, ශ්‍රම බලකාය සහ ශ්‍රම බලකා සහභාගිත්වය		
ශීර්ෂය	2024	2025 (අ)
කුටුම්භ ජනගහනය පුද්ගලයන් '000 (ආ)	17,548	17,307
ශ්‍රම බලකාය පුද්ගලයන් '000	8,316	8,554
සේවා නියුක්ත	7,950	8,219
සේවා වියුක්ත	366	335
සේවා වියුක්ති අනුපාතිකය	4.4	3.9
පුරුෂ	3.0	2.8
ස්ත්‍රී	7.1	6.1
ශ්‍රම බලකා සහභාගිත්ව අනුපාතිකය (ඇ)	47.4	49.4
පුරුෂ	67.4	69.1
ස්ත්‍රී	29.8	32.5

(අ) කාර්තු හතරේ සාමාන්‍යය
(ආ) වයස අවු. 15 හිට වැඩි
(ඇ) ශ්‍රම බලකාය, කුටුම්භ ජනගහනයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස

මූලාශ්‍රය: ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් පවත්වනු ලබන ශ්‍රී ලංකා ශ්‍රම බලකා සමීක්ෂණයෙන්¹³ පිළිබිඹු වන පරිදි, ආර්ථික වශයෙන් සක්‍රීය ජනගහනය (ශ්‍රම බලකාය), 2024 වසරේ වාර්තා වූ මිලියන 8.316 සිට 2025 වසරේ දී මිලියන 8.554ක් දක්වා ඉහළ ගොස් ඇත. ශ්‍රම බලකාය සහ කුටුම්භ ජනගහනය අතර අනුපාතය වන ශ්‍රම බලකා සහභාගිත්ව අනුපාතිකය ද 2024 වසරේ වාර්තා වූ 47.4%ට සාපේක්ෂව 2025 වසරේ දී 49.4%ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. 2025 වසරේ දී, ස්ත්‍රී ශ්‍රම බලකා සහභාගිත්ව අනුපාතිකය 32.5%ක් වූ අතර, එය පුරුෂ ශ්‍රම බලකා සහභාගිත්ව අනුපාතිකය වූ 69.1% හා සැසඳීමේදී අඩකටත් වඩා අඩු මට්ටමක පැවතිණි. මේ ආකාරයට ස්ත්‍රී ශ්‍රම සහභාගිත්වය අඩු මට්ටමක පැවතීම ආර්ථිකයේ ප්‍රධාන ගැටලුවක් වන අතර, මෙසේ ශ්‍රම සම්පත උගත උපයෝජනය වීම රටේ වර්ධන විභවය ඉහළ යෑම සීමා කරන තත්ත්වයක් පෙන්නුම් කරයි. කෙසේ වෙතත්, 2025 වසරේ ස්ත්‍රී ශ්‍රම බලකා සහභාගිත්ව අනුපාතිකය, 2024 වසරේ දී වාර්තා වූ 29.8%ක මට්ටමට සාපේක්ෂව වර්ධනය වී ඇත. සේවා නියුක්ත අංශයන්හි ප්‍රතිශතයන් සලකා බැලීමේ දී, 2025 වසරේ මුළු සේවා නියුක්තියෙන් 50%ක් පමණ සේවා අංශය නියෝජනය කරයි. මේ අතර, සේවා නියුක්ත ජනගහනයෙන් හතරෙන් එකකට ආසන්න පිරිසක් කෘෂිකාර්මික අංශයේ නියැලී සිටියි.

2024 වසරේ දී 4.4%ක් වූ විරැකියා අනුපාතිකය 2025 වසරේ දී 3.9%ක් දක්වා අඩු විය. ආර්ථික කටයුතුවලට සේවකයින් ක්‍රමයෙන් අන්තර්ග්‍රහණය

කිරීමක් පිළිබිඹු කරමින් 2025 වසර තුළ දී සේවා නියුක්ත ජනගහනය ඉහළ ගිය අතර, සේවා වියුක්ත ජනගහනය අඩු විය. කෙසේ වුවද, 2025 වසරේ දී වයස අවුරුදු 20-24 සහ 25-29 වයස් කාණ්ඩවල තරුණ විරැකියා අනුපාතිකයන්, පිළිවෙළින්, 18%ක සහ 11%ක සාපේක්ෂ ඉහළ මට්ටමක පැවතුණි. මීට අමතරව, අ.පො.ස. (උසස් පෙළ) හෝ ඊට ඉහළ අධ්‍යාපනික සුදුසුකම් සපුරා ඇති ස්ත්‍රීන් අතර විරැකියා අනුපාතිකය 8.3%ක් පමණ වන අතර, එමගින් කාන්තා ශ්‍රම බලකා සහභාගිත්වයේ පවතින ව්‍යුහාත්මක ගැටලු තවදුරටත් විදහා දැක්වෙයි.

ශ්‍රී ලංකා විදේශ සේවා නියුක්ති කාර්යාංශයට අනුව, විදේශ රැකියා සඳහා සමස්ත පිටත්වීම් 2025 වසරේ දී 311,223ක් දක්වා 1.1%කින් පහළ ගියේය. මේ අතර, 2025 වසරේ දී පුහුණු ශ්‍රම සංක්‍රමණිකයින් 3.0%කින් පහතට වැටුණි. තවද, වසර තුළ දී විදේශ රැකියා සඳහා පිටත්ව ගිය මුළු සංඛ්‍යාවෙන් 61.3%ක් පුරුෂයින් ද 38.7%ක් ස්ත්‍රීන් ද විය.

1.2.6 ආර්ථික යටිතල පහසුකම්

විදුලිබලය හා බලශක්තිය

බන්ජ තෙල්

භූ දේශපාලනික ගැටුම් හේතුවෙන් සිදු වූ විචලනා සහිතව වුව ද සමස්තයක් ලෙස 2025 වසර පුරා බොරතෙල් මිල පහළ යෑමේ ප්‍රවණතාවක් පෙන්නුම් කළේය. විශේෂයෙන් ම, ඔපෙක් සංවිධානය සහ එයට සහාය දක්වන අනෙකුත් රටවල් අතර සන්ධානය මගින් සිය නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීමත් සමඟ ඇති වූ අතිරික්ත සැපයුම සම්බන්ධ අපේක්ෂා සහ එක්සත් ජනපද වෙළඳ ප්‍රතිපත්තිය සම්බන්ධ අවිනිශ්චිතතා මධ්‍යයේ ගෝලීය ආර්ථික වර්ධනය මන්දගාමී වීම පිළිබඳ අවිනිශ්චිතතා ඇතිවීම, මෙම මිල පහළ යෑමේ ප්‍රවණතාව සඳහා බොහෝ දුරට හේතු විය. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, බ්‍රෙන්ට් බොරතෙල් බැරලයක මිලෙහි වාර්ෂික සාමාන්‍යය, 2024 වසරේ දී වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් 79.79 සිට 2025 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් 68.25ක් දක්වා 14.5%කින් පහළ ගියේය. ඒ අනුව, ලංකා බන්ජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව (ලං.බ.නී.සං.) විසින් ආනයනය කරන ලද බොරතෙල් බැරලයක මිලෙහි වාර්ෂික සාමාන්‍යය, 2024 වසරේ දී වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් 84.69 සිට 2025 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් 73.22ක් දක්වා 13.5%කින් පහළ ගියේය. මේ අතර, ශ්‍රී ලංකා රුපියල සුළු වශයෙන් අවප්‍රමාණය වීම මධ්‍යයේ වුව ද, ගෝලීය බලශක්ති මිල ගණන් පහළ යෑම පිළිබිඹු කරමින්, 2024 වසරේ මුල් භාගයේ සිට දේශීය බන්ජ තෙල් නිෂ්පාදිතවල මිල ගණන් ක්‍රමයෙන් පහළ ගියේය. කෙසේ වුව ද, මැද පෙරදිග කලාපයේ දැනට පවතින යුද ගැටුම්

13 2025 වසර සඳහා වාර්ෂික අගයන් එහි කාර්තුමය අගයන් හතරේ සාමාන්‍යය ලෙස ගණනය කර ඇත.

හේතුවෙන් සැපයුම් දාමයන්ට බාධා එල්ල වීමෙන් 2026 වසරේ මාර්තු මාසයේ දී බොරතෙල් මිල ගණන් ශීඝ්‍රයෙන් ඉහළ ගියේය.¹⁴

දේශීය බනිජ තෙල් නිෂ්පාදිතවල මිල ගණන් සඳහා පිරිවැය පිළිබිඹු කෙරෙන ඉන්ධන මිල සංශෝධන අඛණ්ඩව වසර පුරා ක්‍රියාත්මක කරන ලද අතර, එමගින් ගෝලීය මිල විචලනා දේශීය බනිජතෙල් නිෂ්පාදිතවල සිල්ලර මිල ගණන් තුළින් පිළිබිඹු වීමට ඉඩ සලසන ලදී. ඒ අනුව, 2024 වසර අවසානයට සාපේක්ෂව, 2025 වසර අවසානය වන විට ලං.බ.නී.සං. විසින් අලෙවි කරන පෙට්‍රල් 92, සුදු ඩීසල් සහ භූමිතෙල් නිෂ්පාදිතවල සමස්ත මිල ගණන්, පිළිවෙළින්, රුපියල් 15.00කින්, රුපියල් 9.00කින්, සහ රුපියල් 8.00කින් පහළ ගියේය. මේ අතර, ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්වල වර්ධනය පිළිබිඹු කරමින් 2025 වසර තුළ දී බනිජ තෙල් අංශයේ අලෙවියෙහි කැපී පෙනෙන වර්ධනයක් වාර්තා වූ අතර, 2025 වසරේ දී බනිජතෙල් අංශයේ නිෂ්පාදිතවල විකුණුම් පරිමාව පෙර වසරට සාපේක්ෂව 7.4%ක වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. මැදපෙරදිග කලාපයේ දැනට පවතින යුද ගැටුම් හේතුවෙන් උද්ගත වූ භූ දේශපාලනික ප්‍රචණ්ඩතාවලට ප්‍රතිචාර වශයෙන් 2026 වසරේ මාර්තු මාසයේ දී සාමාන්‍යයෙන් සිදුකරන මාසික මිලකරණ යාන්ත්‍රණයෙන් බැහැරව බනිජතෙල් නිෂ්පාදිතවල මිල සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ දැමීමේ සංශෝධන ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

2025 වසරේ දී අඛණ්ඩව තෙවන වසරටත් ශක්තිමත් මූල්‍ය කාර්යසාධනයක් පවත්වා ගැනීම සඳහා ලං.බ.නී.සං.ට පිරිවැය පිළිබිඹු කෙරෙන මිලකරණ යාන්ත්‍රණය අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කිරීම මගින් සහාය ලැබුණි. 2024 වසරේ දී වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 34.2ක ලාභයෙන් පසුව, ලං.බ.නී.සං., 2025 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 36.4ක ලාභයක් වාර්තා කර ඇත. 2025 වසර අවසානයේ දී ලං.බ.නී.සං.හි නොපියවූ විදේශ විනිමය ණය සහ ආනයන බිල්පත් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 252.0ක් විය. මේ අතර, මැදපෙරදිග කලාපයේ දැනට පවතින යුද ගැටුම් මධ්‍යයේ ඉන්ධන පරිභෝජනය සීමා කිරීම සඳහා 2026 වසරේ මාර්තු මස මැද භාගයේ සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි QR කේතය සහ වාහනයේ ලියාපදිංචි අංකය මත පදනම් වූ ඉන්ධන කෝටා ක්‍රමයක් හඳුන්වා දෙන ලදී.

විදුලිබලය

ආර්ථික කටයුතුවල සිදු වූ වර්ධනයක් සමඟ 2025 වසරේ දී විදුලිබල ඉල්ලුම අඛණ්ඩව ඉහළ ගියේය. ඒ අනුව, සියලු ම පාරිභෝගික කාණ්ඩ සඳහා සිදු කළ අලෙවියෙහි දක්නට ලැබුණු වර්ධනයක් සමඟ විදුලිබල අලෙවිය වසර තුළ දී සමස්තයක් ලෙස 5.8%ක ඉහළ යෑමක් වාර්තා කළේය. විශේෂයෙන් ම, පාරිභෝගික කාණ්ඩවල විශාලතම කාණ්ඩය වන ගෘහස්ථ කාණ්ඩයේ ඉල්ලුම දෙවන කාර්තුවේ සිට ශක්තිමත් වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. කෙසේ වුව ද, දිට්ටා සුළු කුණාටුවෙන් එල්ල වූ බාධා හේතුවෙන් වසර අවසානයේ දී බොහොමයක් පාරිභෝගික කාණ්ඩවල විදුලිබල ඉල්ලුම තාවකාලිකව පහළ ගිය ද සමස්ත ඉල්ලුම පෙර වසරට වඩා ඉහළ මට්ටමක පැවතුණි.

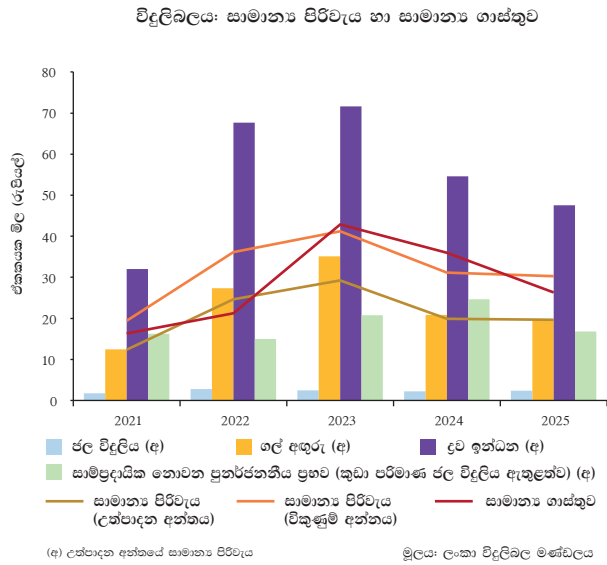
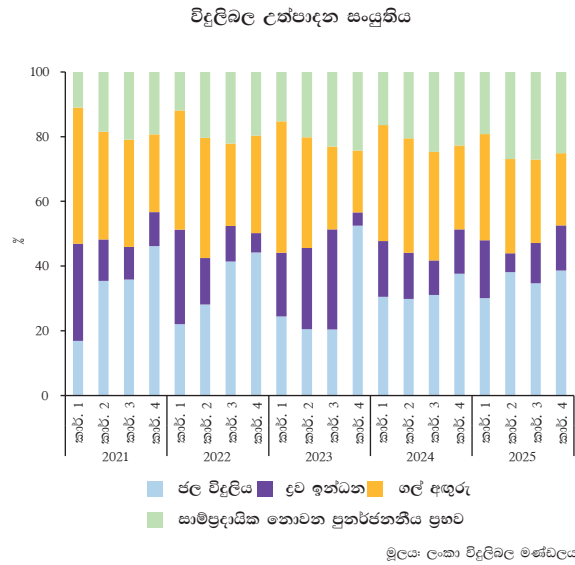
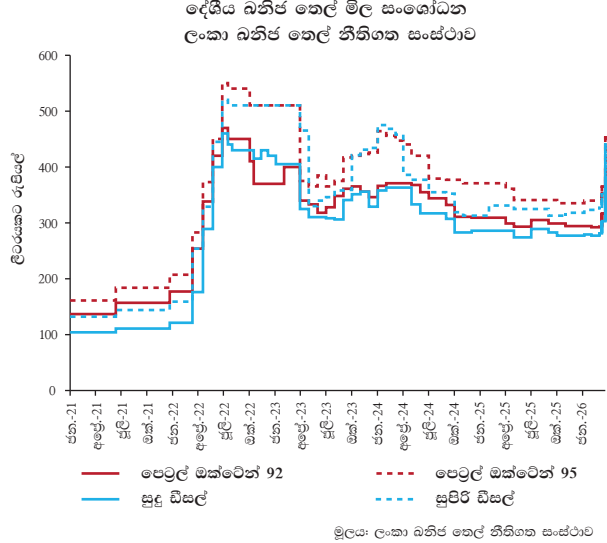
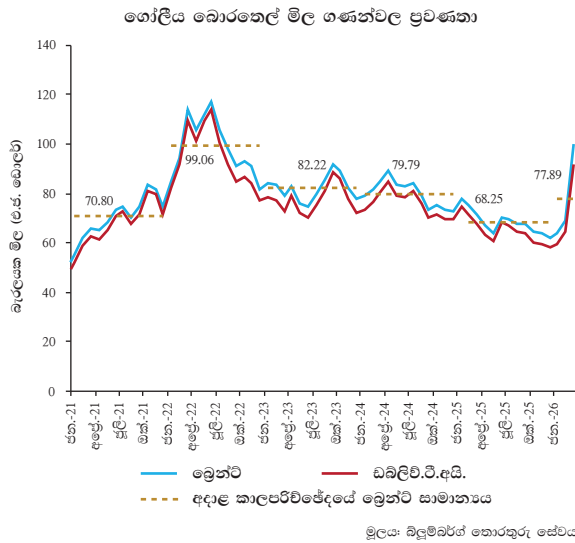
ජල විදුලි උත්පාදනය සඳහා පැවති හිතකර තත්ත්ව මධ්‍යයේ, වැඩිවන විදුලි ඉල්ලුමට සමගාමීව 2025 වසරේ දී විදුලි උත්පාදනය 5.8%ක වාර්ෂික වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. වසර පුරා සාපේක්ෂව ස්ථායී මට්ටමක පැවති ජලාශවල ජල මට්ටමෙහි සාමාන්‍යය 69.6%ක් වූ අතර, 2025 වසරේ ඔක්තෝබර් මාසයේ දී වාර්තා වූ අවම ජල මට්ටම ද 50%කට වඩා ඉහළ මට්ටමක පැවතුණි. මීට අමතරව, වහල මත සූර්ය බලශක්ති පද්ධති භාවිතය විශාල ලෙස ඉහළ යෑම හේතුවෙන් එමගින් ජනනය කරන සූර්ය බලශක්තිය දෙගුණයකට ආසන්න ප්‍රමාණයකින් ඉහළ යෑමත් සමඟ සූර්ය විදුලිබල උත්පාදනය සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. වසර තුළ දී, සමස්ත විදුලි උත්පාදනය සඳහා ජලය, ඉන්ධන, ගල් අඟුරු සහ සාම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්ති ප්‍රභව මගින් දැක්වූ දායකත්වය, පිළිවෙළින්, 35.5%ක්, 12.5%ක්, 27.4%ක් සහ 24.7%ක් විය.

ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය (ලං.වි.ම.) විසින් 2025 වසරේ අවස්ථා දෙකක දී සහ 2026 වසරේ මාර්තු මාසයේ දී විදුලි ගාස්තු සංශෝධනය කරන ලදී. 2024 වසරේ අවස්ථා කිහිපයක දී ම විදුලි ගාස්තු අඩු කිරීමෙන් අනතුරුව, 2025 වසරේ ජනවාරි මාසයේ දී ද විදුලි ගාස්තු තවදුරටත් 20%ක සාමාන්‍ය අගයකින් අඩු කරන ලදී. මෙම ගාස්තු අඩු කිරීම් සහ පළමු කාර්තුවේ දී සාමාන්‍යයෙන් පවතින වියළි කාලගුණය මධ්‍යයේ තාප විදුලිබල උත්පාදනය සාපේක්ෂ වශයෙන් ඉහළ යෑම සමඟ උත්පාදන පිරිවැය ඉහළ යෑම හේතුවෙන් 2025 වසරේ පළමු කාර්තුවේ දී ලං.වි.ම.යෙහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වයට සැලකිය යුතු බලපෑමක් එල්ල විය. මෙම එකතු වූ මූල්‍ය අලාභ පියවා ගැනීමේ අරමුණින් 2025 වසරේ ජූනි මාසයේ දී විදුලි ගාස්තු 15%කින් ඉහළ දමන ලදී. මෙම සංශෝධනය, ලං.වි.ම.යේ මූල්‍ය තත්ත්වය

14 2026 වසරේ පෙබරවාරි අග සිට මැදපෙරදිග යුද ගැටුම් ආරම්භ වීමත් සමඟ, බොරතෙල් මිල ගණන් ඉතා කෙටි කලක් තුළ දී සැලකිය යුතු විචලනයක් පෙන්නුම් කළ අතර, එම මිල ගණන් අඛණ්ඩව ඉහළ මට්ටමක පැවතුණි. බනිජ තෙල් නිෂ්පාදන පරිශ්‍ර වෙත එල්ල වූ පුහාර සහ සැපයුම් දාමයන්ට ඇති වූ බාධා හේතුවෙන් මතු වූ අවිනිශ්චිතතා මෙම අස්ථාවරත්වයට හේතු විය. ඒ අනුව, 2026 වසරේ පෙබරවාරි අග (ගැටුම් ආරම්භය) වන විට බැරලයකට එ.ජ. ඩොලර් 70.48ක් ලෙස පැවති මුහුණට බොරතෙල් මිල, වරින් වර ඇති වූ මිල උච්චාවචනයන් සමඟ, 2026 වසරේ මාර්තු 31 වන විට එ.ජ. ඩොලර් 105.79ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. ගෝලීය මිල ප්‍රවණතා අනුව යමින්, දේශීය පෙට්‍රල් 92 සහ සුදු ඩීසල් ලීටරයක් සඳහා සිල්ලර මිල 2026 වසරේ මාර්තු 31 වන විට, පිළිවෙළින්, රුපියල් 293.00 සිට රුපියල් 398.00ක් දක්වා සහ රුපියල් 281.00 සිට රුපියල් 382.00ක් දක්වා ඉහළ ගියේය.

I.II රජ සටහන
විදුලිබල හා බලශක්ති අංශයේ ප්‍රවණතා

යම්තාක් දුරකට යහපත් අතට හැරවීමට හේතු වුව ද, එම ගාස්තු වැඩි කිරීම පළමු කාර්තුවේ දී සිදු වූ අලාභ පියවා ගැනීමට ප්‍රමාණවත් නොවීම යම් පමණකට හේතු කරගෙන 2025 වසරේ දී ලං.වි.ම. රුපියල් බිලියන 38.7ක සමස්ත අලාභයක් වාර්තා කළේය. මෙම ප්‍රවණතා හේතුවෙන්, 2024 වසර අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 174.3ක් වූ ලං.වි.ම.යෙහි කෙටිකාලීන ණය සහ වගකීම්, 2025 වසර අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 206.2ක් දක්වා ඉහළ ගිය අතර, එම කාලපරිච්ඡේදයේ දී දිගුකාලීන වගකීම් රුපියල් බිලියන 409.0ක සිට රුපියල් බිලියන 411.2ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. මේ අතර, දෙවන කාර්තුවේ විදුලි සැපයුමේ පිරිවැය සහ ඉදිරි ආදායම් පුරෝකථන සැලකිල්ලට ගනිමින්,

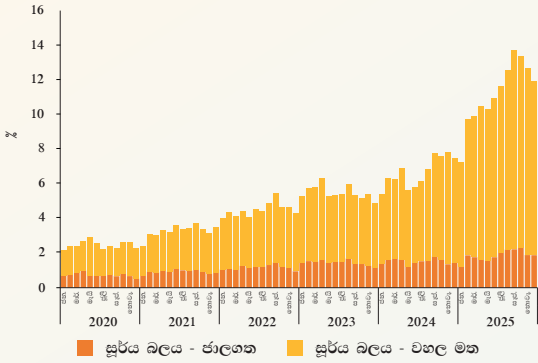
2026 වසරේ අප්‍රේල් මස සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි විදුලි ගාස්තු කවදුරටත් 10.3%කින් ඉහළ දමමින් සංශෝධනයක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

ශ්‍රී ලංකාවේ විදුලිබල ක්ෂේත්‍රයේ සංවර්ධනයට මඟ පෙන්වීම සඳහා රජය විසින් ප්‍රධාන ව්‍යුහාත්මක ප්‍රතිසංස්කරණ හඳුන්වාදෙන ලදී. ඒ අනුව, 2024 අංක 36 දරන ශ්‍රී ලංකා විදුලිබල පනතෙන් පසුව, 2025 වසර තුළ දී 2025 අංක 14 දරන ශ්‍රී ලංකා විදුලිබල (සංශෝධිත) පනත බලාත්මක කරන ලදී. මෙම පනත යටතේ ඵලදායීතාව සහ පාලනය වැඩි දියුණු කිරීමේ අරමුණින්, 2026 වසරේ මාර්තු මාසයේ දී විදුලි උත්පාදනය, සම්ප්‍රේෂණය, බෙදාහැරීම සහ පද්ධති මෙහෙයුම් සඳහා වෙන් වූ රජය සතු ආයතන හතරක් පිහිටුවමින් ලං.වි.ම. ප්‍රතිව්‍යුහගත කරන ලදී.

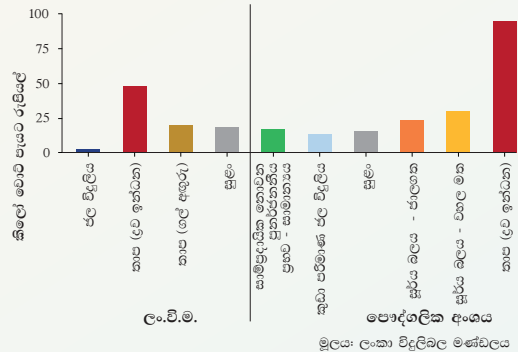
1.3 විශේෂාංග රූප සටහන
සූර්ය බලශක්ති උත්පාදනයේ ව්‍යාප්තිය

මුළු විදුලි උත්පාදනයට දායකත්වය¹

විදුලිය: උත්පාදන අන්තයේ සාමාන්‍ය පිරිවැය - 2025

සටහන: ජාලගත සූර්ය බලශක්තිය යනු මහා පරිමාණ, බිමට සවිකර ඇති පද්ධති වන අතර, වහල මත සූර්ය බලශක්තිය යනු සාමාන්‍යයෙන් ගොඩනැගිලි වහල මත සවිකර ඇති කුඩා පරිමාණ පද්ධති වේ.

විශේෂයෙන් ම සූර්ය හා සුළං බලශක්ති ප්‍රභව වැනි පුනර්ජනනීය බලශක්ති වෙත වැඩි වශයෙන් යොමු වීම හේතුවෙන් ගෝලීය වශයෙන් විදුලිබල වෙළඳපොළ නව මුහුණුවරක් ගනිමින් පවතී. ශ්‍රී ලංකාවේ, එවැනි සාම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්ති ප්‍රභවයන් වෙත සංක්‍රමණය වීම දශකයකට පමණ පෙර ආරම්භ වුවද, එහි සැලකිය යුතු වර්ධනයක් දක්නට ලැබුණේ 2022 වසරේ දී උපයෝගීතා සඳහා වඩාත් පිරිවැය පිළිබිඹු කෙරෙන මිල යාන්ත්‍රණයක් කරා යොමු වීමට රජය ගත් ප්‍රයත්නය සමඟ බලශක්ති සඳහා වඩාත් වූ සහනාධාර ඉවත් කිරීමෙන් පසුවය. මෙම ප්‍රතිපත්තිමය තීරණය හේතුවෙන් පෞද්ගලික අංශයට මෙන්ම ගෘහ ඒකකවලට ද ස්වකීය පුනර්ජනනීය බලශක්ති ප්‍රභව සඳහා ආයෝජනය කිරීමට මූල්‍යමය දිරිගැන්වීමක් ඇති වූ අතර, එමගින් අඩු වියදම් විකල්ප ඔස්සේ බලශක්ති අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීමටත්, වර්ධනය වන විදුලිබල ඉල්ලුම සපුරාලීමට සහාය වීමටත් හැකි විය.

ඒ අනුව, විශේෂයෙන් ම සූර්ය බලශක්ති අංශයේ වහල මත සවිකළ සූර්ය පැනල සඳහා වූ ශීඝ්‍ර ආයෝජන හේතුවෙන් පුනර්ජනනීය අංශය තුළ ධාරිතා වර්ධනයක් දක්නට ලැබුණු අතර, 2025 වසරේ දී ලං.වි.ම.ට සම්බන්ධිත වහල මත සවිකළ සූර්ය බලශක්ති පද්ධති මගින් මුළු විදුලි උත්පාදනයෙන් 9.4%කට¹ ආසන්න ප්‍රමාණයකට දායකත්වය ලැබුණි. වර්ධනය වන විදුලි ඉල්ලුම හමුවේ, වහල මත සවිකළ සූර්ය පැනල භාවිතය වැඩි වීම නිසා, සාපේක්ෂව මිල අධික තාප විදුලි උත්පාදනය මත යැපීම අඩු වී ඇත.

කෙසේ වුවද, සූර්ය බලශක්ති උත්පාදනයේ මෙම ශීඝ්‍ර වර්ධනයත් සමඟ අභියෝග කිහිපයක් ද ඉස්මතු වී ඇත. විශේෂයෙන් ම, දිවා කාලයේ සූර්ය බලශක්ති උත්පාදනය සහ රාත්‍රී කාලයේ පවතින උපරිම ඉල්ලුම අතර ඇති නොගැළපීම විදුලිබල පද්ධතිය කළමනාකරණයට සහ එහි ස්ථාවරත්වයට බාධා පමුණුවයි. බලශක්ති ගබඩා කිරීමේ බැටරි පද්ධති මගින් මෙම ගැටලුව බොහෝදුරට නිරාකරණය කරගත හැකිය. රාත්‍රී උපරිම ඉල්ලුමක්

පවතින කාලසීමාවන්හි දී, විදුලි පද්ධතියට විදුලිය සපයන, බැටරි සහිත සූර්ය බලශක්ති පද්ධති සඳහා ඉහළ ගාස්තු (Feed-in tariff) ක්‍රමයක් හඳුන්වා දීම සහ ක්‍රමයෙන් නෙට් ප්ලස් (Net Plus)² හා භාවිත වේලාව මත පදනම් වූ (Time of Use) ගාස්තු ක්‍රම වෙත සංක්‍රමණය වීම බැටරි ගබඩා පද්ධති සඳහා ආයෝජන ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා වන විසඳුම් කිහිපයකි. කුඩා පරිමාණයේ සූර්ය බලශක්ති නිෂ්පාදකයින් ශීඝ්‍රයෙන් වර්ධනය වන පසුබිමක, වහල මත සවි කරන සූර්ය පැනල මගින් ජනනය කරන විදුලිය ලබා ගැනීම සඳහා, පාරිභෝගික කණ්ඩායමක නිෂ්පාදනය එකතු කරන ක්‍රම (Aggregators) හෝ 'ප්‍රජා බලශක්ති සමුළුකාර' වැනි නව ව්‍යාපාරික ආකෘතීන් ගවේෂණය කිරීම විදුලිබල පද්ධති කළමනාකරණයට බෙහෙවින් ප්‍රයෝජනවත් වනු ඇත. මීට අමතරව, සූර්ය බලශක්ති උත්පාදනය වර්ධනය සඳහා පවතින ශීඝ්‍ර ප්‍රවණතාවත් සමඟ, සූර්ය පැනල සහ ඒ සඳහා භාවිත වන බැටරිවල ආයු කාලය අවසානයේ දී ඒවා ආරක්ෂිතව බැහැර කිරීම හෝ ප්‍රතිචක්‍රීකරණය කිරීම පිළිබඳව ඉදිරි දැක්මකින් යුතු උපායමාර්ගික සැලසුම් සකස් කිරීම විවක්ෂණශීලී වේ.

මෙසේ සූර්ය බලශක්තිය වෙත යොමු වීම අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යෑමට සහ එහි උපරිම විභවය වෙත ළඟා වීමට නම් කාලෝචිත සහ මනා සම්බන්ධීකරණයකින් යුතු ක්‍රියාමාර්ග අත්‍යවශ්‍ය වේ. තවද, ඉන්ධන භාවිතයෙන් සිදුකරන තාප විදුලි උත්පාදනයේ පිරිවැය උච්චාවචනය ඉහළ යෑම සලකා බලන විට සහ ශ්‍රී ලංකාව 2050 කාබන් ශුද්ධ ශුන්‍ය ඉලක්කය සඳහා වූ මාර්ග සිතියම සහ උපායමාර්ගික සැලැස්මෙහි (Carbon Net Zero 2050 Roadmap and Strategic Plan) ඉලක්ක සපුරා ගැනීම සඳහා, මෙම බලශක්ති සංක්‍රාන්තිය ප්‍රවර්ධනය කිරීම සහ පුනර්ජනනීය බලශක්ති උත්පාදනයට සහාය දීම අත්‍යවශ්‍ය කරුණකි.

1 ලංකා විදුලි (පුද්ගලික) සමාගමට (LECO) සම්බන්ධ කර ඇති වහල මත සවිකළ සූර්ය බලශක්තිය මෙයට ඇතුළත් නොවේ.

2 සූර්ය බලශක්ති නිෂ්පාදකයාගේ මුළු විදුලි උත්පාදනය ම ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට සපයන සහ ඒ සඳහා උපයෝගීතා සමාගම විසින් නිෂ්පාදකයාට ගෙවනු ලබන මෙන්ම එම නිෂ්පාදකයාගේ විදුලි පරිභෝජනය සඳහා වෙනම ගාස්තු අය කරනු ලබන, වහල මත සවි කළ සූර්ය පැනල සඳහා වූ කැමැස්මකි.

තව ද, ලං.වි.ම.යෙහි අවශේෂ කාර්යයන් සහ වත්කම් හැසිරවීම සඳහා තවත් අමතර ආයතන දෙකක් පිහිටුවන ලදී.¹⁵ මීට අමතරව, අයකුම ප්‍රතිපත්තිය ඇතුළත් ජාතික විදුලිබල ප්‍රතිපත්තිය සඳහා 2026 වසරේ මාර්තු මාසයේ දී කැබිනට් මණ්ඩලයේ අනුමැතිය හිමි විය. ජාතික විදුලිබල ප්‍රතිපත්තිය මගින් මූලික පදනම විය යුතු ප්‍රතිපත්ති සහ පවත්නා ප්‍රතිපත්ති සංකීර්ණව ඉදිරිපත් කරමින්, විදුලිබල ක්ෂේත්‍රයේ පරිවර්තනය සඳහා සමස්ත ප්‍රතිපත්ති රාමුවක් සපයා ඇත. එමගින් සාධාරණ, මිල පිළිබිඹු කරන සහ තිරසර විදුලිබල ගාස්තු ක්‍රමයක් සඳහා මූලධර්ම ඉදිරිපත් කර ඇති අතර, එමගින් තරඟකාරී විදුලිබල වෙළඳපොළක් ලෙස පරිවර්තනය වීම සඳහා අවශ්‍ය සහාය ලබා දෙයි. මෙමගින් ශ්‍රී ලංකාවේ විදුලිබල ක්ෂේත්‍රයේ පාලනය ශක්තිමත් කිරීම, මෙහෙයුම් ඵලදායීතාව වැඩි දියුණු කිරීම සහ ඉහළ විනිවිදභාවය හා තරඟකාරීත්වය ප්‍රවර්ධනය කිරීම අරමුණු කරයි.

ලං.වි.ම.යෙහි ව්‍යුහාත්මක ප්‍රතිසංස්කරණවලට අමතරව, එහි සේවා පුළුල් කිරීම සඳහා යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන මූලපිරීම් ද ක්‍රියාවට නංවන ලදී. ඒ අනුව, මොරගොල්ල ජල විදුලි බලාගාරය, සහස්දනවි සංයුක්ත වක්‍රීය බලාගාරය, සියඹලාණ්ඩුව සූර්ය බලශක්ති බලාගාරය, මුල්ලිකුලම් සුළං විදුලි බලාගාරය සහ මන්නාරම සුළං විදුලි බලාගාරයේ පළමු අදියර සංවර්ධනය කිරීම 2025 වසරේ දී අඛණ්ඩව සිදු විය. තවද, හරිත විදුලි ජනනය සඳහා වන දිගුකාලීන සැලසුම් සම්බන්ධයෙන් සැලකිය යුතු ප්‍රගතියක් ලබා ඇත. ඒ අනුව, ජාතික බලශක්ති පාලන මධ්‍යස්ථානයේ පුනර්ජනනීය බලශක්ති පාලනය සඳහා වන මධ්‍යස්ථානයක් පිහිටුවීමට සහ කොළොන්නාව ප්‍රදේශයේ මෙගාවොට් 100ක බැටරි බලශක්ති ගබඩා පද්ධතියක් පිහිටුවීම සඳහා ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවෙන් ප්‍රතිපාදන වෙන්කර ගෙන ඇත.

ප්‍රවාහන අංශය

2024 වසරට සාපේක්ෂව මාර්ගස්ථ සහ දුම්රිය ප්‍රවාහන ක්‍රියාකාරකම් 2025 වසරේ දී සුළු වශයෙන් පහළ ගියේය. ශ්‍රී ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලයේ (ශ්‍රී ලං.ග.ම.) ධාවන කිලෝමීටර සංඛ්‍යාවෙහි සහ මගී කිලෝමීටර සංඛ්‍යාවෙහි පහළ යෑමක් 2025 වසරේ දී දක්නට ලැබුණු අතර, ශ්‍රී ලං.ග.ම. බස් රථ ඇණිය ප්‍රමාණවත් නොවීම මීට හේතු ලෙස

15 2026 වසරේ මාර්තු මාසයේ දී ලං.වි.ම. ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම යටතේ පිහිටුවන ලද ආයතන අතරට ඉලෙක්ට්‍රිසිටි ජෙනරේෂන් ලංකා (පුද්ගලික) සමාගම, නැෂනල් වෘත්ස්මීෂන් නෙට් වර්ක් සර්විස් ප්‍රොවයිඩර් (පුද්ගලික) සමාගම, විදුලි බෙදාහැරීම ලංකා (පුද්ගලික) සමාගම, නැෂනල් සිස්ටම් මපෙරටර් (පුද්ගලික) සමාගම, ලං.වි.ම.හි සේවක අරමුදල් (පුද්ගලික) සමාගම, සහ බලශක්ති ඒකාබද්ධ ව්‍යාපාර ලංකා (පොද්ගලික) සමාගම යන සමාගම් ඇතුළත් වන අතර, අවසානයට නම් සඳහන් ආයතන දෙක අවශේෂ කාර්යයන් සහ වත්කම් සඳහා වගකීම යුතුය.

1.6 සංඛ්‍යා සටහන			
ප්‍රවාහන අංශයේ ක්‍රියාකාරීත්වය			
ශීර්ෂය	2024 (අ)	2025 (අ)	වෙනස 2024/2025 (%)
	මාර්ගස්ථ ප්‍රවාහනය (ශ්‍රී ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලය)		
ධාවන කිලෝමීටර (මිලියන)	364	358	-1.6
මගී කිලෝමීටර (මිලියන)	12,855	11,888	-7.5
දුම්රිය ප්‍රවාහනය (ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය සේවය)			
මගී කිලෝමීටර (මිලියන)	6,000	5,990	-0.2
භාණ්ඩ ටොන් කිලෝමීටර (මිලියන)	172	162	-6.0
ගුවන් ප්‍රවාහනය			
මගී මෙහෙයුම් (මිලියන) (අ)	8.8	10.1	15.2
එයින් ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවය	3.5	4.1	17.2
භාණ්ඩ (මෙ.ටො. දහස්)	195.4	188.8	-3.4
එයින් ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවය	93.0	80.4	-13.6
මුහුදු ප්‍රවාහනය			
කොළඹ වරාය			
බහාලු මෙහෙයුම් (TEUs දහස්)	7,792	8,301	6.5
පැමිණි නැව් සංඛ්‍යාව	3,968	4,102	3.4
හම්බන්තොට වරාය			
බහාලු මෙහෙයුම් (TEUs දහස්)	53	428	707.5
පැමිණි නැව් සංඛ්‍යාව	472	881	86.7
(අ) තාවකාලික (අ) සංක්‍රමණික මගීන් ඇතුළත් නොවේ TEUs - අඩි 20ට සමාන බහාලු ඒකක	මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලය ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය සේවය ශ්‍රී ලංකා සිවිල් ගුවන් සේවා අධිකාරිය ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය		

දැක්විය හැක. තවද, විශේෂයෙන් වසර අවසානය වන විට දිව්‍යා සුළි කුණාටුවෙන් දැඩි ලෙස බාධා වීම හේතුවෙන් 2025 වසරේ දී දුම්රිය ප්‍රවාහන ක්‍රියාකාරකම් ද පහළ ගියේය. සුළි කුණාටුවෙන් හානියට ලක් වූ දුම්රිය මාර්ග කිහිපයක් අලුත්වැඩියා කර 2026 වසර ආරම්භයේ දී මෙහෙයුම් නැවත ආරම්භ කරන ලදී. කෙසේ වුව ද, සුළි කුණාටුවෙන් සිදු වූ දැඩි හානි හේතුවෙන් උඩරට සහ උතුරු දුම්රිය මාර්ගවල ඇතැම් කොටස් භාවිතයෙන් ඉවත්ව පැවතුණි. මේ අතර, කාලසටහනට අනුව ක්‍රියාත්මක කෙරෙන ගුවන් මෙහෙයුම් සහ ක්‍රීඩා පදනම මත ක්‍රියාත්මක කෙරෙන ගුවන් ගමන් අලුතින් ම ආරම්භ කිරීම සමඟ සාමාන්‍ය ගුවන් මෙහෙයුම්වල වාර ගණන ඉහළ යෑම ද හේතුවෙන් ගුවන් ප්‍රවාහන කටයුතු වසර තුළ දී සතුටුදායක වර්ධනයක් අත්කර ගත්තේය. කෙසේ වුව ද, 2025 වසරේ දී ගුවන් මගීන් සිදු කෙරුණු භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය සුළු සංඛ්‍යා වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. ඉතිහාසයේ ඉහළ ම බහාලුම් හැසිරවීමේ පරිමාව වාර්තා කරමින් වරාය අංශය සැලකිය යුතු වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේය. කොළඹ බටහිර ජාත්‍යන්තර පර්යන්තයේ පළමු අදියරේ මෙහෙයුම් ආරම්භ කිරීම ද බහාලුම් හැසිරවීමේ

පරිමාව ඉහළ යෑමට දායක විය. 2025 වසරේ ජනවාරි මාසයේ සිට වාහන ආනයන සීමා ලිහිල් කිරීමත් සමඟ මෙරට භාවිතයට ගෙන්වූ වාහන හැසිරවීම ඉහළ යෑම හේතුවෙන් හම්බන්තොට වරායේ මෙහෙයුම් කටයුතු සැලකිය යුතු වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේය.

අනෙකුත් යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන කටයුතු

2025 වසර තුළ දී අනෙකුත් ආර්ථික යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය අඛණ්ඩව සිදු විය. කුලුණු මතින් දිවෙන වරාය ප්‍රවේශ අධිවේගී මාර්ග ව්‍යාපෘතියේ ඉදිකිරීම් කටයුතු එහි අවසන් අදියරට ළඟා වෙමින් පවතින අතර, 2026 වසරේ දී එම ව්‍යාපෘතිය සම්පූර්ණ වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. කඩවත සිට මීරිගම දක්වා වන පළමු අදියර සහ පොකුහැර සිට ගලගෙදර දක්වා වන තෙවන අදියර ඇතුළු මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ගයේ කොටස් කිහිපයකට අදාළ ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීම සහ සිවිල් වැඩ කටයුතු වසර තුළ දී අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කෙරුණු අතර, එම වැඩකටයුතු, පිළිවෙළින්, 2028 වසරේ සැප්තැම්බර් මාසයේ දී සහ 2029 වසරේ ජූනි මාසයේ දී අවසන් වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. රටේ මාර්ග පද්ධතිය තවදුරටත් ශක්තිමත් කරමින්, ඒකාබද්ධ මාර්ග ආයෝජන වැඩසටහන, අන්තර්ගතිකව සම්බන්ධිත සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය සහ බදුල්ල-වෙංකලාඩ් මාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය ඇතුළුව විදේශ ආධාර වැඩසටහන් යටතේ ක්‍රියාත්මක වන ව්‍යාපෘති කිහිපයක් 2025 වසර තුළ දී ක්‍රියාත්මක විය. තවද, මගී අත්දැකීම් වඩා යහපත් කිරීමේ අරමුණින් කොළඹ මධ්‍යම බස් නැවතුම්පොළෙහි ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු වසර තුළ දී ආරම්භ කරන ලදී. 2026 වසරේ මාර්තු මාසයේ මුල් භාගයේ දී ප්‍රවාහන අමාත්‍යාංශය, ක්ලීන් ශ්‍රී ලංකා වැඩසටහන සමඟ එක්ව, ආබාධ සහිත පුද්ගලයින්ට පහසුවෙන් ප්‍රවේශ විය හැකි, උස් නොවූ දොරටු සහිත වායු සමනය කළ ප්‍රමුඛතා බස් රථ සේවාවක් ආරම්භ කරන ලදී. මෙය නියමු ව්‍යාපෘතියක් ලෙස ආරම්භ කරන ලද අතර, එහි සාර්ථකත්වය මත පදනම්ව, ආබාධ සහිත පුද්ගලයින්ගේ සහ පොදු ජනතාවගේ ප්‍රවාහන අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා මෙම සේවාව තවදුරටත් පුළුල් කිරීමට රජය සැලසුම් කරයි. මෙම ව්‍යාපෘතියට සමගාමීව, බස් නැවතුම්පොළ වැඩි දියුණු කිරීම මගින් ඒවායෙහි ප්‍රවේශය හා සම්බන්ධ ප්‍රමිතීන් ඉහළ නැංවීමේ සැලසුම් ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී.

2025 වසරේ දී නිවාස සහ නාගරික සංවර්ධනය ආශ්‍රිත නව ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ආරම්භ කරන ලදී. නිවසක් නොමැති දිළිඳු සහ අඩු ආදායම්ලාභී පවුල්

සඳහා වසර 5ක් තුළ දී නිවාස ඒකක 70,000ට අධික සංඛ්‍යාවක් ඉදිකිරීමේ අරමුණින්, ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරිය “තමන්ගේම තැනක් - ලස්සන ජීවිතයක්” නිවාස ආධාර ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කළේය. මේ අතර, සැමට සෙවණ සහ සෙවණ ආධාර ව්‍යාපෘතීන් ද වසර තුළ දී අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. තවද, ඉන්දීය ආධාර වැඩසටහන යටතේ ක්‍රියාත්මක උතුරු සහ දකුණු පළාත් ග්‍රාම ශක්ති වැඩසටහන ද 2025 වසර තුළ දී ක්‍රියාත්මක විය. අඩු පහසුකම්ලාභී ප්‍රජාව සඳහා නිවාස පහසුකම් ඉහළ නැංවීමේ අරමුණ ඇතිව විදේශ ආධාර වැඩසටහනක් යටතේ නිවාස ඒකක 1,996ක් ඉදිකිරීම ද වසර තුළ දී නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ අධීක්ෂණය යටතේ අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. සියක් නගර නාගරික යටිතල පහසුකම් සහ නගර සංවර්ධන වැඩසටහන, කතරගම, මහනුවර සහ අනුරාධපුර යන නගර ආදර්ශ නගර බවට පරිවර්තනය කෙරෙන සංචාරක ප්‍රවර්ධන සහ නගර සන්නාමකරණ වැඩසටහන, ක්ලීන් ශ්‍රී ලංකා වැඩසටහන යටතේ සංචාරක ගමනාන්තවල සනීපාරක්ෂක පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම, නගර පුනර්ජීවන වැඩසටහන, මැදි ආදායම්ලාභී නිවාස වැඩසටහන සහ සහනදායී නිවාස වැඩසටහන ආදිය වසර තුළ දී නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කරන ලද අනෙකුත් වැඩසටහන් අතර වේ. මේ අතර, නවීන උපයෝගීතා, තාක්ෂණය, අනෙකුත් පහසුකම් සහ විනෝදාස්වාද අවකාශයන් ඇතුළු අති නවීන පහසුකම්වලින් සමන්විත වෙරළාශ්‍රිත නගර සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියක් සඳහා කොළඹ වරාය නගරය විසින් මූලික පියවර ගන්නා ලදී.

කොළඹ වරායේ ධාරිතාව ඉහළ නංවන ප්‍රධාන සංවර්ධන ව්‍යාපෘති වන, කොළඹ නැගෙනහිර බහාලුම් පර්යන්තයේ සහ බටහිර බහාලුම් පර්යන්තයේ කටයුතු 2025 වසරේ දී සැලකිය යුතු ප්‍රගතියක් අත්කර ගත්තේය. භාණ්ඩ මෙහෙයුම් පරිමාවේ අපේක්ෂිත වර්ධනය සැලකිල්ලට ගනිමින්, බටහිර බහාලුම් පර්යන්තයේ දෙවන අදියර සඳහා දියකඩනය දීර්ඝ කිරීම සහ කොළඹ වරාය පුළුල් කිරීමේ ව්‍යාපෘතියේ දෙවන අදියරයේ කටයුතු 2025 වසරේ දී ආරම්භ කරන ලදී. මේ අතර, ඉහත ව්‍යාපෘති සම්පූර්ණ කිරීමෙන් පසුව උතුරු කොළඹ වරාය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කිරීමට සැලසුම් කර ඇත. කන්කසන්තුරේ වරාය ප්‍රතිසංස්කරණය කරන අතර ම, වාණිජ සහ ධීවර වරායක් ලෙස ඔලුපිල් වරාය සංවර්ධනය කිරීමට බාධාවක්ව පවතින වැලි තැන්පත්වීමේ ගැටලුව සඳහා විසඳුම් හඳුනා ගැනීමට ද රජය ප්‍රයත්න දැරීය.

1.2.7 සමාජ යටිතල පහසුකම්

අධ්‍යයනය

කොවිඩ්-19 වසංගතය සහ ආර්ථික අර්බුදය හේතුවෙන් අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයේ ඇති වූ පසුබෑමවලින් පසුව, 2024 වසරේ දී පෙන්නුම් කළ වර්ධන ප්‍රවණතාව තවදුරටත් ඉහළ නංවා ගනිමින් 2025 වසරේ දී ද අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය අඛණ්ඩව යථා තත්ත්වයට පත්විය. ප්‍රාථමික මට්ටමේ සිට තෘතීයික මට්ටම දක්වා නිදහස් අධ්‍යාපනය ලබාදීම ජාතික ප්‍රමුඛතාවක් ලෙස පවතින අතර, වසංගත සමයේ සිට පවතින ජාතික විභාග පැවැත්වීමේ ප්‍රමාදය සහ කලාපීය විෂමතා, ගුරු හිඟය හා දත්තවල පවතින අඩුපාඩු වැනි ව්‍යුහාත්මක ගැටලු ආදී වූ අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයේ දක්නට ඇති ගැටලු විසඳීමට අවශ්‍ය පියවර ගන්නා ලදී. 2026 වසරේ සිට ආරම්භ වන පරිදි නව අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්ති රාමුවක් රජය විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද අතර, ඒ යටතේ අඛණ්ඩ ඇගයීම් කෙරෙහි අවධානය යොමු කරමින් විභාග කේන්ද්‍ර කරගත් ආකෘතියක සිට කුසලතා පදනම් කරගත් මොඩියුල විෂයමාලාවක් දක්වා පරිවර්තනය වීම සිදුවේ. සංශෝධිත විෂයමාලාව පළමුව 2026 වසරේ දී 1 ශ්‍රේණිය සඳහා හඳුන්වා දුන් අතර, 6 ශ්‍රේණිය සඳහා නව විෂයමාලාව 2027 වසරේ සිට ක්‍රියාත්මක වනු ඇත. වර්තමානයට හා අනාගතයට ගැලපෙන ආකාරයට ප්‍රයෝජනවත්, යාවත්කාලීන මෙන්ම ගෝලීය ප්‍රවේණිත් හා දියුණු වන තාක්ෂණයට අනුකූල වන ලෙස අධ්‍යාපනය පවත්වා ගෙන යෑම සඳහා විෂයමාලා සංශෝධන අත්‍යවශ්‍ය වන නමුත් විෂයමාලා සංශෝධනවලින් සියලුම ශිෂ්‍යයින්ට ප්‍රතිලාභ හිමිවන බව සහතික කිරීම සඳහා පාසල් අතර සහ කලාපීය වශයෙන් පවතින සම්පත් අසමතුලිතතා සම්බන්ධයෙන් ප්‍රවේශමෙන් සලකා බැලීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. තවද, නව ජාතික අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්ති රාමුවේ ප්‍රධාන කුලුණු පහ ලෙස විෂයමාලා නිර්දේශ සංවර්ධනය, තක්සේරු හා ඇගයීම, යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය හා පරිපාලන ප්‍රතිසංස්කරණ, මානව සම්පත් සංවර්ධනය සහ මහජන දැනුවත්භාවය ඇතුළත් වේ. 2025 වසර තුළ, පාසල් ආහාර වැඩසටහන පුළුල් කිරීම මෙන්ම පාසල් නිල ඇඳුම් සහ පෙළපොත් බෙදා හැරීම ඇතුළු ප්‍රධාන ශිෂ්‍ය සුබසාධන වැඩසටහන් අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යන ලදී. වෘත්තීය පුහුණු සහ විශ්වවිද්‍යාල ශිෂ්‍යයන් සඳහා ලබා දෙන මූල්‍ය සහාය පුළුල් කිරීම සඳහා අමතර ප්‍රතිපාදන හඳුන්වා දුන් අතර ම ශිෂ්‍යත්ව වැඩසටහන් ද අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. මේ අතර, කොවිඩ්-19 සහ ආර්ථික අර්බුදය නිසා පෙර ඇති වූ පසුබෑම් හේතුවෙන් අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (අ.පො.ස.)

සාමාන්‍ය පෙළ (සා/පෙළ) සහ උසස් පෙළ (උ/පෙළ) විභාග පැවැත්වීම සම්බන්ධයෙන් වූ ප්‍රමාදයන් තවමත් පවතී. තවද, දිට්ටා සුළු කුණාටුවේ බලපෑම හේතුවෙන් 2025 වසරේ අ.පො.ස. උසස් පෙළ විභාගයට අතරමග දී බාධා ඇති විය. කෙසේ වෙතත්, මෙම ජාතික විභාග 2026 වසරේ සිට නියමිත කාලයේ දී පැවැත්වීමට සැලසුම් කර ඇත. දිට්ටා සුළු කුණාටුව හේතුවෙන් අධ්‍යාපන අංශය සැලකිය යුතු ලෙස පීඩාවට පත් වූ අතර, එහිදී පාසල් 1,300කට වැඩි ප්‍රමාණයක් බලපෑමට ලක්විය. එමෙන්ම විශ්වවිද්‍යාල කිහිපයකට ද හානි සිදු වූ අතර එම හානිය රුපියල් බිලියන 3ක් පමණ වන බව ඇස්තමේන්තු ගත කර ඇත.

සෞඛ්‍යය

සීමිත සම්පත් මධ්‍යයේ වුව ද, 2025 වසරේ දී සෞඛ්‍ය අංශය විසින් අත්‍යවශ්‍ය සෞඛ්‍ය සේවා සැපයීම අඛණ්ඩව සිදු කරන ලදී. ජනගහනය වයස්ගත වීම, බෝ නොවන රෝග ඉහළ යෑම, ශ්‍රම බලකායේ සංක්‍රමණය සහ දේශගුණය ආශ්‍රිත සෞඛ්‍ය අවදානම් වැනි නැගී එන අභියෝගවලට මුහුණ දෙන අතර ම රෝග වැළැක්වීම, පූර්ව රෝග විනිශ්චයත් සහ සෞඛ්‍ය සේවා යටිතල පහසුකම් ශක්තිමත් කිරීම සඳහා අඛණ්ඩව ප්‍රයත්න දරන ලදී. ජාතික ප්‍රතිපත්ති දිශානතිය ශක්තිමත් කිරීම උදෙසා, 2016-2025 වසර සඳහා පැවති ජාතික සෞඛ්‍ය ප්‍රතිපත්තියෙන් පසුව සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය, ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානයේ සහාය ඇතිව සෞඛ්‍ය සහ යහපැවැත්ම පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය (2026-2035) සැකසීම ආරම්භ කළේය. මාතෘ හා ළමා සෞඛ්‍ය ප්‍රතිපත්තිය සකස් කිරීම ද සමාලෝචනය කෙරෙන අතර, පාසල් සෞඛ්‍ය ප්‍රතිපත්තිය (2025-2030) සම්බන්ධ කෙටුම්පත සැකසීම අවසන් කර ඇත. දිස්ත්‍රික් මට්ටමේ පෝෂණ වැඩසටහන් පැවැත්වීම, යාවත්කාලීන කරන ලද ආහාර මාර්ගෝපදේශ බෙදා හැරීම සහ සෞඛ්‍යාරක්ෂිත ආහාර පුරුදු ප්‍රවර්ධනය අරමුණු කරගනිමින් 2025 වසරේ ජුනි මාසය ජාතික පෝෂණ මාසය ලෙස නම් කිරීම තුළින් මන්දපෝෂණය සඳහා විසඳුම් ලබා දීම 2025 වසරේ ප්‍රමුඛතාවක් ලෙස පැවතුණි.

සලකා බලනු ලබන කාල සීමාව තුළ සෞඛ්‍ය අංශයේ අඛණ්ඩ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය රට පුරා සෞඛ්‍ය සේවාවල කාර්යක්ෂමතාව සහ ගුණාත්මකභාවය ශක්තිමත් කිරීම සඳහා දායක විය. 2025 වසර තුළ සෞඛ්‍ය අංශයේ ප්‍රධාන යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනයන් අතරට පෙර අත්හිටුවන ලද ව්‍යාපෘති නැවත ආරම්භ කිරීම සහ විශේෂයෙන් රෝහල් පරිශ්‍ර සහ විශේෂිත සත්කාර ඒකක ඉදිකිරීම්

සහ පුළුල් කිරීම් ඇතුළත් නව මහා පරිමාණ ආයෝජන අනුමත කිරීම අයත් විය. තවද, 2026 වසරේ රාජ්‍ය ආයෝජන වැඩසටහන යටතේ, ජාතික මුඛ සෞඛ්‍ය සංගණනය, නව බහු මහල් රෝහල් ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම, විකිරණවේදී පහසුකම් පුළුල් කිරීම සහ ශ්‍රී ලංකා ජාතික හෘද මධ්‍යස්ථානය ස්ථාපිත කිරීම ඇතුළු අමතර වැඩසටහන් සඳහා කැබිනට් අනුමැතිය හිමි වී ඇත.

2025 වසර තුළ සෞඛ්‍ය අංශයේ ප්‍රගතියක් දක්නට ලැබුණ ද යටිතල පහසුකම් සහ මානව සම්පත් සම්බන්ධයෙන් කලාපීය විෂමතා, පුහුණු සෞඛ්‍ය වෘත්තිකයින්ගේ හිඟය, රසායනාගාර සහ පරීක්ෂණ ධාරිතාවන් පිළිබඳ සීමා සෞඛ්‍ය අංශයේ අභියෝග ලෙස තවදුරටත් පැවතුණි. තවද, දිට්ටා සුළි කුණාටුවෙන් සෞඛ්‍ය අංශයට සැලකිය යුතු බලපෑමක් සිදු වූ අතර, රජයේ සෞඛ්‍ය යටිතල පහසුකම් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම, නැවත ස්ථානගත කිරීම සහ ආපදාවන්ට ඔරොත්තු දෙන අයුරින් නැවත ගොඩනැගීම සඳහා සැලකිය යුතු පිරිවැයක් දැරීමට සිදු වනු ඇත. සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව සහ සමානාත්මතාව වර්ධනය කරමින් වඩාත් යහපත් සෞඛ්‍ය ප්‍රතිඵල අත්කර ගැනීම සඳහා, ප්‍රාථමික සෞඛ්‍ය සේවා ශක්තිමත් කිරීම, රෝග නිවාරණ වැඩසටහන් ව්‍යාප්ත කිරීම, ඩිජිටල් සෞඛ්‍ය පද්ධති වැඩිදියුණු කිරීම, තිරසාර සෞඛ්‍ය මූල්‍යකරණයක් සහතික කිරීම සහ පෞද්ගලික සෞඛ්‍ය සේවාවන්හි නියාමන අධීක්ෂණය ඉහළ නැංවීම තවදුරටත් අත්‍යවශ්‍ය කරුණු ලෙස හඳුනා ගැනේ.

සමාජ ආරක්ෂණ ජාල

අවදානමට ලක්විය හැකි ජන කොටස් සඳහා සුබසාධනය සහතික කරමින්, අවශ්‍යතාවයන් ඇති පුරවැසියන් ඉලක්ක කර ආධාර ලබා දීම පුළුල් කිරීම මගින් රජය සිය සමාජ ආරක්ෂණ ජාල අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යෑමට පියවර ගත්තේය. ඒ අනුව, 2025 වසරේ දී අස්වැසුම යෝජනා ක්‍රමය හරහා ප්‍රතිලාභී පවුල් මිලියන 2.0කට ප්‍රතිලාභ සලසා ඇති අතර, ඒ සඳහා රුපියල් බිලියන 148.4ක මුදලක් වැය වී ඇත. මීට සාපේක්ෂව, 2024 වසරේ දී ප්‍රතිලාභී පවුල් මිලියන 1.8කට රුපියල් බිලියන 145.6ක මුදල් ප්‍රතිලාභ සපයා ඇත. තවද, සමාජ ආරක්ෂණ ජාල පුළුල් කිරීමේ අරමුණින්, සුබසාධන ප්‍රතිලාභ සහ ඉන් ආවරණය වන පිරිස ඉහළ නැංවීමට, 2024 වසරේ දෙසැම්බර් සහ 2025 වසරේ මාර්තු සහ දෙසැම්බර් මාසවල දී අස්වැසුම යෝජනා ක්‍රමය සම්බන්ධ සංශෝධන හඳුන්වා දෙන ලදී. 2025 වසරේ දෙසැම්බර් මාසයේ නිකුත් කළ අති විශේෂ ගැසට්

පත්‍රය අනුව, මෙම යෝජනා ක්‍රමය මගින්, 2026 වසරේ සහ 2027 වසරේ මුල් භාගයේ දී ප්‍රතිලාභී පවුල් මිලියන 1.92කට සහ ආබාධ සහිත පුද්ගලයන්, අවිනිශ්චිත සම්භවයක් සහිත නිදන්ගත වකුගඩු රෝගීන් සහ වයෝවෘද්ධ පුරවැසියන් ආවරණය වන පරිදි පුද්ගලයින් මිලියන 1.27කට දීමනා ලබා දීම මෙම යෝජනා ක්‍රමය මගින් ඉලක්ක කර ඇත. තවද, සුබසාධන ප්‍රතිලාභ වැඩසටහන යටතේ ගෙවනු ලබන ප්‍රතිලාභ ඉහළ නංවන ලදී. ඒ අනුව, 'දුප්පත්' සහ 'අන්ත දිළිඳු' කාණ්ඩවලට අයත් පවුල් ඒකක සඳහා ලබාදෙන මාසික දීමනාව 2025 වසරේ ජනවාරි මාසයේ සිට, පිළිවෙලින්, රුපියල් 8,500 සිට රුපියල් 10,000ක් දක්වා සහ රුපියල් 15,000 සිට රුපියල් 17,500ක් දක්වා ඉහළ නංවන ලදී. තවද, ආබාධ සහිත පුද්ගලයින් සහ අවිනිශ්චිත සම්භවයක් සහිත නිදන්ගත වකුගඩු රෝගීන් සඳහා ලබා දෙන දීමනාව රුපියල් 7,500 සිට රුපියල් 10,000ක් දක්වා සහ වයෝවෘද්ධ පුරවැසියන් සඳහා ලබා දෙන මාසික දීමනාව රුපියල් 3,000 සිට රුපියල් 5,000ක් දක්වා ඉහළ නංවන ලදී.

ආයතන කිහිපයක් හරහා විවිධ කාණ්ඩවලට අදාළව දීමනා ලබා ගන්නා පුද්ගලයින් පිළිබඳ තොරතුරු පද්ධතිමය වශයෙන් ඒකාබද්ධ කිරීම සහතික කිරීම පිණිස එම දත්ත ඒකාබද්ධ සමාජ ආරක්ෂණ ලියාපදිංචි ලේඛනයකට ඇතුළත් කිරීමට පියවර ගෙන ඇත. මෙම ක්‍රියාවලිය තවදුරටත් ශක්තිමත් කිරීමේ අරමුණින්, කාණ්ඩගත දීමනා මධ්‍යගතව සිදුකිරීමට පහසුකම් සැලසීම සඳහා, ඒකාබද්ධ සුබසාධන කළමනාකරණ පද්ධතිය (Integrated Welfare Management System) වෙත සමාජ ආරක්ෂණ ලියාපදිංචි ලේඛනය සම්බන්ධ කිරීම සඳහා අවශ්‍ය පියවර ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී. මෙම ක්‍රමවේදය, 2026 වසර මැද භාගයේ සිට ක්‍රියාත්මක කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. තවද, ගෙවීම් ක්‍රියාවලිය සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රතිලාභී තොරතුරු වේගවත්ව එක්රැස් කිරීමට සහ යාවත්කාලීන කිරීමට හැකිවන පරිදි සංගණන සහ තොරතුරු නැවත සහතික කිරීමේ කටයුතු සඳහා ජංගම දුරකථන යෙදවුමක් නිර්මාණය කර ඇත. මීට අමතරව, ජාතික ආපදා ප්‍රතිචාර රාමුව යටතේ, හදිසි ආපදා තත්ත්වවලින් බලපෑමට පත්වන ජන කොටස් සඳහා නිසි කලට සහාය දැක්වීමට, ආපදා සඳහා ප්‍රතිචාර දක්වන සමාජ ආරක්ෂණ (Shock-Responsive Social Protection) යාන්ත්‍රණයක් මේ වනවිට සකස් කෙරෙමින් පවතී. මේ වන විට කාන්තා හා ළමා කටයුතු අමාත්‍යාංශය, ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුව සමඟ එක්ව, ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය පදනම් කරගත් අයවැයකරණය පිළිබඳ නව පනත් කෙටුම්පතක් සම්පාදනය කරමින් සිටියි.

2025 වසරේ දී මෙම අමාත්‍යාංශය විසින් අවදානමට ලක්විය හැකි ජන කොටස්වල කාන්තා මූලික පවුල් සවිබල ගන්වමින් කාන්තාවන් අතර ව්‍යවසායකත්වය ශක්තිමත් කිරීම සඳහා වැඩසටහන් දියත් කරන ලදී. මේ අතර, ගර්භණි සහ කිරිදෙන මව්වරුන් සඳහා පෝෂණ සහ ආහාර දීමනා වැඩසටහන්, පෙර පාසල් ළමයින් සහ පූර්ව ළමාවිය සංවර්ධන මධ්‍යස්ථාන සඳහා උදෑසන ආහාර වැඩසටහන්, පෙර පාසල් ගුරුවරුන් සඳහා ප්‍රතිලාභ සලසන වැඩසටහන් සහ මුල් ළමාවිය සංවර්ධන මධ්‍යස්ථාන තුළ සිටින ළමුන් සඳහා මූල්‍යාධාර ලබාදෙන වැඩසටහන් 2025 වසර තුළ දී අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කෙරිණි.

සමාජ ආරක්ෂණ ජාලවල ආවරණය සහ ප්‍රතිලාභ වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා සැලකිය යුතු ප්‍රයත්නයක් ගෙන තිබුණ ද, විශේෂයෙන් ම ප්‍රතිලාභීන් ඉලක්ක කර ගැනීම ශක්තිමත් කිරීම වැනි අංශ තවදුරටත් වැඩි දියුණු කරගැනීමට අවකාශයක් පවතී. අවදානමට ලක්විය හැකි සියලුම ජනකොටස් ප්‍රමාණවත් ලෙස ආවරණය වන බව සහතික කිරීම සඳහා, ප්‍රතිලාභීන් තෝරා ගැනීමේ ක්‍රමවත් සමාලෝචන සහ ඵලදායී මෙන්ම විනිවිදභාවයකින් යුත් පැමිණිලි විභාග කිරීමේ යාන්ත්‍රණයන් ක්‍රියාත්මක කිරීම තීරණාත්මක වේ. එමෙන්ම, රජයේ ආධාර මත අනවශ්‍ය ලෙස දීර්ඝකාලීනව යැපීම අවම කිරීමට සහ සමාජ ආරක්ෂණ වැඩසටහන්වල ඵලදායීතාවය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා, ප්‍රතිලාභීන් සවිබල ගැන්වීමට මෙන්ම ප්‍රතිලාභීන් ක්‍රමවත්ව සමාජ ආරක්ෂණ ජාල වෙතින් ඉවත්වීමේ යාන්ත්‍රණයන් හඳුන්වා දීම ද තීරණාත්මක වේ.

1.3 මුදල් අංශයේ ප්‍රවණතා

1.3.1 වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික

2025 වසර අග භාගයේ දී කෙටි කාලීන පොලී අනුපාතිකවල ඇති වූ තාවකාලික ඉහළ යෑම් හේතුවෙන් වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික සුළු වශයෙන් ඉහළ යෑමක් පෙන්නුම් කළ ද, 2025 වසර තුළ දී සමස්තයක් ලෙස වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික අඛණ්ඩව පහළ ගියේය. අඛණ්ඩව පැවති ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය, අඩු උද්ධමන වාතාවරණය, මනාව පාලනය වූ උද්ධමන අපේක්ෂා සහ රටේ ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම් ඉහළ යෑම මධ්‍යයේ අවදානම් අධිමිල පහළ යෑම, 2025 වසර තුළ දී වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතිකවල සමස්ත පහළ යෑම සඳහා හේතු විය. 2023 ජූනි මාසයේ සිට 2024 වසර දක්වා කාලය තුළ ප්‍රතිශතාංක 7.75කින් පමණ සැලකිය යුතු ලෙස අයුරින් ලිහිල් කළ මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය, 2025 වසරේ දී එක්දින ප්‍රතිපත්ති පොලී

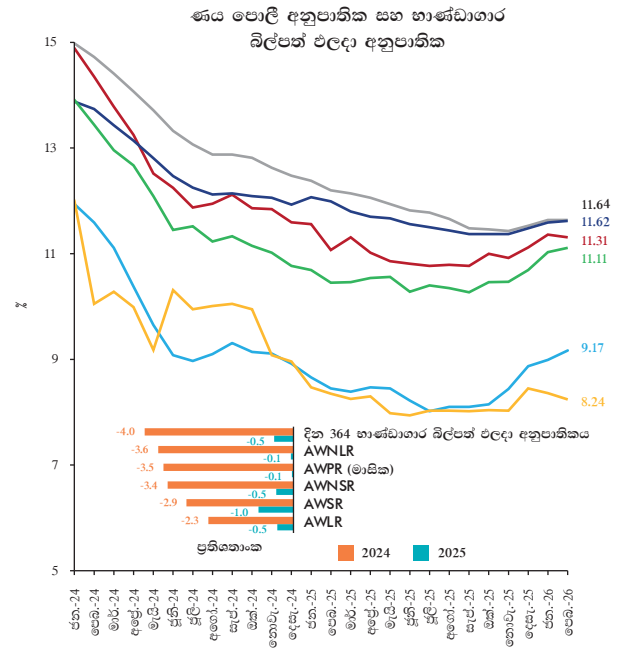
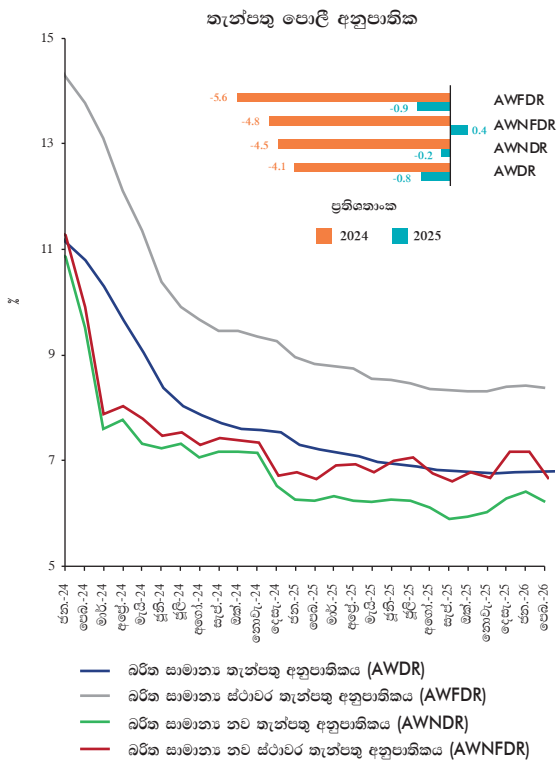
අනුපාතිකය ප්‍රතිශතාංක 0.25කින් අඩු කිරීමත් සමඟ තවදුරටත් ලිහිල් කෙරිණි. එක්දින ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතිකය අඩු කිරීමට අනුකූලව බර්ත සාමාන්‍ය ඒකෂණ මුදල් අනුපාතිකය ද අඩු වූ අතර, 2025 වසරේ ජූලි මැද භාගය දක්වා එය එක්දින ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතිකයට සමපාතව පැවතුණි. මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය නොවෙනස්ව පැවතුණ ද, දේශීය මුදල් වෙළඳපොළ සහභාගිත්ව ආයතන අතර අඛණ්ඩව පැවති ද්‍රවශීලතාව බෙදී යෑමේ අසමතුලිතතාව හේතුකොටගෙන බර්ත සාමාන්‍ය ඒකෂණ මුදල් අනුපාතිකය ක්‍රමයෙන් ඉහළ ගිය අතර, 2025 වසර අවසානය වන විට එය එක්දින ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතිකයට වඩා ප්‍රතිශතාංක 0.29ක් ඉහළින් පැවතුණි. ද්‍රවශීලතා අතිරික්තය තවදුරටත් ඉහළ යෑමත් සමඟ ද්‍රවශීලතාව බෙදී යෑමේ අසමතුලිත බව ලිහිල් වීම හේතුවෙන් 2026 වසර ආරම්භයේ දී මෙම තත්ත්වය සමනය විය. කෙටිකාලීන පොලී අනුපාතික සහ රජයේ සුරැකුම්පත් මත ඵලදා අනුපාතික තාවකාලිකව ඉහළ යෑමත් සමඟ 2025 වසරේ අවසාන භාගයේ දී පොලී අනුපාතික හැසිරීමෙහි ඇතැම් විෂමතා දක්නට ලැබුණ ද තැන්පතු සහ ණය පොලී අනුපාතික ඇතුළු අනෙකුත් වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික එම වසර තුළ දී සමස්තයක් ලෙස අඩු විය.

බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු වෙතැති පොලී උපයන සමස්ත තැන්පතුවලට අදාළ පොලී අනුපාතික, එනම් බර්ත සාමාන්‍ය තැන්පතු අනුපාතිකය සහ බර්ත සාමාන්‍ය ස්ථාවර තැන්පතු අනුපාතිකය, පිළිවෙළින්, ප්‍රතිශතාංක 0.75කින් සහ 0.86කින් අඩු විය. බර්ත සාමාන්‍ය තැන්පතු අනුපාතිකය සහ බර්ත සාමාන්‍ය ස්ථාවර තැන්පතු අනුපාතිකය වසර මුළුල්ලේ අඛණ්ඩව අඩු වීමේ ප්‍රවණතාවක් පෙන්නුම් කළ අතර, 2025 වසරේ දෙසැම්බර් මාසයේ දී සුළු වශයෙන් ඉහළ යෑමක් දක්නට ලැබුණි. 2025 පළමු භාගයේ දී නව තැන්පතු අනුපාතික ශීඝ්‍රයෙන් පහළ ගිය නමුත් 2025 සැප්තැම්බර් මාසයේ සිට යම් ඉහළ යෑමේ ප්‍රවණතාවක් පෙන්නුම් කළේය. එම ඉහළ යෑම, වසරේ දෙවන භාගයේ දී දක්නට ලද සැලකිය යුතු ණය ප්‍රසාරණයට සහාය වීමේ අරමුණින් බැංකු අතර අරමුදල් රැස් කිරීම සඳහා වූ තරඟකාරීත්වය වැඩි වීමත් සමඟ තැන්පතු පිරිවැය මත ඇති වූ ඉහළ පීඩනය මෙමගින් පිළිබිඹු විය. ඒ අනුව, 2025 වසර තුළ දී බර්ත සාමාන්‍ය නව ස්ථාවර තැන්පතු අනුපාතිකය ප්‍රතිශතාංක 0.45ක ඉහළ යෑමක් වාර්තා කළේය. නව තැන්පතු මත පොලී අනුපාතික, 2025 වසර අග භාගයේ දී ඉහළ ගිය ද, බර්ත සාමාන්‍ය නව තැන්පතු අනුපාතිකය වසර තුළ දී ප්‍රතිශතාංක 0.23ක පහළ යෑමක් වාර්තා කළේය.

1.12 රූප සටහන

තෝරාගත් වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතිකවල හැසිරීම

සටහන: තීරු ප්‍රස්ථාර මගින් 2024 සහ 2025 වසරවල දී පොලී අනුපාතික වල වාර්ෂික වෙනස්වීම් තීරුගණය වේ.

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව රාජ්‍ය ණය කළමනාකරණ කාර්යාලය

ප්‍රමුඛ ගනුදෙනුකරුවන්ට ලබා දෙන කෙටි කාලීන ණය සඳහා අදාළ වන බරිත සාමාන්‍ය ප්‍රමුඛ ණය පොලී අනුපාතිකය 2025 වසර පළමු භාගයේ දී පුළුල් ලෙස පහළ මට්ටමක ස්ථායීව පැවතිය ද වසරේ අවසාන භාගයේ දී යම් ඉහළ යෑමේ පීඩනයක් පෙන්නුම් කළේය. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, 2025 ජූලි මැද භාගය දක්වා ප්‍රතිශතයක එකකට වඩා වැඩි අඩු වීමක් පෙන්නුම් කළ සතිපතා බරිත සාමාන්‍ය ප්‍රමුඛ ණය පොලී අනුපාතිකය, වසර අවසානයේ දී ප්‍රතිශතයක 0.17ක වාර්ෂික ඉහළ යෑමක් වාර්තා කළේය. මේ අතර, බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු විසින් මාසයක් තුළ සපයන ලද සියලුම ණය සහ අත්තිකාරම් මත පදනම් වූ බරිත සාමාන්‍ය ණය පොලී අනුපාතිකය සහ සියලුම නව ණය සහ අත්තිකාරම් මත පදනම් වූ බරිත සාමාන්‍ය නව ණය පොලී අනුපාතික 2024 වසරේ දී, පිළිවෙළින්, වාර්තා කළ ප්‍රතිශතයක 2.28ක සහ ප්‍රතිශතයක 3.61ක සැලකියයුතු පහළ යෑමට සාපේක්ෂව 2025 වසරේ දී, පිළිවෙළින්, ප්‍රතිශතයක 0.45කින් සහ ප්‍රතිශතයක 0.08කින් පහත වැටුණි.

මේ අතර, ක්ෂුද්‍ර, කුඩා සහ මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර සඳහා ලබාදුන් ණය සඳහා අදාළ පොලී අනුපාතික වලද මෙම වසර තුළ දී සමුච්චිත පහළ යාමක් සිදු විය. ඒ අනුව, බලපත්‍රලාභී බැංකු විසින් ක්ෂුද්‍ර, කුඩා සහ මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර අංශයට මාසයක් තුළ ලබාදුන් නව ණය සහ අත්තිකාරම් මත පදනම් වූ පොලී අනුපාතිකය (බරිත සාමාන්‍ය කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර නව ණය පොලී අනුපාතිකය) මෙන්ම බලපත්‍රලාභී බැංකු විසින් ක්ෂුද්‍ර, කුඩා සහ මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර අංශයට ලබා දුන් සියලුම ණය සහ අත්තිකාරම් මත පදනම් වූ ණය පොලී අනුපාතිකය (බරිත සාමාන්‍ය කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ණය පොලී අනුපාතිකය) වසර තුළ දී, පිළිවෙළින්, ප්‍රතිශතයක 0.47කින් සහ ප්‍රතිශතයක 0.95කින් අඩු විය. කෙසේ වුවද, 2025 වසර මුළුල්ලේ අඩු වීමක් පෙන්නුම් කළ බරිත සාමාන්‍ය කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ණය පොලී අනුපාතිකය ද ඉහත සාකච්ඡා කළ අනෙකුත් වෙළඳපොළ ණය සහ තැන්පතු පොලී අනුපාතික ඉහළ යෑමට සමගාමීව 2025 වසරේ දෙසැම්බර් මාසයේ දී ඉහළ යෑමක් වාර්තා කළේය.

1.7 සංඛ්‍යා සටහන
පොලී අනුපාතිකවල හැසිරීම

පොලී අනුපාතිකය	වාර්ෂිකව (%)		
	2024 අවසානයට	2025 අවසානයට	ප්‍රතිශතාංක වෙනස
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතිකය			
එක්දින ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතිකය (OPR) (අ)	8.00	7.75	-0.25
නිත්‍ය පහසුකම් අනුපාතිකය (අ)			
නිත්‍ය කැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය (SDFR)	7.50	7.25	-0.25
නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය (SLFR)	8.50	8.25	-0.25
බරිත සාමාන්‍ය ඒකමණ මුදල් අනුපාතිකය	8.00	8.04	0.04
රජයේ සුරැකුම්පත් මත ඵලදා අනුපාතික			
ප්‍රාථමික වෙළඳපොළ (ආ)			
හාණ්ඩාගාර බිල්පත්			
දින 91	8.62	7.74	-0.88
දින 182	8.77	8.27	-0.50
දින 364	8.96	8.45	-0.51
හාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර			
වසර 2	13.83 (ඇ)	-	-
වසර 3	11.63 (ඇ)	8.85 (ඇ)	-2.78
වසර 4	10.42 (ඇ)	9.55 (ඇ)	-0.87
වසර 5	10.75 (ඇ)	9.80 (ඇ)	-0.95
වසර 10	-	10.67 (ඇ)	-
ද්විතියික වෙළඳපොළ			
හාණ්ඩාගාර බිල්පත්			
දින 91	8.43	7.61	-0.82
දින 182	8.61	7.84	-0.77
දින 364	8.81	8.07	-0.74
හාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර			
වසර 2	9.31	8.66	-0.65
වසර 3	9.87	9.15	-0.72
වසර 4	10.30	9.54	-0.76
වසර 5	10.61	9.79	-0.82
වසර 10	11.27	10.70	-0.57
කැන්පතු පොලී අනුපාතික			
බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු (ඉ)			
ඉතිරිකිරීමේ කැන්පතු	0.25-9.00	0.25-9.00	-
එක් අවුරුදු ස්ථාවර කැන්පතු (ඊ)	2.50-18.39	2.50-12.00	-
බරිත සාමාන්‍ය කැන්පතු අනුපාතිකය	7.53	6.78	-0.75
බරිත සාමාන්‍ය ස්ථාවර කැන්පතු අනුපාතිකය	9.27	8.41	-0.86
බරිත සාමාන්‍ය නව කැන්පතු අනුපාතිකය	6.52	6.29	-0.23
බරිත සාමාන්‍ය නව ස්ථාවර කැන්පතු අනුපාතිකය	6.57	7.02	0.45

පොලී අනුපාතිකය	වාර්ෂිකව (%)		
	2024 අවසානයට	2025 අවසානයට	ප්‍රතිශතාංක වෙනස
අනෙකුත් මූල්‍ය ආයතන (උ)			
ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුව			
ඉතිරිකිරීමේ කැන්පතු	3.00	3.00	-
එක් අවුරුදු ස්ථාවර කැන්පතු	7.00	6.75	-0.25
මුදල් සමාගම් (ඌ)			
ඉතිරිකිරීමේ කැන්පතු	3.91-6.03	3.99-6.06	-
එක් අවුරුදු ස්ථාවර කැන්පතු	9.23-11.00	8.68-10.36	-
ණය පොලී අනුපාතික			
බලපත්‍රලාභී බැංකු (එ)			
බරිත සාමාන්‍ය කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර ණය පොලී අනුපාතිකය	12.48	11.53	-0.95
බරිත සාමාන්‍ය කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර නව ණය පොලී අනුපාතිකය	11.59	11.12	-0.47
බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු (ඉ)			
බරිත සාමාන්‍ය ප්‍රමුඛ ණය පොලී අනුපාතිකය - මාසික	8.92	8.87	-0.05
බරිත සාමාන්‍ය ණය පොලී අනුපාතිකය	11.93	11.48	-0.45
බරිත සාමාන්‍ය නව ණය පොලී අනුපාතිකය	10.77	10.69	-0.08
බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකු (උ)			
ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුව	12.75-18.00	6.75-13.50	-
රාජ්‍ය උකස් හා අයෝජන බැංකුව (ඒ)	9.00-20.00	9.00-18.50	-
මුදල් සමාගම් (ඌ)			
මූල්‍ය කල්බදු	10.99-31.75	12.76-33.98	-
සාමාන්‍ය ණය වෙළඳපොළ			
ණයකර	12.00-15.25	9.75-13.15	-
වාණිජ පත්‍රිකා	12.00-13.75	11.00-12.20	-

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව අදාළ මූල්‍ය ආයතන කොළඹ කොටස් හුවමාරුව රාජ්‍ය ණය කළමනාකරණ කාර්යාලය

- (අ) 2024 නොවැම්බර් 27වන දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි, එක්දින ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතිකය ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතිකය ලෙස අර්ථ දැක්වේ. මහ බැංකුව විසින් කලින් තීරණය කරන ලද ආන්තික සමග, නිත්‍ය කැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය සහ නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය එක්දින ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතිකයට සම්බන්ධ කර ඇත.
- (ආ) ආසන්නතම වෙන්දේසියේ දී නිකුත් කළ බරිත සාමාන්‍ය ඵලදා අනුපාතිකය
- (ඇ) 2024 වසරේදී අවසාන ප්‍රාථමික වෙන්දේසිය: වසර 2 - ජන.11 | වසර 3 - නොවැ.12 | වසර 4 - දෙසැ.30 | වසර 5 - දෙසැ.12
- (ඈ) 2025 වසරේදී අවසාන ප්‍රාථමික වෙන්දේසිය: වසර 3 - මැයි.29 | වසර 4 - දෙසැ.11 | වසර 5 - දෙසැ.30 | වසර 10 - දෙසැ.11
- (ඉ) වාණිජ බැංකු විසින් සපයන ලද පොලී අනුපාතික මත පදනම් වේ.
- (ඊ) ඇතැම් වාණිජ බැංකු විසින් ලබාදෙන ලද විශේෂ පොලී අනුපාතික මෙහි උපරිම පොලී අනුපාතික වේ.
- (උ) තෝරාගත් අනෙකුත් මූල්‍ය ආයතන විසින් සපයන ලද පොලී අනුපාතික මත පදනම් වේ.
- (ඌ) පොලී අනුපාතික පරාසයන් බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් විසින් අදාළ මාසයේ දී කැන්පතු ලබා ගැනීම සහ ණය ලබා දීම සඳහා ඉදිරිපත් කරනු ලබන උපරිම සහ අවම සාමාන්‍ය පොලී අනුපාතික මත පදනම් වේ. 2025 වසර සඳහා දත්ත නාවකාලික වේ.
- (එ) බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු හා බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකු විසින් සපයන ලද පොලී අනුපාතික මත පදනම් වේ.
- (ඒ) නිවාස කටයුතු සඳහා දෙන ලද ණය පමණි.

1

මේ අතර, අනෙකුත් වෙළඳපොළ ණය පොලී අනුපාතිකවල පහළ යෑමට සාපේක්ෂව, ක්ෂුද්‍ර හා කුඩා පරිමාණ ණය ගැනුම්කරුවන් සඳහා ලබා දෙන ණය සඳහා වූ පොලී අනුපාතිකවල අඩු වීම පහළ මට්ටමක පැවති අතර, එමගින් එම අංශයේ ණය ලබාදීම් වලට අදාළව පවතින ආවේණික වූ අවදානම් තත්ත්වයන් සහ එවැනි ණය ලබාදීම්වල ව්‍යුහමය ලක්ෂණ පිළිබිඹු වේ. නාමික වෙළඳපොළ ණය පොලී අනුපාතිකවල සමුච්චිත වශයෙන් පහළ යෑමක් වාර්තා වුවද, පැවති අවධිමත සහ අඩු උද්ධමන තත්ත්වය හේතුවෙන් වාර්තා වූ උද්ධමන අගයන්වලට සාපේක්ෂව මනිනු ලබන මූර්ත පොලී අනුපාතික 2025 වසරේ දී අඛණ්ඩව ධන අගයක පැවතිණි.

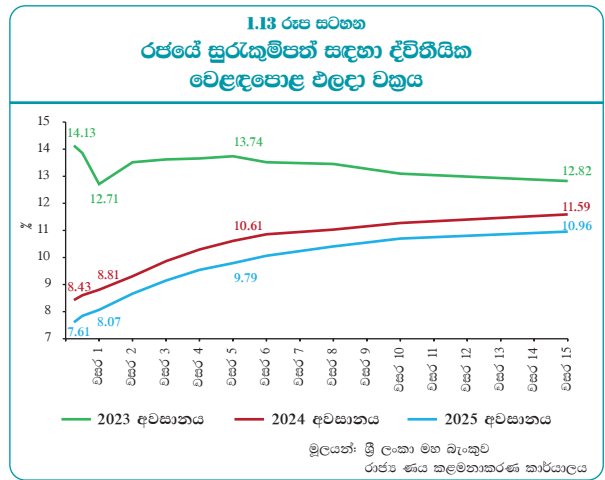
රජයේ සුරැකුම්පත් ඵලදා අනුපාතික

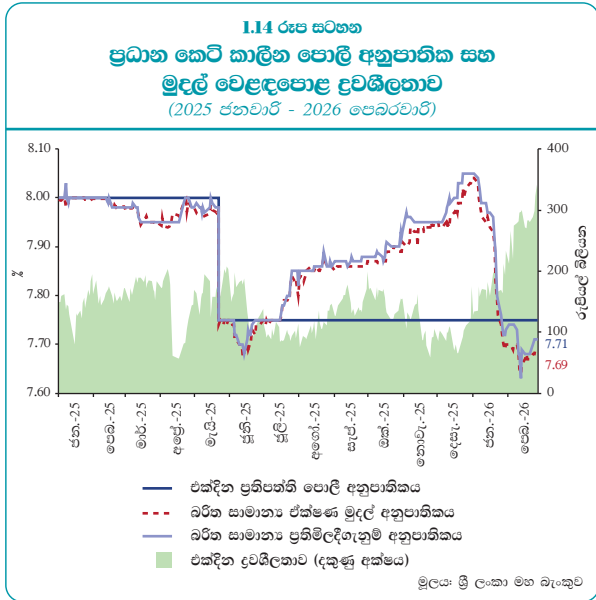
රජයේ සුරැකුම්පත් මත ඵලදා අනුපාතිකවල 2024 වසරේ දක්නට ලැබුණු සැලකිය යුතු අඩු වීමට සාපේක්ෂව, විශේෂයෙන් වසර අවසානයේ දී දක්නට ලැබුණු තාවකාලික ඉහළ යෑම් මධ්‍යයේ, 2025 වසර තුළ දී ඵලදා අනුපාතික මන්දගාමී ලෙස පහළ ගියේය. 2025 මැයි මාසයේ දී ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික අඩු කිරීමට පසු සැලකියයුතු ලෙස භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ඵලදා අනුපාතික අඩු වීමත් සමඟ, 2025 වසර තුළ දී සමස්තයක් ලෙස ප්‍රාථමික වෙන්දේසිවල සියලුම කල්පිරීම්වලට අදාළ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ඵලදා අනුපාතික, ප්‍රතිශතාංක 0.50ත්-0.88ත් අතර ප්‍රමාණයකින් අඩු විය. වසර තුළ දී දක්නට ලැබුණු රාජ්‍ය මූල්‍ය කාර්යසාධනයෙහි වර්ධනය ද මේ සඳහා සහාය විය. කෙසේ වෙතත්, දිව්වා සුළු කුණාටුවෙන් පසු සිදු කරන ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතුවලට මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන සපයා ගැනීම සඳහා රජය විසින් සිදු කරනු ලබන ණය ගැනීම් ඉහළ යනු ඇතැයි වූ වෙළඳපොළ අපේක්ෂාවන් ද සුළු වශයෙන් කිසියම් දුරකට පිළිබිඹු කරමින් ඵලදා අනුපාතික 2025 දෙසැම්බර්

මාසයේ දී කැපී පෙනෙන අයුරින් ඉහළ ගියේය. එසේ වුවද, 2026 වසර ආරම්භයේ දී භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ඵලදා අනුපාතික සමස්තයක් ලෙස යම් ලිහිල් වීමක් පෙන්නුම් කළේය. භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ඵලදා අනුපාතිකවල ප්‍රවණතාව අනුව යමින්, තාවකාලිකව යම් විචලනයක් පැවතිය ද, භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ඵලදා අනුපාතිකයන් ද 2025 වසර තුළ දී පහළ ගියේය. 2025 වසරේ දී භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර නිකුත් කිරීම්වලින් බහුතරයක් මැදිකාලීන සහ දිගුකාලීන කල්පිරීම් වූ අතර, එමගින් දිගු කාලීන මූල්‍ය උපකරණ සඳහා ආයෝජකයින් තුළ ඇති උනන්දුව සහ සාර්ව ආර්ථික තත්ත්වයන් සම්බන්ධයෙන් ආයෝජකයින්ගේ විශ්වාසය ඉහළ යෑම පිළිබිඹු කරයි. සමස්තයක් වශයෙන්, සියලුම කල්පිරීම් වලට අදාළ ඵලදා අනුපාතික වසර තුළ දී ප්‍රතිශතාංක 0.7ත්-2.8ත් අතර ප්‍රමාණයකින් පහත වැටී ඇත. ඒ අනුව, අවදානම් අධිමිල අඩුවීම සහ සාර්ව ආර්ථික තත්ත්වයන් වර්ධනය වීම පිළිබිඹු කරමින් ද්විතීයික වෙළඳපොළ ඵලදා වක්‍රය 2024 වසර අවසානයට සාපේක්ෂව 2025 වසර අවසානයේ දී පහළට විතැන් වී ඇත.

1.3.2 දේශීය මුදල් වෙළඳපොළ ද්‍රවශීලතාව

ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරයට සමගාමීව 2025 වසර පුරා දේශීය මුදල් වෙළඳපොළ තුළ ද්‍රවශීලතාව අතිරික්ත මට්ටමක පැවතුණි. විදේශ සංචිත ශක්තිමත් කිරීම සහ විනිමය අනුපාතිකයේ අනිසි විචලනයන් අවම කිරීම සඳහා මහ බැංකුව විසින් සිදු කරන ලද ශුද්ධ විදේශ විනිමය මිලදී ගැනීම් හරහා වෙළඳපොළ වෙත රුපියල් ද්‍රවශීලතාව සැපයීම මෙම අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාව සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූ අතර, මහ බැංකුව විසින් බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු සමඟ ඇතිකරගත් විදේශ විනිමය හුවමාරු ගනුදෙනු ද අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාව සඳහා හේතු විය. කෙසේ වෙතත්, මහජනයා විසින් වාණිජ බැංකු වෙතින් මුදල් ආපසු ගැනීම, මහ බැංකුව සතු භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර මත කුපන් පොලී ආදායම් ලැබීම සහ රජයේ විදේශ ණය සේවාකරණය සඳහා මහ බැංකුවෙන් විදේශ විනිමය මිලදී ගැනීම සඳහා රජය විසින් රුපියල් ද්‍රවශීලතාව භාවිත කිරීම හේතුවෙන් දේශීය මුදල් වෙළඳපොළ ද්‍රවශීලතාව යම් ප්‍රමාණයකට අඩු විය. ඒ අනුව, 2024 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 93.2ක් වූ සාමාන්‍ය ද්‍රවශීලතා අතිරික්තයට සාපේක්ෂව 2025 වසරේ දී සාමාන්‍ය ද්‍රවශීලතා අතිරික්තය රුපියල් බිලියන 136.4ක් විය. 2025 වසරේ දී සමස්තයක් ලෙස ද්‍රවශීලතා අතිරික්තයක් වාර්තා වූව ද එහි යම් තාවකාලික විචලනයන් දක්නට ලැබුණි. දේශීය මුදල් වෙළඳපොළෙහි අඛණ්ඩ ද්‍රවශීලතා අතිරික්තයක් පැවතීම හේතුවෙන් විවට වෙළඳපොළ කටයුතු හරහා

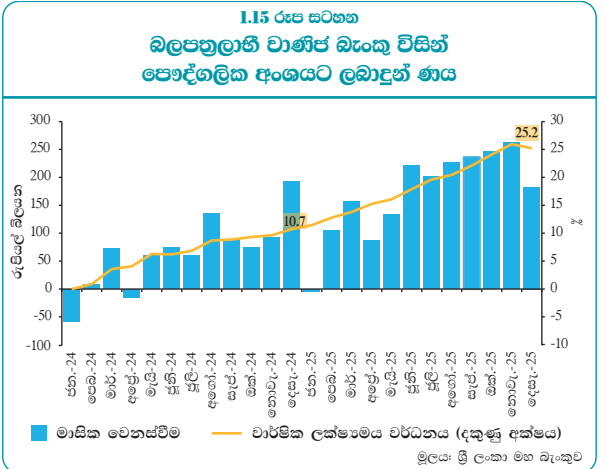
ද්‍රවශීලතාව සැපයීමේ අවශ්‍යතාවක් නොවූ අතර, එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 2025 වසරේ ජනවාරි මාසයේ දී ප්‍රතිචක්‍රණී වෙන්දේසි අත්හිටුවන ලදී.

සමස්තයක් ලෙස ද්‍රවශීලතා අතිරික්තයක් පැවතිය ද 2025 වසරේ වැඩි කාලයක් පුරා සහභාගිත්ව ආයතන අතර ද්‍රවශීලතාව බෙදී යෑමේ අසමානතාවයක් දක්නට ලැබුණු අතර, එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ද්‍රවශීලතා මට්ටම්වල දක්නට ලද යම් විචලනයන් හේතුවෙන්, විශේෂයෙන් 2025 වසරේ දෙවන භාගයේ දී බරිත සාමාන්‍ය එක්ෂණ මුදල් අනුපාතිකය, එකඳින ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතිකය ඉක්මවා ඉහළ මට්ටමක පැවතියේය. වසර තුළ දී විදේශීය බැංකු සැලකිය යුතු ද්‍රවශීලතා අතිරික්තයක් වාර්තා කළ අතර, බොහෝ දේශීය වාණිජ බැංකු අඛණ්ඩව ද්‍රවශීලතා හිඟයකට මුහුණ දුන්නේය. 2025 වසරේ අග භාගයේ දී දිවවා සුළි කුණාටුව ආශ්‍රිත සහන ක්‍රියාමාර්ග හේතුවෙන් රජයේ අරමුදල් අවශ්‍යතා ඉහළ යෑමත් සමඟ රාජ්‍ය බැංකුවල ද්‍රවශීලතා මට්ටම පහත වැටුණු අතර, දේශීය පෞද්ගලික වාණිජ බැංකුවල ද්‍රවශීලතාව යම් වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේය. 2026 වසර මුල් භාගයේ දී දේශීය මුදල් වෙළඳපොළ සමස්ත ද්‍රවශීලතා අතිරික්තය සැලකිය යුතු අයුරින් ඉහළ ගිය අතර, මහ බැංකුව විසින් සිදු කරන ලද ශුද්ධ විදේශ විනිමය මිලදී ගැනීම් සහ ඒ සමඟ ද්‍රවශීලතාව බෙදී යෑමේ අසමානතාවය ලිහිල් වීම එයට හේතු විය. ඊට ප්‍රතිචාර වශයෙන්, බරිත සාමාන්‍ය එක්ෂණ මුදල් අනුපාතිකය එකඳින ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතිකයට වඩා අඩු මට්ටමකට පහළ ගිය අතර, ඒ හේතුවෙන් 2026 වසරේ පෙබරවාරි මාසයේ සිට දේශීය මුදල් වෙළඳපොළෙන් අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාව අවශෝෂණය

කර ගැනීම සඳහා විවට වෙළඳපොළ කටයුතු හරහා ප්‍රතිමිලදී ගැනුම් වෙන්දේසි ක්‍රියාත්මක කිරීමට මහ බැංකුවට සිදු විය.

1.3.3 ණය සමස්ත

බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු විසින් පෞද්ගලික අංශයට ලබා දුන් ණය 2025 වසරේ දී සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. 2024 වසර තුළ දී පෞද්ගලික අංශයට ලබා දුන් ණය ප්‍රසාරණය 2025 වසර තුළත් අඛණ්ඩව පැවති අතර, 2025 වසරේ ජූනි මාසයේ සිට මෙම ණය ප්‍රසාරණයේ සැලකිය යුතු වර්ධනයක් දක්නට ලැබුණි. ඒ අනුව, 2025 වසරේ දෙසැම්බර් මාසයේ දී සුළු වශයෙන් මන්දගාමී වීමට පෙර, අඛණ්ඩව මාස හයක් රුපියල් බිලියන 200 ඉක්මවා ගිය මාසික ණය ප්‍රසාරණයක් සිදු විය. අඛණ්ඩව පැවති ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය සමඟ පොලී අනුපාතික පහළ යෑම, දේශීය ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් ක්‍රමයෙන් යථා තත්ත්වයට පත් වීම, පෙර පැවති අධික උද්ධමන කාලපරිච්ඡේදයෙන් පසුව ගනුදෙනුවල නාමික වටිනාකම ඉහළ යෑම, සහ 2025 වසර මුල් කාලයේ දී ආනයන සීමා ලිහිල් කිරීමෙන් පසුව, විශේෂයෙන් වාහන ආනයනය ඇතුළු මූල්‍යනය සඳහා පවතින ඉල්ලුම ශක්තිමත් වීම මෙම ණය ප්‍රසාරණය සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. මෙයට අමතරව, රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ප්‍රයත්නයන් පිළිබිඹු කරමින් රාජ්‍ය අංශය වෙත ණය ලබාදීම අඩුවීම හේතුවෙන් පෞද්ගලික අංශය වෙත ණය ලබාදීම සඳහා බැංකුවලට අමතර අවකාශයක් නිර්මාණය විය. ඒ අනුව, මෙතෙක් වාර්තා වී ඇති ඉහළම වාර්ෂික ණය ප්‍රසාරණය වාර්තා කරමින් බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු විසින් පෞද්ගලික අංශය වෙත ලබා දුන් සමස්ත ණය ප්‍රමාණය 2025 වසරේ දී රුපියල් ට්‍රිලියන 2.1කින් පමණ ඉහළ ගියේය. බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු විසින් පෞද්ගලික අංශය වෙත ලබා දුන් ණයෙහි වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනය 2024 වසර අවසානයේ වාර්තා වූ

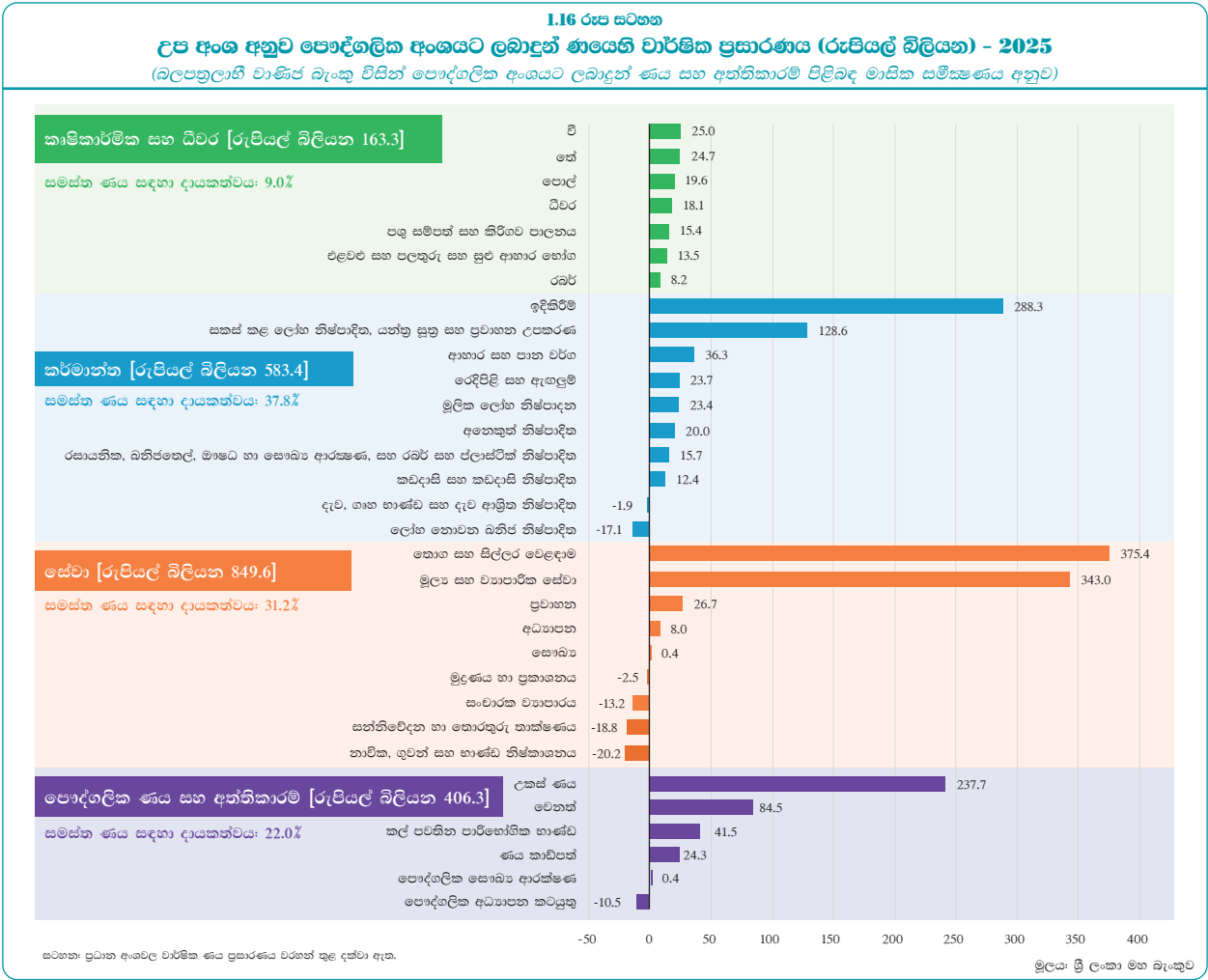

10.7%ට සාපේක්ෂව 2025 වසරේ දෙසැම්බර් මාසය අවසානය වන විට 25.2%ක් විය. මේ අතර, බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු විසින් පෞද්ගලික අංශය වෙත ලබාදුන් ණය ප්‍රමාණයේ මූර්ත වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනය, 2024 වසර අවසානයේ පැවති 12.7% සිට 2025 වසරේ දෙසැම්බර් අවසානය වන විට 22.6%ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. නාමික අගයන් අනුව පෞද්ගලික අංශය වෙත ලබා දුන් ණයෙහි සැලකිය යුතු ලෙස ප්‍රසාරණයක් සිදු වුවද, 2025 වසර අවසානය වන විට එය දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 31.2%ක් ලෙස වාර්තා වූ අතර, එය ආර්ථික අර්බුදයට පෙර පැවති මට්ටමට වඩා පහළ මට්ටමක පවතී. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස රජය වෙත ලබාදුන් ශුද්ධ ණය සහ රජය සතු වාණිජ ව්‍යාපාර වෙත ලබාදුන් ණය ද ඇතුළත් වන බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු විසින් ලබාදුන් සමස්ත දේශීය ණය ප්‍රමාණය 2025 වසර අවසානයට වන විට දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 58.1%ක් ලෙස පැවතුණි. මේ අතර, බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකු විසින් පෞද්ගලික අංශය වෙත ලබාදුන් ණය, 2025 වසර තුළ රුපියල් බිලියන 39.0කින් සුළු වශයෙන් ඉහළ ගිය අතර, 2025 වසර අවසානය වන විට 3.4%ක වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. කෙසේ වුවද, මුදල් සමාගම් විසින් පෞද්ගලික අංශය වෙත ලබාදුන් ණය, රථ වාහන මිලදී ගැනීම සඳහා සහ රන් භාණ්ඩ ඇපයට තබා ලබාගත් මූල්‍යනය ඉහළ යෑම ප්‍රධාන වශයෙන් පිළිබිඹු කරමින්, 2025 වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 788.9කින් ප්‍රසාරණය වූ අතර, 2025 වසර අවසානය වන විට 49.3%ක සැලකිය යුතු වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනයක් වාර්තා කළේය.

ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් යථා තත්ත්වයට පත්වීම පිළිබිඹු කරමින් 2025 වසර තුළ දී දක්නට ලැබූ ණය ප්‍රසාරණය ආර්ථිකයෙහි ප්‍රධාන අංශ¹⁶ වෙත පුළුල් ලෙස ව්‍යාප්ත විය. ඒ අනුව, සේවා අංශය වෙත ලබා දුන් ණය (සමස්ත ණය ප්‍රමාණයෙන් 31%කට පමණ වන) 2025 වසර තුළ විශාලතම ණය ප්‍රසාරණය වාර්තා කරමින් රුපියල් බිලියන 850කින් පමණ වැඩි වූ අතර, එය සමස්ත ණය ප්‍රසාරණයෙන් 42%ක් විය. අර්බුදයෙන් පසු ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත්වීම පිළිබිඹු කරමින්, සේවා අංශය තුළ තොග

සහ සිල්ලර වෙළඳාම; මූල්‍ය සහ ව්‍යාපාර සේවා; ප්‍රවාහන; සහ අධ්‍යාපන යන උප අංශවල සැලකිය යුතු ණය වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේය. බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු මගින් මුදල් සමාගම් වෙත ලබා දෙන ණය ඇතුළත්, මූල්‍ය සහ ව්‍යාපාර සේවා අංශයට ලබා දුන් ණය මගින් අඩු පොලී අනුපාතික වාතාවරණය යටතේ මුදල් සමාගම් ඔවුන්ගේ මූල්‍ය අවශ්‍යතා සඳහා බැංකු මත වැඩි වශයෙන් රඳා පැවතීම සහ විශේෂයෙන්, රථ වාහන මිලදී ගැනීමට සහ රන් භාණ්ඩ ඇපයට තබා ලබාගන්නා මූල්‍යන ආශ්‍රිත ණය ක්‍රියාකාරකම් පුළුල් කිරීම සඳහා එලෙස ලබාගත් අරමුදල් භාවිතා කිරීම පිළිබිඹු කරයි. සේවා අංශයට පසු, කර්මාන්ත අංශය වෙත ලබා දුන් ණය (සමස්ත ණය ප්‍රමාණයෙන් 38%ක් පමණ වන) රුපියල් බිලියන 583කින් පමණ ප්‍රසාරණය වූ අතර, සමස්ත ණය ප්‍රසාරණයෙන් 29%කට එය දායක විය. කර්මාන්ත අංශය තුළ, ඉදිකිරීම් ආශ්‍රිත ක්‍රියාකාරකම් ක්‍රමයෙන් යථා තත්ත්වයට පත්වීම පෙන්නුම් කරමින් ඉදිකිරීම් උප අංශයට ලබා දුන් ණය වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත 18.9%කින් ඉහළ ගියේය. සකස් කළ ලෝහ නිෂ්පාදිත; යන්ත්‍ර සූත්‍ර සහ ප්‍රවාහන උපකරණ; ආහාර සහ පාන වර්ග; රෙදිපිළි සහ ඇඟලුම්; සහ මූලික ලෝහ නිෂ්පාදිත ඇතුළු අනෙකුත් කර්මාන්ත උප අංශවලට ලබාදුන් ණය ද ප්‍රසාරණය වීමක් වාර්තා කළේය. මේ අතර, පෞද්ගලික ණය සහ අන්තිකාරම් ද (සමස්ත ණය ප්‍රමාණයෙන් 22%ක් පමණ වන) වසර තුළ දී සැලකිය යුතු ලෙස රුපියල් බිලියන 406කින් ඉහළ ගිය අතර, එය සමස්ත ණය ප්‍රසාරණයෙන් පහෙන් එකක් පමණ විය. ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් ඉහළ යෑම මධ්‍යයේ පාරිභෝගික වියදම් ඉහළ යෑම පිළිබිඹු කරමින් රන් භාණ්ඩ ඇපයට තබා ලබාගන්නා ණය, කල් පවත්නා පාරිභෝගික භාණ්ඩ මිලදී ගැනීම සඳහා වූ ණය සහ ණය කාඩ්පත් ආශ්‍රිත ණය ඉහළ යෑම මෙම කාණ්ඩය තුළ ණය ප්‍රසාරණයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. අවසාන වශයෙන්, සමස්ත ණය ප්‍රසාරණයෙන් 8%කට පමණ දායක වෙමින්, කෘෂිකාර්මික අංශය වෙත ලබා දුන් ණය (සමස්ත ණය ප්‍රමාණයෙන් 9%ක් පමණ වන) වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 163කින් ප්‍රසාරණය විය. වසර තුළ දී කෘෂිකාර්මික අංශය තුළ වී; හේ; පොල්; සහ ධීවර ඇතුළු ප්‍රධාන උප අංශ සඳහා ලබාදුන් ණය සැලකිය යුතු වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු විසින් පෞද්ගලික අංශයට ලබා දුන් ණය සඳහා අදාළ පරිණත කාල අනුව වර්ගීකරණයට අදාළව සැලකීමේදී, 2025 වසර තුළ සිදුවූ සමස්ත ණය ප්‍රසාරණය සඳහා සියයට 50ක පමණ දායකත්වයක් සහිතව කෙටි කාලීන ණය ලබා දීම් වැඩි වශයෙන් දායක වී ඇති අතර, ඉන්පසු පිළිවෙළින් මැදි කාලීන සහ දිගු කාලීන ණය ලබා දීම් සමස්ත ප්‍රසාරණයට දායක වී ඇත.

16 පෙර පැවති "බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු විසින් පෞද්ගලික අංශයට ලබා දුන් ණය සහ අන්තිකාරම් පිළිබඳ කාර්තුමය සමීක්ෂණය" වෙනුවට 2025 අප්‍රේල් මාසයේ හඳුන්වා දුන් "බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු විසින් පෞද්ගලික අංශයට ලබා දුන් ණය සහ අන්තිකාරම් පිළිබඳ මාසික සමීක්ෂණය" මත මෙම කරුණු පදනම් වී ඇත. මෙම වෙනසක් සමඟ, නව මාසික සමීක්ෂණ දත්ත සහ පෙර පැවති කාර්තුමය දත්ත සාප්‍රථ සංසන්දනය කිරීම අපහසු වන අතර, මාසික සමීක්ෂණය හඳුන්වා දුන් කාලය තුළ උප අංශ අතර වාර්තා වූ ණය දත්ත ප්‍රමාණයන් සහ වර්ධන ප්‍රවණතාවල වෙනස්කම්, ප්‍රධාන වශයෙන් බැංකු මට්ටමින් සිදු වූ නැවත වර්ගීකරණ හේතුවෙන් ඇතිවූවක් වන අතර, එමගින් මූලික ප්‍රවණතා පිළිබිඹු නොකරයි.

2025 වසර තුළ බැංකු පද්ධතිය විසින් රජය වෙත සපයන ලද ශුද්ධ ණය රුපියල් බිලියන 15.1කින් සුළු වශයෙන් ඉහළ ගියේය. භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර මත එලදා අනුපාතික පහළ යෑම මධ්‍යයේ මහ බැංකුව සතු රාජ්‍ය සුරැකුම්පත්වල වෙළඳපොළ වටිනාකම ඉහළ යෑම සමඟ එය මහ බැංකුව විසින් රජය වෙත ලබා දුන් ශුද්ධ ණයෙහි ඉහළ යාමක් ලෙස වාර්තා වීම, 2025 වසර තුළ බැංකු පද්ධතිය විසින් රජය වෙත සපයන ලද ශුද්ධ ණය ඉහළ යෑම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. කෙසේවෙතත්, මුහුණත අගය අනුව මහ බැංකුව සතු සමස්ත රාජ්‍ය සුරැකුම්පත්වල වල වටිනාකම වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 6.7කින් පහත වැටුණි. ඒ අනුව, 2025 වසරේ දී මහ බැංකුව විසින් රජය වෙත සපයන ලද ශුද්ධ ණය රුපියල් බිලියන 54.5කින් ඉහළ ගියේය. කෙසේවුවද, වසර තුළ බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු විසින් රජය වෙත ලබා දුන් ශුද්ධ ණය රුපියල් බිලියන 39.4ක සමස්ත අඩුවීමක් වාර්තා කළේය. 2024 වසරට සාපේක්ෂව 2025 වසරේ දී වාණිජ බැංකු විසින් භාණ්ඩාගාර බිල්පත්

සහ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරවල සිදුකළ ආයෝජන පහළ යෑම සමඟ රාජ්‍ය සුරැකුම්පත්වල ඔවුන්ගේ ආයෝජන සැලකිය යුතු ලෙස අඩුවීම මේ සඳහා හේතු විය. තවද, ආදායම් රැස්කිරීම් ශක්තිමත් කිරීම සඳහා වූ රජයේ ප්‍රයත්න හේතුවෙන් රජයේ තැන්පතු ඉහළ යෑම සිදු වූ අතර, එමගින් රජය විසින් මූල්‍යනය සඳහා වාණිජ බැංකු මත පදනම් වීම අඩු විය. එමෙන්ම, 2025 වසරේ අග භාගයේ දී රජය විසින් නිකුත් කරන ලද එක්සත් ජනපද ඩොලර් මිලියන 50ක¹⁷ දේශීය ඩොලර් බැඳුම්කර තුළ බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු විසින් සිදු කරන ලද ආයෝජනද, මෙම වසරේ රජය වෙත සපයන ලද ශුද්ධ ණය තුළ ඇතුළත් වේ. මේ අතර, මුදල් සමීක්ෂණය (M₄)¹⁸ මත පදනම්ව රජය වෙත ලබා දුන් ශුද්ධ ණය ප්‍රසාරණය 2025 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 24.3ක විය. මේ යටතේ, රජයේ සුරැකුම්පත්වල ආයෝජන ඉහළ යෑම

¹⁷ මුහුණත වටිනාකම අනුව.
¹⁸ මූල්‍ය සමීක්ෂණය මගින් බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සහ මහ බැංකුවට අමතරව, බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකු සහ මුදල් සමාගම් ඇතුළුව සියලුම තැන්පතු ලබා ගන්නා ආයතන ආවරණය කරමින් මුදල් සැපයුම පිළිබඳ පුළුල් මිනුමක් ලබා දෙයි.

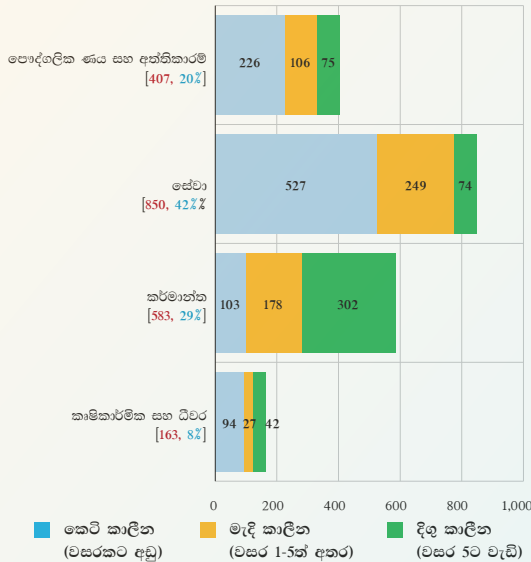
1

1.4 විශේෂාංග රූප සටහන

බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු මගින් පෞද්ගලික අංශය වෙත ලබා දුන් ණය පරිමාණ කාලය අනුව ව්‍යාප්තිය
(බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු විසින් පෞද්ගලික අංශයට ලබා දුන් ණය සහ අත්තිකාරම් පිළිබඳ මාසික සමීක්ෂණය අනුව)

2025 වසර තුළ පරිමාණ කාල අනුව ණය ප්‍රසාරණය
(රුපියල් බිලියන)

සටහන්: 1. එක් එක් අංශයේ වාර්ෂික ණය ප්‍රසාරණය සහ සමස්ත ණය ප්‍රසාරණයට දක්වා ඇති දායකත්වය වශයෙන් තුළ දක්වා ඇත.
2. 2025 වර්ෂය අවසානයේ පෞද්ගලික අංශයේ ණය ප්‍රධාන ප්‍රධාන අංශ අනුව වෙබ් යාම පහත පරිදි වේ: කෘෂිකාර්මික (9%), කර්මාන්ත (38%), සේවා (31%), සහ පෞද්ගලික ණය සහ අත්තිකාරම් (22%). එම කාලය තුළ පරිණත වීමේ කාලය අනුව ණය ව්‍යාප්ත වීම, කෙටි කාලීන (42%), මැදි කාලීන (22%) සහ දිගු කාලීන (36%) ණය වලින් සමන්විත විය.

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

2025 වසර තුළ දී දක්නට ලැබූ පෞද්ගලික අංශය වෙත ලබාදුන් ණය ප්‍රසාරණය ආර්ථිකයෙහි ප්‍රධාන අංශ අතර බොහෝ දුරට පුළුල් ලෙස ව්‍යාප්ත විය.

මෙයින් සේවා අංශයෙන් ලබාගත් ණය සහ පෞද්ගලික ණය සහ අත්තිකාරම් හරහා සිදු වූ ණය ප්‍රසාරණයෙන් වැඩි ප්‍රමාණයක් කෙටි කාලීන ණය ලබා ගැනීම් මත පදනම් විය. මෙමගින් සේවා අංශයේ ව්‍යාපාරවල කාරක ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා සඳහා වූ මූල්‍යන සම්පාදන අවශ්‍යතාවන්හි වැඩිවීම පිළිබිඹු කරයි. එපමණක් නොව, පරිභෝජන අවශ්‍යතා මෙන්ම, කෙටි කාලීන ද්‍රවශීලතා අවශ්‍යතා කළමනාකරණය කිරීම සඳහා ගෘහස්ථ අංශයේ ණය ගැනීම් ද ඉහළ ගොස් ඇත.

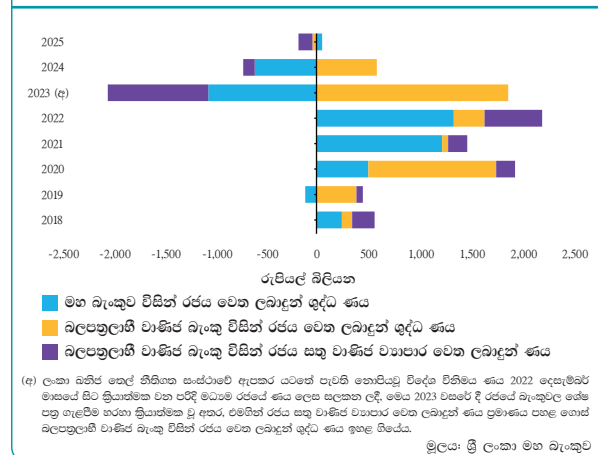
එසේ වුවද, කාර්මික අංශයේ ණය ප්‍රසාරණය ප්‍රධාන වශයෙන් දිගු කාලීන ණය මත පදනම් වී ඇති අතර, එමගින්, විශේෂයෙන්ම, ආර්ථික අර්බුදයෙන් පසු ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත්වීමේ අවධිය තුළ ප්‍රාග්ධන ආයෝජන සහ ව්‍යාපාර පුළුල් කිරීමේ ව්‍යාපෘති සඳහා ලබාගත් අරමුදල් ඉහළ යෑම පෙන්නුම් කරයි.

මේ අතර, කෘෂිකාර්මික හා ධීවර අංශයේ ණය ප්‍රසාරණය ප්‍රධාන වශයෙන්ම කෙටිකාලීන ණය මත පදනම් වී ඇති අතර, එමගින් කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේ සෘතුමය ස්වභාවය මෙන්ම බීජ, පොහොර, ශ්‍රමය සහ අනෙකුත් වගා ආශ්‍රිත වියදම් සඳහා අදාළ මූල්‍යමය අවශ්‍යතා පිළිබිඹු කරයි.

හේතුවෙන් බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකු මගින් රජය වෙත සපයන ලද ශුද්ධ ණය රුපියල් බිලියන 53.6කින් ඉහළ ගොස් ඇති අතර, මූල්‍ය සමාගම් විසින් රජය වෙත ලබා දුන් ශුද්ධ ණය රුපියල් බිලියන 44.4කින් පහළ ගොස් ඇත.

2023 සහ 2024 වසරවල දක්නට ලැබුණු ප්‍රවණතාව අඛණ්ඩව පවත්වා ගනිමින් බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු මගින් රජය සතු වාණිජ ව්‍යාපාර වෙත ලබාදුන් ශුද්ධ ණය 2025 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 137.0කින් සැලකිය යුතු ලෙස පහළ ගිය අතර, දැනට ක්‍රියාත්මක ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාමාර්ග සහ රජය සතු ප්‍රධාන වාණිජ ව්‍යාපාරවල වැඩි දියුණු වූ මූල්‍ය කාර්යසාධනය මධ්‍යයේ මෙම ආයතන විසින් බැංකු වෙත වූ ණය ආපසු පියවීම මෙමගින් ප්‍රධාන වශයෙන් පිළිබිඹු විය. මෙම වර්ධනය බැංකු මූල්‍යකරණය මත ඔවුන්ගේ රඳා පැවතීම සැලකිය යුතු ලෙස අඩුවීමට දායක විය. රජය සතු ප්‍රධාන වාණිජ ව්‍යාපාර අතර, මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය සහ ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය විසින් වසර තුළ දී ශුද්ධ පදනම් මත, පිළිවෙළින්, රුපියල් බිලියන 79.3ක සහ රුපියල් බිලියන 12.0ක ණය නැවත පියවීම සිදු කළ

1.17 රූප සටහන
බැංකු පද්ධතියෙන් රාජ්‍ය අංශයට ලබාදුන් ණයෙහි වාර්ෂික වෙනස

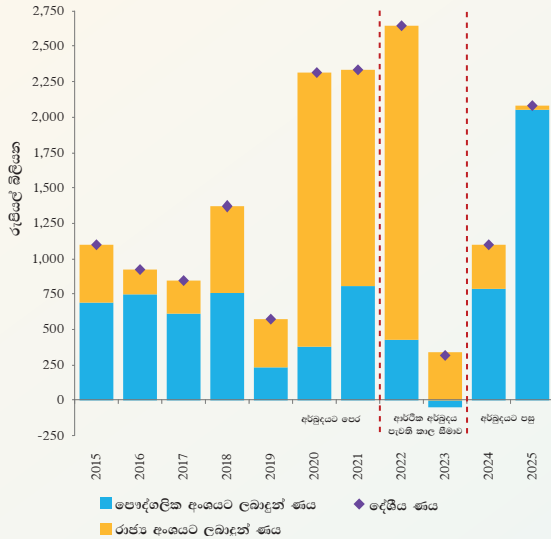
(අ) ලංකා බැංකු තෙල් නිෂ්පාදන සංස්ථාවේ ඇපතර යටතේ පැවති නොවිද්‍යු විද්‍යා විනිමය ණය 2022 දෙසැම්බර් මාසයේ සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි මධ්‍යම රජයේ ණය ලෙස සලකන ලදී. මෙය 2023 වසරේ දී රජයේ බැංකුවල වෙළෙඳ පත්‍ර ගැලපීම හරහා ක්‍රියාත්මක වූ අතර, එමගින් රජය සතු වාණිජ ව්‍යාපාර වෙත ලබාදුන් ණය ප්‍රමාණය පහළ ගොස් බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු විසින් රජය වෙත ලබාදුන් ශුද්ධ ණය ඉහළ ගියේය.

අතර, එම වසර තුළ ලංකා පොහොර සංස්ථාව සහ ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය ඇතුළු අනෙකුත් රජය සතු වාණිජ ව්‍යාපාර විසින් ද ශුද්ධ පදනම මත ණය පියවීම සිදු කරන ලදී.

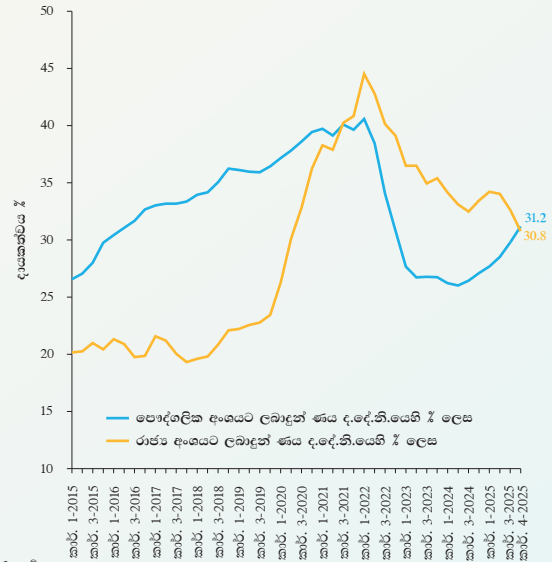
1.5 විශේෂාංග රූප සටහන
දේශීය ණය සංයුතියේ වෙනස්වීම්: රාජ්‍ය අංශය සහ පෞද්ගලික අංශය වෙත ලබා දුන් ණයෙහි ප්‍රවණතා

දේශීය ණය ප්‍රසාරණය
(පෞද්ගලික සහ රාජ්‍ය)

පෞද්ගලික සහ රාජ්‍ය අංශයට ලබාදුන් ණය
ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස

සටහන්: 1. දේශීය ණය යනු බැංකු පද්ධතිය මගින් පෞද්ගලික අංශයට සහ රාජ්‍ය අංශයට ලබා දුන් මුළු ණය සහ අන්තිකාරම් ප්‍රමාණය වේ. රාජ්‍ය අංශයට ලබා දුන් ණය ප්‍රමාණය තුළ රාජ්‍ය සුරැකුම්පත්වල සිදු කළ ආයෝජන ඇතුළත් රජය වෙත ලබා දුන් ණය සහ රජය සතු වාණිජ ව්‍යාපාර වෙත ලබා දුන් ණය ඇතුළත් වේ.
2. ණය සහ ද.දේ.නි.ය අතර අනුපාතය ගණනය කරනු ලබන්නේ අදාළ කාර්තුවට අනුරූප වසරකට ඇස්තමේන්තු කරන ලද නාමික ද. දේ.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස එම කාර්තුව අවසානයේ පවතින සමස්ත ණය ප්‍රමාණය සැලකිල්ලට ගනිමිනි.

මූලාශ්‍ර: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

ආර්ථික අර්බුදයට පෙර වසරවල දී රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ ව්‍යුහාත්මක අසමතුලිතතා අඛණ්ඩව පැවතීම හේතුවෙන්, සිය ඉහළ යන මූල්‍ය අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීමට මහ බැංකුව ඇතුළුව දේශීය බැංකු අංශය තුළින් වැඩි වශයෙන් ණය ලබා ගැනීමට රජයට සිදුවිය. මේ හේතුවෙන් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරයේ කුමන වෙනස්වීම් සිදුවුවත්, පෞද්ගලික අංශයට මූල්‍ය පද්ධතිය තුළින් ණය ලබා ගැනීමට පැවති අවකාශය සීමා විය. ආර්ථික අර්බුදය පැවති කාලසීමාව තුළ දී ශ්‍රී ලංකාවේ ස්වෛරීත්ව ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම් පහත වැටීම සහ නියමිත වේලාවට ණය ගෙවීමට නොහැකි තත්වයේ ඉහළ රාජ්‍ය ණය අවදානමක් පැවතිණි. එමගින් රජයට විදේශීය මූල්‍ය ප්‍රභවයන් වෙත ප්‍රවේශ වීමට තිබූ අවකාශය සීමා වීම හේතුවෙන් දේශීය මූල්‍ය වෙත පමණක් යොමු වීමට සිදුවීමෙන් මෙම තත්වය තවදුරටත් උග්‍ර විය. කෙසේ වෙතත්, මෑත කාලීන ආර්ථික අර්බුදයෙන් පසුව ක්‍රියාත්මක වූ රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාවලිය සහ රජයේ අයවැය හිඟය මූල්‍යනය සඳහා මහ බැංකුව විසින් අරමුදල් සැපයීම අත්හිටුවීම ඇතුළු ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ

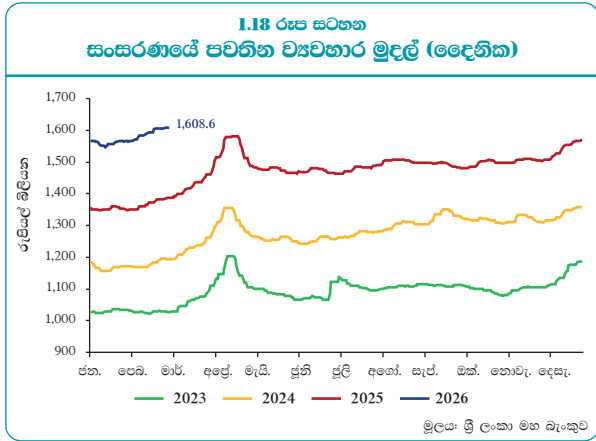
ආයතනික ස්වාධීනත්වය ඉහළ නැංවීම අරමුණු කරගත් නෛතික ප්‍රතිසංස්කරණ යනාදිය හේතුවෙන් අර්බුදයෙන් පසු ආර්ථිකය තුළ හිතකර තත්වයක් නිර්මාණය වී ඇත.

එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස රාජ්‍ය අංශය වෙත ලබා දුන් ණය පහළ යෑම හේතුවෙන් පෞද්ගලික අංශය වෙත ණය ලබාගැනීම සඳහා අමතර අවකාශයක් නිර්මාණය විය. ඒ අනුව, ආර්ථික අර්බුදය පැවති කාල සීමාව තුළ පහළ ගිය දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස පෞද්ගලික අංශය වෙත ලබා දුන් ණය, ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් යථා තත්වයට පත් වීමත් සහ ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය මධ්‍යයේ ණය ලබා ගැනීමේ පිරිවැය අඩු වීමෙන් සහාය ලබමින් 2025 වසර අවසානය වන විට 31.2% ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. කෙසේ වෙතත්, දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස පෞද්ගලික අංශයට ලබා දුන් ණය ආර්ථික අර්බුදයට පෙර පැවති මට්ටමට වඩා පහළ මට්ටමක පවතී. මේ අතර, සලකා බලන කාලය තුළ දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස රාජ්‍ය අංශය වෙත ලබා දුන් ණය පහළ යෑමේ ප්‍රවණතාවක් පෙන්නුම් කළේය.

1.3.4 මුදල් සමස්ත

පෙර වසරේ දක්නට ලැබුණු වර්ධන ප්‍රවණතාව අඛණ්ඩව පවත්වා ගනිමින් 2025 වසරේ දී සංචිත මුදල් සැලකිය යුතු ලෙස ප්‍රසාරණය වූ අතර, සංසරණයේ පවතින ව්‍යවහාර මුදල් ඉහළ යෑම ඒ

සඳහා විශාල වශයෙන් හේතු විය. ව්‍යවහාර මුදල් මත පදනම් වූ ගනුදෙනු සඳහා මහජනතාවගේ අඛණ්ඩ නැඹුරුතාව, තැන්පතු පොලී අනුපාතික අඩු මට්ටමක පැවතීම මධ්‍යයේ ව්‍යවහාර මුදල් ළඟ තබා ගැනීමේ ආවේණික පිරිවැය සාපේක්ෂව අඩු වීම සහ රජයේ

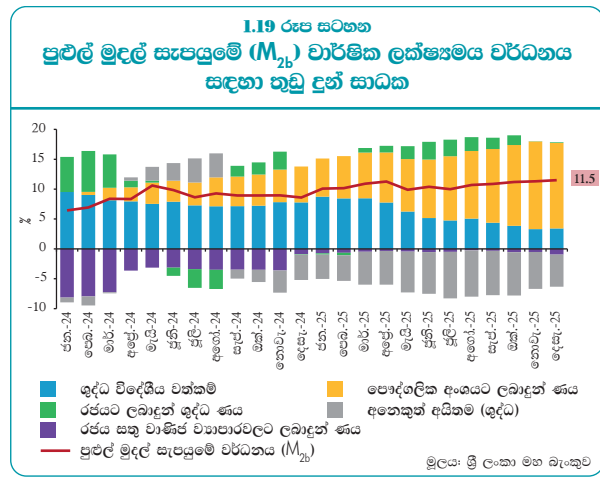

සහනාධාර වැඩසටහන් යටතේ මහජනතාව වෙත අරමුදල් ගලා යෑම හේතුවෙන් ව්‍යවහාර මුදල් ඉහළ මට්ටමක පැවතුණි. 2025 වසරේ අවසානය වන විට සංසරණයේ පවතින ව්‍යවහාර මුදල් ප්‍රමාණයෙහි තවදුරටත් වැඩිවීමක් දක්නට ලැබුණු අතර, දිට්වා සුළි කුණාටුවෙන් පසු ව්‍යවහාර මුදල් සඳහා ඇති ඉල්ලුම ඉහළ යෑම සහ උත්සව සමයේ ඇතිවන ඉල්ලුම එයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. ඒ අනුව, 2024 වසරේ දී වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 172.2ක ප්‍රසාරණය හා සැසඳීමේ දී, සංසරණයේ පවතින ව්‍යවහාර මුදල් 2025 වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 210.2කින් ඉහළ ගියේය. මේ අතර, 2025 වසර තුළ දී බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුවල රුපියල් තැන්පතු වගකීම් ඉහළ යෑම හේතුවෙන් පසුගිය වසරට සාපේක්ෂව මහ බැංකුවේ පවත්වාගෙන ගිය සංචිත තැන්පතු ඉහළ යෑම ද සංචිත මුදල් ප්‍රසාරණයට දායක විය. ඒ අනුව, 2025 වසර අවසානය වන විට සංචිත මුදල් 16.7%ක (වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය) වර්ධනයක් වාර්තා කරමින්, රුපියල් බිලියන 257.1කින් රුපියල් බිලියන 1,796.5ක් දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය.

මහ බැංකුවේ ශේෂ පත්‍රයේ වත්කම් අංශයෙන් සැලකූ විට, 2025 වසර තුළ දී සංචිත මුදල් ප්‍රසාරණය සඳහා ශුද්ධ දේශීය වත්කම්හි දක්නට ලැබුණු සංකෝචනය වීමට සාපේක්ෂව ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ යෑම ප්‍රධාන වශයෙන් දායක විය. පසුගිය වසරට සාපේක්ෂව රුපියල් බිලියන 491ක පමණ ප්‍රසාරණයක් වාර්තා කරමින් මහ බැංකුවේ ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් ප්‍රමාණය 2025 වසරේදී තවදුරටත් ශක්තිමත් විය. විදේශීය වත්කම් වැඩිවීම මෙන්ම විදේශීය වගකීම් අඩුවීම ද මෙම ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් ප්‍රමාණය ඉහළ යෑමට දායක වී ඇත. විදේශ විනිමය හුවමාරු පහසුකම් මගින් ලද ශුද්ධ ඉපැයීම් මෙන්ම දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළෙන් ශුද්ධ පදනම මත විදේශ විනිමය මිලදී ගැනීම මෙම විදේශීය වත්කම්වල ඉහළ යෑම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතුවිය. මේ අතර, ඉන්දියානු සංචිත

බැංකුව සමඟ පැවති විදේශ විනිමය හුවමාරු පහසුකම නැවත පියවීම ඇතුළුව, මහ බැංකුවේ අඛණ්ඩ විදේශීය ණය සේවාකරණය විදේශීය වගකීම් ක්‍රමයෙන් අඩු වීමට දායක විය. මේ අතර, 2025 වසර තුළ දී ශුද්ධ දේශීය වත්කම් රුපියල් බිලියන 234කින් පහළ ගියේය. බැඳුම්කර ඵලදා අනුපාතික පහළ යෑම මධ්‍යයේ මහ බැංකුව සතු රජයේ සුරැකුම්පත් තොගයේ වෙළඳපොළ වටිනාකම ඉහළ යෑම හේතුවෙන් රජය වෙත ලබා දුන් ශුද්ධ ණය ඉහළ ගිය ද, මහ බැංකුවේ වෙනත් වගකීම් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ යෑම හේතුවෙන් එහි බලපෑම බොහෝ දුරට අඩු විය. රඳවාගත් ඉපැයීම් සහ වටිනාකම් නැවත ඇගයීමෙන් ලැබූ ලාභයන් ඉහළ යෑම කළින් සංචිත ප්‍රමාණය ප්‍රසාරණය වීම, මේ අයුරින් වෙනත් වගකීම් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ යෑමට දායක විය.

මේ අතර, බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු වෙතින් පෞද්ගලික අංශයට ලබාදුන් ණය සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ යෑම සහ බැංකු පද්ධතියේ ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් ඉහළ යෑම 2025 වසර තුළ දී පුළුල් මුදල් සැපයුමේ (M_2) ප්‍රසාරණය සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් දායක විය. ප්‍රධාන වශයෙන් මහ බැංකුවේ ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් ශක්තිමත් වීම පිළිබිඹු කරමින්, මහ බැංකුව මෙන්ම බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුවලින් සමන්විත බැංකු පද්ධතියේ සමස්ත ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 494කින් පමණ ඉහළ ගියේය. විදේශ මුදලින් නාමකරණය කරන ලද වත්කම්, රුපියල් වලින් ගණනය කිරීමේ දී ශ්‍රී ලංකා රුපියල අවප්‍රමාණ වීම හේතුවෙන් ඇති වූ ප්‍රසාරණාත්මක බලපෑම මධ්‍යයේ වුවද, විදේශීය වගකීම් ඉහළ යෑමට සාපේක්ෂව විදේශීය වත්කම් ප්‍රසාරණය වීම හේතුවෙන් 2025 වසර තුළ දී බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුවල ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් ප්‍රමාණයෙහි සුළු වැඩිවීමක් වාර්තා විය. විදේශීය ව්‍යවහාරික මුදල් තැන්පතු ප්‍රමාණය පහළ යෑම සහ විදේශීය සුරැකුම්පත් මත සිදු කර තිබූ ආයෝජන

1.8 සංඛ්‍යා සටහන
මුදල් සමස්තවල ප්‍රවණතා

රුපියල් බිලියන

අයිතමය	2021	2022	2023	2024	2025
	අවසානයට	අවසානයට	අවසානයට	අවසානයට	අවසානයට (අ)
1. සංචිත මුදල් (M₁)	1,306	1,349	1,329	1,539	1,796
(වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනය %)	35.4	3.3	-1.5	15.8	16.7
මහ බැංකුවේ ශුද්ධ විදේශීය වත්කම්	-387	-1,614	-837	222	713
මහ බැංකුවේ ශුද්ධ දේශීය වත්කම්	1,693	2,963	2,166	1,317	1,083
2. පටු මුදල් සැපයුම (M₂)	1,460	1,454	1,658	1,926	2,288
(වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනය %)	24.0	-0.4	14.1	16.1	18.8
3. පුළුල් මුදල් සැපයුම (M₃)	10,647	12,290	13,189	14,322	15,975
(වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනය %)	13.2	15.4	7.3	8.6	11.5
3.1 ශුද්ධ විදේශීය වත්කම්	-982	-1,767	-456	573	1,067
මුදල් අධිකාරීන් (ආ)	-387	-1,614	-837	222	713
බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු	-595	-153	381	351	353
3.2 ශුද්ධ දේශීය වත්කම්	11,629	14,056	13,645	13,749	14,908
දේශීය ණය	14,002	16,632	16,421	17,083	19,017
රජයට ලබා දුන් ශුද්ධ ණය	5,832	7,471	8,285(අඋ)	8,270	8,285
මහ බැංකුව	2,094	3,432	2,376	1,774	1,828
බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු	3,738	4,039	5,909	6,497	6,457
රාජ්‍ය සංස්ථාවලට/ රජය සතු වාණිජ ව්‍යාපාරවලට ලබා දුන් ණය	1,188	1,750	770(අඋ)	657	520
පෞද්ගලික අංශයට ලබා දුන් ණය	6,981	7,411	7,366	8,156	10,212
(වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනය %)	13.1	6.2	-0.6	10.7	25.2
අනෙකුත් අයිතම (ශුද්ධ)	-2,373	-2,576	-2,776	-3,334	-4,109
4. පුළුල් මුදල් සැපයුම (M₄)	12,985	14,840	15,829	17,261	19,177
(වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනය %)	13.3	14.3	6.7	9.0	11.1
4.1 ශුද්ධ විදේශීය වත්කම්	-999	-1,767	-456	552	1,003
මුදල් අධිකාරීන් (ආ)	-387	-1,614	-837	222	713
බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු	-595	-153	381	351	353
බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකු	-17	-	-	-21	-64
4.2 ශුද්ධ දේශීය වත්කම්	13,984	16,607	16,285	16,709	18,174
රජයට ලබා දුන් ශුද්ධ ණය	6,769	8,469	9,507(අඋ)	9,470	9,494
මහ බැංකුව	2,094	3,432	2,376	1,774	1,828
බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු	3,738	4,039	5,909	6,497	6,457
බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකු	845	881	1,022	1,078	1,132
මුදල් සමාගම්	92	116	200	121	77
රාජ්‍ය සංස්ථාවලට/ රජය සතු වාණිජ ව්‍යාපාරවලට ලබා දුන් ණය (බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු මගින්)	1,188	1,750	770(අඋ)	657	520
පෞද්ගලික අංශයට ලබා දුන් ණය	9,339	9,917	9,815	10,910	13,794
(වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනය %)	12.7	6.2	-1.0	11.2	26.4
බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු	6,981	7,411	7,366	8,156	10,212
බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකු	1,094	1,159	1,126	1,154	1,193
මුදල් සමාගම්	1,264	1,347	1,323	1,600	2,389
අනෙකුත් අයිතම (ශුද්ධ)	-3,312	-3,529	-3,807	-4,327	-5,634
විශේෂ සටහන්:					
මුදල් ගුණකය (M ₃)	8.15	9.11	9.93	9.30	8.89
සංසරණ ප්‍රවේගය (M ₃ සාමාන්‍ය) (අඋ)	1.73	2.04	2.18(ඉ)	2.20(ඉ)	2.16

(අ) තාවකාලික
 (ආ) ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් මෙන්ම රාජ්‍ය ගිණුම් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් වාර්තා කරනු ලබන රජයේ රන් පටුම් ශේෂය ද මෙහි අන්තර්ගත වේ. රන් පටුම් ගිණුමට අදාළ මෙහෙයුම් අන්තිවිමෙන් සහ එම ගිණුම වසා දැමීමට රජය ගත් තීරණයෙන් පසුව, 2025 පෙබරවාරි මාසයේ සිට රජයේ රන් පටුම් ශේෂය වාර්තා කර නොමැත.
 (ඇ) 2023 වසරේ රාජ්‍ය බැංකුවල ශේෂ පත්‍ර සංශෝධනය ක්‍රියාත්මක කිරීම හරහා ලංකා බැංකු තෙල් නීතිගත සංස්ථාවේ ඇපකර යටතේ පැවති නොපියවූ විදේශ විනිමය ණය 2022 දෙසැම්බර් මාසයේ සිට මධ්‍යම රජයේ ණය ලෙස සලකන ලද අතර, එමගින් රජය සතු වාණිජ ව්‍යාපාර වෙත ලබා දුන් ණය ප්‍රමාණය අඩු වී බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු මගින් රජය වෙත ලබා දුන් ශුද්ධ ණය ඉහළ ගොස් ඇත.
 (ඈ) ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ ද.දේ.නි. ඇස්තමේන්තු (2015 පදනම් වර්ෂය යටතේ නිකුත් කරන ලද) මත පදනම් වේ.
 (ඉ) සංශෝධිත

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

1

කල් පිරිමි මධ්‍යයේ අනේවාසිකයන් හට ලබා දුන් ණය ඉහළ යෑම බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුවල විදේශීය වත්කම්වල වර්ධනයට ප්‍රධාන වශයෙන් සහාය විය. ඒ අතර ම, ප්‍රධාන වශයෙන් බැංකු වෙනැති විදේශීය ව්‍යවහාරික මුදල් තැන්පතු වගකීම් ප්‍රසාරණය වීම හේතුවෙන් බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුවල විදේශීය වගකීම් ඉහළ ගියේය. සමස්තයක් ලෙස මෙම වර්ධනයන් හේතුවෙන් වසර තුළ දී බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුවල ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් ප්‍රමාණයේ මධ්‍යස්ථ වර්ධනයක් සිදු විය. තවද, ඉහළ ගිය රඳවාගත් ඉපැයීම් සහ වටිනාකම් නැවත ඇගයීමෙන් ලැබූ ලාභයන් තුළින් සංචිත ගොඩ නැඟීම හේතුවෙන් වෙනත් අයිතමවල (ශුද්ධ)¹⁹ සෘණ වටිනාකම ඉහළ යෑම, පුළුල් මුදල් (M_{2b}) වර්ධනයට සෘණාත්මක ලෙස දායක විය. මෙම වර්ධනයන් හේතුවෙන් 2024 වසරේ 8.6%ට (වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය) සාපේක්ෂව 2025 වසරේ වාර්ෂික පුළුල් මුදල් වර්ධනය 11.5%ක් (වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය) දක්වා ඉහළ ගියේය. M_{2b} හි මෙම ප්‍රවණතාවයට අනුකූලව, මූල්‍ය සමීක්ෂණය මගින් මනිනු ලබන M₄ පුළුල් මුදල් සැපයුමේ වර්ධනය ද ඉහළ ගියේය. මේ අතර, M_{2b} සහ සංචිත මුදල් අතර අනුපාතය මගින් මනිනු ලබන මුදල් ගුණකය, සංචිත මුදල් සැලකිය යුතු ලෙස ප්‍රසාරණය වීම පිළිබිඹු කරමින් 2024 වසරේ දී වාර්තා කරන ලද 9.30 සිට 2025 වසරේ දී 8.89 දක්වා පහළ ගියේය.

1.4 විදේශීය අංශයේ ප්‍රවණතා

1.4.1 ගෙවුම් තුලනය

ජංගම ගිණුම

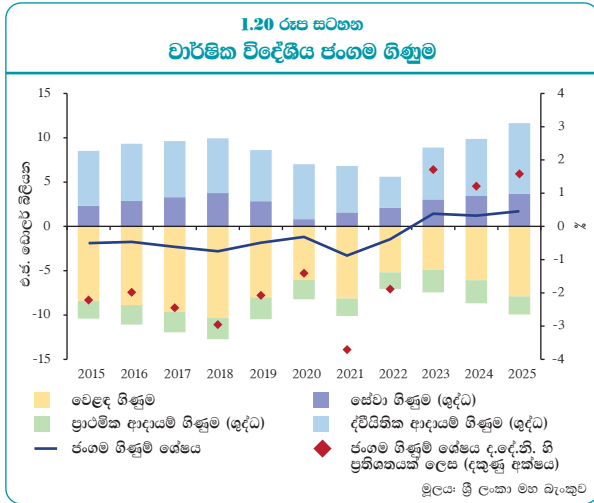
අඛණ්ඩව තුන්වන වරටත් ජංගම ගිණුමේ අතිරික්තයක් වාර්තා කරමින් ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශීය අංශය 2025 වසරේ දී තවදුරටත් ශක්තිමත් විය. අපනයන ආදායමේ වර්ධනය ඉක්මවා ගිය ආනයන වියදම්වල ඉහළ වර්ධනය පිළිබිඹු කරමින්, 2025 වසරේ දී වෙළඳ භාණ්ඩ ගිණුමේ හිඟය සැලකිය යුතු ලෙස පුළුල් විය. 2025 වසරේ දී, වෙළඳ භාණ්ඩ ආනයන 14%කින් එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 21.5ක් දක්වා ඉහළ ගිය අතර, වෙළඳ භාණ්ඩ අපනයන 6.3%කින් වර්ධනය වී මෙතෙක් වාර්තාගත ඉහළ ම අගය වූ එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 13.6ක් දක්වා ළඟා විය. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, 2024 වසරේ එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 6.1ක්ව පැවති වෙළඳ හිඟය, 2025 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 7.9ක් දක්වා පුළුල් විය. එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 2.0ක් වූ වාහන ආනයන වියදම, ආනයන වියදම් ඉහළ යෑම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය.

¹⁹ සම්මත මුදල් සැපයුම ගණනය කිරීමේ දී, විශේෂයෙන් වර්ගීකරණය කළ අයිතමයන් තුළට අන්තර්ගත කළ නොහැකි සියලුම වත්කම් සහ වගකීම්වල ශුද්ධ වටිනාකම අනෙකුත් අයිතම (ශුද්ධ) තුළ ඇතුළත් වේ.

1.9 සංඛ්‍යා සටහන		
ජංගම සහ ප්‍රාග්ධන ගිණුම		
	එ.ජ. ඩොලර් මිලියන	
අයිතමය	2024 (අ)	2025 (ආ)
ජංගම ගිණුම (ශුද්ධ)	1,207	1,719
ලැබීම්	26,877	29,304
ගෙවීම්	25,669	27,584
වෙළඳ ශේෂය	-6,069	-7,899
අපනයන	12,772	13,581
කෘෂිකාර්මික	2,774	3,072
කාර්මික	9,947	10,461
බනිජ	25	24
වෙනත්	26	24
ආනයන	18,841	21,480
පාරිභෝගික	3,466	5,518
අන්තර්	11,915	11,859
ආයෝජන	3,448	4,090
වෙනත්	13	13
සේවා (ශුද්ධ)	3,435	3,707
ලැබීම්	6,910	7,066
එයින්:		
ප්‍රවාහන	1,794	1,883
සංචාරක	3,169	3,219
පරිගණක සේවා	848	800
ඉදිකිරීම්	212	132
ගෙවීම්	3,475	3,359
එයින්:		
ප්‍රවාහන	1,017	996
සංචාරක	755	829
පරිගණක සේවා	194	263
ඉදිකිරීම්	127	37
ප්‍රාග්ධන ආදායම් (ශුද්ධ)	-2,598	-2,036
ලැබීම්	609	580
සේවක වැටුප්	146	229
ආයෝජන ආදායම්	463	350
සෘජු ආයෝජන	73	78
විවිධ ආයෝජන	-	-
අනෙකුත් ආයෝජන	271	125
සංචිත වත්කම්	119	148
ගෙවීම්	3,207	2,616
සේවක වැටුප්	20	28
ආයෝජන ආදායම්	3,187	2,587
සෘජු ආයෝජන	940	1,137
විවිධ ආයෝජන	877	449
අනෙකුත් ආයෝජන	1,369	1,002
ද්විතියික ආදායම් (ශුද්ධ)	6,439	7,947
ලැබීම්	6,585	8,077
එයින්:		
සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රේෂණ (ඇ)	6,575	8,076
ගෙවීම්	146	130
ප්‍රාග්ධන ගිණුම (ශුද්ධ)	12	-7
ලැබීම් (ඈ)	20	2
ගෙවීම්	8	9
ජංගම සහ ප්‍රාග්ධන ගිණුම (ශුද්ධ)	1,219	1,712
ද.දේ.නියෝගී %ක් ලෙස		
වෙළඳ ශේෂය	-6.1	-7.3
භාණ්ඩ හා සේවා ශේෂය	-2.6	-3.9
ජංගම ගිණුමේ ශේෂය	1.2	1.6

මූලය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

(අ) සංශෝධිත
 (ආ) තාවකාලික
 (ඇ) විදේශ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රේෂණවලට දිවවා සුළු කුණාටුවෙන් පසුව ලැබුණු ප්‍රේෂණ වැනි වෙනත් ප්‍රේෂණ ඇතුළත් විය හැකිය.
 (ඈ) 2025 වසර සඳහා රජයේ ප්‍රාග්ධන සංක්‍රාම දත්ත ලබාගත හැක්කේ 2025 වසරේ පළමු භාගය දක්වා පමණි.

පුළුල් වූ වෙළඳ හිඟය මධ්‍යයේ වුව ද සේවා ගිණුමේ ඉහළ අතිරික්තය, විදේශ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රේෂණවල සැලකිය යුතු වර්ධනය, සහ ප්‍රාථමික ආදායම් ගිණුමේ හිඟය අඩු වීම හේතුවෙන්, 2025 වසරේ දී ජංගම ගිණුම පෙර වසර දෙකට වඩා ඉහළ අතිරික්තයක් වාර්තා කළේය. 2024 වසරේ එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 1.2ක් වූ ජංගම ගිණුමේ අතිරික්තය 2025 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 1.7ක් දක්වා වර්ධනය වී ඇතැයි ඇස්තමේන්තු කර ඇත.

වෙළඳ හාණ්ඩ ගිණුම

ආනයන වියදම් අපනයන ආදායම්වලට වඩා සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ යෑම පිළිබිඹු කරමින්, 2025 වසරේ දී වෙළඳ හාණ්ඩ ගිණුමේ හිඟය පෙර වසරට සාපේක්ෂව පුළුල් විය. විදේශීය ඉල්ලුම් තත්ත්ව වැඩිදියුණු වීමත් සමඟ ඉහළ ගිය ඇඟලුම් සහ ආහාර, පාන වර්ග හා දුම්කොළ ඇතුළු කාර්මික අපනයන හේතුවෙන්, අපනයන ආදායම 2025 වසරේ වැඩි කාලයක් තුළ වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත ධනාත්මක වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. කෙසේ වෙතත්, අපනයන ක්‍රියාකාරීත්වය වැඩිදියුණු වුවද, 2025 වසරේ ජනවාරි මාසයේ දී ආනයන සීමා ලිහිල් කිරීමත් සමඟ වාහන ආනයන කැපී පෙනෙන ලෙස ඉහළ යෑම සහ ආයෝජන හාණ්ඩ ආනයන වැඩිවීම හේතුවෙන් ආනයන වියදම් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. ඒ අනුව, වෙළඳ හාණ්ඩ ගිණුමේ හිඟය, 2024 වසරේ එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 6.1ට සාපේක්ෂව 2025 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 7.9ක් දක්වා පුළුල් විය. ද.දේ.නී.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස වෙළඳ හිඟය, පෙර වසරේ වාර්තා වූ 6.1%ක සිට 2025 වසරේ දී 7.3%ක් දක්වා පුළුල් විය.

මිල මත පදනම් වූ බලපෑම්වලට වඩා මූර්ඛ වෙළඳ ප්‍රවාහයන්හි යථා තත්ත්වයට පත් වීම පෙන්නුම් කරමින්, 2025 වසරේ දී අපනයන ආදායම් සහ

1.10 සංඛ්‍යා සටහන වෙළඳ හාණ්ඩ ක්‍රියාකාරීත්වයෙහි සාරාංශය

කාණ්ඩය	2024		2025 (අ)	
	වටිනාකම (එ.ජ. ඩොලර් මිලියන)	වටිනාකම (එ.ජ. ඩොලර් මිලියන)	වටිනාකම (එ.ජ. ඩොලර් මිලියන)	වර්ධනය (%)
අපනයන	12,772.0	13,581.4	13,581.4	6.3
කාර්මික	9,946.9	10,460.8		5.2
කෘෂිකාර්මික	2,774.5	3,072.0		10.7
බනිජ	24.5	24.2		-1.4
වර්ග නොකළ	26.1	24.4		-6.7
ආනයන	18,841.4	21,479.9	21,479.9	14.0
පාරිභෝගික	3,465.7	5,518.3		59.2
ආහාර හා පාන වර්ග	1,914.3	2,115.9		10.5
ආහාර නොවන පාරිභෝගික	1,551.4	3,402.3		119.3
අන්තර්	11,914.5	11,858.9		-0.5
ආයෝජන	3,448.2	4,089.9		18.6
වර්ග නොකළ	13.0	12.9		-0.7
වෙළඳ ශේෂය	-6,069.4	-7,898.6	-7,898.6	
මුළු වෙළඳාම	31,613.4	35,061.3	35,061.3	10.9

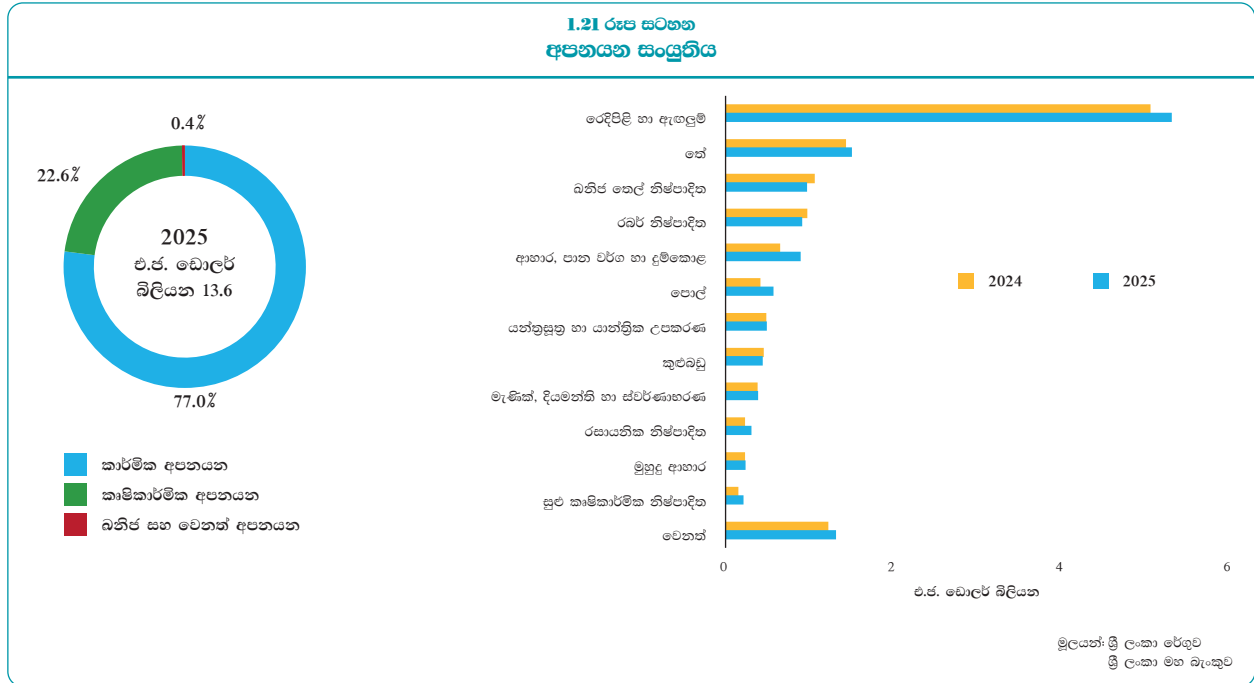
(අ) තාවකාලික මූලාශ්‍රයන්: ශ්‍රී ලංකා රේඛව බනිජ තෙල් අපනයනකරුවන් සහ ආනයනකරුවන් ජාතික මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරිය ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

ආනයන වියදම් යන දෙඅංශයේ ම ඉහළ යෑමට ප්‍රධාන ම හේතුව ලෙස වෙළඳ පරිමාවන් ඉහළ යෑම දැක්විය හැකිය. ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් පුළුල් ලෙස යථා තත්ත්වයට පත්වීම පිළිබිඹු කරමින්, අපනයන ආදායම සහ ආනයන වියදම ඇතුළත් සමස්ත වෙළඳ අගය, 2025 වසරේ දී 10.9%කින් (වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත) ඉහළ ගියේය. මේ අතර, අපනයන මිල සහ ආනයන මිල අතර අනුපාතය ලෙස මනිනු ලබන, වෙළඳ මිල අනුපාතය, ආනයන මිල ගණන් ඉහළ යෑම සහ අපනයන මිල ගණන් පහළ යෑම හේතුවෙන් 2025 වසරේ දී සුළු වශයෙන් පහළ වැටුණි.

අපනයන ක්‍රියාකාරීත්වය

2022 වසරේ දී ළඟා කරගත් මීට පෙර පැවැති ඉහළ ම අපනයන අගය වූ එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 13.1ක අගය ඉක්මවා යමින්, වාර්තාගත උපරිම වාර්ෂික අපනයන මට්ටම වූ එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 13.6ක අගයක් කරා ළඟා වෙමින්, වෙළඳ හාණ්ඩ අපනයන 2025 වසරේ දී කැපී පෙනෙන වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. වැඩිදියුණු වූ විදේශීය ඉල්ලුම් තත්ත්ව සහ කාර්මික සහ කෘෂිකාර්මික අපනයන

යථා තත්ත්වයට පත්වීම මත පදනම් වූ මෙම කාර්යසාධනය අපනයන ආදායම වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත 6.3%ක වර්ධනයක් පිළිබිඹු කළ අතර, එමගින් ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන අංශයේ වර්ධනය ශක්තිමත් වීම පෙන්නුම් කරයි. 2025 වසරේ දී ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස අපනයන ආදායම 12.5%ක් විය.

ආනයනික භාණ්ඩ සඳහා ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය විසින් පනවන ලද තීරු බදු 2025 වසරේ සිට අවස්ථා කීපයක දී සංශෝධනය විය. ඒ අනුව 2025 අප්‍රේල් මාසයේදී ශ්‍රී ලංකාවෙන් එක්සත් ජනපදයට අපනයනය කරන වෙළඳ භාණ්ඩ සඳහා 44%ක තීරු බදු ප්‍රකාශයට පත්කළ අතර, පසුකාලීනව සාකච්ඡා මාර්ගයෙන් මූලික ම 30% දක්වාත් පසුව 20% දක්වාත් එම තීරුබදු පහළ දමන ලදී. ප්‍රතිපත්ති වෙනසකට මූල පුරමින්, 2026 වසරේ පෙබරවාරි මාසයේ දී, එක්සත් ජනපද ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය විසින් මෙම තීරුබදු ක්‍රමය බල රහිත බව ප්‍රකාශ කරන ලදී. නව ප්‍රකාශනය යටතේ, එක්සත් ජනපදය දින 150ක කාලයක් සඳහා, එක්සත් ජනපදයට අපනයනය කරනු ලබන භාණ්ඩ සඳහා 10%ක අගය මත මූලික වූ බද්දක් පැනවූ අතර, මෙම බද්ද විකල්ප නීතිමය විධිවිධාන යටතේ යම් වෙනසකට ලක් විය හැකි බවට ද දක්වා ඇත. මෙම තීරුබදු කම්පන සහ ප්‍රතිපත්ති අවිනිශ්චිතතා මධ්‍යයේ වුවද, එක්සත් ජනපදය වෙත වූ ශ්‍රී ලංකාවේ රෙදිපිළි හා ඇඟලුම් අපනයන, 2025 වසරේ දී වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත සුළු වර්ධනයක් වාර්තා කරමින් ශක්තිමත්ව පැවතුණි. තවද, 2024 වසරට සාපේක්ෂව 2025 වසරේ දී එක්සත් ජනපදය වෙත වූ

සමස්ත අපනයන 3.1%ක වර්ධනයක් වාර්තා කරමින් එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 3.0 දක්වා වැඩි විය.

2025 වසරේ සමස්ත අපනයන ආදායම් ඉහළ යාමේ ප්‍රධාන සාධකයක් වූයේ කාර්මික අපනයනවල ඉහළ යෑමයි. ශ්‍රී ලංකාවේ තනි විශාලතම අපනයන කාණ්ඩය වන රෙදිපිළි සහ ඇඟලුම් අපනයන, 2024 වසරට සාපේක්ෂව, 2025 වසරේ දී 5.0%කින් වර්ධනය වී එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 5.3ක් දක්වා ළඟා විය. යුරෝපා සංගමය (12.4%), එක්සත් ජනපදය (2.1%) සහ එක්සත් රාජධානිය (0.7%) ඇතුළු ප්‍රධාන වෙළඳපොළ වෙත සිදු කළ අපනයන ඉහළ යෑම මෙම වර්ධනයට හේතු විය. මේ අතර, ආහාර, පාන වර්ග සහ දුම්කොළ අපනයන 2024 වසරට සාපේක්ෂව 37.4%ක සුවිශේෂී වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරමින්, එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 0.9ක් දක්වා වැඩි විය. තවද, රසායනික ද්‍රව්‍ය, සත්ත්ව ආහාර සහ මූල ලෝහ සහ ද්‍රව්‍ය අපනයනවල ද සැලකිය යුතු වර්ධනයක් වාර්තා විය. අපනයන පරිමාව ඉහළ ගිය ද, ප්‍රධාන වශයෙන් ම නැව් සහ ගුවන් යානා ඉන්ධන මිල ගණන් අඩු වීම හේතුවෙන් 2025 වසරේ දී බනිත තෙල් නිෂ්පාදිතවලින් ලද ආදායම පහළ වැටුණි. රබර් නිෂ්පාදන අපනයනය ද පහත වැටුණු අතර, රබර් වයර් අපනයන පහළ යාම ඒ සඳහා මූලිකව ම හේතු විය.

මේ අතර, 2024 වසරට සාපේක්ෂව 10.7%ක වර්ධනයක් සනිටුහන් කරමින් ඉතිහාසයේ ප්‍රථම වතාවට කෘෂිකාර්මික අපනයන ආදායම 2025 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 3 ඉක්මවූ අතර,

මේ සඳහා පොල් ආශ්‍රිත නිෂ්පාදිත, තේ සහ සුළු කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදිතවල ශක්තිමත් ක්‍රියාකාරීත්වය ප්‍රධාන වශයෙන් ම හේතු විය. ප්‍රධාන වශයෙන් පොල් තෙල් සහ පොල් කෙඳි අපනයන ආදායම ඉහළ යාම හේතුවෙන්, පොල් මද නිෂ්පාදිත සහ පොල් මද නොවන නිෂ්පාදිත යන දෙඅංශයේ ම අපනයන ආදායම ඉහළ ගිය අතර, කාර්මික භාණ්ඩ යටතේ වර්ගීකරණය කර ඇති අගය එකතු කළ පොල් ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන අපනයන ද සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. අමු සහ සකසන ලද පොල් නිෂ්පාදනවල වර්ධන ප්‍රවණතාව, අපනයන විවිධාංගීකරණය සහ අගය එකතු කිරීම සඳහා මෙම අංශයේ ඉහළ යන දායකත්වය ඉස්මතු කරයි. ප්‍රධාන ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළවල ඇති අඛණ්ඩ ඉල්ලුම පිළිබිඹු කරමින් තේ අපනයන වලින් ද ඉහළ ආදායමක් වාර්තා වූ අතර ඒ සඳහා ඉහළ අපනයන මිල සහ වැඩි පරිමාව යන කරුණු දෙක ම දායක විය. එසේ වුවද, මූලිකව ම ගම්මිරිස් අපනයන අඩු වීම නිසා 2025 වසරේ දී කුළුබඩු අපනයන පහළ ගියේය. බනිජමය

අපනයන පහළ යාමේ ප්‍රවණතාව තව දුරටත් පැවති අතර, ඇතැම් බනිජ වර්ග කර්මාන්ත අපනයන යටතේ අගය එකතු කළ ආකාරයෙන් අපනයනය කරනු ලැබීය.

ආනයන ක්‍රියාකාරීත්වය

වසර තුළ සිදු වූ ප්‍රතිපත්තිමය බලපෑම සහ සාර්ව ආර්ථික ප්‍රවණතා පිළිබිඹු කරමින්, 2025 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ වෙළඳ භාණ්ඩ ආනයන වියදම සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. රථවාහන ආනයන සීමා ලිහිල් කිරීමත් සමඟ දේශීය ඉල්ලුම සහ ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් ක්‍රමයෙන් යථා තත්ත්වයට පත්වීම, ආනයන වියදම ඉහළ යෑමට දායක විය. 2025 වසරේ දී සමස්ත වෙළඳ භාණ්ඩ ආනයන වියදම එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 21.5ක් දක්වා ඉහළ ගොස්, වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත 14.0%ක වර්ධනයක් වාර්තා කළ අතර, 2018 වසරේ දී වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 22.2ක ඉහළම අගයට පසුව, වාර්තාගත

1.6 විශේෂාංග රූප සටහන
ඉන්ධන ආනයන වියදම

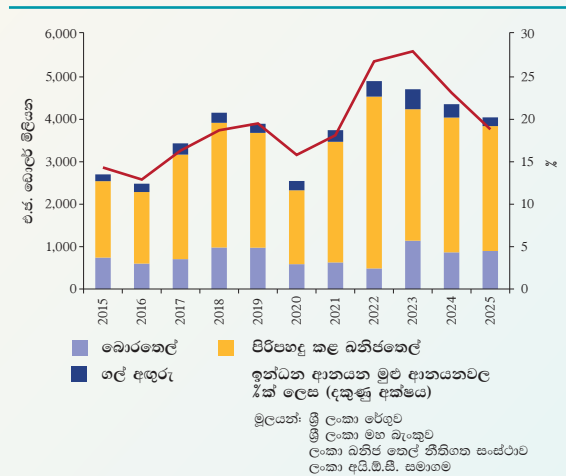

ඉන්ධන ආනයන වියදම ශ්‍රී ලංකාවේ ආනයන පැසෙහි විශාලතම අයිතමය වන අතර, එය පසුගිය වසර 10 තුළ සාමාන්‍යයෙන් වාර්ෂිකව මුළු ආනයනවලින් 20%ක් පමණ වේ. 2025 වසරේ දී බොරතෙල් සහ පිරිපහදු කළ බනිජ තෙල් ආනයන පරිමාව ඉහළ ගිය ද, 2024 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 4.4ක් වූ ඉන්ධන ආනයන වියදම 2025 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 4ක් දක්වා අඩු වූ අතර, එය ප්‍රධාන වශයෙන් බොරතෙල්, පිරිපහදු කළ බනිජ තෙල් සහ ගල් අඟුරු ඒකක මිල අඩු වීම නිසා සිදු විය.

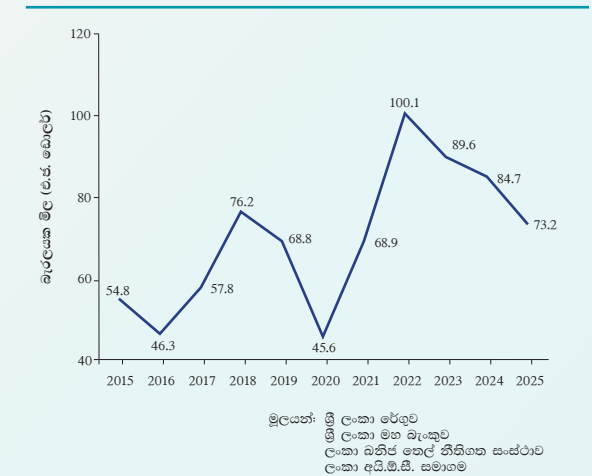
ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළෙහි මිල විචලනයන්ට අනුකූලව, බොරතෙල් බැරලයක ආනයන මිලෙහි සාමාන්‍යය, 2024 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් 84.7 සිට 2025 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් 73.2ක් දක්වා පහත වැටුණි.

කෙසේ වෙතත්, මැදපෙරදිග යුද්ධයෙන් පසු ඉහළ ගිය භූ දේශපාලනික අර්බුද මධ්‍යයේ ගෝලීය තෙල් මිල ඉහළ සහ අස්ථාවර මට්ටමක පවතිනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මෙය 2026 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ ඉන්ධන ආනයන වියදම සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

වාර්ෂික ඉන්ධන ආනයන

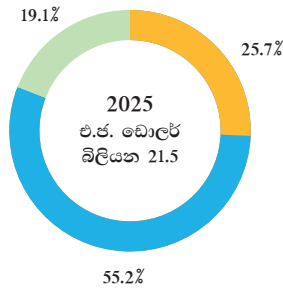

බොරතෙල් ආනයන මිල ගණන්වල වාර්ෂික සාමාන්‍යය

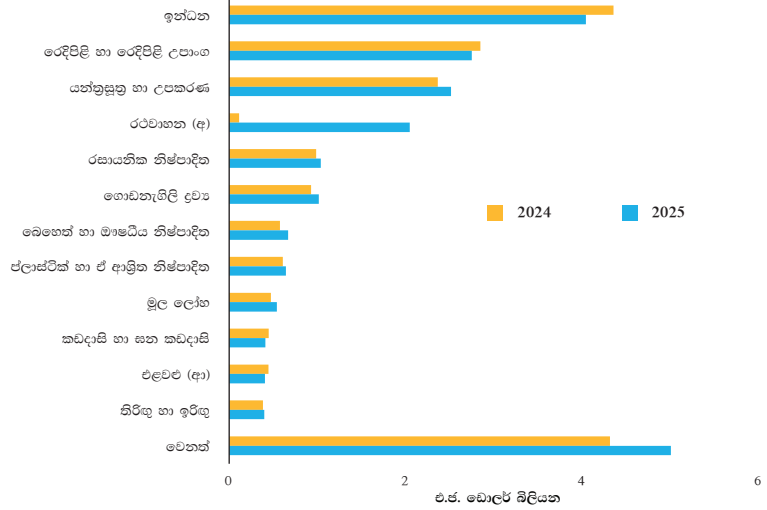

1.22 රෙස සටහන
ආනයන සංයුතිය

- පාරිභෝගික භාණ්ඩ
- අන්තර් භාණ්ඩ
- ආයෝජන සහ වෙනත් භාණ්ඩ

(අ) පෞද්ගලික රථවාහන සහ වාණිජ කටයුතු සඳහා යොදා ගන්නා වාහන ඇතුළත් වේ.
(ආ) පරිපු, එදුණු, අර්තාපල්, රතිල කුලයට අයත් ඵලවට සහ වෙනත් ඵලවට ඇතුළත් වේ.

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා රේගුව
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

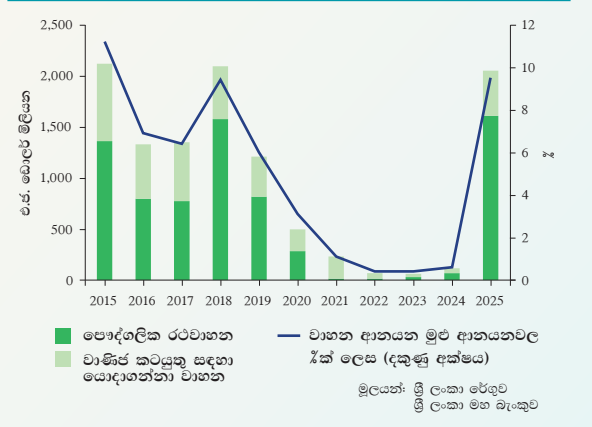
1.7 විශේෂාංග රූප සටහන
මෝටර් රථ ආනයන සීමා ලිහිල් කිරීම සහ ආනයන ප්‍රවණතා

මෝටර් රථ ආනයන සීමාවන් අදියරෙන් අදියර ලිහිල් කරන ලද අතර, 2025 වසරේ ජනවාරි මාසය වන විට පෞද්ගලික රථවාහන සඳහා ඉතිරිව පැවති සියලුම සීමා ඉවත් කරන ලදී. මෝටර් රථ ආනයන සීමා ලිහිල් කිරීමත් සමඟ, දීර්ඝ කාලීන සීමා කිරීම්වලින් පසුව ඉල්ලුමේ අපේක්ෂිත වැඩිවීම අවම කිරීම සඳහා රජය තීරුබදු සහ තීරුබදු නොවන ප්‍රතිපත්ති පියවර කිහිපයක් හඳුන්වා දුන්නේය.

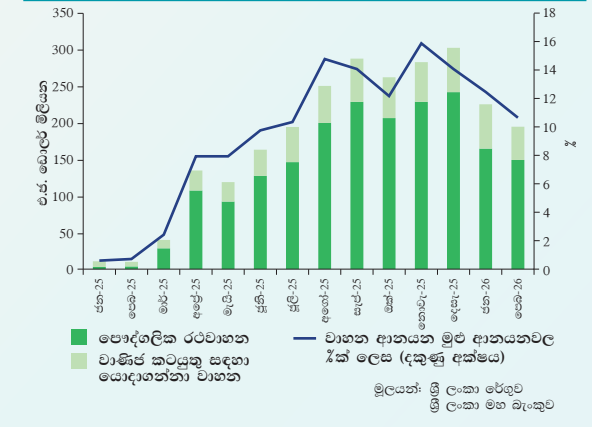
මෙම පියවර පහවා තිබියදීත්, 2025 වසරේ දී වාහන ආනයනය කැපී පෙනෙන ලෙස ඉහළ ගිය අතර, එය ආනයන සීමා කිරීම් හේතුවෙන් වසර ගණනාවක්

පුරා අධික ලෙස වර්ධනය වී තිබූ ඉල්ලුම සහ ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්වල වැඩිදියුණු වීම් පිළිබිඹු කරයි. 2025 වසරේ අප්‍රේල් මාසයේ සිට ආනයනවල සැලකිය යුතු වර්ධනයක් දක්නට ලැබුණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, පෞද්ගලික වාහන සහ වාණිජ කටයුතු සඳහා යොදා ගන්නා වාහන යන කාණ්ඩ දෙක ම අයත් වාහන ආනයන වියදම් 2025 වසරේ දී ඵ.ජ. ඩොලර් බිලියන 2.04ක් දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගිය අතර, එය 2015 වසරේ දී වාර්තා කරන ලද ඵ.ජ. ඩොලර් බිලියන 2.12 සහ 2018 වසරේ දී වාර්තා වූ ඵ.ජ. ඩොලර් බිලියන 2.09ට පසු වාර්තා කළ තුන්වන ඉහළ ම වාර්ෂික මුළු වාහන ආනයන වියදම ලෙස වාර්තා විය.

වාර්ෂික රථවාහන ආනයන වියදම

මාසික රථවාහන ආනයන වියදම

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා රේගුව
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා රේගුව
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

දෙවන ඉහළම ආනයන මට්ටම වාර්තා කළේය. එමෙන්ම, ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස ආනයන වියදම් 2024 වසරේ දී පැවති 18.9% සිට 2025 වසරේ දී 19.7%ක් දක්වා ඉහළ ගියේය.

අන්තර් භාණ්ඩ ආනයන වියදම් අඩුවීම මධ්‍යයේ වුවද, 2025 වසරේ ආනයන වියදම් ඉහළ යෑමට පාරිභෝගික භාණ්ඩ සහ ආයෝජන භාණ්ඩවල ආනයන වියදම් ඉහළ යෑම මූලිකව ම හේතු විය. 2024 වසර සමඟ සැසඳීමේ දී 2025 වසරේ දී පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයන ඉහළ ගිය අතර, ඒ සඳහා මූලිකවම ආහාර නොවන පාරිභෝගික භාණ්ඩ කාණ්ඩය, ප්‍රධාන වශයෙන්ම වසර ගණනාවක් පුරා ආනයන සීමා පැනවීමෙන් පසුව එම ආනයන සීමා ඉවත් කිරීමත් සමඟ ඇතිවන අධික ඉල්ලුම නිසා පෞද්ගලික රථවාහන ආනයනය ඉහළ යෑම, මූලිකවම හේතු විය. ආහාර නොවන පාරිභෝගික භාණ්ඩ කාණ්ඩය යටතේ බෙහෙත් සහ ඖෂධීය නිෂ්පාදිත සහ විදුලි සංදේශ උපකරණ ආනයන ද ඉහළ ගියේය. එසේම, කිරි ආශ්‍රිත නිෂ්පාදිත සහ තෙල් සහ මේද වැනි ආහාර ද්‍රව්‍ය මත ආනයන වියදම් ද ඉහළ ගියේය. එසේ වුවද, 2025 වසරේ දී අන්තර් භාණ්ඩ ආනයන වියදම් පහත වැටුණු අතර, ඒ සඳහා බොරතෙල්, පිරිපහදු කළ බනිජතෙල් සහ ගල් අඟුරුවල මිල ගණන් පහළ යෑම නිසා සිදු වූ ඉන්ධන ආනයන වියදම් පහළ යෑම හේතු විය. 2024 වසරට සාපේක්ෂව රෙදිපිළි සහ රෙදිපිළි උපාංග සහ දියමන්ති ආනයන වියදම ද 2025 වසරේ දී සැලකිය යුතු ලෙස පහත වැටුණි. මේ අතර, 2025 වසර තුළ දී පොහොර සහ ආහාර සැකසුම් ද්‍රව්‍ය ආනයන වියදම් ඉහළ ගියේය. 2025 වසරේ දී ආයෝජන භාණ්ඩ කාණ්ඩ තුනෙහිම, එනම්, යන්ත්‍රසූත්‍ර සහ උපකරණ, ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය සහ ප්‍රවාහන උපකරණ (වාණිජ කටයුතු සඳහා යොදා ගන්නා වාහන) සහ ඒවායේ බොහෝ උප කාණ්ඩවල ආනයන වියදම් ද සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. 2025 වසරේ ජනවාරි මාසයේ දී වාහන ආනයන සීමා ලිහිල් කිරීමත් සමඟ, 2025 වසරේ අප්‍රේල් මාසයේ සිට වාහන ආනයනය සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. ඒ අනුව, පෞද්ගලික සහ වාණිජ කටයුතු සඳහා යොදා ගන්නා වාහන යන දෙවර්ගයම ඇතුළත් වාහන ආනයන වියදම, 2025 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 2.0ක් දක්වා ශීඝ්‍ර ලෙස ඉහළ ගිය අතර එය ආනයන වියදම ඉහළ යෑමට සහ වෙළඳ භාණ්ඩ ගිණුමේ හිඟය පුළුල් වීමට හේතු විය.

වෙළඳ මිල අනුපාතය

අපනයන භාණ්ඩවල මිල ගණන් සහ ආනයන භාණ්ඩවල මිල ගණන් අතර අනුපාතය නිරූපණය කරනු ලබන වෙළඳ මිල අනුපාතය, 2024 වසරට සාපේක්ෂව 2025 වසරේ දී සුළු වශයෙන් අඩු විය.

1.11 සංඛ්‍යා සටහන
වෙළඳ මිල අනුපාතයෙහි සාරාංශය (2010=100) (අ)(ආ)

කාණ්ඩය	වාර්ෂික වෙනස්වීම 2024/2025 (%)		
	වටිනාකම් දර්ශකය	පරිමා දර්ශකය	ඒකක වටිනාකම් දර්ශකය
මුළු අපනයන	6.3	6.8	-0.4
කෘෂිකාර්මික අපනයන	10.7	1.3	9.3
කාර්මික අපනයන	5.2	7.6	-2.3
බනිජ අපනයන	-1.4	3.9	-5.1
මුළු ආනයන	14.0	13.6	0.4
පාරිභෝගික භාණ්ඩ	59.2	38.8	14.7
අන්තර් භාණ්ඩ	-0.5	8.2	-8.0
ආයෝජන භාණ්ඩ	18.6	11.9	6.0
වෙළඳ මිල අනුපාතය			-0.8

(අ) තාවකාලික
(ආ) එ.ජ. ඩොලර් වටිනාකම් අනුව

මූලාශ්‍ර: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

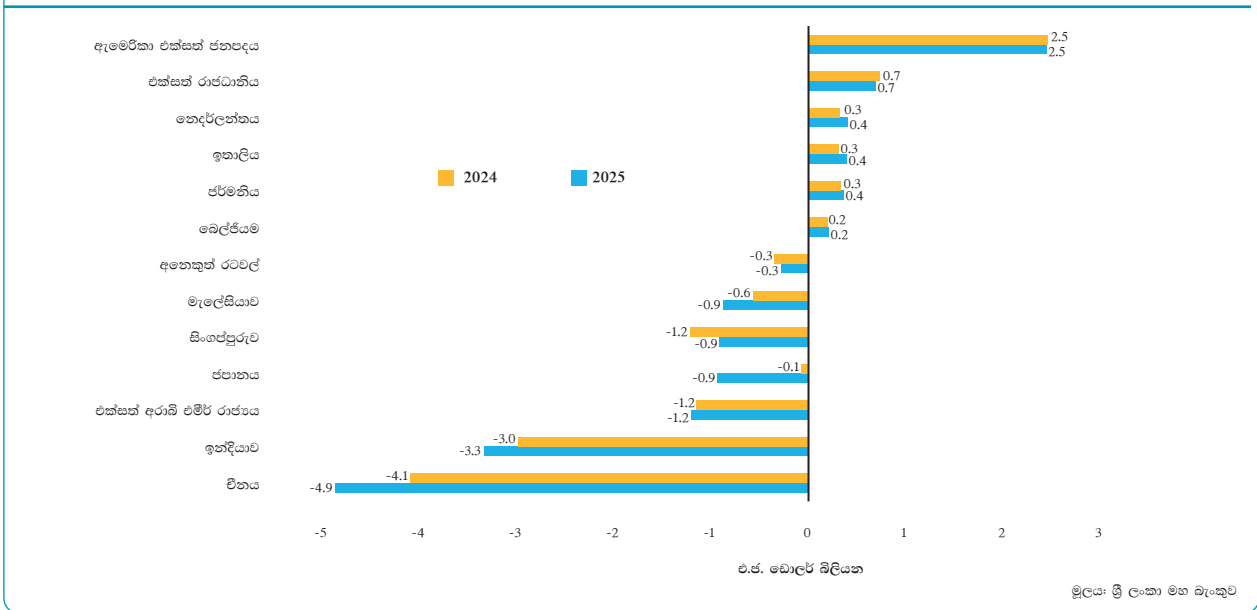
සියලුම ප්‍රධාන අපනයන කාණ්ඩ සහ ආනයන කාණ්ඩවල පරිමා දර්ශක ඉහළ ගිය අතර, එමගින් 2025 වසරේ දී අපනයන ආදායම් සහ ආනයන වියදම් යන දෙඅංශයෙහි ම වර්ධනය සඳහා ඉහළ වෙළඳ පරිමාවන් හේතු වූ බව පෙන්නුම් කරයි. අපනයන මිල දර්ශකය පහළ යෑමට කාර්මික අපනයන සඳහා මිල පහළ යෑම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූ අතර, සමස්ත ආනයන මිල දර්ශකයේ ඉහළ යෑම පිළිබිඹු වූයේ පාරිභෝගික භාණ්ඩ සඳහා ඉහළ මිල ගණන් පැවතීම මගිනි. ඒ අනුව, අපනයන මිල දර්ශකය 0.4%කින් පහළ යෑමේ සහ ආනයන මිල දර්ශකය 0.4%කින් ඉහළ යෑමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, වෙළඳ මිල අනුපාතය 2024 වසරේ දී පැවති දර්ශකාංක 86.7ට සාපේක්ෂව 2025 වසරේ දී දර්ශකාංක 86.1 දක්වා 0.8%කින් පහළ ගියේය.

වෙළඳ දිශාව

ආර්ථිකය ස්ථායී වීම සහ වාහන ආනයනය සඳහා පහත නිබ්බ සීමා ලිහිල් කිරීම සමඟ අපනයන ක්‍රමයෙන් වර්ධනය වෙමින් සහ ආනයන තියුණු ලෙස ඉහළ යමින් 2025 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ භාණ්ඩ වෙළඳාම යථා තත්ත්වයට පත්වීමේ පැහැදිලි සලකුණු පෙන්නුම් කළේය. 2021-2024 කාලය තුළ ප්‍රමුඛස්ථානය හිමිකරගෙන සිටි ඉන්දියාව අතිබවා යමින් 2025 වසරේ දී, වටිනාකම අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ විශාලත ම වෙළඳ හවුල්කරුවා බවට ඒනය පත් විය. මේ අතර, එක්සත් ජනපදය තුන්වන විශාලත ම

1.23 රූප සටහන
ද්විපාර්ශ්වීය වෙළඳ ශේෂයන්

වෙළඳ හවුල්කරුවා බවට පත්විය. එක්ව ගත් කල, මෙම රටවල් තුන ශ්‍රී ලංකාවේ සමස්ත භාණ්ඩ වෙළඳාමට ආසන්න ලෙස 41.1%කින් පමණ දායක විය. 2025 වසරේ දී චීනය සහ ඉන්දියාව සමඟ සිදු කළ මුළු වෙළඳාම, පිළිවෙළින්, එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 5.5ක් සහ එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 5.4ක් වූ අතර, ඒ සඳහා ආනයන සීමා ලිහිල් කිරීමත් සමඟ සිදු වූ වාහන ආනයනය ප්‍රධාන වශයෙන් දායක විය. කෙසේ වෙතත්, ශ්‍රී ලංකාවේ ඉහළම වෙළඳ හිඟය චීනය සමඟ වාර්තා කළ අතර, එය 2024 වසරේ වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 4.1ක සිට 2025 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 4.9ක් දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස පුළුල් විය. චීනය සමඟ වෙළඳ හිඟය පුළුල් වීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ ඉලෙක්ට්‍රික් සහ දෙමුහුම් වාහන මෙන්ම යකඩ සහ වානේ වැනි ඉදිකිරීම් ද්‍රව්‍ය ආනයනය ඉහළ ගිය ද, අපනයන සාපේක්ෂව අඩු මට්ටමක පැවතීමයි. ඉන්දියාව සමඟ පැවති වෙළඳ හිඟය ද 2025 වසරේ දී ඉහළ ගිය අතර, මෝටර් රථවාහන ආනයනය ඉහළ යෑම එයට මූලිකවම හේතු විය. මේ අතර, 2025 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 3.5ක සමස්ත ද්විපාර්ශ්වික වෙළඳාමක් සමඟ ශ්‍රී ලංකාවට ඉතා වැදගත් වෙළඳ හවුල්කරුවකු ලෙස එක්සත් ජනපදය තවදුරටත් රැඳී සිටියේය. ශ්‍රී ලංකාව, එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 2.5ක පමණ වෙළඳ අතිරික්තයක් එක්සත් ජනපදය සමඟ පවත්වාගෙන ගිය අතර, මේ සඳහා ඇගයුම් අපනයන විශාල වශයෙන් දායක විය.

අභියෝගාත්මක ගෝලීය වෙළඳ පරිසරයක් මධ්‍යයේ වුවද, වරණීය සහ නිදහස් වෙළඳ ගිවිසුම් යටතේ සිදු කළ සමස්ත වෙළඳාම 2024 වසරට සාපේක්ෂව 2025

වසරේ දී ඉහළ ගිය අතර, එවැනි ගිවිසුම් යටතේ වන අපනයන මුළු අපනයනවල ප්‍රතිශතයක් ලෙස වැඩි විය. විචල්‍යතාවය වන ගෝලීය පරිසරයක් තුළ විවිධාංගීකරණය වූ වෙළඳ රාජ්‍ය තාන්ත්‍රිකභාවයේ වැදගත්කම අවධාරණය කරමින්, 2025 වසර තුළ සහ 2026 වසර මුල් භාගයේ දී ඕස්ට්‍රේලියාව, චීනය, යුරෝපා සංගමය, පාකිස්ථානය, තුර්කිය සහ වියට්නාමය සමඟ ද්විපාර්ශ්වික වෙළඳ සාකච්ඡා පැවැත්විණි. මේ අතර, පසුගිය වසරට සාපේක්ෂව 2025 වසරේ දී, ඉන්දියාව සහ පාකිස්ථානය සමඟ පවත්නා ද්විපාර්ශ්වීය වෙළඳ ගිවිසුම් යටතේ සිදු කෙරෙන අපනයන ඉහළ ගියේය. එසේ වුවද, මෙම ගිවිසුම් යටතේ සිදු කරනු ලබන ආනයන, වසර තුළ සාපේක්ෂව අඩු මට්ටමක පැවතුණු අතර, එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ද්විපාර්ශ්වික වරණවල අපනයන-නැඹුරු උපයෝග්‍යතාවය නොකඩවා පැවතුණි. ශ්‍රී ලංකා සිංගප්පූරු නිදහස් වෙළඳ ගිවිසුම (SSLFTA) දැනට බලාත්මකව පැවතුන ද, එහි අපනයන උපයෝගීතාවය සීමිත වී ඇත. ශ්‍රී ලංකාව හා නායිලන්තය අතර නිදහස් වෙළඳ ගිවිසුම (SLTFTA) 2024 පෙබරවාරිවල දී අත්සන් කර 2025 ජනවාරි 1 දින ක්‍රියාකාරී වූවත්, 2025 වසර තුළ දී ඒ යටතේ අපනයන වාර්තා වී නැත. 2025 වසර තුළ කලාපීය වෙළඳ ගිවිසුම් යටතේ වන අපනයන කාර්යසාධනය මිශ්‍ර හැසිරීම් සහිත විය. ආසියා පැසිෆික් වෙළඳ ගිවිසුම (APTA) යටතේ වන අපනයන 2025 වසරේ දී ඉහළ ගිය අතර, දකුණු ආසියානු නිදහස් වෙළඳ ගිවිසුම (SAFTA) සහ ගෝලීය වරණීය වෙළඳාම් ක්‍රමය (GSTP) යටතේ වන අපනයන සැලකිය යුතු ලෙස පහළ ගියේය.

1.12 සංඛ්‍යා සටහන
ශ්‍රී ලංකාව වර්ණීය වෙළඳ ගිවිසුම් සහ නිදහස් වෙළඳ ගිවිසුම් යටතේ සිදු කළ අපනයන

	2024		2025 (අ)	
	වටිනාකම (එ.ජ. ඩොලර් මිලියන)	වටිනාකම (එ.ජ. ඩොලර් මිලියන)	වර්ධනය (%)	දායකත්වය (%)
වෙළඳ වරණයන් පිළිබඳ පොදු ක්‍රම	3,985.7	4,330.6	8.7	80.4
එයින් යුරෝපා සංගමය (ඒ.එස්.පී. ජලස් සහිතව)	2,108.1	2,407.0	14.2	44.7
ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය (ආ)	741.6	779.6	5.1	14.5
එක්සත් රාජධානිය	601.9	605.2	0.5	11.2
රුසියානු සමූහාණ්ඩුව (ඇ)	152.7	128.6	-15.8	2.4
ඕස්ට්‍රේලියාව	108.8	105.0	-3.5	1.9
කැනඩාව	89.9	104.4	16.1	1.9
ජපානය	71.1	75.1	5.6	1.4
තුර්කිය	54.5	63.7	16.8	1.2
වෙනත් ඒ.එස්.පී. ක්‍රම	57.2	62.1	8.5	1.2
ඉන්දු - ශ්‍රී ලංකා නිදහස් වෙළඳ ගිවිසුම (ISFTA)	490.3	634.4	29.4	11.8
ආසියා - පැසිපික් වෙළඳ ගිවිසුම (APTA) (ඈ)	209.9	234.1	11.6	4.3
ගෝලීය වරණීය වෙළඳාම ක්‍රමය (GSTP)	70.1	35.7	-49.0	0.7
පාකිස්ථාන - ශ්‍රී ලංකා නිදහස් වෙළඳ ගිවිසුම (PSFTA)	46.2	47.5	2.7	0.9
දකුණු ආසියානු නිදහස් වෙළඳ ගිවිසුම (SAFTA)	169.0	100.9	-40.3	1.9
සාර්ක් වරණීය වෙළඳ ගිවිසුම (SAPTA)	1.3	1.9	41.9	0.04
වෙළඳ ගිවිසුම් යටතේ මුළු අපනයන	4,972.5	5,385.2	8.3	100.0
මුළු වෙළඳ භාණ්ඩ අපනයනවලින් ප්‍රතිශතයක් ලෙස	38.9	39.7		

(අ) කාවකාලික මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා රේගුව වාණිජ දෙපාර්තමේන්තුව
 (ආ) එක්සත් ජනපදය මගින් ලබා දුන් ඒ.එස්.පී සහනය 2020 වසරේ දෙසැම්බර් මස 31 වන දිනෙන් අවසන් වූ බැවින් ඒ.එස්.පී සහනය ලැබීමට සුදුසු අපනයන පෙත්තුවකි.
 (ඇ) රුසියාව, බෙලාරුස් සහ කසකස්ථානය ඇතුළත් වේ.
 (ඈ) පෙර මෙය බැංකොක් ගිවිසුම (1975) ලෙස හඳුන්වන ලදී.

ප්‍රධාන වෙළඳ හවුල්කරුවන් විසින් පිරිනමනු ලබන වරණීය වෙළඳාම පිළිබඳ පොදු ක්‍රමවලින් ද (GSP) ශ්‍රී ලංකාව අඛණ්ඩව ප්‍රතිලාභ ලැබීය. 2023 වසරේ සැප්තැම්බර් මාසයේ දී 2024-2027 කාල සීමාව සඳහා දීර්ඝ කරන ලද යුරෝපා සංගමයේ විශේෂ ප්‍රතිලාභ සහිත වරණීය වෙළඳාම පිළිබඳ පොදු ක්‍රමය

(GSP+) යටතේ ලද අපනයන ආදායම 2024 වසරට සාපේක්ෂව 2025 වසරේ දී සැලකිය යුතු වර්ධනයක් වාර්තා කළ අතර, එම අගය පසුගිය වසර පහ තුළ සාපේක්ෂව ස්ථාවරව පැවතුණි. 2025 වසරේ දෙසැම්බර් මාසයේ දී, සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල් සඳහා සංශෝධිත වරණීය වෙළඳාම පිළිබඳ පොදු රාමුවක් පිළිබඳව යුරෝපා කොමිසම, කවුන්සිලය සහ යුරෝපා පාර්ලිමේන්තුව තාවකාලික එකඟතාවකට පැමිණියේය. සංශෝධිත රෙගුලාසි 2026 වසරේ මුල් භාගයේ දී විධිමත් ලෙස අනුමත කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරන අතර 2027 වසරේ ජනවාරි 1 වන දා සිට බලාත්මක වනු ඇත. නව රාමුව යටතේ, ශ්‍රී ලංකාව ඇතුළු දැනට විශේෂිත ප්‍රතිලාභ ලබන වරණීය වෙළඳාම පිළිබඳ පොදු ක්‍රමවලින් සහන ලබන සියලුම රටවලට මෙම සහන අඛණ්ඩව ලබා ගැනීමට යළි අයදුම් කිරීමට අවශ්‍ය වනු ඇත. එයට අමතරව, 2023 වසරේ ජුනි මස බලාත්මක වූ එක්සත් රාජධානියේ සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල වෙළඳ යෝජනා ක්‍රමය (DCTS) යටතේ ශ්‍රී ලංකාව අඛණ්ඩව ප්‍රතිලාභ ලැබීය. 2026 වසරේ ජනවාරි 1 වන දා සිට බලාත්මක වන පරිදි, ඇඟලුම් අපනයනවල මූලාශ්‍ර පිළිබඳ වන නීතිවල වැඩිදියුණු කළ නම්‍යශීලීභාවය සහ ආසියානු රටවල් 18ක් සමඟ වැඩිදියුණු කළ සම්ච්චිත ප්‍රතිපාදන ඇතුළුව, සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල වෙළඳ යෝජනා ක්‍රමය යටතේ තවදුරටත් ලිහිල් කිරීම් හඳුන්වා දෙන ලදී. මෙම වැඩිදියුණු කිරීම් මගින්, විශේෂයෙන්ම ඇඟලුම් අංශයේ වරණීය ගිවිසුම්වල ශ්‍රී ලංකාව කලාපීය අගය දාමයන් සමඟ ඒකාබද්ධ වීම සහ මනා භාවිතය වැඩිදියුණු කිරීම ශක්තිමත් වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මේ අතර, 2020 වසරේ දී කල් ඉකුත් වූ එක්සත් ජනපද GSP යෝජනා ක්‍රමය තවමත් යළි ක්‍රියාත්මක කර නොමැත. දශක ගණනාවක් පුරා ශ්‍රී ලංකාව ද්විපාර්ශ්වික සහ කලාපීය වෙළඳ ගිවිසුම්වලට පුළුල් ලෙස සම්බන්ධ වී ඇති බැවින්, ඒවායේ කාර්යක්ෂමතාව සහ ජාතික ආර්ථික ප්‍රමුඛතා සමඟ අනුගතවීම සහතික කිරීම වඩාත් වැදගත් වී තිබේ. ඒ අනුව, නිෂ්පාදන පැස පුළුල් කිරීම හා අපනයන වෙළඳපොළ විවිධාංගීකරණය ඉහළ නැංවීම යන දෙඅංශයෙන් ම අපනයන විවිධාංගීකරණය සඳහා ඒවායේ දායකත්වය කෙරෙහි විශේෂ අවධානයක් යොමු කරමින්, පවත්නා නිදහස් වෙළඳ ගිවිසුම් පුළුල් ලෙස සමාලෝචනය කිරීම, ඒවායේ ආර්ථික බලපෑම තක්සේරු කිරීම සහ අනාගත වෙළඳ සාකච්ඡා සඳහා උපායමාර්ගික නිර්දේශ සැපයීම සඳහා වන කමිටුවක් 2025 වසර අග භාගයේ දී කැබිනට් මණ්ඩලය විසින් පත් කරන ලදී. එයට අමතරව, චීනය සහ ජපානය ඇතුළුව ආසියා

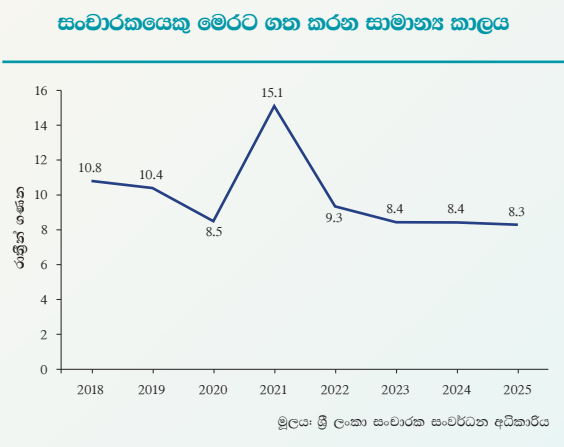
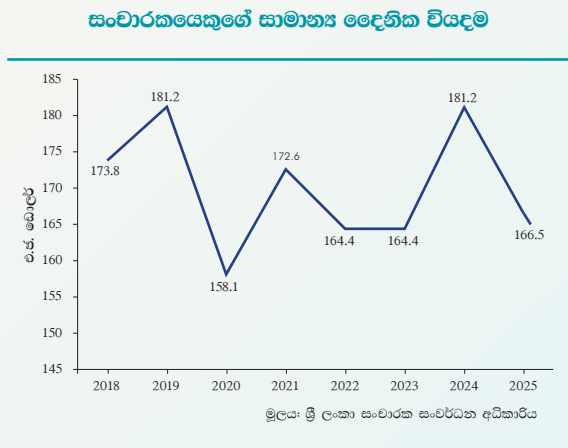
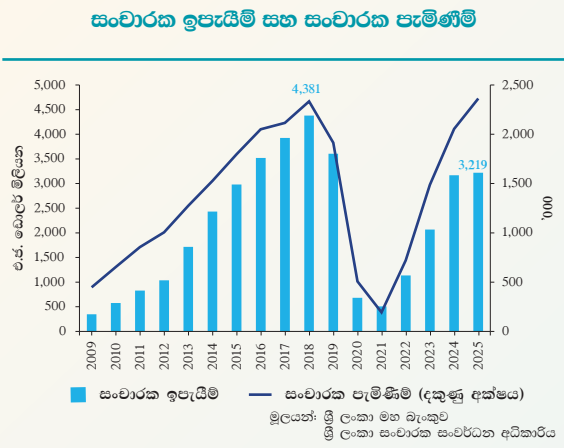
පැසිෆික් රටවල් 15කින් සමන්විත වන කලාපීය විස්තීර්ණ ආර්ථික සහයෝගීතාව (RCEP) වෙත ප්‍රවේශ වීමට ඇති හැකියාව සොයා බැලීමට ශ්‍රී ලංකාව පියවර ගෙන තිබේ.

සේවා ගිණුම

සේවා ගිණුමේ අතිරික්තය 2025 වසරේ දී තවදුරටත් ඉහළ ගියේය. 2024 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 3.4ක අතිරික්තයක් වාර්තා කළ සේවා ගිණුම, 2025 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 3.7ක අතිරික්තයක් වාර්තා කළේය. 2024 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 6.9ක් වූ සමස්ත සේවා ලැබීම් 2025 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 7.1ක් දක්වා වර්ධනය විය. 2024

වසරට සාපේක්ෂව 1.6%ක සුළු වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරමින් 2025 වසරේ දී සංචාරක ඉපැයීම් එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 3.2ක අගයක් වාර්තා කළේය. 2018 වසරේ වාර්තා වූ ඉහළ ම අගය ඉක්මවා යමින් 2025 වසරේ දී සංචාරක පැමිණීම් වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත 15.1%කින් වර්ධනය විය. කෙසේ වෙතත්, 2025 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් සංචාරකයෙකුගේ සාමාන්‍ය දෛනික වියදම සහ සංචාරකයකු මෙරට රැඳී සිටීමේ සාමාන්‍ය කාලය පිළිබඳ ඇස්තමේන්තු අඩු කරමින් සිදු කළ සංශෝධන හේතුවෙන් සංචාරක ඉපැයීම් 2018 වසරේ දී වූ ඉහළ ම මට්ටමට වඩා පහළින් පැවතුණි. මුහුදු සහ ගුවන් ප්‍රවාහන සේවා අඛණ්ඩව ධනාත්මක දායකත්වයක් සැපයූ අතර, 2025 වසරේ එම ලැබීම්

1.8 විශේෂාංග රූප සටහන
ශ්‍රී ලංකාවේ සංචාරක ඉපැයීම්

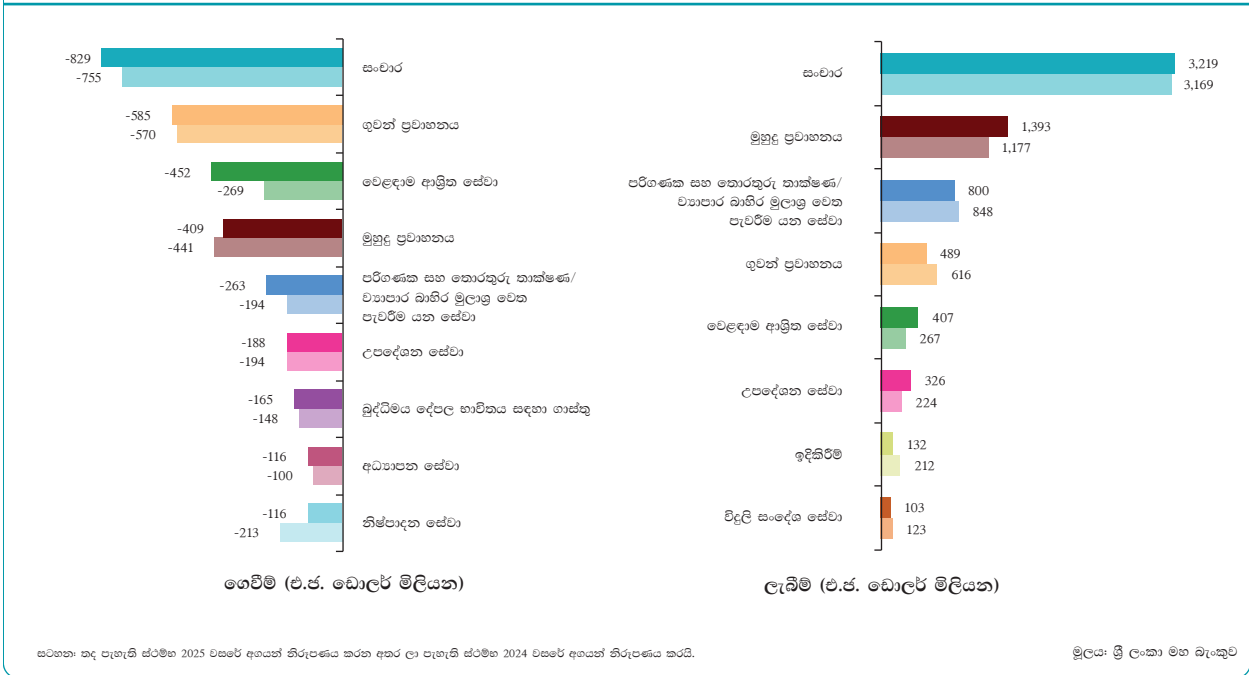
කොවිඩ් වසංගතය සහ දේශීය ආර්ථික අර්බුදයෙන් පසුව, 2024 සහ 2025 වසරවල දී සංචාරක පැමිණීම් සැලකිය යුතු වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. 2025 වසරේ සංචාරක පැමිණීම් 2018 වසරේ දී පැවති මට්ටමට ළඟා වුව ද, සංචාරක ඉපැයීම් යථා තත්ත්වයට පත්වීම 2018

වසරේ දී වාර්තා වූ උපරිම සංචාරක ඉපැයීම් මට්ටමට සාපේක්ෂව අඩු විය. සංචාරක පැමිණීම් සහ ඉපැයීම් අතර මෙම වෙනසට බොහෝ දුරට හේතු වී ඇත්තේ ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් සංචාරකයෙකු මෙරට ගත කරන සාමාන්‍ය කාලය සහ සංචාරකයෙකු විසින් දිනක් සඳහා දරන සාමාන්‍ය වියදමට¹ අදාළ ඇස්තමේන්තුවල අගයයන් 2018 වසරට සාපේක්ෂව 2025 වසරේ දී අඩු කරමින් සංශෝධනය කර තිබීමයි. ඉහළ සංචාරකයන් ප්‍රමාණයක් හැසිරවීමේ ධාරිතා සීමා මධ්‍යයයේ, දිගු කාලීනව සංචාරක ඉපැයීම් ඉහළ නැංවීම සඳහා ශ්‍රී ලංකාවට ඉහළ ආදායමක් ලබා දෙන සංචාරකයන් ආකර්ෂණය කර ගැනීම ආහ්‍යවශ්‍ය වේ. මේ සම්බන්ධයෙන්, ඉහළ වියදම් කරන සංචාරකයන් ආකර්ෂණය කර ගන්නා පරිසර සංචාරක ව්‍යාපාරය, සෞඛ්‍ය සංචාරක ව්‍යාපාරය සහ සුවතා අත්දැකීම් වැනි සාම්ප්‍රදායික නොවන අංශවලට විවිධාංගීකරණය කිරීම ඉතා වැදගත් වේ.

1 ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් සංචාරකයින් රටින් පිටත් වීමේ දී සිදුකරන සමීක්ෂණයට අනුව, එ.ජ. ඩොලර් 171.74ක් (2025 ජනවාරි-ජූලි) ලෙස ඇස්තමේන්තු කර තිබූ සංචාරකයෙකු විසින් දිනක් සඳහා දරන සාමාන්‍ය වියදම 2025 අගෝස්තු සිට එ.ජ. ඩොලර් 148.26ක් දක්වා අඩුකරමින් සංශෝධනය කර ඇත.

1.24 රජය සටහන
සේවා අංශයේ ලැබීම් සහ ගෙවීම්

එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 1.9ක් දක්වා වර්ධනය විය. මේ අතර, පරිගණක සහ තොරතුරු තාක්ෂණ/ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි බාහිර මූලාශ්‍ර වෙත පැවරීමේ සේවාවලින් (IT/BPO) ලද ලැබීම් 2024 වසරට සාපේක්ෂව සුළු වශයෙන් අඩු විය. 2024 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 3.5ක් වූ සේවා ගෙවීම් 2025 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 3.4ක් දක්වා පහත වැටුණි. විදේශ සංචාර සහ ඇතැම් වෙනත් ව්‍යාපාරික සේවා සඳහා අදාළ ගෙවීම් ඉහළ ගිය නමුත් ප්‍රවාහන සේවා සඳහා වූ ගෙවීම්වල අඩු වීමක් වාර්තා විය. වර්ධනය වූ ලැබීම් සහ අඩු වූ ගෙවීම්වල ඒකාබද්ධ බලපෑම 2025 වසරේ දී සේවා ගිණුමේ අතිරික්තය ඉහළ යාමට හේතු විය.

ප්‍රාථමික ආදායම් ගිණුම

2025 වසරේ ප්‍රාථමික ආදායම් ගිණුමේ හිඟය 2024 වසරට සාපේක්ෂව අඩු විය. 2024 වසරේ එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 2.6ක් වූ ප්‍රාථමික ආදායම් ගිණුමේ හිඟය 2025 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 2.0ක් විය. 2025 වසරේ දී ප්‍රාථමික ආදායම් ගිණුමෙන් වූ ගෙවීම් එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 2.6ක් දක්වා 18.4%කින් අඩු විය. විවිධ ආයෝජන සම්බන්ධයෙන් කළ පොලී ගෙවීම් සහ වෙනත් ආයෝජන සම්බන්ධයෙන් කළ පොලී ගෙවීම්වල සැලකිය යුතු අඩු වීමක් දක්නට ලැබුණි. 2024 වසරේ පැවති උපවින කුප්‍රාසන සහ පොලී වගකීම් හා සැසඳීමේ දී, 2025 වසරේ දී ප්‍රතිච්ඡිදනය කරන

ලද ජාත්‍යන්තර ස්වේච්ඡිකව බැඳුම්කර සඳහා කුප්‍රාසන ගෙවීම් සහ රජය විසින් ලබාගත් විදේශ ණය සඳහා පොලී ගෙවීම් අඩු අගයක් ගැනීම මෙම අඩු වීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. තවද, ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලෙන් ලබා ගෙන ඇති නොපියවූ ණය සහ ඉන්දියානු සංචිත බැංකුව සමඟ ඇති කරගත් විශේෂ විදේශ විනිමය හුවමාරු ගිවිසුමට අදාළව මහ බැංකුව විසින් සිදු කරන ලද පොලී ගෙවීම් ද 2025 වසර කුළ දී අඩු විය. මේ අතර, සෘජු ආයෝජන ව්‍යවසායන්හි ඉහළ ලාභාංශ ගෙවීම් සහ ප්‍රතිආයෝජන ඉපැයීම් පිළිබිඹු කරමින් සෘජු ආයෝජන සම්බන්ධ ගෙවීම් ඉහළ ගියේය. 2025 වසරේ දී ප්‍රාථමික ආදායම් ගිණුමේ ලැබීම් එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 580ක් දක්වා සුළු වශයෙන් පහළ වැටුණි. සමස්තයක් වශයෙන් ප්‍රාථමික ආදායම් ගිණුමේ සිදු වූ යහපත් වර්ධනය 2025 වසරේ ජංගම ගිණුමේ ශේෂය ශක්තිමත් කිරීමට දායක විය.

ද්විතියික ආදායම් ගිණුම

2025 වසරේ දී ද්විතියික ආදායම් ගිණුමේ අතිරික්තය සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගිය අතර, ඒ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් විදේශ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රේෂණවල²⁰ ඉහළ වර්ධනය හේතු විය. 2024 වසරේ එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 6.4ක් වූ ද්විතියික ආදායම් ගිණුමේ අතිරික්තය, 2025 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර්

20 විදේශ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රේෂණවලට දිවවා සුළු කුණාටුවෙන් පසුව ලැබුණු ප්‍රේෂණ වැනි වෙනත් ප්‍රේෂණ ඇතුළත් විය හැකිය.

1

බිලියන 7.9ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. විදේශ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රේෂණ, 2024 වසරේ දී වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 6.6ට සාපේක්ෂව, 2025 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 8.1ක් දක්වා වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත 22.8%කින් වර්ධනය වෙමින් මෙතෙක් වාර්තා වූ ඉහළ ම අගය වාර්තා කළේය. නිල මාර්ග ඔස්සේ ප්‍රේෂණ ලැබීම් අඛණ්ඩව ඉහළ යෑම සහ ශ්‍රමිකයන් විදේශ රැකියා සඳහා පිටත්ව යෑම් අඛණ්ඩව පැවතීම මෙම ශක්තිමත් ක්‍රියාකාරීත්වයට දායක විය. ප්‍රේෂණවල මෙම සැලකිය යුතු වැඩි වීම, පුළුල් වූ වෙළඳ භාණ්ඩ ගිණුමේ හිඟය පියවා ගැනීමට සහ සමස්ත ජංගම ගිණුමේ ශේෂය ශක්තිමත් කිරීමට ප්‍රධාන වශයෙන් දායක විය.

ප්‍රාග්ධන ගිණුම²¹

2025 වසරේ දී ප්‍රාග්ධන ගිණුමේ හිඟයක් වාර්තා වී ඇතැයි ඇස්තමේන්තුගත කර ඇත. වසර තුළ රජය සහ පෞද්ගලික යන දෙඅංශය ම වෙන වූ ප්‍රාග්ධන සංක්‍රාම සිමිත විය.

මූල්‍ය ගිණුම

2025 වසර තුළ දී ගෙවුම් කුලනයේ මූල්‍ය ගිණුමෙහි, වගකීම් සහ මූල්‍ය වත්කම් යන දෙකෙහි ම ශුද්ධ වැඩිවීම් වාර්තා කළේය. වගකීම්වල ශුද්ධ වෙනස්වීම්, 2024 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 1.0ක් ලෙස වාර්තා වූ අතර, එය 2025 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 0.5ක් විය. 2025 වසර තුළ දී මූල්‍ය ගිණුමට ලැබුණු ප්‍රධාන ලැබීම් අතරට විදේශීය සෘජු ආයෝජන, ජා.මු. අරමුදලේ විස්තීර්ණ ණය පහසුකමෙන් ලද වාරික දෙක, ජා.මු. අරමුදලේ කඩිනම් මූල්‍යන උපකරණයෙන් (Rapid Financing Instrument) ලද ලැබීම් සහ ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව වැනි අනෙකුත් බහුපාර්ශ්වික ආයතනවලින් ලද ලැබීම් ඇතුළත් විය.

සෘජු ආයෝජන

සම්බන්ධතාවක් නොමැති පාර්ශ්වවලින් ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන මණ්ඩලයේ ලියාපදිංචි සමාගම් වෙත ලැබුණු විදේශීය ණය ද ඇතුළු විදේශීය සෘජු ආයෝජන ලැබීම්, 2025 වසර තුළ මධ්‍යස්ථ මට්ටමක පැවතුණි. 2025 වසර තුළ දී, ප්‍රතිආයෝජන ඉපැයීම්, කොටස් හිමියන්ගේ අත්තිකාරම්, සහ සෘජු ආයෝජන ව්‍යාපාර වෙත ලැබුණු අන්තර් සමාගම් ණයවල වැඩි වීමක් සිදු වුවද, සෘජු ආයෝජන ව්‍යාපාරවල හිමිකම්

21 2025 වසරේ දී රජය වෙත ලැබුණු ප්‍රාග්ධන සංක්‍රාම පිළිබඳ දත්ත පවතිනුයේ 2025 වසරේ පළමු භාගය සඳහා පමණි

1.13 සංඛ්‍යා සටහන		
මූල්‍ය ගිණුම		
	එ.ජ. ඩොලර් මිලියන	
අයිතමය	2024 (අ)	2025 (ආ)
මූල්‍ය ගිණුම (ශුද්ධ)	965	904
මූල්‍ය වත්කම්හි ශුද්ධ අන්තර් ගැනීම්	1,970	1,431
වගකීම්හි ශුද්ධ වෙනස්වීම්	1,005	527
සෘජු ආයෝජන: වත්කම්	110	98
හිමිකම්	106	94
ණය උපකරණ	4	4
සෘජු ආයෝජන: වගකීම්	759	1,044
හිමිකම්	497	352
ණය උපකරණ	262	692
විවිධ ආයෝජන: වත්කම්	180	-259
ණය සුරැකුම්පත්	180	-259
විවිධ ආයෝජන: වගකීම්	302	-267
හිමිකම්	3	-184
ණය සුරැකුම්පත්	299	-83
රජය	286	-95
කෙටිකාලීන (භාණ්ඩාගාර බිල්පත්)	-217	-24
දිගුකාලීන	504	-71
භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර	39	272
ස්වේච්ඡාව බැඳුම්කර	465	-343
අනෙකුත් අංශ	13	12
දිගුකාලීන	13	12
මූල්‍ය ව්‍යුත්පන්න	-	-
අනෙකුත් ආයෝජන: වත්කම්	-3	973
මුදල් සහ තැන්පතු	-73	-374
වෙළඳ ණය සහ අත්තිකාරම්	111	369
අනෙකුත් ලැබිය යුතු ගිණුම්	-42	978
අනෙකුත් ආයෝජන: වගකීම්	-56	-250
මුදල් සහ තැන්පතු	-868	-498
ණය	981	446
වෙළඳ ණය සහ අත්තිකාරම්	-170	-199
අනෙකුත් ගෙවිය යුතු ගිණුම්	-	-
විශේෂ ගැනුම් හිමිකම්	-	-
සංචිත වත්කම්	1,682	618
ශුද්ධ වැරදිම් හා අන්තර්ගම්	-254	-808

(අ) සංශෝධිත
(ආ) තාවකාලික

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

කොටස්වල ආයෝජන පසුගිය වසරට සාපේක්ෂව සැලකිය යුතු ලෙස පහත වැටුණි. මේ අතර, ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන මණ්ඩලයේ ලියාපදිංචි සමාගම් වෙත සම්බන්ධයක් නොමැති පාර්ශ්වයන්ගෙන් ලැබුණු විදේශීය ණය ලැබීම් 2025 වසරේ දී වැඩි විය. ඒ අනුව, විදේශීය ණය ද ඇතුළත් විදේශීය සෘජු ආයෝජන, 2024 වසරේ වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 845ට සාපේක්ෂව 2025 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,154ක් විය. විදේශීය ණය ඇතුළත් නොවන විදේශීය සෘජු ආයෝජන, 2024 වසරේ වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 759ට සාපේක්ෂව 2025 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,044ක් විය. අංශ වශයෙන් ගත් විට, 2025 වසරේ දී විදේශීය සෘජු ආයෝජන ප්‍රධාන වශයෙන් වරාය බනාලුම් පර්යන්ත, රබර් නිෂ්පාදන, සහ රෙදිපිළි හා ඇඟලුම් අංශ වෙත යොමු වී ඇත.

විවිධ ආයෝජන

2025 වසරේ දී විවිධ ආයෝජනවල විදේශීය වගකීම් සහ වත්කම් යන දෙකෙහි ම ශුද්ධ අඩුවීමක් වාර්තා විය. කොළඹ කොටස් වෙළඳපොළෙහි හිමිකම් කොටස් සහ ආයෝජන අරමුදල් කොටස් ආකාරයෙන් වන විවිධ ආයෝජනවල ශුද්ධ ගෙවීමක් වාර්තා වුවද, භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ඇතුළත් රාජ්‍ය සුරැකුම්පත් වෙළඳපොළෙහි අනේවාසික ආයෝජන වසර තුළ ශුද්ධ ලැබීමක් වාර්තා කළේය. කෙසේවෙතත්, උපවිත පොලිය සඳහා නිකුත් කරන ලද බැඳුම්කරයේ දෙවන වාරිකය ආපසු ගෙවීම, භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර වෙත ලැබුණු ශුද්ධ ලැබීම් ඉක්මවා යෑම හේතුවෙන් රජය විසින් නිකුත් කරන ලද ණය සුරැකුම්පත්වල වගකීම් අඩු වීම නිසා, වසර තුළ රාජ්‍ය ණය සුරැකුම්පත්වල සමස්ත අනේවාසික ආයෝජන පහළ ගියේය.

අනෙකුත් ආයෝජන සහ සංචිත වත්කම්

2025 වසර තුළ දී, ප්‍රධාන වශයෙන් මහ බැංකුව, රජය සහ පෞද්ගලික අංශය විසින් සිය වගකීම් සැලකිය යුතු ලෙස ආපසු ගෙවීම හේතුවෙන්, අනෙකුත් ආයෝජන වගකීම් ශුද්ධ ගෙවීම් වාර්තා කළේය. ඉන්දියානු සංචිත බැංකුව සමඟ ඇති ජාත්‍යන්තර විදේශ විනිමය හුවමාරු පහසුකම සහ 2016 වසරේදී ලබාගත් ජා.මු. අරමුදලේ විස්තීර්ණ ණය පහසුකමට අදාළව අඛණ්ඩව ණය ආපසු ගෙවීම් හේතුවෙන් මහ බැංකුවේ වගකීම් පහළ ගියේය. මේ අතර, නව විදේශීය ණය ලබා ගැනීම හේතුවෙන් 2025 වසරේ දී බැංකු අංශයේ විදේශීය ණය ඉහළ ගියේය. කෙසේවෙතත්, ජා.මු. අරමුදල සහ ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවෙන් ලබාගත් බහුපාර්ශ්වික ණය කිහිපයක් ඇතුළුව විදේශීය ණය ලබා ගැනීම් වසර තුළ දී සිදු කළ විදේශීය ණය ආපසු ගෙවීම් ඉක්මවා යෑම හේතුවෙන් රජයට ලැබුණු විදේශීය ණයවල ශුද්ධ වැඩිවීමක් වාර්තා විය. මේ අතර, ලංකා බණිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව එහි පවත්නා වෙළඳ ණය වගකීම් අඛණ්ඩව අඩු කර ගැනීම නිසා වෙළඳ ණය සහ අන්තිකාරම් සම්බන්ධ වගකීම්වල අඩුවීමක් වාර්තා විය.

2025 වසර තුළ මූල්‍ය වත්කම්හි ශුද්ධ වැඩිවීමක් වාර්තා වූ අතර, දළ නිල සංචිත සහ අනෙකුත් ලැබිය යුතු ගිණුම්වල වැඩිවීම එයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. මහ බැංකුව විසින් දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළෙන් සිදු කළ සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක ශුද්ධ විදේශ විනිමය මිලදී ගැනීම් මෙන්ම ජා.මු. අරමුදල සහ ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව වෙතින් ලද ලැබීම් දළ නිල සංචිත ඉහළ යෑමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. මේ අතර, වසර තුළ දී බැංකු අංශයේ මුදල් හා තැන්පතු ලෙස පවතින මූල්‍ය වත්කම්වල

ශුද්ධ අඩු වීමක් වාර්තා වූ අතර, ලැබිය යුතු අනෙකුත් ගිණුම් සහ වෙළඳ ණය සහ අන්තිකාරම් වැඩි විය. තවද, 2025 වසරේ දී පෞද්ගලික අංශය මගින් දෙන ලද වෙළඳ ණය සහ අන්තිකාරම් ඉහළ ගියේය.

1.4.2 අන්තර්ජාතික ආයෝජන තත්ත්වය, සංචිත වත්කම් සහ සමස්ත ශේෂය

අන්තර්ජාතික ආයෝජන තත්ත්වය

2025 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ ශුද්ධ අන්තර්ජාතික ආයෝජන තත්ත්වයෙහි පෙර වසරට සාපේක්ෂව සුළු වශයෙන් අඩු ශුද්ධ වගකීම් තත්ත්වයක් පෙන්නුම් කළේය. 2025 වසර අවසානය වන විට මුළු විදේශීය වගකීම් සහ මුළු විදේශීය වත්කම් යන දෙක ම වැඩි වූ නමුත්, වගකීම්වල සිදු වූ වැඩිවීම ඉක්මවා යමින් වත්කම් ඉහළ ගියේය. ප්‍රධාන වශයෙන් ම, 2016 වසරේ දී ලබාගත් ජා.මු. අරමුදලේ විස්තීර්ණ ණය පහසුකම සම්බන්ධයෙන් සිදු කළ ගෙවීම් හා ඉන්දියානු සංචිත බැංකුව සමඟ වූ විශේෂ විදේශ විනිමය හුවමාරු පහසුකම ක්‍රමයෙන් පියවීම හේතුවෙන්, වසර තුළ දී මහ බැංකුවේ නොපියවා ඉතිරිව ඇති විදේශීය වගකීම් අඩු විය. විදේශීය සෘජු ආයෝජන ලැබීම් අඩු මට්ටමක පැවතුණ ද, වසර අවසානය වන විට ඇතැම් පොදු ලැයිස්තුගත සමාගම්වල වෙළඳපොළ මිල ගණන් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ යෑම හේතුවෙන්, සෘජු ආයෝජන වගකීම් ඉහළ ගියේය. තවද, ප්‍රධාන වශයෙන් ම ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කරවලට අදාළ ණය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ ක්‍රියාවලිය සාර්ථකව අවසන් කිරීමෙන් පසුව උපවිත පොලිය සඳහා නිකුත් කරන ලද බැඳුම්කරයට අදාළ ආපසු ගෙවීම් වසර තුළ දී සිදු කිරීම හේතුවෙන් විවිධ ආයෝජන වගකීම්වල අඩු වීමක් වාර්තා විය. කෙසේ වෙතත්, වෙළඳපොළ අපේක්ෂා වැඩිදියුණු වීම සමඟ අනේවාසිකයන් සතු නොපියවා ඉතිරිව ඇති භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ප්‍රමාණය ඉහළ ගිය ද, අනේවාසිකයන් සතු නොපියවා ඉතිරිව ඇති භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ප්‍රමාණය පසුගිය වසරට සාපේක්ෂව පහළ ගියේය. මීට අමතරව, ප්‍රධාන වශයෙන් ජා.මු. අරමුදලෙහි විස්තීර්ණ ණය පහසුකම් වැඩසටහන සහ කඩිනම් මූල්‍යන උපකරණය ඇතුළු ජා.මු. අරමුදලෙන් සහ ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව මගින් රජයට ලබා දුන් විදේශීය ණය ලැබීම් පිළිබිඹු කරමින් විදේශීය ණය වගකීම් තත්ත්වය ඉහළ ගියේය. ඒ අනුව, 2024 වසර අවසානයේ දී එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 66.1ක් වූ රටෙහි සමස්ත විදේශීය වගකීම් 2025 වසර අවසානය වන විට එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 67.0ක් දක්වා ඉහළ ගියේය.

2025 වසර තුළ දී ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශීය වත්කම් තත්ත්වය ඉහළ ගියේය. සංචිත වත්කම් සහ බැංකු අංශයේ විදේශීය වත්කම්වලින් සමන්විත විදේශීය

1.14 සංඛ්‍යා සටහන
අන්තර්ජාතික ආයෝජන තත්ත්වය (සාරාංශය) (අ)

එ.ජ. ඩොලර් මිලියන
(කාලපරිච්ඡේදය අවසානයේ දී තත්ත්වය)

අයිතමය	2024 (අ)		2025 (අ)	
	වත්කම්	වගකීම්	වත්කම්	වගකීම්
සාප්ත ආයෝජන	1,699	16,598	1,797	18,228
හිමිකම් සහ ආයෝජන අරමුදල් කොටස්	1,645	10,128	1,739	11,066
ණය උපකරණ	54	6,470	58	7,162
විවිධ ආයෝජන	353	10,459	95	9,297
හිමිකම් සහ ආයෝජන අරමුදල් කොටස්		764		1,116
ණය සුද්කම්පත්	353	9,695	95	8,181
අනෙකුත් ආයෝජන	6,367	39,050	7,341	39,464
මුදල් සහ තැන්පතු	1,697	7,051	1,323	6,556
ණය		30,170		31,215
වෙළඳ ණය සහ අන්තිකාරම්	1,741	590	2,110	391
අනෙකුත් ලැබිය යුතු/ ගෙවිය යුතු ගිණුම්	2,930	-	3,908	-
විශේෂ ගැනුම් හිමිකම්		1,239		1,301
සංචිත වත්කම්	6,122		6,838	
මුළු වත්කම්/ වගකීම්	14,542	66,107	16,070	66,989
ශුද්ධ අන්තර්ජාතික ආයෝජන තත්ත්වය		-51,565		-50,918
විශේෂිත අයිතමයන්				
පරිණත කාලය අනුව අන්තර්ජාතික ආයෝජන තත්ත්වය	14,542	66,107	16,070	66,989
කෙටිකාලීන	9,075	5,917	10,258	6,667
දිගුකාලීන	5,467	60,190	5,813	60,322

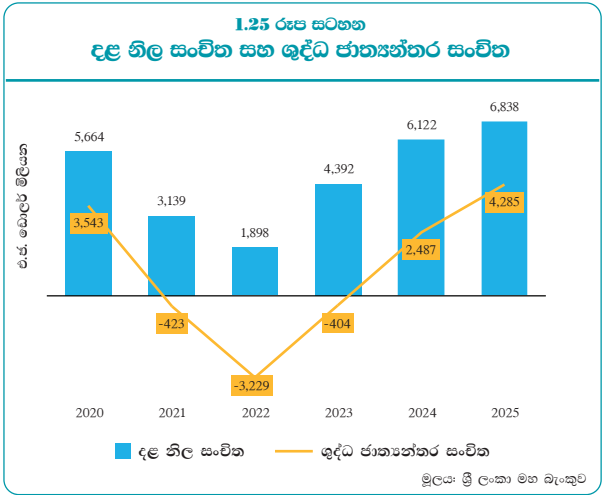
(අ) අන්තර්ජාතික ආයෝජන තත්ත්වයෙහි සවිස්තරාත්මක සංරචක සඳහා සංඛ්‍යාලේඛන පරිශීලනය වගුව 12 පරිශීලනය කරන්න
(ආ) සංශෝධිත
(ඇ) තාවකාලික

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

වත්කම් තත්ත්වය වසර තුළ දී ඉහළ ගියේය. තවද, ශ්‍රී ලාංකික අපනයනකරුවන් විසින් ලබා දුන් වෙළඳ ණයවල නොපියවා ඉතිරිව ඇති ප්‍රමාණය සහ අනෙකුත් ලැබිය යුතු ගිණුම්වල නොපියවා ඉතිරිව ඇති ප්‍රමාණය 2025 වසර තුළ දී ඉහළ ගියේය. ඒ අනුව, 2024 වසර අවසානයේ එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 14.5ක් වූ රටෙහි මුළු විදේශීය වත්කම් ප්‍රමාණය 2025 වසර අවසානය වන විට එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 16.1ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, රටෙහි ශුද්ධ වගකීම් තත්ත්වය, 2024 වසර අවසානයේ වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 51.6ක සිට 2025 වසර අවසානය වන විට එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 50.9ක් දක්වා සුළු වශයෙන් අඩුවිය.

සංචිත වත්කම් තත්ත්වය

විදේශීය ණය සේවාකරණ ගෙවීම් මධ්‍යයේ වුවද, දළ නිල සංචිත²², 2024 වසරේ අවසානයේ වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 6.1ට සාපේක්ෂව, 2025

වසර අවසානයේ දී එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 6.8 දක්වා වර්ධනය විය. මහ බැංකුව විසින් දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළ වෙතින් සිදුකළ එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 2.0ක (වටිනාකම් දිනය මත පදනම්ව) විදේශ විනිමය ශුද්ධ පදනමින් මිලදී ගැනීම්, දැනට ක්‍රියාත්මක වන ජා.මු. අරමුදලේ විස්තීර්ණ ණය පහසුකම් වැඩසටහනේ හතරවන සහ පස්වන වාරික ලැබීම්, කඩිනම් මූල්‍යන උපකරණය යටතේ ලද හදිසි මූල්‍යනය සහ ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව වෙතින් අරමුදල් ලැබීම, දළ නිල සංචිත ගොඩනැංවීමට මූලිකව ම දායක විය. රජයේ සහ මහ බැංකුවේ විදේශ ව්‍යවහාර මුදල්වලින් කරන ලද ණය සේවාකරණ ගෙවීම්, දළ නිල සංචිතවලින් සිදු කළ ප්‍රධාන ගෙවීම් විය. බැංකු අංශයේ විදේශීය වත්කම් තත්ත්වය, 2024 වසර අවසානයේ වූ එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 5.1ට සාපේක්ෂව, 2025 වසර අවසානය වන විට එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 5.5ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, දළ නිල සංචිත සහ බැංකු අංශයේ විදේශීය වත්කම් යන දෙක ම ඇතුළත් මුළු ජාත්‍යන්තර සංචිත, 2024 වසර අවසානයේ වූ එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 11.2ට සාපේක්ෂව 2025 වසර අවසානය වන විට එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 12.3ක් දක්වා ඉහළ ගියේය.

සමස්ත ශේෂය

ශුද්ධ ජාත්‍යන්තර සංචිතවල වෙනස්වීම් පිළිබිඹු කරන ගෙවුම් කුලනයෙහි සමස්ත ශේෂය 2025 වසර අවසානයේ දී අතිරික්තයක් ලෙස පැවතුණි. වසර තුළ දී, ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය ආයතනවලින් මූල්‍යමය පහසුකම් වශයෙන් ලද සැලකිය යුතු ලැබීම් සහ මහ බැංකුව දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළෙන් ශුද්ධ පදනම මත විදේශ විනිමය මිලදී ගැනීම් හේතුවෙන්, 2024 වසර අවසානයේ එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 6.1ක් වූ සංචිත 2025 වසර අවසානය වන විට එ.ජ. ඩොලර්

²² දළ නිල සංචිත තුළ එ.ජ. ඩොලර් වටිනාකමින් බිලියන 1.4ක් වූ නිම මහජන බැංකුව විසින් ලබා දී ඇති ජාත්‍යන්තර විදේශ විනිමය හුවමාරු පහසුකම් ඇතුළත් වේ.

1.15 සංඛ්‍යා සටහන
දළ නිල සංචිත, මුළු විදේශීය වත්කම් සහ සමස්ත ශේෂය

අයිතමය	එ.ජ. ඩොලර් මිලියන (කාලපරිච්ඡේදය අවසානයේ දී තත්වය)				
	2021	2022	2023	2024	2025 (අ)
1. රජයේ විදේශීය වත්කම්	177	39	875	368	531
2. මහ බැංකුවේ විදේශීය වත්කම්	2,962	1,858	3,517	5,754	6,307
3. දළ නිල සංචිත (1+2)	3,139	1,898	4,392	6,122	6,838
4. තැන්පතු භාර ගන්නා ආයතනවල විදේශීය වත්කම්	2,983	3,976	4,981	5,108	5,467
5. මුළු විදේශීය වත්කම් (3+4) (ආ)	6,122	5,874	9,373	11,230	12,306
6. සංචිතවලට අදාළ වගකීම් (ඇ)	3,562	5,127	4,796	3,635	2,553
7. ශුද්ධ ජාත්‍යන්තර සංචිත (3-6)	-423	-3,229	-404	2,487	4,285
8. සමස්ත ශේෂය (ඈ)	-3,967	-2,806	2,826	2,890	1,798
9. දළ නිල සංචිත මගින් වෙළඳ භාණ්ඩ ආනයන ආවරණය කළ හැකි මාස ගණන	1.8	1.2	3.1	3.9	3.8
10. මුළු විදේශීය වත්කම් මගින් වෙළඳ භාණ්ඩ ආනයන ආවරණය කළ හැකි මාස ගණන	3.6	3.9	6.7	7.2	6.9

(අ) තාවකාලික මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
 (ආ) 'විදේශයන්හි සිදු කරන ලද සෘජු ආයෝජන' සහ 'ලබා දුන් වෙළඳ ණය සහ අත්තිකාරම්' යන විදේශීය වත්කම් ඇතුළත් නොවේ.
 (ඇ) මහ බැංකුවේ නොපියවා ඉතිරිව ඇති ණය (නොපියවා ඉතිරිව ඇති විශේෂ ගැනුම් හිමිකම් හැර)
 (ඈ) කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී ශුද්ධ ජාත්‍යන්තර සංචිත තත්වයේ වෙනස්වීම

බිලියන 6.8ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. මේ අතර, ප්‍රධාන වශයෙන් ම ඉන්දියානු සංචිත බැංකුව සමඟ වූ විශේෂ විදේශ විනිමය හුවමාරු පහසුකමට අදාළ ආපසු ගෙවීම් සහ 2016 වසරේ ජා.මු. අරමුදලේ ලබා ගත් විස්තීර්ණ ණය පහසුකමට අදාළ ගෙවීම් හේතුවෙන් සංචිත ආශ්‍රිත වගකීම්, 2024 වසර අවසානයේ වූ එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 3.6ක සිට 2025 වසර අවසානය වන විට එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 2.6ක් දක්වා අඩු විය. ඒ අනුව, 2024 වසර අවසානයේ එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 2.5ක් වූ ශුද්ධ ජාත්‍යන්තර සංචිත තත්වය, 2025 වසර අවසානයේ දී එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 4.3ක් දක්වා වැඩි දියුණු විය. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, සමස්ත ශේෂය, 2024 වසර අවසානයේ වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 2.9ක අතිරික්තයට සාපේක්ෂව, 2025 වසර අවසානයේ දී එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 1.8ක අතිරික්තයක් වාර්තා කළේය.

1.4.3 විදේශීය ණය සහ ණය සේවාකරණ ගෙවීම්

විදේශීය ණය

2025 වසර තුළ දී මුහුණත වටිනාකමට අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ මුළු විදේශීය ණය ප්‍රමාණය ඉහළ ගියේය. මුහුණත වටිනාකමට අනුව, 2024 වසර අවසානය වන විට එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 55.3ක් වූ මුළු විදේශීය ණය ප්‍රමාණය 2025 වසර අවසානය වන විට එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 56.2ක් දක්වා වැඩි විය. මුහුණත වටිනාකම අනුව රජයේ විදේශීය ණය, 2024 වසර අවසානය වන විට පැවති එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 35.6ක

සිට 2025 වසර අවසානය වන විට එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 36.7ක් දක්වා වැඩි විය. කෙසේවෙතත්, වෙළඳපොළ වටිනාකම අනුව රටෙහි මුළු විදේශීය ණය තත්වය, 2025 වසර අවසානය වන විට එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 54.8ක් දක්වා අඩු විය. ගනුදෙනු කළ හැකි ණය උපකරණ සඳහා වෙළඳපොළ වටිනාකම අනුව ප්‍රකාශයට පත් කෙරෙන රජයේ නොපියවා ඉතිරිව ඇති ණය තත්වය, 2024 වසර අවසානයට පැවති එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 35.6ක සිට 2025 වසර අවසානය වන විට එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 35.4ක් දක්වා පහත වැටුණු අතර, එයට මූලිකව ම හේතු වූයේ නොපියවා ඉතිරිව ඇති ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කරවල වෙළඳපොළ වටිනාකම පහත වැටීමයි. මේ අතර, මහ බැංකුවේ නොපියවා ඉතිරිව ඇති විදේශීය ණය, 2024 වසර අවසානය වන විට පැවති එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 4.9ක සිට 2025 වසර අවසානය වන විට එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 3.9ක් දක්වා අඩු විය. මෙයට, ප්‍රධාන වශයෙන් ඉන්දියානු සංචිත බැංකුව සමඟ වූ විශේෂ විදේශ විනිමය හුවමාරු පහසුකම ක්‍රමයෙන් ආපසු ගෙවීම සහ 2016 වසරේ ලබාගත් ජා.මු. අරමුදලේ විස්තීර්ණ ණය පහසුකම් වැඩසටහනට අදාළ ආපසු ගෙවීම් ද හේතු විය. මුදල් සහ තැන්පතු වගකීම් සහ නොපියවා ඉතිරිව ඇති ණය ඉහළ යෑම හේතුවෙන් බැංකු අංශයේ විදේශීය ණය ඉහළ ගියේය. සමස්තයක් ලෙස, 2024 වසර අවසානය වන විට ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස (වෙළෙඳපොළ වටිනාකමට අනුව) 55.4%ක් වූ රටෙහි විදේශීය ණය, 2025 වසර අවසානය වන විට 50.4%ක් දක්වා පහළ ගියේය.

1

1.16 සංඛ්‍යා සටහන
නොපියවා ඉතිරිව ඇති විදේශීය ණය තත්ත්වය

	එ.ජ. ඩොලර් මිලියන (කාලපරිච්ඡේදය අවසානයේදී තත්ත්වය)	
අයිතමය	2024 (අ)	2025 (ආ)
වෙළඳපොළ වටිනාකම මත පදනම්ව		
රජය	35,635	35,422
භාණ්ඩාගාර බිල්පත් (පොත් අගය මත පදනම්ව)	223	439
ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර (වෙළඳපොළ මිල මත පදනම්ව)	9,316	7,574
නොපියවා ඉතිරිව ඇති විදේශීය ණය	26,096	27,410
මහ බැංකුව	4,874	3,854
මුදල් සහ තැන්පතු (කෙටිකාලීන)	0.1	0.1
විශේෂ ගැනුම් හිමිකම් වෙන් කිරීම්	1,239	1,301
ඉන්දියානු සංචිත බැංකුවේ විශේෂ විදේශ විනිමය හුවමාරු පහසුකම	1,563	656
චීන මහජන බැංකුව සමඟ වූ විදේශ විනිමය හුවමාරු පහසුකම	1,406	1,416
ජා.මු. අරමුදලේ ණය	667	481
තැන්පතු භාර ගන්නා ආයතන	4,980	5,520
මුදල් සහ තැන්පතු (ඇ)	4,082	4,485
ණය	897	1,035
අනෙකුත් අංශ (ඈ)	3,256	2,848
වෙළඳ ණය සහ අත්තිකාරම් (ඉ)	590	391
ණය සුරැකුම්පත් (උපචිත පොලීය ඇතුළුව වෙළඳපොළ මිල මත පදනම්ව)	156	169
පෞද්ගලික අංශයේ සහ රජය සතු වාණිජ ව්‍යවසායයන්හි ණය	2,510	2,289
සාප්ත ආයෝජන: අන්තර් සමාගම් ණය (ඊ)	6,470	7,162
දළ විදේශීය ණය තත්ත්වය - වෙළඳපොළ වටිනාකම අනුව	55,215	54,807
දළ විදේශීය ණය තත්ත්වය - වෙළඳපොළ වටිනාකම අනුව ද.දේ.නි.යෙහි %ක් ලෙස	55.4	50.4

මුහුණත වටිනාකම මත පදනම්ව		
රජය	35,646	36,721
භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ බැඳුම්කර (මුහුණත් අගය මත පදනම්ව)	234	456
ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර (මුහුණත් අගය මත පදනම්ව)	9,316	8,855
නොපියවා ඉතිරිව ඇති විදේශීය ණය	26,096	27,410
මහ බැංකුව	4,874	3,854
මුදල් සහ තැන්පතු (කෙටිකාලීන)	0.1	0.1
විශේෂ ගැනුම් හිමිකම් වෙන් කිරීම්	1,239	1,301
ඉන්දියානු සංචිත බැංකුවේ විශේෂ විදේශ විනිමය හුවමාරු පහසුකම	1,563	656
චීන මහජන බැංකුව සමඟ වූ විදේශ විනිමය හුවමාරු පහසුකම	1,406	1,416
ජා.මු. අරමුදලේ ණය	667	481
තැන්පතු භාර ගන්නා ආයතන	4,980	5,520
මුදල් සහ තැන්පතු (ඇ)	4,082	4,485
ණය	897	1,035
අනෙකුත් අංශ (ඈ)	3,307	2,898
වෙළඳ ණය සහ අත්තිකාරම් (ඉ)	590	391
ණය සුරැකුම්පත් (උපචිත පොලීය ඇතුළුව මුහුණත් අගය මත පදනම්ව)	207	219
පෞද්ගලික අංශයේ සහ රජය සතු වාණිජ ව්‍යවසායයන්හි ණය	2,510	2,289
සාප්ත ආයෝජන: අන්තර් සමාගම් ණය (ඊ)	6,470	7,162
දළ විදේශීය ණය තත්ත්වය - මුහුණත වටිනාකම අනුව	55,276	56,156
දළ විදේශීය ණය තත්ත්වය - මුහුණත වටිනාකම අනුව ද.දේ.නි.යෙහි %ක් ලෙස	55.5	51.6

විශේෂිත අයිතමයන්		
නොපියවා ඉතිරිව ඇති මුළු ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කරවල මුහුණත වටිනාකම	10,585	10,255
අනේවාසිකයන් සතු ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කරවල නොපියවා ඉතිරිව ඇති තත්ත්වය	9,316	8,855
නේවාසිකයන් සතු ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කරවල නොපියවා ඉතිරිව ඇති තත්ත්වය (උ)	1,269	1,400

(අ) සංශෝධිත
 (ආ) තාවකාලික
 (ඇ) පුද්ගලික විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ගිණුම් හිමියන්ගේ තැන්පතු ඇතුළත් වේ.
 (ඈ) පෞද්ගලික අංශය සහ රජය සතු වාණිජ ව්‍යවසායයන් ඇතුළත් වේ.
 (ඉ) ලංකා බැංකු තෙල් නීතිගත සංස්ථාවේ සහ පෞද්ගලික අංශයේ සමාගම්හි නොපියවා ඉතිරිව ඇති වෙළඳ ණය ඇතුළත් වේ.
 (ඊ) ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන මණ්ඩලයේ ලියාපදිංචි සමාගම්වල අන්තර් සමාගම් ණය සහ කොටස් හිමියන්ගේ අත්තිකාරම් ඇතුළත් වේ.
 (උ) 2019 දෙසැම්බර් සිට විදේශීය ණය සංඛ්‍යාතවල ඇතුළත් නොවේ.

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

විදේශීය ණය සේවාකරණ ගෙවීම්

ණය ප්‍රතිව්‍යුහගතකරණය අවසන් කිරීමෙන් අනතුරුව, ගෙවීම අත්හිටුවා තිබූ බොහොමයක් රජයේ විදේශීය ණය ආපසු ගෙවීම නැවත ආරම්භ කිරීම පිළිබිඹු කරමින්, පෙර වසරට සාපේක්ෂව 2025 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශීය ණය සේවාකරණ ගෙවීම් වැඩි විය. ඒ අනුව, 2024 වසරේ එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 4.3ක් වූ සමස්ත විදේශීය ණය සේවාකරණ ගෙවීම් 2025 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 5.1ක් විය. 2024 වසරට සාපේක්ෂව රජයේ විදේශීය ණය සේවාකරණ ගෙවීම්වල සැලකිය යුතු ඉහළ යෑමක් පැවති අතර, ප්‍රතිව්‍යුහගත කරන ලද ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කරවලට අදාළ ගෙවීම්, ඉන්දියානු ණය පහසුකම සම්බන්ධයෙන් ඉන්දියානු රාජ්‍ය බැංකුව

වෙත සිදු කළ ආපසු ගෙවීම් සහ වෙනත් ද්විපාර්ශ්වික ආයතන වෙත සිදු කළ ණය ආපසු ගෙවීම් එයට හේතු විය. රජය විසින් සිදු කරන ණය ආපසු ගෙවීම්, 2024 වසරේ වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 0.7ට සාපේක්ෂව 2025 වසර තුළ දී එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 1.4 දක්වා ඉහළ ගියේය. තවද, රජය විසින් සිදු කරන ලද පොලී ආපසු ගෙවීම්, 2024 වසරේ වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 0.7ට සාපේක්ෂව එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 1.1ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. එමෙන්ම, පසුගිය වසරට සාපේක්ෂව ඉන්දියානු සංවිත බැංකුවේ විශේෂ විදේශ විනිමය හුවමාරු පහසුකම සඳහා පොලී ගෙවීම් අඩු වීම පිළිබිඹු කරමින්, 2025 වසරේ දී මහ බැංකුවේ විදේශීය ණය සේවාකරණ ගෙවීම් සුළු වශයෙන් පහළ ගියේය.

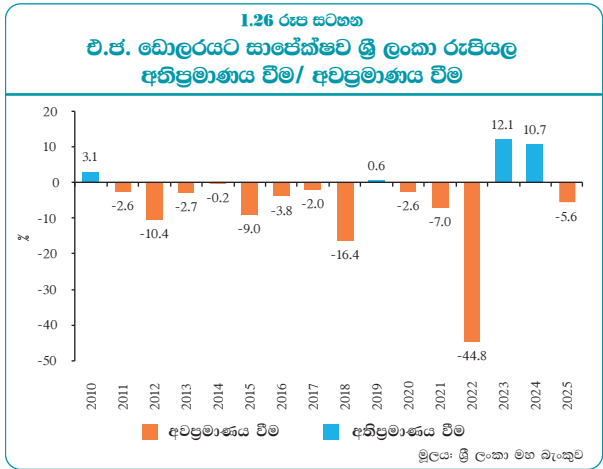
1.4.4 විනිමය අනුපාතිකයේ හැසිරීම

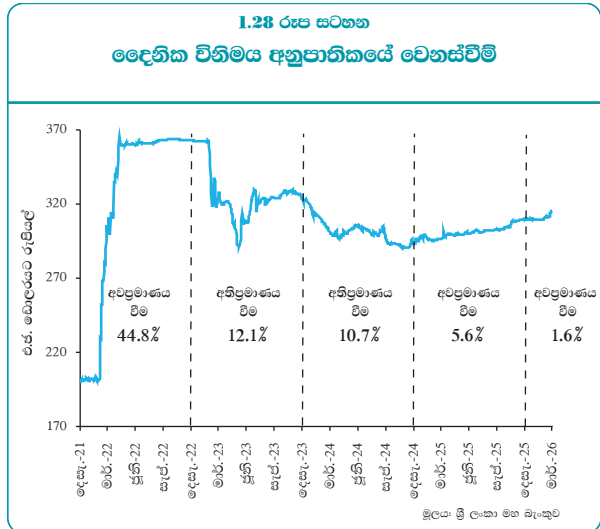
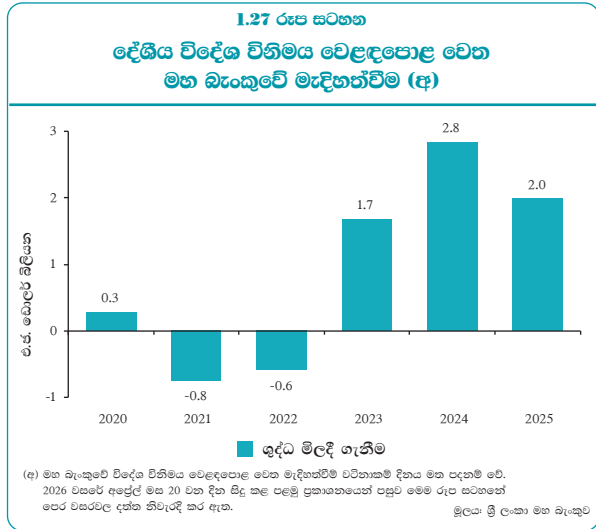
අඛණ්ඩව වසර දෙකක් පුරා අතිප්‍රමාණය වීමෙන් පසුව, 2025 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකා රුපියල එ.ජ. ඩොලරයට සාපේක්ෂව අවප්‍රමාණය විය. 2024 වසරේ දෙසැම්බර් මාසය අවසානය වන විට එ.ජ. ඩොලරයට රු. 292.58ක පැවති විනිමය අනුපාතිකය, 2025 වසරේ දෙසැම්බර් මාසය අවසානය වන විට එ.ජ. ඩොලරයට රු. 309.99ක් දක්වා ළඟා විය. ඒ අනුව, 2025 වසරේ දී රුපියල එ.ජ. ඩොලරයට සාපේක්ෂව 5.6%කින් අවප්‍රමාණ විය. මූලිකව ම, වාහන ආනයන සීමා සම්පූර්ණයෙන් ලිහිල් කිරීමෙන් පසු සිදු වූ සැලකිය යුතු වාහන ආනයන හේතුවෙන්, වෙළඳ හාණ්ඩ ආනයනය ඉහළ ගිය අතර, එමඟින් විනිමය අනුපාතිකය මත අවප්‍රමාණ වීමේ පීඩනයක් ඇති කළේය. විශේෂයෙන් ම, සංචාරක ඉපැයීම්, විදේශ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රේෂණ සමඟ අපනයන ඉපැයීම්වලින් විදේශීය ජංගම ගිණුම වෙත වූ අඛණ්ඩ ලැබීම් සහ මූල්‍ය ගිණුම වෙත වූ ලැබීම් දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළෙහි ද්‍රවශීලතාවය ඉහළ නැංවීමට දායක විය. මෙම තත්ත්වය තුළ, දළ නිල

1.17 සංඛ්‍යා සටහන		
විදේශීය ණය සේවාකරණ ගෙවීම්		
	එ.ජ. ඩොලර් මිලියන	
අයිතමය	2024 (අ)	2025 (ආ)
1. ණය සේවාකරණ ගෙවීම්	4,254	5,149
1.1 ණය ආපසු ගෙවීම්	3,122	3,761
රජය	693	1,361
ව්‍යාපෘති ණය	589	1,077
ණය සුරැකුම්පත්	104	284
මහ බැංකුව	1,110	1,115
ජා. මු. අරමුදල	210	215
ජාත්‍යන්තර විදේශ විනිමය හුවමාරු පහසුකම්	900	900
පෞද්ගලික අංශය සහ තැන්පතු භාරගන්නා ආයතන	1,319	1,285
විදේශීය ණය	1,319	1,285
1.2 පොලී ගෙවීම්	1,132	1,388
රජය	749	1,063
ව්‍යාපෘති ණය	532	677
ණය සුරැකුම්පත්	217	386
මහ බැංකුව	276	168
ජා. මු. අරමුදල	83	73
ජාත්‍යන්තර විදේශ විනිමය හුවමාරු පහසුකම්	192	95
පෞද්ගලික අංශය සහ තැන්පතු භාරගන්නා ආයතන	107	157
විදේශීය ණය	107	157
2. වෙළඳ හාණ්ඩ හා සේවා වත්ගේ අපනයන ඉපැයීම්	19,682	20,647
3. වෙළඳ හාණ්ඩ හා සේවා අපනයන ඉපැයීම්, ආදායම් හා ජංගම සංක්‍රාම	26,877	29,304
4. ණය සේවාකරණ අනුපාතිකය		
4.1 ඉහත 2හි %ක් වශයෙන්		
සමස්ත අනුපාතිකය	21.6	24.9
ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ ගනුදෙනු හැර	20.1	23.5
4.2 ඉහත 3හි %ක් වශයෙන්		
සමස්ත අනුපාතිකය	15.8	17.6
ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ ගනුදෙනු හැර	14.7	16.6
5. රජයේ ණය සේවාකරණ ගෙවීම්		
5.1 රජයේ ණය සේවාකරණ ගෙවීම් (අ₨)	1,443	2,424
5.2 ඉහත 1හි %ක් වශයෙන්	33.9	47.1

(අ) සංශෝධිත
(ආ) තාවකාලික
(ඇ) ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ ගනුදෙනු හැර

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

සංවිත ශක්තිමත් කරමින්, දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළෙන් ශුද්ධ පදනම මත (වටිනාකම් දිනය මත පදනම්ව) එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 2.0ක් පමණ මිලදී ගැනීමට මහ බැංකුවට හැකි විය.

2025 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකා රුපියල සියලුම ප්‍රධාන මුදල් ඒකකවලට සාපේක්ෂව අවප්‍රමාණය වූ අතර, ප්‍රධාන මුදල් ඒකකයන් එ.ජ. ඩොලරයට සාපේක්ෂව මිශ්‍ර හැසිරීම් පෙන්වුම් කළේය. ඒ අනුව, 2025 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකා රුපියල යුරෝ (16.3%), ස්ටර්ලින් පවුම (12.0%), ජපාන යෙන් (5.6%), චීන යුවාන් (9.6%), ඉන්දියානු රුපියල (1.0%) සහ ඕස්ට්‍රේලියානු ඩොලරය (12.2%) යන මුදල් ඒකකයන්ට සාපේක්ෂව අවප්‍රමාණය විය. ප්‍රධාන මුදල් ඒකකයන්ට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකා රුපියල අවප්‍රමාණය වීමෙන් ඇති වූ බලපෑම හේතුවෙන්, වසර තුළ දී විශේෂ ගැනුම් හිමිකමට සාපේක්ෂව ද ශ්‍රී ලංකා රුපියල 10.1%කින් අවප්‍රමාණය විය.

නාමික සහ මූර්ත සඵල විනිමය අනුපාතික

තෝරාගත් ප්‍රධාන මුදල් ඒකකයන්ට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකා රුපියලේ නාමික අවප්‍රමාණය වීම සහ අනෙකුත් විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ඒකකවල හැසිරීම් පිළිබිඹු කරමින්, මුදල් පැසකට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකා රුපියලෙහි වටිනාකම මනිනු ලබන, මුදල් වර්ග 5කින් සහ 24කින් සැදුම්ලත් පැස මත පදනම් වූ නාමික සඵල විනිමය අනුපාතික දර්ශක 2025 වසර තුළ දී පහළ ගියේය. ඒ අනුව, මුදල් වර්ග 5කින් සහ 24කින් සැදුම්ලත් පැස මත පදනම් වූ නාමික සඵල විනිමය අනුපාතික දර්ශක, පිළිවෙළින්, 9.00%කින් සහ 8.33%කින් පහළ ගියේය. පැස තුළ වූ විනිමය අනුපාතිකයන්හි නාමික වෙනස්වීම් සහ අදාළ රටවල උද්ධමන වෙනස සැලකිල්ලට ගනු ලබන මූර්ත සඵල විනිමය අනුපාතික දර්ශක ද පහළ ගියේය. ඒ අනුව, මුදල් වර්ග 5කින් සහ 24කින් සැදුම්ලත් පැස මත පදනම් වූ මූර්ත සඵල විනිමය අනුපාතික දර්ශක,

1.18 සංඛ්‍යා සටහන

විනිමය අනුපාතික වෙනස්වීම්

මුදල් වර්ගය	විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ඒකකයකට රුපියල් අගය						පෙර වර්ෂයට වඩා % වෙනස්වීම් (අ)			
	වර්ෂය අග අනුපාතිකය			වාර්ෂික සාමාන්‍ය අනුපාතිකය			වර්ෂය අග		වාර්ෂික සාමාන්‍ය	
	2023	2024	2025	2023	2024	2025	2024	2025	2024	2025
යුරෝ	358.75	304.56	363.96	354.11	327.05	340.59	17.79	-16.32	8.28	-3.97
ඉන්දියානු රුපියල්	3.90	3.42	3.45	3.97	3.61	3.45	13.94	-0.96	9.82	4.59
ජපන් යෙන්	2.29	1.87	1.98	2.34	2.00	2.01	22.51	-5.61	17.01	-0.70
බ්‍රිතාන්‍ය පවුම්	412.61	367.38	417.31	407.07	386.25	397.21	12.31	-11.97	5.39	-2.76
එක්සත් ජනපද ඩොලර්	323.92	292.58	309.99	327.53	302.12	300.95	10.71	-5.62	8.41	0.39
විශේෂ ගැනුම් හිමිකම් (වි.ගැ.හි.)	434.60	381.57	424.54	436.88	401.07	406.55	13.90	-10.12	8.93	-1.35

(අ) වෙනස්වීම් ගණන් බලා ඇත්තේ ශ්‍රී ලංකා රුපියලට අදාළ විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල් වටිනාකම පදනම් කරගෙනය. සෘණ ලකුණින් ශ්‍රී ලංකා රුපියලෙහි අගය විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල් ඒකකයට සාපේක්ෂව අවප්‍රමාණය වීමක් පෙන්නුම් කරයි. මූලාශ්‍ර: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

1.19 සංඛ්‍යා සටහන
නාමික සහ මූර්ත සඵල විනිමය අනුපාතික

සඵල විනිමය අනුපාතික දර්ශක (අ) (ආ) (2017=100)	වර්ෂය අග දර්ශකය			වාර්ෂික සාමාන්‍ය දර්ශකය			පෙර වර්ෂයට වඩා % වෙනස්වීම			
							වර්ෂය අග දර්ශකය		වාර්ෂික සාමාන්‍ය දර්ශකය	
	2023	2024	2025	2023	2024	2025	2024	2025	2024	2025
නා.ස.වි.අ.-මුදල් වර්ග 24 පැස අනුව	53.66	61.63	56.50	53.30	58.56	58.57	14.86	-8.33	9.87	0.02
මු.ස.වි.අ.-මුදල් වර්ග 24 පැස අනුව	70.24	76.98	70.84	71.73	74.77	72.87	9.59	-7.99	4.25	-2.54

(අ) නාමික සඵල විනිමය අනුපාතිකය (නා.ස.වි.අ.) යනු වෙළඳ හවුල්කරුවන් සහ තරගකාරී රටවල් 24ක නාමික විනිමය අනුපාතිකයන්ගේ බර තැබූ සාමාන්‍යයයි. බර ප්‍රමාණය, මුදල් පැසට ඇතුළත් එක් එක් රට සමඟ සිදු කරන වෙළඳාමෙහි වැදගත්කම මත පදනම් වේ. මූර්ත සඵල විනිමය අනුපාතිකය (මු.ස.වි.අ.) ගණනය කරනුයේ පැසට ඇතුළත් මුදල් වර්ග අයත් රටවල උද්ධමන වෙනස නා.ස.වි.අ.ට ගැලපීම මගිනි. සෘණ ලකුණින් දර්ශකය අවප්‍රමාණය වීම පෙන්වයි. මු.ස.වි.අ. කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකය පදනම් කරගෙන ගණනය කර ඇත.

(ආ) විනිමය අනුපාතික දර්ශකයන් අනුව අර්ථ දක්වා ඇති අතර, ඒ අනුව අනෙකුත් ව්‍යවහාර මුදල්වලට සාපේක්ෂව රුපියලෙහි අගය අතිප්‍රමාණය වීම/අවප්‍රමාණය වීම සඵල විනිමය අනුපාතිකයන්හි අගය ඉහළ යාම/පහළ යාම මගින්, පිළිවෙළින්, පිළිබිඹු කෙරෙයි.

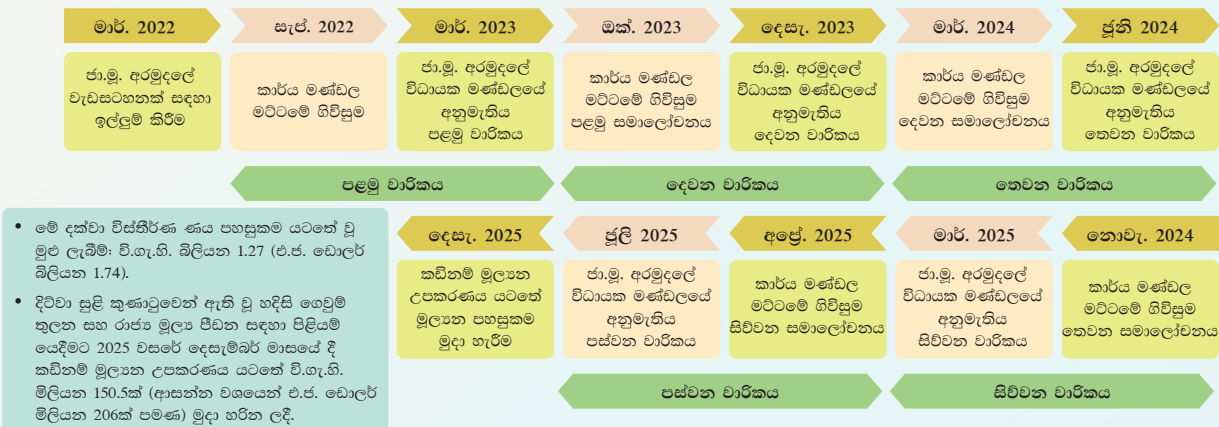
1.9 විශේෂාංග රූප සටහන
ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ විස්තීර්ණ ණය පහසුකම් (IMF-EFF) වැඩසටහනේ ප්‍රගතිය

ශ්‍රී ලංකාවේ වසර 4ක ජා.මු. අරමුදලේ විස්තීර්ණ ණය පහසුකම 2023 වසරේ මාර්තු මාසයේ දී අනුමත කරන ලද අතර, එය දැනට සාර්ථකව ක්‍රියාත්මක වේ. මෙම වැඩසටහනේ මූලික අරමුණු වන්නේ සාර්ව ආර්ථික ස්ථාවරත්වය යථාතත්වයට පත්කිරීම, ණය තිරසාරභාවය, බාහිර ස්ථාවරත්වය නැවත ගොඩනැගීම, මූල්‍ය අංශයේ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව ආරක්ෂා කිරීම, පාලනය ශක්තිමත් කිරීම, සහ වර්ධනය කෙරෙහි නැඹුරු ප්‍රතිසංස්කරණ වැඩි දියුණු කිරීමයි.

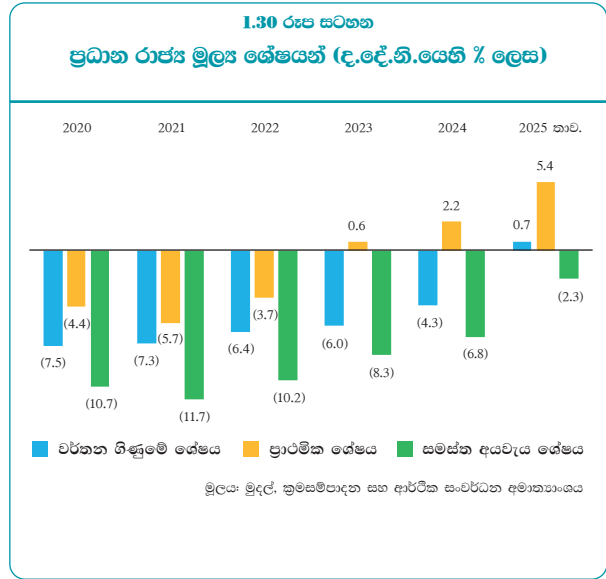
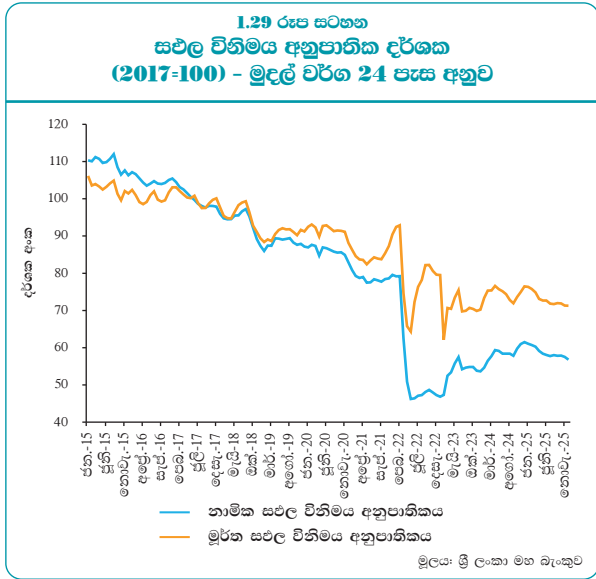
ඒකාග්‍රතාව, පාලනය වූ උද්ධමනය, ශක්තිමත් සංචිත තත්ත්වය, සහ පාලනයේ ව්‍යුහාත්මක ප්‍රතිසංස්කරණ සහ පිරිවැය පිළිබිඹු කරන මිලකරණය ඇතුළත් වේ. පස්වන¹ සහ හයවන සමාලෝචන අවසන් වීමත් සමඟ වැඩසටහන යටතේ හයවන සහ හත්වන වාරික ඉදිරි මාසවල දී ලබා ගැනීමට ශ්‍රී ලංකාව අපේක්ෂා කරන අතර, සමස්ත වැඩසටහන 2027 වසරේ දී අවසන් වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. තව ද, ජා.මු. අරමුදලේ විධායක මණ්ඩලය විසින් කඩිනම් මූල්‍යන උපකරණය (Rapid Financing Instrument) යටතේ හදිසි මූල්‍යනය ලබා දීම අනුමත කළ අතර, එමගින් ශ්‍රී ලංකාවට වි.ගැ.හි. මිලියන 150.5ක් (ආසන්න වශයෙන් එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 206ක්) වෙත ක්ෂණික ප්‍රවේශයක් ලබා ගත හැකි විය. සාර්ව ආර්ථික ස්ථාවරත්වය පවත්වා ගනිමින් දිව්වා සුළු කුණාටුවේ දැඩි බලපෑම් හේතුවෙන් පැන නගින හදිසි අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීමට කඩිනම් මූල්‍යන උපකරණය රටට උපකාරී විය.

විස්තීර්ණ ණය පහසුකම යටතේ ජා.මු. අරමුදල විසින් විශේෂ ගැනුම් හිමිකම් (වි.ගැ.හි.) බිලියන 2.286ක් (ආසන්න වශයෙන් එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 3ක් පමණ) ලබා දීමට එකඟ වී සිටී. මේ දක්වා සමාලෝචන හතරක් සාර්ථකව නිම කිරීමෙන්, ශ්‍රී ලංකාවට වි.ගැ.හි. බිලියන 1.27ක් (ආසන්න වශයෙන් එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 1.74ක් පමණ, වාරික පහකින්) ලැබී ඇත. මේ දක්වා ලබා ඇති සාර්ථකත්වයන් අතරට ඉතා යහපත් රාජ්‍ය මූල්‍ය

ජා.මු. අරමුදලේ විස්තීර්ණ ණය පහසුකම යටතේ වන වැඩසටහනෙහි සැලකිය යුතු ප්‍රගතියක් ලබා ඇත

1 දිව්වා සුළු කුණාටුව හේතුවෙන් ඇති වූ ආර්ථික බලපෑම සහ ඒ සඳහා සුදුසු ප්‍රතිපත්ති ප්‍රතිචාරය තක්සේරු කිරීමට ඉඩ සැලසීම සඳහා 2025 වසරේ දෙසැම්බර් මස වන විට අවසන් කිරීමට නියමිතව තිබූ පස්වන සමාලෝචනය කෙටිකාලයකින් ප්‍රමාද කරන ලදී.

පිළිවෙළින්, 8.98%කින් සහ 7.99%කින් පහළ ගියේය. පදනම් වර්ෂයට සාපේක්ෂව විදේශීය කරගතාර්ථවයේ ඉහළ යෑමක් පිළිබිඹු කරමින්, මූර්ත සඵල විනිමය අනුපාතික දර්ශකයන් පදනම් වර්ෂයේ (2017=100) මට්ටමට වඩා බෙහෙවින් පහළ මට්ටමක පැවතුණි.

1.5 රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ ප්‍රවණතා

1.5.1 ප්‍රධාන රාජ්‍ය මූල්‍ය ශේෂයන්

රජය විසින් ආදායම් වැඩිදියුණු කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග, රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිසංස්කරණ සහ වියදම් තාර්කිකරණය කිරීමේ ක්‍රියාවලිය අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යමින්, රාජ්‍ය මූල්‍ය කාර්යසාධනය සහ රාජ්‍ය මූල්‍ය විනය ශක්තිමත් කිරීමට කැප වී සිටීම හේතුවෙන් 2025 වසර තුළ දී ප්‍රධාන රාජ්‍ය මූල්‍ය ශේෂයන් කැපී පෙනෙන අයුරින් වර්ධනය විය. සමස්ත අයවැය හිඟයෙන් පොළී ගෙවීම් ඉවත් කිරීම මගින් ගණනය කෙරෙන ප්‍රාථමික ශේෂය, 2022 වසරේ දී වාර්තා කරන ලද ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 3.7%ක (රුපියල් බිලියන 894.8ක) ප්‍රාථමික හිඟයට සාපේක්ෂව, 2025 වසරේ දී ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 5.4%ක (රුපියල් බිලියන 1,755.8ක) අගයක් කරා ළඟා වෙමින්, 2023 වසරේ සිට අඛණ්ඩව තුන්වන වර්ෂය සඳහා ද කැපී පෙනෙන අතිරික්තයක් වාර්තා කළේය. 2025 වසරේ ප්‍රාථමික අතිරික්තය සහ මධ්‍යම රජයේ බදු ආදායම යන දෙකම, ජා.මු. අරමුදලේ විස්තීර්ණ ණය පහසුකම් වැඩසටහන යටතේ වසර අවසානය සඳහා එකඟව තිබූ, පිළිවෙළින්, රුපියල් බිලියන 730ක් සහ රුපියල් බිලියන 4,350ක් වූ ප්‍රමාණාත්මක කාර්යසාධන නිර්ණායක (QPC) මෙන්ම රජයේ 2025 වසරට අදාළ මූලික අයවැය

ඇස්තමේන්තු²³ ද සැලකිය යුතු ලෙස අභිබවා යාමට සමත් විය. රජයේ මුළු ආදායම සහ පුනරාවර්තන වියදම අතර වෙනස පිළිබිඹු කරන, වර්තන ගිණුමේ ශේෂය 2024 වසරේ දී වාර්තා කරන ලද ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 4.3%ක (රුපියල් බිලියන 1,309.1ක) හිඟයට සාපේක්ෂව 2025 වසරේ දී ද.දේ.නි.යෙහි 0.7%ක (රුපියල් බිලියන 217.0ක) අතිරික්තයක් වාර්තා කළ අතර, එය 1987 වසරට පසු වර්තන ගිණුමේ අතිරික්තයක් වාර්තා කළ පළමු අවස්ථාව වේ. මෙම ප්‍රවණතා පිළිබිඹු කරමින්, සමස්ත අයවැය හිඟය 2024 වසරේ දී වාර්තා කළ ද.දේ.නි.යෙහි 6.8%ක (රුපියල් බිලියන 2,039.9ක) අගයට සාපේක්ෂව, 2025 වසරේ දී ද.දේ.නි.යෙහි 2.3%ක් (රුපියල් බිලියන 744.9ක්) දක්වා කැපී පෙනෙන ලෙස පහළ ගියේය.

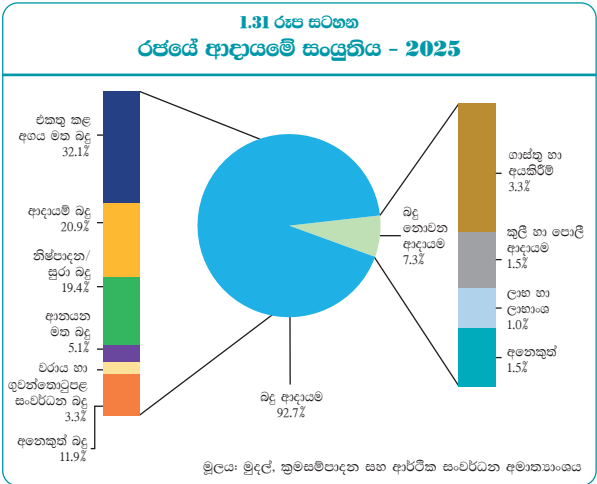
1.5.2 රජයේ ආදායම, වියදම සහ ශුද්ධ ණය දීම

රජයේ ආදායම

රජයේ ආදායම් වැඩිදියුණු කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග තවදුරටත් ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් යථා තත්ත්වයට පත්වීමත් සමඟ 2025 වසරේ දී රජයේ ආදායම පෙර වසරට සාපේක්ෂව නාමික වශයෙන් සහ ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සැලකිය යුතු වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. ඒ අනුව, රජයේ ආදායම නාමික වශයෙන් 35.2%ක වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනයක් වාර්තා කළ අතර, එය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2022 වසරේ දී වාර්තා කළ 8.2%ක අගයේ සිට 2025 වසරේ දී 16.6%ක අගයක් දක්වා මෑත වසරවල දී අඛණ්ඩව ඉහළ ගියේය. ආනයන සීමා ලිහිල් කිරීමෙන්

23 2025 වසරේ මුල් මාස හතර සඳහා වන රජයේ වියදම් ආවරණය කරමින් 2024 වසරේ දෙසැම්බර් මාසයේ දී අතුරු සම්මත ගිණුමක් පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කරන ලදී. ඉන් අනතුරුව, 2025 වසර සඳහා වූ මූලික අයවැය ඇස්තමේන්තු 2025 වසරේ පෙබරවාරි මාසයේ දී පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කෙරිණි.

අනතුරුව වාහන ආනයනයට අදාළ බදුවලින් රැස් කර ගත් ඉහළ බදු ආදායම 2025 වසරේ දී රාජ්‍ය ආදායම සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි වීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. 2025 වසරේ දී වැඩි වූ මුළු ආදායමෙන් 60%කට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් වාහන ආශ්‍රිත බදු මගින් හිමි විය. බදු ප්‍රතිසංස්කරණ අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ වැඩිදියුණු කළ බදු පරිපාලන ක්‍රියාමාර්ග හේතුවෙන් රජයේ ආදායම් කාර්යසාධනය තවදුරටත් ශක්තිමත් විය. විශේෂයෙන්ම, එකතු කළ අගය මත බද්ද (VAT), ආදායම් බදු, නිෂ්පාදන/සුරා බදු (excise duty), සමාජ ආරක්ෂණ දායකත්ව බද්ද (SSCL), ආනයන බදු සහ විශේෂ වෙළඳ භාණ්ඩ බද්ද (SCL) යන බදුවලින් එකතු වූ බදු ආදායම් වැඩි වීම, බදු ආදායමේ මෙම සැලකිය යුතු වැඩි වීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. රජයේ ආදායම් බදු ආදායම වැඩිවීමට රාජ්‍ය අංශයේ වැටුප් වැඩි කිරීම්, පෞද්ගලික අංශයේ අවම වේතන ගැළපුම් මෙන්ම, මද්‍යසාර සහ දුම්කොළ නිෂ්පාදනය සහ ඔට්ටු හා සුදු කර්මාන්ත සඳහා අදාළ වන සංස්ථාපිත ආදායම් බදු අනුපාතිකය (CIT) 40% සිට 45% දක්වා ඉහළ දැමීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූ අතර, රඳවා ගැනීමේ බද්ද 5% සිට 10% දක්වා ඉහළ දැමීම සහ 2025 වසරේ අප්‍රේල් 01 වනදා සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි සේවා අපනයනය සඳහා 15% ක බද්දක් පැනවීම ඇතුළුව, වසර තුළ ක්‍රියාත්මක කළ ප්‍රධාන ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග හේතුවෙන් බදු ආදායම ඉහළ ගියේය. එහි සාමූහික ප්‍රතිඵලයක් ලෙස බදු පදනම පුළුල් වූ අතර, බදු රැස් කිරීම් ශක්තිමත් විය. මෙම ධනාත්මක ප්‍රවණතා සමඟ, ආදායම් බදු රැස් කිරීම 2024 වසරට සාපේක්ෂව 2025 වසරේ දී 11.0%කින් (රුපියල් බිලියන 113.2කින්) ඉහළ ගියේය. මේ අතර, එකතු කළ අගය මත බදු ආදායම පෙර වසරේ වාර්තා වූ අගයට සාපේක්ෂව, 2025 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 1,746.8ක් (ද.දේ.නි.යෙන් 5.3%ක්) දක්වා 33.4%කින් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. දේශීය ක්‍රියාකාරකම් මත සහ ආනයන කටයුතු මත යන දෙඅංශයෙන්ම, එකතු කළ අගය මත බදු ආදායම ඉහළ යෑම කෙරෙහි ප්‍රධාන වශයෙන්, එකතු කළ අගය මත බදු ආදායම 15% සිට 18% දක්වා ඉහළ යෑම සහ එකතු කළ අගය මත බද්ද සඳහා ලියාපදිංචි වීමේ සීමාව රුපියල් මිලියන 80 සිට රුපියල් මිලියන 60ක් දක්වා අඩු කිරීමේ පූර්ණ වාර්ෂික ප්‍රතිඵලය හිමි වීම, දේශීය ආර්ථික කටයුතු වර්ධනය වීම සහ 2025 පෙබරවාරි සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි, සියලුම වර්ගයේ වාහන මත පනවා තිබූ ආනයන සීමා ඉවත් කිරීම යන කරුණු හේතු විය. 2025 ඔක්තෝබර් මාසයේ දී, නව එකතු කළ අගය මත බදු ආපසු ගෙවීමේ ක්‍රමවේදයක් මගින් සරල කරන ලද එකතු කළ අගය මත බදු ක්‍රමය (SVAT) ප්‍රතිස්ථාපනය කළේය. මෙම ක්‍රමවේදය

යටතේ, අවශ්‍ය ක්ෂේත්‍ර පරීක්ෂාවන් ඇතුළුව, බදු ගෙවන්නන්ගේ අවදානම් මට්ටම සහ යෝග්‍යතාව පරීක්ෂා කිරීමෙන් පසු, දින 45ක් ඇතුළත මෙම ආපසු ගෙවීම් නිකුත් කරනු ලැබේ. මෙම අවදානම පදනම් කරගත් ප්‍රවේශය මගින් කාලෝචිත සහ නිවැරදි ආපසු ගෙවීම් තහවුරු කරන අතර, බදු අනුකූලතාව ශක්තිමත් කිරීම, ආදායම් කාන්දුවීම් අවම කිරීම සහ සමස්ත බදු ආදායම ඉහළ නැංවීම අරමුණු කරයි. එමෙන්ම, ප්‍රධාන වශයෙන්, මෝටර් වාහන මත සහ මද්‍යසාර මත නිෂ්පාදන/සුරා බදුවලින් රැස් කරගත් බදු ආදායම ඉහළ යෑම හේතුවෙන්, නිෂ්පාදන/සුරා බදු ආදායම 2024 වසරේ වාර්තා කළ අගයට සාපේක්ෂව, 2025 වසරේ දී 76.9%ක (රුපියල් බිලියන 460.2ක) වැඩිවීමක් වාර්තා කළේය. මෝටර් වාහන මත නිෂ්පාදන බදු 2025 වසරේ දී 705.6%ක වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනයක් වාර්තා කරමින් රුපියල් බිලියන 471.8ක් දක්වා ඉහළ ගිය අතර, එය සමස්ත නිෂ්පාදන/සුරා බදු ආදායමෙන් 44.6%කට දායක විය. මද්‍යසාර මත පනවා ඇති නිෂ්පාදන/සුරා බදු ආදායම 2024 වසරට සාපේක්ෂව 2025 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 231.5ක් දක්වා 8.5%කින් ඉහළ ගියේය. උද්ධමනය ගැළපුම් කළ දර්ශකය මත පදනම්ව, මද්‍යසාර මත පැනවූ සුරා බද්ද 5.9%කින් ඉහළ දැමීම සහ 2025 වසරේ දී මද්‍යසාර නිෂ්පාදනය වැඩිවීම ඊට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. ආනයන අයිතම බොහොමයක් මත පනවා තිබූ ආනයන සීමා ඉවත් කිරීමෙන් අනතුරුව, 2025 වසරේ දී, මෝටර් වාහන ආනයනය මත 20%ක ආනයන බදු සහ එම ආනයන බදු මත 50%ක අධිභාරයක් පැනවීම හේතුවෙන්, ආනයන බදු ආදායම 2024 වසරට සාපේක්ෂව, 148.2%ක වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනයක් වාර්තා කරමින්, රුපියල් බිලියන 275.9ක් දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. විශේෂ වෙළඳ භාණ්ඩ බද්දෙන් ලද ආදායම 2025 වසරේ දී 42.9%ක වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනයක්

1.20 සංඛ්‍යා සටහන
රාජ්‍ය මූල්‍ය කටයුතු පිළිබඳ සම්පිණ්ඩනය

ශීර්ෂය	2024	2025 (අ)	රුපියල් බිලියන	
			2024/2025	
			නිරපේක්ෂ වෙනස	% වෙනස
මුළු ආදායම සහ ප්‍රදාන	4,090.8	5,485.6	1,394.7	34.1
මුළු ආදායම	4,030.8	5,449.4	1,418.6	35.2
බදු ආදායම	3,704.6	5,049.2	1,344.6	36.3
බදු නොවන ආදායම	326.3	400.2	73.9	22.7
ප්‍රදාන	60.0	36.1	-23.8	-39.7
වියදම් සහ ශුද්ධ ණය දීම	6,130.7	6,230.4	99.7	1.6
පුනරාවර්තන	5,339.9	5,232.4	-107.6	-2.0
ප්‍රාග්ධන සහ ශුද්ධ ණය දීම	790.8	998.0	207.2	26.2
එයින් රාජ්‍ය ආයෝජන	817.1	1,015.8	198.7	24.3
වර්තන ගිණුමේ ශේෂය	-1,309.1	217.0		
ප්‍රාථමික ශේෂය	649.6	1,755.8		
සමස්ත අයවැය ශේෂය	-2,039.9	-744.9		
මූල්‍යනය	2,039.9	744.9	-1,295.1	-63.5
විදේශීය මූල්‍යනය	333.2	142.4	-190.8	-57.3
දේශීය මූල්‍යනය	1,706.7	602.5	-1,104.2	-64.7
ද.දේ.නි.යෙහි (%) ලෙස (ආ) (ඇ)				
මුළු ආදායම සහ ප්‍රදාන	13.6	16.7		
මුළු ආදායම	13.4	16.6		
බදු ආදායම	12.3	15.4		
බදු නොවන ආදායම	1.1	1.2		
ප්‍රදාන	0.2	0.1		
වියදම් සහ ශුද්ධ ණය දීම	20.4	19.0		
පුනරාවර්තන	17.7	16.0		
ප්‍රාග්ධන සහ ශුද්ධ ණය දීම	2.6	3.0		
එයින් රාජ්‍ය ආයෝජන	2.7	3.1		
වර්තන ගිණුමේ ශේෂය	-4.3	0.7		
ප්‍රාථමික ශේෂය	2.2	5.4		
සමස්ත අයවැය ශේෂය	-6.8	-2.3		
මූල්‍යනය	6.8	2.3		
විදේශීය මූල්‍යනය	1.1	0.4		
දේශීය මූල්‍යනය	5.7	1.8		

මූලාශ්‍රය: මුදල්, ක්‍රමසම්පාදන සහ ආර්ථික සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය
(අ) තාවකාලික
(ආ) 2024 වසර සඳහා අදාළ දත්ත සංශෝධනය කර ඇත.
(ඇ) ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 2026 මාර්තු 17 වන දින නිකුත් කරන ලද ද.දේ.නි. ඇස්තමේන්තු (2015 පදනම් වර්ෂය) උපයෝගී කොටගෙන ඇත.

වාර්තා කරමින්, රුපියල් බිලියන 164.6ක් දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. එමෙන්ම, ආනයන කටයුතුවල ඉහළ යෑම සහ අදාළ තීරුබදු ගාස්තු සඳහා සිදු කළ ගැළපුම් පිළිබිඹු කරමින්, තීරු බදු නොවන ආනයන බදුවලින් ලද ආදායම ද 2025 වසරේ දී කැපී පෙනෙන ඉහළ යෑමක් පෙන්නුම් කළේය. ඒ අනුව, භාණ්ඩ ආනයනය මත සෙස් බද්දෙන් (CESS) ලද ආදායම රුපියල් බිලියන 90.4ක් දක්වා 11.4%කින් ඉහළ ගිය අතර, වරාය සහ

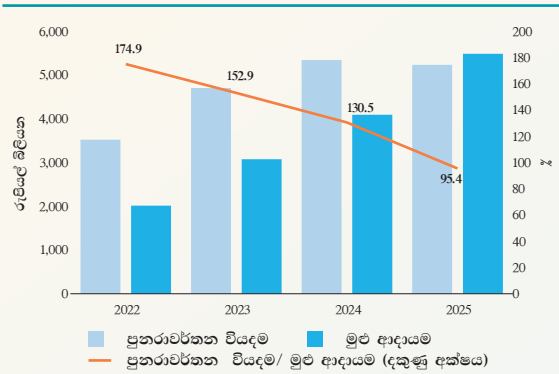
ගුවන්තොටුපළ සංවර්ධන බද්දෙන් (PAL) ලද ආදායම 2024 වසරට සාපේක්ෂව, 2025 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 180.9ක් දක්වා 6.4%කින් ඉහළ ගියේය. තවද, ආර්ථික කටයුතු වර්ධනය වීම සහ බදු පරිපාලන ක්‍රියාමාර්ග වැඩිදියුණු කිරීම හේතුවෙන්, ආදායම් වැඩිදියුණු කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග යටතේ, 2022 අග භාගයේ දී හඳුන්වා දුන් සමාජ ආරක්ෂණ දායකත්ව බද්ද මගින් ලද ආදායම, 2024ට සාපේක්ෂව 2025 වසරේ දී 17.4%ක වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. සමස්තයක් ලෙස, ආනයන පරිමාවන් ඉහළ යෑම සහ ආනයන සීමා ලිහිල් කිරීම හේතුවෙන් 2025 වසරේ දී විදේශීය වෙළඳාම මත බදු ආදායම ඉහළ ගියේය. මේ අතර, 2025 වසරේ දී ප්‍රධාන වශයෙන් ම වාහන ආනයන සීමාවන් ලිහිල් කිරීමත් සමඟ වාහන ආනයනයට අදාළ වකු බදු ආදායම ඉහළ යෑම හේතුවෙන්, 2024 වසරේ 28:72ක් ලෙස පැවති සෘජු සහ වකු බදු අනුපාතය 2025 වසරේ දී 23:77 දක්වා තවදුරටත් පහළ ගියේය.

බදු පරිපාලනය ශක්තිමත් කිරීමට සහ බදු අනුකූලතාව වර්ධනය කිරීමට දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව සහ ශ්‍රී ලංකා රේගුව විසින් දරන ලද ප්‍රයත්න මගින් මෙම බදු ප්‍රතිසංස්කරණ තවදුරටත් ශක්තිමත් වූ අතර, එමගින් සමස්ත බදු ආදායම එකතු කිරීම වැඩිදියුණු විය. විශේෂයෙන් ම, දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ආදායම් රැස් කිරීම ශක්තිමත් කිරීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක කරන ලද අතර, එහිදී ඉහළ වත්කම් සහිත පුද්ගල අංශය සතු ලිපිගොනු 100ට ම අදාළ පුද්ගල ආදායම් බදු වාර්තා සියල්ල 2025 වසරේ දී ගොනු කර ගැනීමට සමත් වීමත් සමඟ එම අංශය වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කළේය. මීට අමතරව, විශාල බදු ගෙවන්නන්ගේ කාර්යාලවලින් එකතු කරන ලද ආදායම ඇස්තමේන්තුගත ආදායම් ඉලක්කයෙන් 96.8%ක් කරා ළඟා වූ අතර, ප්‍රාදේශීය ආදායම් එකතු කිරීමේ කාර්යාල ඔවුන්ගේ ආදායම් ඉලක්ක ඉක්මවා යමින් අපේක්ෂිත ආදායමෙන් 110.9%ක් ලබා ගත්තේය. මීට අමතරව, බදු සාක්ෂරතාව ඉහළ නැංවීම, බදු පදනම පුළුල් කිරීම සහ බදු අනුකූලතාව ස්වේච්ඡාවෙන් ම දිරිමත් කිරීම අරමුණු කරගනිමින් 2025 ජාතික බදු සතිය දියත් කෙරිණි. බදු අපරාධ විමර්ශන ධාරිතා වර්ධනය සහ අන්තර්ජාතික සහයෝගීතාව මගින් බදු අපරාධ විමර්ශන ශක්තිමත් කිරීම, දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවේ උපායමාර්ගික ප්‍රමුඛතාවක් ලෙස පවතී. සංස්ථාපිත සහ සංස්ථාපිත නොවන කාණ්ඩ දෙකෙහි ම 2024 වසරේ මිලියන 1.1ක් වූ ලියාපදිංචි ආදායම් බදු ගෙවන්නන්ගේ සංඛ්‍යාව 2025 වසර අවසානය වන විට මිලියන 1.3ක් දක්වා ඉහළ යෑම මගින් මෙම

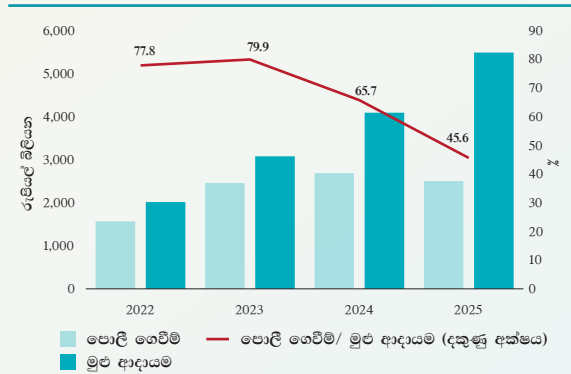
1.10 විශේෂාංග රූප සටහන
ප්‍රධාන දර්ශක මගින් පෙන්නුම් කරන රාජ්‍ය මූල්‍ය කාර්යසාධනයේ වැඩි දියුණු වීම

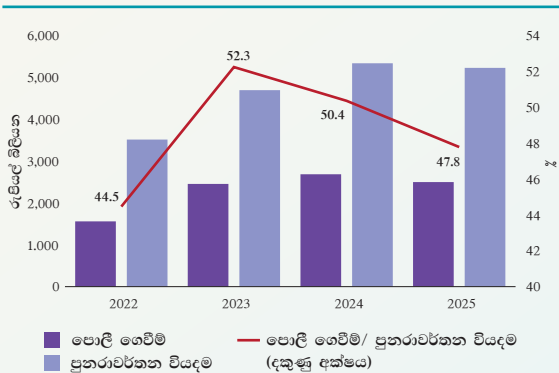
පුනරාවර්තන වියදම මුළු ආදායමේ % ලෙස

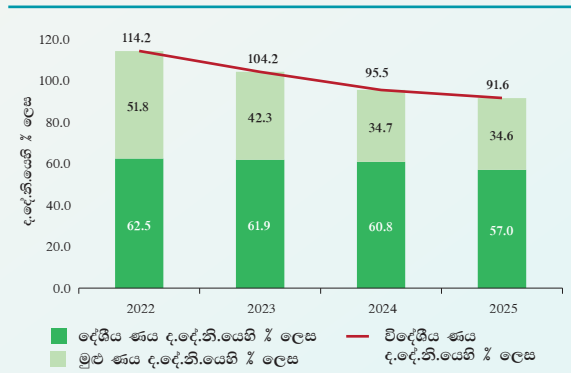
පොලී ගෙවීම් මුළු ආදායමේ % ලෙස

පොලී ගෙවීම් පුනරාවර්තන වියදමේ % ලෙස

මධ්‍යම රජයේ ණය ද.දේ.නි.යෙහි % ලෙස

ආර්ථික අර්බුදයට පෙර පැවති කාලපරිච්ඡේදය සමස්තයක් ලෙස ව්‍යුහාත්මක අසමතුලිතතාවයන් විසඳීමේ සීමිත ප්‍රගතියක් පැවති, රාජ්‍ය මූල්‍ය කාර්යසාධනයේ මන්දගාමීත්වයක් පෙන්නුම් කළ අවධියකි. කොරෝනා වසංගත කාලය සහ ඉන් අනතුරුව ඇති වූ ආර්ථික අර්බුදය හමුවේ රාජ්‍ය මූල්‍ය දර්ශක කැපී පෙනෙන ලෙස දුර්වල වූ අතර, රජයේ මූල්‍ය කටයුතු මත ඇති වූ පීඩනය ඉස්මතු කරමින් පොලී වියදම රජයේ ආදායමේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස සහ රජයේ ණය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශය මත පැවති පීඩනය කැපී පෙනෙන ලෙස අඩු කිරීම සඳහා අර්බුදකාරී කාලපරිච්ඡේදයට පසුව ක්‍රියාත්මක කරන ලද ආදායම් මත පදනම් වූ රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාමාර්ග දායක වී ඇත. රජයේ මුළු ආදායම පුනරාවර්තන වියදම ඉක්මවා ගිය අතර, පුනරාවර්තන

වියදම රජයේ ආදායමේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස 95.4%ක් දක්වා අඩු වෙමින් එය මෑත කාලීනව වාර්තා වූ අවම අගය බවට පත් විය. ආර්ථික අර්බුදය පැවති කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී සමස්ත රාජ්‍ය ආදායමෙන් අඩකට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් වැය වූ පොලී වියදම ක්‍රමයෙන් අඩු වී ඇති අතරම, ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස රජයේ ණය ප්‍රමාණය පහළ යෑම සමස්ත රාජ්‍ය මූල්‍ය තත්ත්වයන්ගේ වැඩිදියුණු වීම පෙන්නුම් කරයි. මෙම දර්ශක මගින් දැනට ක්‍රියාත්මක වන රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා වැඩසටහන ඵලදායී වී ඇති බව පෙන්නුම් කරන අතර, මෑත කාලයේ දී ඇති වූ ආර්ථික අර්බුදයේ දී අත්විඳි රාජ්‍ය මූල්‍ය අසමතුලිතතා හේතුවෙන් සිදු විය හැකි අනාගත අහිතකර සාර්ව ආර්ථික ප්‍රතිවිපාක සිදු වීමේ සම්භාවිතාවය ද අඩු වී ඇති බව පෙන්නුම් කරයි.

ප්‍රයත්නවල බලපෑම පිළිබිඹු විය. බදු පරිපාලනය ශක්තිමත් කිරීමට සහ ආදායම් රැස් කිරීම ඉහළ නැංවීමට ශ්‍රී ලංකා රේගුව විසින් ගන්නා ලද ක්‍රියාමාර්ග ද විදේශීය වෙළඳාම මත බදු ආදායමෙහි වර්ධනයට දායක විය. බාධාවකින් තොරව රේගු

නිෂ්කාශන මෙහෙයුම් පවත්වාගෙන යෑම සහ වෙළඳ කටයුතු සුමටව සිදු කරගෙන යෑම සඳහා පහසුකම් සලසමින්, ශුන්‍ය අක්‍රීය කාලයක ඉලක්කයක් සහිතව, ASYCUDA World සහ ASYHUB පද්ධති පවත්වා ගෙන යෑමට ශ්‍රී ලංකා රේගුව අඛණ්ඩව

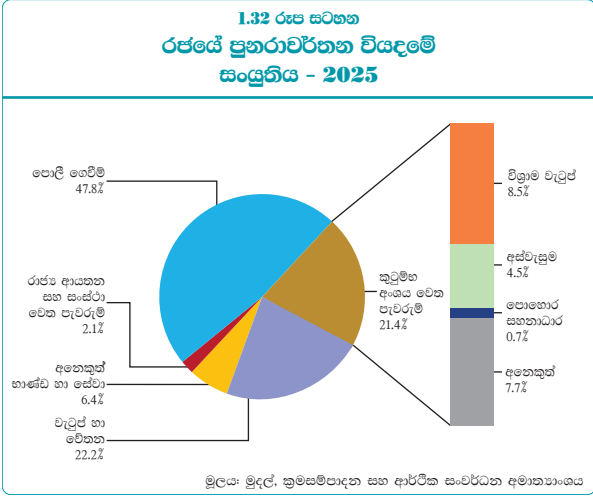

කටයුතු කරයි. සිය ඩිජිටල් පරිවර්තන වැඩපිළිවෙළට අනුකූලව, රේගු ක්‍රියාවලි තුළ කාර්යක්ෂමතාව සහ විනිවිදභාවය වැඩිදියුණු කිරීම අරමුණු කරගත්, මුළුමනින් ම කඩදාසි භාවිතයෙන් තොර නිෂ්කාශන ක්‍රියාවලියක නියමු වැඩසටහන ද ශ්‍රී ලංකා රේගුව විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. මීට අමතරව, දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව සහ ශ්‍රී ලංකා රේගුව තුළ අභ්‍යන්තර කටයුතු ඒකක පිහිටුවීම ජාතික බදු පරිපාලනය තුළ ආයතනික ඒකාග්‍රතාව, වගවීම සහ යහපාලනය ශක්තිමත් කිරීම කෙරෙහි ගෙන ඇති සුවිශේෂී පියවරක් පෙන්නුම් කරයි.

මේ අතර, ප්‍රධාන වශයෙන්, දඩ මුදල්, ගාස්තු සහ අය කිරීම්, පොලී ආදායම, සමාජ ආරක්ෂණ දායකත්ව අරමුදල්, ලාභ හා ලාභාංශ සහ කුලී ආදායම් මගින් ලද ඉහළ ආදායම හේතුවෙන් 2025 වසරේ දී බදු නොවන ආදායම නාමික වශයෙන් මෙන්ම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස ද සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. පසුගිය වසර තුන පුරා සංශෝධනය නොවූ ගාස්තු සහ අයකිරීම් ඉහළ දැමීම හේතුවෙන්, ගාස්තු සහ අයකිරීම්වලින් ලද ආදායම ඉහළ ගියේය. ප්‍රධාන වශයෙන්, රාජ්‍ය අංශයේ වැටුප් සංශෝධන සහ සමාජ ආරක්ෂණ දායකත්ව අනුපාතිකය ඉහළ දැමීම හේතුවෙන් සමාජ ආරක්ෂණ දායකත්වය තුළින් ලද ආදායම ද ඉහළ ගියේය. මීට අමතරව, ප්‍රධාන වශයෙන්, රජය සතු ව්‍යවසායයන්හි (SOEs) කාර්යසාධනය වැඩිදියුණු වීම හේතුවෙන් ලාභ හා ලාභාංශ ආදායම ඉහළ ගියේය.

වියදම සහ ශුද්ධ ණය දීම

2025 වසරේ දී, රජයේ සමස්ත වියදම් සහ ශුද්ධ ණය දීම 2024 වසරට සාපේක්ෂව නාමික වශයෙන් 1.6%කින් සුළු වශයෙන් ඉහළ ගිය අතර, ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පසුගිය වසරේ දී වාර්තා වූ 20.4% සිට 2025 වසරේ දී 19.0%ක් දක්වා පහළ ගියේය. මේ අතර, රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාවලිය සහ වියදම් තාර්කිකරණය සඳහා වන රජයේ අඛණ්ඩ කැපවීම පිළිබිඹු කරමින්, 2025 වසරේ දී පුනරාවර්තන වියදම 2024 වසරට සාපේක්ෂව 2.0%කින් (රුපියල් බිලියන 107.6කින්) පහළ ගියේය. පුනරාවර්තන වියදමේ විශාලතම සංරචකය වන, පොලී වියදම සමස්ත පුනරාවර්තන වියදමෙන් 47.8%ක් වූ අතර, 2024 වසරේ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 2,689.5 සිට 2025 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 2,500.7ක් දක්වා 7.0%කින් පහළ ගියේය. මෙම අඩු වීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ වසර තුළ දී රාජ්‍ය සුදාකුම්පත්වල පොලී අනුපාතික සමස්තයක් ලෙස පහළ යෑමයි. ඒ අනුව, 2025 වසර තුළ දී රජයේ දේශීය පොලී වියදම

5.7%කින් පහළ ගියේය. මේ අතර, 2024 වසරේ දී විදේශීය ණය ප්‍රතිව්‍යුහගතකරණයට අදාළව සිදු කළ එක් වරක් පමණක් කළ යුතු ගෙවීම් (one-off payments) හේතුවෙන් ඉහළ ගිය විදේශීය පොලී වියදම 2025 වසරේ දී සාපේක්ෂව අඩු අගයක් වාර්තා කළ අතර, 2024 වසරට සාපේක්ෂව විදේශීය පොලී වියදම 14.5%කින් සැලකිය යුතු ලෙස පහළ ගියේය.

මේ අතර, සමාජ ආරක්ෂණ ජාල වැඩසටහන් ශක්තිමත් කිරීම සහ සමාජයේ අවදානමට ලක්විය හැකි කොටස් වෙත සහන සැලසීම සඳහා වූ රජයේ අඛණ්ඩ අවධානය පිළිබිඹු කරමින්, 2025 වසරේ දී සහනාධාර සහ පැවරුම් සඳහා දරන ලද වියදම රුපියල් බිලියන 1,233.1ක් විය. විශ්‍රාම වැටුප් ගෙවීම්, සමාජ ආරක්ෂණ ජාල වැඩසටහන් සහ නොමිලේ ඖෂධ සැපයීම සඳහා දරන ලද වියදම් මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. ඒ අනුව, ප්‍රධාන වශයෙන් 2025 අයවැය යටතේ ක්‍රියාත්මක කරන ලද විශ්‍රාම වැටුප් ඉහළ දැමීම හේතුවෙන්, 2025 වසරේ දී විශ්‍රාම වැටුප් ගෙවීම් මත වූ වියදම 12.3%ක කැපී පෙනෙන වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනයක් වාර්තා කරමින් රුපියල් බිලියන 444.5ක් දක්වා ඉහළ ගිය අතර, එය මුළු සහනාධාර සහ පැවරුම්වලින් 36%ක් විය. තවද, පසුගිය වසරට සාපේක්ෂව රජය විසින් සිදු කරන ලද සමාජ සුබසාධන වියදම 2025 වසරේ දී 27.7%කින් ඉහළ ගිය අතර, එය රුපියල් බිලියන 238.0ක් ලෙස වාර්තා විය. තෝරා ගත් අඩු ආදායම්ලාභී පවුල් 1,682,278ක් වෙත වසර තුළ දී සිදු කළ මුදල් පැවරුම් මීට ඇතුළත් වූ අතර, ජා.මු. අරමුදලේ විස්තීර්ණ ණය පහසුකම් වැඩසටහන යටතේ දක්වා ඇති සමාජ සුබසාධන වියදමට අදාළ වසර අවසානය සඳහා වන රුපියල් බිලියන 237ක් වූ දර්ශක ඉලක්ක සාර්ථකව

සපුරා ගැනීමට රජයට හැකි විය. 2025 වසරේ දී වැටුප් සහ වේතන සඳහා වන වියදම පෙර වසරට සාපේක්ෂව රුපියල් බිලියන 97.9ක් දක්වා 9.2%කින් ඉහළ ගිය අතර, 2025 වසරේ දී රාජ්‍ය සේවකයන්ගේ මූලික වැටුප් ඉහළ දැමීම මීට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය.

ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත්වීමට සහාය ලබා දීම සහ දිගු කාලීන වර්ධන අපේක්ෂාවන් ශක්තිමත් කරමින්, ප්‍රාග්ධන වියදම් සහ ශුද්ධ ණය දීම පෙර වසරට සාපේක්ෂව 2025 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 998.0ක් දක්වා 26.2%කින් ඉහළ ගියේය. ඒ අනුව, ප්‍රාග්ධන වියදම් ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2024 වසරේ දී වාර්තා කළ 2.6%ට සාපේක්ෂව, 2025 වසරේ දී ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 3.0%ක් විය. මාර්ග සහ අධිවේගී මාර්ග, ජල සම්පාදන හා වාරිමාර්ග යෝජනා ක්‍රම, දුම්රිය යටිතල පහසුකම්, විදුලිබල යටිතල පහසුකම්, අධ්‍යාපන හා සෞඛ්‍ය අංශ පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම මෙන්ම රජය සතු ව්‍යවසායයන් සඳහා ප්‍රාග්ධන දායකත්වයන් ඇතුළුව, ප්‍රධාන යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිවල රාජ්‍ය ආයෝජන ඉහළ යෑම මෙම වැඩිවීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය.

“දිට්ටා” සුළු කුණාටුව මගින් බලපෑමට ලක් වූ ජනතාවගේ ජීවනෝපායයන් යථා තත්ත්වයට පත් කිරීම සහ යටිතල පහසුකම් යළි ගොඩනැගීමේ අභියෝගයට ද රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයට මුහුණ දීමට සිදු විය. ඊට ප්‍රතිචාර වශයෙන් දිවයින පුරා හානියට පත් වූ යටිතල පහසුකම් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ මූලික පියවරවලට අමතරව, සහන සැලසීමේ ක්‍රියාමාර්ග රැසක් රජය විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. 2025 වසරේ දී ප්‍රාථමික අතිරික්තය අපේක්ෂිත ප්‍රමාණයට වඩා ඉහළ මට්ටමක පැවතීම, මෙම ආපදා සහන සැලසීමේ කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය රාජ්‍ය මූල්‍ය අවකාශය සලසා දීමට සහාය විය. මීට අමතරව, මෙම ආපදා තත්ත්වය හේතුවෙන් 2026 අයවැය සඳහා පාර්ලිමේන්තුව විසින් රුපියල් බිලියන 500ක පරිපූරක ඇස්තමේන්තුවක් අනුමත කර ඇති අතර, 2026 වසර සඳහා වාර්ෂික ණය ගැනීමේ සීමාවට බලපෑමක් ඇති නොවන පරිදි, දැනට පවතින මුදල් ස්ථාවරත්වය භාවිත කරමින් මෙම රුපියල් බිලියන 500ක් වූ චෝකිරීම මූල්‍යනය කිරීමට රජය අරමුණු කරයි.

1.5.3 අයවැය ගිණය මූල්‍යනය

අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කෙරෙන රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිසංස්කරණ මගින් අයවැය ගිණය අඩු කර ගැනීමට සහාය වූ අතර, රජයේ සමස්ත මූල්‍යන අවශ්‍යතා සැලකිය යුතු ලෙස අඩු කරමින්, 2025 වසර තුළ දී දේශීය සහ විදේශීය මූල්‍යනය යන දෙඅංශය ම

කැපී පෙනෙන ලෙස පහළ ගියේය. 2025 වසරේ දී අයවැය ගිණය මූල්‍යනය කිරීම සඳහා රජය මූලිකවම දේශීය මූල්‍ය මත තවදුරටත් රඳා පැවතුණු අතර, දේශීය මූල්‍යනය සමස්ත මූල්‍යනයෙන් 81%ක් පමණ විය. ඒ අනුව, ශුද්ධ දේශීය මූල්‍යනය 2024 වසරේ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 1,706.7ට සාපේක්ෂව 2025 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 602.5ක් දක්වා පහළ ගියේය. මෙම අඩුවීම මගින් පෙන්නුම් කරනුයේ ආදායම් මත පදනම් වූ රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාමාර්ග හේතුවෙන් අයවැය ගිණය අඩු වීම සහ ණය ගැනීම් පහළ මට්ටමක පවත්වාගෙන යෑම සඳහා රජය විසින් සිය මුදල් ස්ථාවරත්වයන් කොටසක් භාවිත කිරීම වන අතර, 2025 වසර අවසානයේ දී මෙම මුදල් ස්ථාවරත්වය රුපියල් බිලියන 915.0ක් පමණ විය. දේශීය මූල්‍යනය යටතේ, කෙටි කාලීන ණය ගැනීම් අඩු කිරීමේ රජයේ සැලසුම් පිළිබිඹු කරමින්, 2025 වසරේ දී භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මගින් සිදු කළ ශුද්ධ මූල්‍යනය රුපියල් බිලියන 932.5ක ණය ආපසු ගෙවීමක් ලෙස වාර්තා වූ අතර, භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරවලින් සිදු කළ ශුද්ධ මූල්‍යනය රුපියල් බිලියන 1,428.6ක් විය. එමෙන්ම, විදේශීය මූල්‍යනය ද 2024 වසරේ දී වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 333.2ට සාපේක්ෂව 2025 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 142.4ක් දක්වා පහළ ගියේය. තවද, විදේශීය මූල්‍යනයට අදාළව ජා.මු අරමුදලේ විස්තීර්ණ ණය පහසුකම් වැඩසටහන යටතේ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 680ක් රජයට හිමි විය. මීට අමතරව, ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව, ඔපෙක් සංවිධානය සහ අනෙකුත් බහුපාර්ශ්වික ආයතනවලින් ලද අරමුදල් ද ඇතුළුව ද්විපාර්ශ්වික සහ බහුපාර්ශ්වික ණයහිමියන්ගෙන්, ණය වශයෙන් ලද මූල්‍යමය සහාය ද රජයට ලැබිණි. තවද, 2025 වසර අගභාගයේ දී ඇති වූ “දිට්ටා” සුළු කුණාටුව හේතුවෙන් ඇති වූ හදිසි ගෙවුම් ශේෂ සහ රාජ්‍ය මූල්‍ය අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා ජා.මු. අරමුදලේ කඩිනම් මූල්‍ය පහසුකම මගින් එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 206ක මුදලක් ශ්‍රී ලංකාවට හිමි විය. මෙම අරමුදල් රජයේ ආර්ථික ස්ථාවරත්වය වැඩසටහනට සහාය වීම, සමාජ ආරක්ෂණ ජල ශක්තිමත් කිරීමට සහ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමට පහසුකම් සැලසීම සඳහා ලබා දී ඇත.

1.5.4 මධ්‍යම රජයේ ණය²⁴

ප්‍රධාන වශයෙන් නාමික ද.දේ.නි.යෙහි පෙන්නුම් කළ ශක්තිමත් වර්ධනය හේතුවෙන් ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස මධ්‍යම රජයේ ණය ප්‍රමාණය 2024 වසරේ පැවති 95.5% සිට 2025 වසර අවසානය වන විට 91.6%ක් දක්වා පහළ ගියේය. 2024 වසරේ දී

24 ණය සංඛ්‍යාලේඛන ශුද්ධ පදනම මත (තැන්පතු ගැලපුම් කළ පසු) ඉදිරිපත් කර ඇත.

ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 60.8%ක් වූ දේශීය ණය ප්‍රමාණය 2025 වසර අවසානයේ දී 57.0%ක් දක්වා පහළ ගිය අතර, විදේශීය ණය ප්‍රමාණය 34.6%ක් ලෙස (2024 දී 34.7%) බොහෝ දුරට නොවෙනස්ව පැවතුණි. කෙසේ වෙතත්, නාමික වශයෙන්, මධ්‍යම රජයේ මුළු ණය ප්‍රමාණය 2024 වසරේ පැවති රුපියල් ට්‍රිලියන 28.7 සිට 2025 වසරේ දී රුපියල් ට්‍රිලියන 30.0ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. ඒ අනුව, 2024 වර්ෂයට සාපේක්ෂව දේශීය ණය ප්‍රමාණය රුපියල් ට්‍රිලියන 18.3 සිට රුපියල් ට්‍රිලියන 18.7 දක්වා වැඩි වූ අතර මුළු විදේශීය ණය ප්‍රමාණය රුපියල් ට්‍රිලියන 10.4 සිට රුපියල් ට්‍රිලියන 11.3 දක්වා ඉහළ ගියේය. ආදායම් මත පදනම් වූ රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාමාර්ගවලින් මෙන්ම, මුදල් ස්චාරකෂක භාවිත කිරීම මගින් ප්‍රතිලාභ ලබමින්, රජය විසින් පෙර වසරට සාපේක්ෂව රාජ්‍ය සුරැකුම්පත්වල ශුද්ධ නිකුත් කිරීම් අඩු කිරීම හේතුවෙන් 2025 වසර තුළ දී දේශීය ණය ඉහළ යෑම පාලනය කිරීමට හැකි විය. විදේශීය ණය අඩු කිරීම සඳහා විදේශීය ණය ප්‍රතිව්‍යුහගතකරණය සාර්ථකව ක්‍රියාත්මක කිරීම දායක වූව ද, 2025 වසර තුළ දී විදේශීය ණය ලැබීම් සහ එ.ජ. ඩොලරයට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකා රුපියල සුළු වශයෙන් අවප්‍රමාණය වීම, වසර තුළ විදේශීය ණයෙහි රුපියල් අගයෙහි සමස්ත ඉහළ යෑමට හේතු විය. දිගු කාලීන රාජ්‍ය මූල්‍ය යහපැවැත්ම ශක්තිමත් කිරීමේ සාධනීය පියවරක් ලෙස, රජය සතු ව්‍යවසායයන්වලට රජයේ ඇපකර මත ලබාදුන් ණය ප්‍රමාණය 2024 වසරේ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 1,359.3 සිට 2025 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 1,079.4ක් දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස පහළ ගියේය.

ශ්‍රී ලංකාව සිය විදේශීය ණය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ ක්‍රියාවලිය බොහෝ දුරට සාර්ථකව සම්පූර්ණ කරමින් ඉහළ ප්‍රගතියක් අත් කරගත් අතර, ඉතිරිව ඇත්තේ ඉතා සුළු කොටසක් පමණි. 2024 ජූනි මාසයේ දී නිල ණයහිමි කමිටුව සමඟ අවබෝධතා ගිවිසුමක් අත්සන් කිරීමෙන් පසුව 2024 දෙසැම්බර් මාසයේ දී ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර හුවමාරුව සාර්ථකව අවසන් කිරීමෙන් අනතුරුව, ද්විපාර්ශ්වික, වාණිජ සහ බහුපාර්ශ්වික ණයහිමි කාණ්ඩ ඔස්සේ ප්‍රතිව්‍යුහගතකරණ ගිවිසුම් අවසන් කිරීම මගින් ශ්‍රී ලංකාව විසින් 2025 වසරේ දී සිය විදේශීය ණය ප්‍රතිව්‍යුහගතකරණ ක්‍රියාවලිය තුළ සුවිශේෂී සන්ධිස්ථාන කිහිපයක් පසු කරන ලදී. 2024 වසරේ ලබාගත් ප්‍රගතිය තවදුරටත් ඉදිරියට ගෙන යමින්, 2025 වසරේ මුල් භාගය තුළ ජපානය, ඉන්දියාව සහ ප්‍රංශය සමඟ ද දෙවන භාගයේ දී

1.21 සංඛ්‍යා සටහන		
මධ්‍යම රජයේ නොපියවූ ණය		
(වසර අවසානයේ දී) (අ) (ආ)		
ශීර්ෂය	රුපියල් බිලියන	
	2024	2025 (අ)
දේශීය ණය (අ)	18,309.7	18,675.3
කල්පිරීමේ කාලය අනුව		
කෙටි කාලීන (ඉ)	3,220.1	2,134.4
මැදි හා දිගු කාලීන (ඊ)	15,089.6	16,540.9
ආයතන අනුව (උ)		
බැංකු (ඌ)	9,411.2	9,183.5
බැංකු නොවන (ඍ)	8,158.5	8,490.8
ප්‍රතිමැදි ගැනුම් ගනුදෙනු වෙන් කිරීම් (ආ)(ඈ)	739.9	1,001.1
විදේශීය ණය (ඈ)(ඉ)	10,429.0	11,319.4
බහුපාර්ශ්වීය	3,773.5	4,374.0
ද්විපාර්ශ්වීය සහ වාණිජ ණය	6,655.6	6,945.4
මධ්‍යම රජයේ නොපියවූ මුළු ණය	28,738.7	29,994.7
ද.දේ.නි.යෙහි (%) ලෙස (ඔ)		
මධ්‍යම රජයේ නොපියවූ මුළු ණය	95.5	91.6
දේශීය ණය	60.8	57.0
විදේශීය ණය	34.7	34.6

මූලාශ්‍ර: මුදල්, ක්‍රමසම්පාදන සහ ආර්ථික සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

සටහන: මුදල්, ක්‍රමසම්පාදන සහ ආර්ථික සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය (මුදල් අමාත්‍යාංශය) යටතේ රාජ්‍ය ණය කළමනාකරණ කාර්යාලය පිහිටුවීමත් සමඟ, 2024 අංක 33 දරන රාජ්‍ය ණය කළමනාකරණ පනතේ විධිවිධාන මගින් නියම කර ඇති පරිදි, ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය ණය වාර්තා කිරීම සහ ප්‍රකාශයට පත් කිරීමේ වගකීම රාජ්‍ය ණය කළමනාකරණ කාර්යාලය සතු වේ. ඒ අනුව, රාජ්‍ය ණය කළමනාකරණ කාර්යාලය විසින් ප්‍රකාශයට පත් කරනු ලබන කාර්තුමය ණය සංඛ්‍යාලේඛන ප්‍රකාශනය, ණය සංඛ්‍යාලේඛන සඳහා නිල මූලාශ්‍ර ලෙස සලකනු ලැබේ. දත්ත අඛණ්ඩතාව සහතික කිරීම සඳහා මුදල් අමාත්‍යාංශය වෙතින් ලැබෙන දත්ත මත පදනම්ව මෙම ණය දත්ත සංඛ්‍යාලේඛන සම්පාදනය කර ඇත.

(අ) ජා.මු. අරමුදල විසින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද රාජ්‍ය ණයේ ණය සංඛ්‍යාලේඛන සම්පාදනය කිරීමේ මාර්ගෝපදේශවලට අනුව, හේට්වාසිකයන් සතු ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර ආයෝජන දේශීය ණය යටතේ වර්ගීකරණය කර ඇත. තවද, ණය සංඛ්‍යාලේඛන ශුද්ධ පදනම මත (හැන්පතු ගැළපුම් කළ පසු) ඉදිරිපත් කර ඇත.

(ආ) මුදල්, ක්‍රමසම්පාදන සහ ආර්ථික සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය විසින් 2022 අප්‍රේල් 12 වැනි දින ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශ ණය සේවකරණය පිළිබඳ අන්තර්ජාලීන ප්‍රතිපත්තිය ඉදිරිපත් කිරීමෙන් පසුව රජය විසින් ගෙවීමට නියමිත බිලි සමඟ විදේශ ණය සේවකරණ ගෙවීම් මධ්‍යම රජයේ නොගෙවූ ණය ඇස්තමේන්තුව තුළ ඇතුළත් නොවේ. අන්තර්ජාලීන ප්‍රතිපත්තියට අනුව බලපැවැත්මට ලක් වූ විදේශ ණය කාණ්ඩවල ප්‍රාග්ධනයට එකතු කළ යුතු, ගෙවීමට නියමිත පොලී ගෙවීම් මෙම නොගෙවූ ණය සේවකරණ ගෙවීම්වලට අයත් වේ.

(ඇ) තාවකාලික

(ඈ) 2023 සිට දේශීය ණය සංඛ්‍යාලේඛන සැකසීමේ ක්‍රමය වෙනස් කර ඇති අතර, එය මුදල්, ක්‍රමසම්පාදන සහ ආර්ථික සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය මගින් සනාථ කරන ලද දත්ත මත පදනම්ව සිදු කෙරේ.

(ඉ) අන්තර්ජාලීන ආයෝජනයන් සතු භාණ්ඩාගාර බිලපත් වටිනාකම් ඇතුළත් නොවේ.

(ඊ) අන්තර්ජාලීන ආයෝජනයන් සතු භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර වටිනාකම් ඇතුළත් නොවේ.

(උ) පරම අයිතිකරු සොයා ගැනීමට අපහසු ප්‍රතිමැදි ගැනුම් ගිවිසුම් යටතේ කළ ආයෝජනයන් සඳහා වෙන් කරන ලද සුරැකුම්පත් ඇතුළත් වේ.

(ඌ) විට වලද කටයුතු යටතේ සිදු කරන ලද ප්‍රතිමැදි ගැනුම් ගනුදෙනුවලට අදාළ ආයෝජන, අදාළ බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු හෝ බැංකු නොවන ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් යටතේ වෙන් කර ඇත.

(ඍ) මුදල්, ක්‍රමසම්පාදන සහ ආර්ථික සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය මගින් පවත්වාගෙන යන පොදු රාජ්‍ය මණ්ඩලීය මහ ලේකම්-ණය වාර්තාකරණ හා කළමනාකරණ පද්ධතියෙන් පිළිවෙලින් 2025 වසරේ පෙබරවාරි 27 සහ 2026 වසරේ මාර්තු 06 දින ලබා ගත් දත්ත මත පදනම්ව 2024 සහ 2025 වසරවලට අදාළ විදේශීය ණය දත්ත සහ විදේශීය ණය වර්ගීකරණය සකස් කර ඇත.

(ඈ) 2024 සහ 2025 වසරට අදාළවන දත්ත විදේශ ණය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ බලපෑම පිළිබඳව කරයි.

(ඉ) ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 2026 මාර්තු 17 වන දින නිකුත් කරන ලද ද.දේ.නි. ඇස්තමේන්තු (2015 පදනම් වර්ෂය) භාවිත කර ඇති අතර, 2024 වසර සඳහා අදාළ දත්ත ද එම ඇස්තමේන්තු මත පදනම්ව සංශෝධනය කර ඇත.

හංගේරියාව, එක්සත් රාජධානිය සහ ඕස්ට්‍රේලියාව සමඟ ද ද්විපාර්ශ්වික ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ ගිවිසුම් සාර්ථකව ක්‍රියාත්මක කරමින් සමස්ත ක්‍රියාවලියෙන්

දළ වශයෙන් 95%ක්²⁵ පමණ අවසන් කරමින් විදේශ ණය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ ක්‍රියාවලියේ අවසන් අදියරට පැමිණ ඇත. තවද, ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් 2026 වසරේ මාර්තු මාසයේ දී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 175ක් වටිනා ඇපකර මත නිකුත් කළ බැඳුම්කර ප්‍රතිව්‍යුහගතකරණය සාර්ථකව නිම කළ බව නිල වශයෙන් නිවේදනය කරන ලදී. මෙම ප්‍රතිව්‍යුහගතකරණය සම්පූර්ණ කිරීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, අදාළ ණයහිමි පාර්ශ්වයන් වෙත නිසි පරිදි ණය සේවාකරණය (ණය පියවීම්) නැවත ආරම්භ කිරීමට ශ්‍රී ලංකාවට හැකි වූ අතර, එමගින් ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය විශ්වසනීයත්වය යළි තහවුරු විය. විදේශීය ණය ප්‍රතිව්‍යුහගතකරණයේ සාර්ථකත්වය සහ රාජ්‍ය මූල්‍ය තිරසරභාවය වෙනුවෙන් රජය දක්වන අඛණ්ඩ කැපවීම හේතුවෙන්, ප්‍රමුඛ පෙළේ ජාත්‍යන්තර ණය ශ්‍රේණිගත කිරීමේ ආයතන විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශ මුදල් ස්වෛරීත්ව ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම් ඉහළ නංවන ලදී. 2024 දෙසැම්බර් මාසයේ දී ෆිච් සහ මුඩ්ස් විසින් පිළිවෙලින්, RD සහ Ca සිට CCC+ සහ Caal දක්වා ශ්‍රී ලංකාවේ ශ්‍රේණිගත කිරීම් ඉහළ දැමූ අතර, S&P විසින් 2025 සැප්තැම්බර් මාසයේ දී SD සිට CCC+ දක්වා සිය ශ්‍රේණිගත කිරීම් ඉහළ නංවන ලදී.

2024 අංක 33 දරන රාජ්‍ය ණය කළමනාකරණ පනත මගින් නියම කර ඇති පරිදි, රාජ්‍ය ණය කළමනාකරණ කාර්යාලය ස්ථාපිත කළ අතර, එය

25 රාජ්‍ය ණය කළමනාකරණ කාර්යාලය විසින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද 2025 සිවුදැනි කාර්තුව සඳහා වූ ණය සංඛ්‍යාලේඛන ප්‍රකාශනයෙහි (Statistical Debt Bulletin) දත්ත මත පදනම් වේ.

2025 වසරේ දෙසැම්බර් මාසයේ දී සම්පූර්ණයෙන් ම මෙහෙයුම් ආරම්භ කරන ලදී. මෙමගින් ණය නිකුත් කිරීම, ණය සේවාකරණය සහ අධීක්ෂණය ඇතුළු රජයේ ණය කළමනාකරණය සඳහා වන පූර්ණ බලය හිමි ආයතනය ලෙස රාජ්‍ය ණය කළමනාකරණ කාර්යාලය බලාත්මක වේ. මෙම ආයතනික ප්‍රතිසංවිධානය ප්‍රශස්ත ජාත්‍යන්තර භාවිතයන් හා අනුකූල වන අතර, එමගින් මහ බැංකුවේ මුදල් ප්‍රතිපත්ති කාර්යයන්ගෙන් ණය කළමනාකරණ කාර්යය වෙන් කර, අභිලාෂයන් අතර ගැටුම්කාරී ස්වභාවයන් (conflicts of interest) ඉවත් කරනු ලබන අතර, ඒ තුළින් රාජ්‍ය මූල්‍ය සහ මුදල් මෙහෙයුම් යන අංශ දෙකෙහිම ප්‍රතිපත්තිවල විශ්වසනීයත්වය, විනිවිදභාවය සහ වගවීම ශක්තිමත් කෙරේ.

ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත්වීම සහ හිතකර දේශීය වෙළඳපොළ ප්‍රවණතාවලින් අනතුරුව, පෙර පැවති ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර නිකුත් කිරීම ප්‍රතිස්ථාපනය කරමින්, රජය විසින් 2025 දෙසැම්බර් මාසයේ දී ඩොලර්වලින් නාමනය කරන ලද දේශීය ඩොලර් බැඳුම්කර නිකුත් කිරීම ආරම්භ කරන ලදී. ඒ අනුව, වසර 1, 2 සහ 3 වශයෙන් කල්පිරීම් සහිතව, 2025 දෙසැම්බර් මාසයේ දී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 50ක දේශීය ඩොලර් බැඳුම්කර නිකුත් කරන ලදී. පුද්ගලික ආයෝජකයන්ට සහ විදේශීය ආයෝජකයන්ට විවෘතව පැවති ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර මෙන් නොව, මෙම දේශීය ඩොලර් බැඳුම්කර නිකුතුව දේශීයව ලියාපදිංචි බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු සඳහා පමණක් සීමා විය.

